

378.11074

๖๘42๘

ย.3

ผลของการใช้เทคนิคแม่แบบที่มีต่อมารยาทอันดีของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสรรพวิทยวิทยา
จังหวัดชัยนาท

ปริญญาพันธ์

ของ

วีระ อู่สาทะ

26 พ.ย. 2534

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว

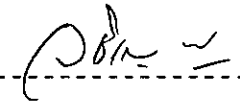
เมษายน 2534

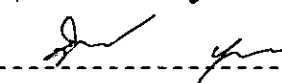
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

174624

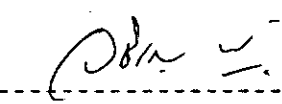
คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปฏิญานีพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควร
รับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

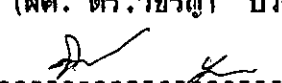
คณะกรรมการควบคุม

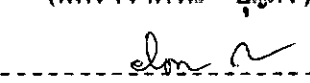

----- ประธาน
(ผศ. ดร.วชิรญา บัวศรี)

----- กรรมการ
(ผศ.จิราภรณ์ บุญส่ง)

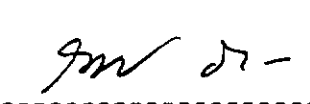
คณะกรรมการสอบ

----- ประธาน
(ผศ. ดร.วชิรญา บัวศรี)

----- กรรมการ
(ผศ.จิราภรณ์ บุญส่ง)

----- กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(ศ. ดร.พ้องพรม เกิดพิทักษ์)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปฏิญานีพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
การศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาแนะแนว ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

----- คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศ. ดร.สมพร บัวทอง)

วันที่ 26 เดือน เมษายน พ.ศ. 2534

ประกาศผลการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้เพราะได้รับความกรุณาช่วยเหลือจากบุคคลหลายฝ่าย โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้วยความกรุณาอย่างสูงจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วชิรญา บัวศรี ศาสตราจารย์ ดร.ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์จิราภรณ์ บุญส่ง ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ ข้อคิดเห็น ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ อันเป็นประโยชน์ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาที่ได้รับเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.คมเพชร ฉัตรศุภกุล อาจารย์พรหมพิศ วาณิชการ รองศาสตราจารย์กมลรัตน์ กรีทอง ที่กรุณาให้ความรู้ ข้อคิดเห็น คำแนะนำต่าง ๆ ตลอดจนให้กำลังใจและเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณท่านผู้อำนวยการ คณาจารย์ โรงเรียนสรรพวิทยวิทยา และขอขอบคุณนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสรรพวิทยวิทยา ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างให้ความร่วมมือ และความสะดวกในด้านต่าง ๆ แก่ผู้วิจัยในการทดลองเป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณท่านผู้อำนวยการ คณาจารย์ โรงเรียนบุญมาศพิทยาคม และขอขอบคุณนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบุญมาศพิทยาคม ที่ได้สละเวลามาช่วยเหลือผู้วิจัยในการทดลองเครื่องมือก่อนนำไปใช้

ขอขอบคุณ คุณสุทิน อดิเรกคุณธรรมาธิ คุณสันติ อุตสาหะ คุณดวงพยอม อุตสาหะ และเพื่อน ๆ น้อง ๆ ร่วมภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษาทุกคน ที่ได้ให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ และให้กำลังใจ ตลอดการทำปริญญานิพนธ์ในครั้งนี้จนสำเร็จลงด้วยดี

ท้ายสุดนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอย่างสูง และขอน้อมรำลึกถึงพระคุณของคุณพ่อประยุทธ์ อุตสาหะ และคุณแม่พรศรี อุตสาหะ ที่ได้ให้การอบรมสั่งสอนให้เป็นคนดี มีค่าของสังคม สนับสนุนช่วยเหลือในทุก ๆ ด้าน และเป็นกำลังใจอันสำคัญยิ่งที่ทำให้ผู้วิจัยต่อสู้กับอุปสรรคต่าง ๆ จนกระทั่งประสบความสำเร็จในการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้

วีระ อุตสาหะ

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
คำนำ	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	6
สมมุติฐานงานการศึกษาค้นคว้า	6
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	6
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	7
นิยามศัพท์เฉพาะ	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	10
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแม่แบบ	11
ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม	11
กระบวนการในการเรียนรู้จากแม่แบบ	12
อิทธิพลของแม่แบบที่มีต่อผู้สังเกต	16
กลวิธีในการเรียนรู้จากแม่แบบ	17
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแม่แบบ	21
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสังเกต	24
ความหมายและจุดมุ่งหมายของการสังเกต	24
หลักการสังเกตพฤติกรรม	25
หลักการสังเกตและบันทึกพฤติกรรม	28
วิธีการเสนอข้อมูลที่ได้จากการบันทึกพฤติกรรม	30
ประโยชน์ของการสังเกตและการบันทึกพฤติกรรม	30

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับมารยาทนักเรียน	31
ความหมายของวัฒนธรรมไทย	31
ความหมายของจรรยาบรรณไทย	33
สาเหตุของการปฏิบัติตนเป็นผู้นิยมมารยาท	34
ลักษณะของผู้มีมารยาทดี	35
มารยาทนักเรียน	39
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับมารยาทนักเรียน	41
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	44
แหล่งข้อมูลและกลุ่มตัวอย่าง	44
เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	45
วิธีดำเนินการรวบรวมข้อมูล	49
วิธีจัดการกับข้อมูล	51
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลศึกษาค้นคว้า	53
สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	53
การวิเคราะห์ข้อมูล	53
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	54
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	63
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	63
ประชากร	63
กลุ่มตัวอย่าง	63

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	64
การดำเนินการทดลอง	64
การวิเคราะห์ข้อมูล	65
สรุปผลการศึกษาค้นคว้า	66
อภิปรายผล	66
ข้อเสนอแนะ	71
บรรณานุกรม	73
ภาคผนวก	81
ภาคผนวก ก แบบประเมินมารยาทนักเรียน	82
ภาคผนวก ข โปรแกรมการสอนโดยใช้เทคนิคแม่แบบ และโปรแกรม	
การสอนโดยการให้ข้อเสนอแนะ	84
ภาคผนวก ค ความถี่ของมารยาทนักเรียน	201
ประวัติย่อผู้วิจัย	218

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 เปรียบเทียบความแตกต่างของมารยาทในชั้นเรียนของนักเรียนกลุ่มควบคุม ภายหลังการสอนโดยการให้ข้อสังเกตกับนักเรียนกลุ่มทดลองภายหลังการสอน โดยใช้เทคนิคแม่แบบ	54
2 เปรียบเทียบมารยาทในชั้นเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลองก่อนและหลังการสอน โดยการให้เทคนิคแม่แบบ	55
3 เปรียบเทียบมารยาทในชั้นเรียนของนักเรียนกลุ่มควบคุมก่อนและหลังการสอน โดยการให้ข้อสังเกต	56
4 ความถี่ของมารยาทในชั้นเรียนของกลุ่มทดลองในระหว่างการทดลองทั้ง 3 ระยะ	59
5 ความถี่ของมารยาทในชั้นเรียนของกลุ่มทดลองในระหว่างการทดลองทั้ง 3 ระยะ	61

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 องค์ประกอบของการเรียนรู้ด้วยการสังเกตตามทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของ แบนดูรา	15
2 แบบบันทึกพฤติกรรมแบบช่วงเวลาของเด็กนักเรียนมากกว่า 1 คนขึ้นไป	29
3 แผนภาพแสดงระยะต่าง ๆ ของการทดลอง	50
4 ความถี่ของมารยาทในชั้นเรียนของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมตลอด 3 ระยะ	57
5 ความถี่ของมารยาทในชั้นเรียนของนักเรียนคนที่ 1 ในกลุ่มทดลองตลอด 3 ระยะ	202
6 ความถี่ของมารยาทในชั้นเรียนของนักเรียนคนที่ 2 ในกลุ่มทดลองตลอด 3 ระยะ	203
7 ความถี่ของมารยาทในชั้นเรียนของนักเรียนคนที่ 3 ในกลุ่มทดลองตลอด 3 ระยะ	204
8 ความถี่ของมารยาทในชั้นเรียนของนักเรียนคนที่ 4 ในกลุ่มทดลองตลอด 3 ระยะ	205
9 ความถี่ของมารยาทในชั้นเรียนของนักเรียนคนที่ 5 ในกลุ่มทดลองตลอด 3 ระยะ	206
10 ความถี่ของมารยาทในชั้นเรียนของนักเรียนคนที่ 6 ในกลุ่มทดลองตลอด 3 ระยะ	207
11 ความถี่ของมารยาทในชั้นเรียนของนักเรียนคนที่ 7 ในกลุ่มทดลองตลอด 3 ระยะ	208
12 ความถี่ของมารยาทในชั้นเรียนของนักเรียนคนที่ 8 ในกลุ่มทดลองตลอด 3 ระยะ	209
13 ความถี่ของมารยาทในชั้นเรียนของนักเรียนคนที่ 1 ในกลุ่มควบคุมตลอด 3 ระยะ	210
14 ความถี่ของมารยาทในชั้นเรียนของนักเรียนคนที่ 2 ในกลุ่มควบคุมตลอด 3 ระยะ	211
15 ความถี่ของมารยาทในชั้นเรียนของนักเรียนคนที่ 3 ในกลุ่มควบคุมตลอด 3 ระยะ	212
16 ความถี่ของมารยาทในชั้นเรียนของนักเรียนคนที่ 4 ในกลุ่มควบคุมตลอด 3 ระยะ	213
17 ความถี่ของมารยาทในชั้นเรียนของนักเรียนคนที่ 5 ในกลุ่มควบคุมตลอด 3 ระยะ	214
18 ความถี่ของมารยาทในชั้นเรียนของนักเรียนคนที่ 6 ในกลุ่มควบคุมตลอด 3 ระยะ	215
19 ความถี่ของมารยาทในชั้นเรียนของนักเรียนคนที่ 7 ในกลุ่มควบคุมตลอด 3 ระยะ	216
20 ความถี่ของมารยาทในชั้นเรียนของนักเรียนคนที่ 8 ในกลุ่มควบคุมตลอด 3 ระยะ	217

บทที่ 1

บทนำ

คำนำ

ปัจจุบันนี้สภาพสังคมและเศรษฐกิจเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว สืบเนื่องมาจากความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ประกอบกับการหลั่งไหลเข้ามาของวัฒนธรรมตะวันตก ส่งผลให้เยาวชนไทยได้รับอิทธิพลต่าง ๆ ทำให้หลงใหลนิยมชมชื่น และประหลาดใจปฏิบัติตามวัฒนธรรมตะวันตกไปอย่างไม่รู้ตัว จนกระทั่งเยาวชนไทยขาดความอ่อนน้อม นุ่มนวล ขาดความเรียบร้อยและขาดความละมุนละไมจนเกือบจะทำให้มารยาทอันดีงามซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของความเป็นไทยไม่เหลือไว้ให้คนไทยได้เห็นได้ใช้อีกต่อไป (กรมวิชาการ. 2524 : 313) มารยาทของคนในชาติเป็นส่วนหนึ่งที่แสดงให้เห็นถึงความเจริญของงานและความเป็นระเบียบแบบแผน ขนบธรรมเนียม ประเพณี และวัฒนธรรมของแต่ละสังคม ซึ่งจะมีความแตกต่างกันในด้านความเป็นอยู่ โดยจะแสดงออกทางพฤติกรรมมาดี เช่น การพูด การเดิน การแสดงความเคารพ การรับประทานอาหาร รวมทั้งการรู้จักปฏิบัติตนต่อผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม สิ่งเหล่านี้ได้รับการถ่ายทอดจากการอบรม สั่งสอน ให้มีการเรียนและการฝึกปฏิบัติ มารยาทไทยเป็นสิ่งที่ได้รับการยอมรับกันมานานแล้วว่าเป็นสิ่งที่ดีงาม ถือเป็นวัฒนธรรมที่แสดงถึงความเจริญรุ่งเรือง และเป็นสิ่งที่แสดงออกถึงความอ่อนน้อม นุ่มนวล ความเรียบร้อย และความละมุนละไม อันเป็นเอกลักษณ์ของความเป็นไทยโดยเฉพาะ (กิติพงษ์ เทียนตระกูล และคนอื่น ๆ. 2532 : 128)

จากสภาพสังคมดังกล่าวเป็นเหตุให้สถาบันต่าง ๆ ตระหนักถึงความจำเป็นที่ต้องสร้างเสริมและปลูกฝังมารยาทของเยาวชนควบคู่ไปกับการพัฒนาประเทศด้านอื่น ๆ ดังแผนพัฒนาการศึกษา ศาสนา และศิลปวัฒนธรรม ระยะที่ 6 พุทธศักราช 2530-2534 ได้กำหนดนโยบายไว้ว่า ควรส่งเสริมให้เยาวชนเกิดความรักและหวงแหนมรดกทางวัฒนธรรม โดยจัดให้มีกิจกรรมที่ส่งเสริมความรู้ความเข้าใจในวัฒนธรรม เช่น การจัดประกวดมารยาทไทย การจัดนิทรรศการ รวมทั้ง

การจัดศูนย์ศึกษา ค้นคว้า วิจัย มีกรอบด้านวัฒนธรรม ตลอดจนการผลิตสื่อการเรียนการสอนออกเผยแพร่งานให้เหมาะสมกับสภาพและวัยของผู้เรียน (แผนพัฒนาการศึกษา ศาสนา และศิลปวัฒนธรรม ระยะที่ 6 2530-2534. 2530 : 66 - 67)

สำหรับหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 ได้กำหนดไว้ในจุดมุ่งหมายข้อที่ 8 ว่า "จะต้องมุ่งปลูกฝังให้ผู้เรียนเข้าใจสภาพและการเปลี่ยนแปลงของสังคมในชุมชน สามารถเสนอแนวทางพัฒนาชุมชน ภูมิปัญญาการปฏิบัติตนตามบทบาทและหน้าที่ในฐานะสมาชิกที่ดีของชุมชน ตลอดจนอนุรักษ์และเสริมสร้างสิ่งแวดล้อม ศิลปะ วัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับชุมชนของตน" (หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น. 2532 : 5) นอกจากนี้ยังกำหนดจุดประสงค์ในกลุ่มวิชาสังคมศึกษาข้อ 3 ว่า "เพื่อให้ตระหนักคุณค่าของสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ มรดกทางวัฒนธรรมไทย รักและผูกพันกับท้องถิ่นและประเทศชาติ มีความภูมิใจจนความเป็นไทยและเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์" และข้อ 4 ว่า "เพื่อให้สามารถปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และเสริมสร้างศิลปวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมในชุมชน" (หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น. 2532 : 51) อีกทั้งกรมการศาสนา (2521 : 22) ได้กำหนดหลักการงานการปลูกฝังความดีที่เกี่ยวข้องกับการยาตราไทยว่า "ควรปลูกฝังให้เยาวชนมีความสุภาพอ่อนโยนคือการมีกิริยาวาจาสุภาพ รู้จักที่ต่ำที่สูง มีสัมมาคารวะแก่คนทั่วไปและมีการยาตรานดีงาม คือ การรู้จักปฏิบัติตนไม่ขัดต่อจารีตนิยมของสังคม"

มารยาทซึ่งถือว่าเป็นวัฒนธรรมประจำชาติที่สำคัญของคนไทยที่ควรยึดถือปฏิบัติในสังคมเพื่อช่วยงานการติดต่อสัมพันธ์กับบุคคลอื่นและเป็นสิ่งที่เสริมบุคลิกลักษณะให้เป็นที่ยอมรับแก่ผู้พบเห็น (จรัญ พรหมอยู่. 2526 : 97) ดังนั้นโรงเรียนในฐานะที่เป็นสถาบันทางสังคมสามารถจัดการศึกษา ให้การอบรม สั่งสอนและมีกปฏิบัติให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ ตระหนักถึงคุณค่าและความสำคัญของมารยาทไทย (กิตติพงษ์ เทียนตระกูล และคนอื่น ๆ. 2532 : 1) จึงจำเป็นต้องหาทวิธีและพัฒนาวิธีการสอนเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมที่พึงประสงค์หรือปรับพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น โดยการนำวิธีการสอนแบบใหม่ ๆ มาสอนนักเรียนเพื่อให้นักเรียนแสดงมารยาทได้ถูกต้องเหมาะสมกับบุคคล โอกาสและสถานที่ (สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. 2525 : 14 - 15)

การวิจัยของนักการศึกษาหลายคนพบว่า นักเรียนมักแสดงพฤติกรรมในชั้นเรียนไม่เหมาะสม ก่อให้เกิดปัญหาในการเรียนการสอนและการควบคุมชั้นเรียน ดังจะเห็นได้จากการวิจัยในประเทศ ไทยเช่น งานวิจัยของเสงี่ยม อินภิรมย์ (2505 : 17 - 24) ซึ่งได้สำรวจความคิดเห็นของครู เกี่ยวกับพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาในโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนราษฎร์ พบว่าพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของนักเรียนในชั้นเรียนคือ พฤติกรรมไม่สนใจเรียน อันได้แก่พฤติกรรม การเล่น ดุ และส่งเสียงดัง ส่วนปรีชา ธรรมมา และถาวร เกิดเกียรติพงษ์ (2511 : 14 - 26, 61) ได้ศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของนักเรียนวัยรุ่นไทยในความคิดเห็น ของครูและนักเรียน พบว่าทั้งครูและนักเรียนมีความคิดเห็นว่าพฤติกรรมไม่สนใจเรียนเป็นพฤติกรรม ที่ไม่เหมาะสมของนักเรียนวัยรุ่นไทย และสำเร็จ บุญเรืองรัตน์ (2515 : 113 - 116) ศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมและวิธีการที่ครูใช้แก้ปัญหาของนักเรียนในองค์การซีมีโอ (SEAMBO) พบว่า พฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมในชั้นเรียนของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาคือ พฤติกรรมไม่สนใจและรบกวน ครูในขณะที่กำลังสอน นอกจากนี้ศุภาวดี ชูวงศ์ (2519 : 68 - 69) ได้ศึกษาปัญหานักเรียน ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในจังหวัดนครศรีธรรมราชในทัศนะของครู พบว่าพฤติกรรม ส่งเสียงดังและก่อความรำคาญให้แก่ผู้อื่นในชั้นเรียนเป็นปัญหาที่พบบ่อย ๆ

สำหรับในต่างประเทศได้มีผู้สนใจสำรวจพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของนักเรียนในโรงเรียน เช่น บีดาร์ด (Bedard. 1964 : 33 - 38) ได้ศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของ นักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษารัฐแคลิฟอร์เนีย พบว่านักเรียนประพฤติผิดระเบียบวินัยในชั้นเรียน มากที่สุด นอกจากนี้กอร์ดอนและแกลลิมอร์ (Gordon and Gallimore. 1972 : 209 - 213) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของนักเรียนวัยรุ่นอเมริกันในรัฐฮาวาย โดยหาที่ ครูเป็นผู้ประเมิน พบว่าพฤติกรรมรบกวนผู้อื่นและส่งเสียงดังเป็นพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของนักเรียน

จากการศึกษาพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของนักเรียนในชั้นเรียนทั้งในประเทศและต่างประเทศ ดังกล่าวข้างต้น พบว่าพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของนักเรียนในชั้นเรียน ได้แก่ พฤติกรรมไม่สนใจเรียน ก่อความเพื่อนหรือรบกวนขณะมีการเรียนการสอนโดยการทำเสียงดัง เล่นกัน ดุกัน แหย่กัน ซึ่ง พฤติกรรมเหล่านี้เป็นพฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนาในชั้นเรียน ทำให้กิจกรรมการเรียนการสอนต้อง หยุดชะงักหรือยุติลง

งานการแก้ปัญหาพฤติกรรมดังกล่าวจากผลการวิจัยพบว่า ครูส่วนใหญ่แก้ปัญหาด้วยวิธีการต่อไปนี้คือ เรียกมานะนำตัวเตือนเป็นการส่วนตัว แจ้งผู้ปกครอง ดี ดุว่า หักคะแนน ฯลฯ (ไพศาล อันประเสริฐ. 2517 : 84 - 94; นันทนา จุฑาละ. 2517 : 93 - 98) ซึ่งสอดคล้องกับมาลินี จุฑาละมา (2520 : 93 - 98) กล่าวว่า ครูแต่ละคนมีวิธีการแก้ปัญหาพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมนั้นแตกต่างกันไป แต่ส่วนใหญ่มักนิยมใช้วิธีการลงโทษด้วยการดุ ดี หักคะแนน กักบริเวณ ไล่ออกจากชั้นเรียน การอธิบายให้เห็นถูกผิด ฯลฯ ซึ่งมิคุลัส (Mikulus. 1978 : 100) กล่าวว่า การลงโทษมักจะทำให้นักเรียนเครียด วิตกกังวลและกลัว ซึ่งจะเป็นอุปสรรคต่อการเรียนของเด็ก

จากเอกสารดังกล่าวมา พอสรุปได้ว่าพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของนักเรียนเหล่านี้เป็น การแสดงออกที่ไม่เหมาะสมกับบุคคล โอกาสและสถานที่ ซึ่งถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของมารยาทที่ไม่เหมาะสมที่นักเรียนไม่ควรมีปฏิบัติขณะอยู่ในชั้นเรียน อันจะส่งผลให้กิจกรรมการเรียนการสอนไม่สามารถดำเนินไปด้วยดีและมีประสิทธิภาพได้

การแสดงออกในชั้นเรียนที่นักเรียนปฏิบัติเป็นประจำเป็นแบบแผนพฤติกรรมที่เกิดจากการเรียนรู้ มิได้เกิดจากสัญชาตญาณ เป็นสิ่งที่เปลี่ยนแปลงและแก้ไขได้ถ้าเข้าใจเทคนิคและวิธีการที่เหมาะสม ซึ่งแบนดูรา (Bandura. 1977 : 22 - 29) ได้กล่าวไว้ว่า การเรียนรู้ของบุคคลส่วนใหญ่เกิดจากการกระทำตามแบบที่ผู้อื่นกระทำ จึงควรให้บุคคลได้เห็นตัวอย่างพฤติกรรม แล้วให้บุคคลรู้จักคิดพิจารณาอย่างมีเหตุผลก่อนที่จะเลียนแบบเพื่อไม่ต้องลองผิดลองถูก งานการที่จะให้บุคคลเลียนแบบจากแม่แบบนั้น แบนดูราได้จำแนกแม่แบบออกเป็น 2 ชนิด คือ แม่แบบที่เป็นจริง (Live model) และแม่แบบที่เป็นสัญลักษณ์ (Symbolic model) ซึ่งแม่แบบเหล่านี้จะทำหน้าที่เป็นสิ่งเร้าเร้าให้เลียนแบบเกิดความสนใจที่จะเลียนแบบและมีแรงจูงใจที่จะยอมรับลักษณะต่าง ๆ ของแม่แบบได้ (Bandura. 1977 : 40 - 41)

ดังนั้นผู้วิจัยเห็นว่าเทคนิคแม่แบบเป็นวิธีการหนึ่งที่สามารถนำมาปรับมารยาทในชั้นเรียนของนักเรียนได้ เพราะการใช้แม่แบบเป็นกลวิธีหนึ่งในการสร้างหรือสอนพฤติกรรมบางอย่างให้เกิดขึ้นได้ โดยการเสนอแม่แบบที่มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ทั้งนี้เพื่อให้นักเรียนได้สังเกตและเลียนแบบ

พฤติกรรมที่เป็นเป้าหมาย และจากการศึกษาผลการวิจัยแม่แบบของสุนีย์ ชินศักดิ์ชัย (2525 : 33 - 35) กันยา ประสงค์เจริญ (2526 : 31 - 32) และศศิธร บรรลือสินธุ์ (2530 : 46) ต่างให้ผลสอดคล้องกันว่าการสอนโดยวิธีเทคนิคแม่แบบสามารถทำให้นักเรียนเลียนแบบและเกิดพฤติกรรมใหม่ที่พึงประสงค์ได้ เนื่องจากยังไม่มีผลงานวิจัยใด ๆ ที่ศึกษาเกี่ยวกับการใช้แม่แบบที่มีต่อมารยาทบนชั้นเรียนมาก่อนเลย ทำให้นักวิจัยเกิดแนวคิดขึ้นว่าการใช้แม่แบบที่เป็นวิธีทัศนจะเป็นแม่แบบที่ดีในการสร้างเสริมและปลูกฝังมารยาทบนชั้นเรียน เพราะวิธีทัศนเป็นสื่อที่สามารถนำมาใช้ประกอบการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ (ธวัชชัย สันติคิประภา. 2529 : 14) อีกทั้งเกศินี โชติกลเสกียร (2523 : 108) กล่าวว่า วิธีทัศนเป็นสิ่งจำเป็นและมีความนิยมมาก มีการปรับปรุงและวิวัฒนาการทั้งด้านราคาและรูปแบบให้เหมาะสมกับการนำมาใช้งาน การบันเทิงและการศึกษา ทั้งยังเป็นอุปกรณ์ที่สะดวกสบายในการนำรายการที่บันทึกไว้มาเสนอได้ทุกเวลา สามารถลบและอัดใหม่ได้ตามต้องการ

นอกจากนี้ใหญ่ญ์ จันทยศ (2526 : 42) ได้กล่าวถึงวิธีทัศนที่จะนำมาใช้ในการเรียนการสอนว่า ค่าใช้จ่ายในการผลิตเป็นวิธีทัศนนั้นราคาไม่สูงมากนัก ภาพยนตร์ที่ดี ๆ มีสารก็สามารถจะยืมมาบันทึกได้เอง การถ่ายทำจากของจริงก็ทำได้สะดวก ไม่ต้องล้างฟิล์มเหมือนภาพยนตร์ ประโยชน์ที่ได้รับจากการใช้วิธีทัศนในการเรียนการสอนก็คือ นักเรียนจะเห็นทั้งภาพและได้ฟังทั้งเสียงเหมือนภาพยนตร์หรือชมโทรทัศน์ ทำให้นักเรียนไม่เบื่อ และพินิจ วัชรณ (2520 : 11) ยังได้กล่าวว่าวิธีทัศนมีบทบาทสำคัญในการทำให้การศึกษา เพราะสามารถที่จะเห็นภาพ ได้ยินเสียง จึงทำให้ความรู้ได้ทุกรูปแบบตั้งแต่ความรู้ง่าย ๆ ไปหาขบวนการที่ซับซ้อนได้ และเป็นเครื่องมือที่สามารถสอนได้เหมือนกับสอนโดยครูโดยตรงเหมือนกัน

สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 นี้มีอายุระหว่าง 12-14 ปี ซึ่งเป็นช่วงที่อยู่ในระยะวัยรุ่นตอนต้น สมควรจะได้รับการสร้างเสริมและปลูกฝังมารยาทที่ดีงามและจากการสำรวจเบื้องต้นของผู้วิจัยเกี่ยวกับมารยาทบนชั้นเรียนของนักเรียนทั้งชายและหญิง ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสรรพวิทยวิทยา จังหวัดชัยนาท พบว่านักเรียนมีมารยาทไม่เหมาะสมบนชั้นเรียนในเรื่องต่อไปนี้คือ พูดคุยขณะครูสอน กล่าวถ้อยคำหยาบคาย เคาะโล๊ะ นั่งโยกเก้าอี้ รับประทานอาหารหยอกล้อหรือส่งเสียงดัง ลุกเดินไปเดินมาขณะครูสอนโดยไม่ได้ขออนุญาต พูดสอดแทรกขณะที่

ครูกำลัจริบาย นำเอางานหรือวิชาอื่นขึ้นมาทำแทนงานที่ครูสั่งหรือมอบหมายให้ทำ ส่งเสียงหัว
เมื่อเพื่อนตอบคำถามไม่ได้ และโยนหรือเสือกาสสิ่งของให้เพื่อน

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยมีความประสงค์ที่จะศึกษาผลของการใช้เทคนิคแม่แบบที่มีต่อมารยาทในชั้น
เรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสรรพวิทยวิทยา จังหวัดชัยนาท ปีการศึกษา 2533

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อเปรียบเทียบมารยาทในชั้นเรียนของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยการใช้อ้เทคนิค
แม่แบบกับนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยการให้ข้อสนเทศ
2. เพื่อเปรียบเทียบมารยาทในชั้นเรียนของนักเรียนก่อนและหลังการสอนโดยใช้อ้เทคนิค
แม่แบบ
3. เพื่อเปรียบเทียบมารยาทในชั้นเรียนของนักเรียนก่อนและหลังการสอนโดยการให้
ข้อสนเทศ

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยการใช้อ้เทคนิคแม่แบบมีมารยาทในชั้นเรียนดีกว่านักเรียน
ที่ได้รับการสอนโดยการให้ข้อสนเทศ
2. นักเรียนมีมารยาทในชั้นเรียนดีขึ้น หลังจากได้รับการสอนโดยการใช้อ้เทคนิคแม่แบบ
3. นักเรียนมีมารยาทในชั้นเรียนดีขึ้น หลังจากได้รับการสอนโดยการให้ข้อสนเทศ

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลการศึกษาค้นคว้านี้จะเป็นประโยชน์ต่อครูแนะแนว ครูผู้สอน และตลอดจน
บุคลากรที่เกี่ยวข้องที่จะนำเทคนิคแม่แบบนี้ไปใช้ในการเสริมสร้างมารยาทในชั้นเรียนของนักเรียน
ที่มีสภาพคล้ายคลึงกับโรงเรียนสรรพวิทยวิทยาต่อไป

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากร เป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสรรพวิทยาสรรพวิทยา อำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท ปีการศึกษา 2533 ที่มีมารยาทไม่เหมาะสมบนชั้นเรียน จำนวน 65 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสรรพวิทยาสรรพวิทยา อำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท ปีการศึกษา 2533 ที่มีมารยาทไม่เหมาะสมบนชั้นเรียน จำนวน 16 คน ซึ่งได้มาจากการใช้แบบประเมินมารยาทบนชั้นเรียนของอาจารย์ที่ปรึกษาอาจารย์ประจำวิชาและจากการสังเกตของผู้วิจัย แล้วสุ่มอย่างง่ายเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 8 คน
3. ตัวแปรที่ศึกษา
 - 3.1 ตัวแปรอิสระ คือ วิธีสอน ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 วิธี ได้แก่
 - 3.1.1 การสอนโดยการจี้เทคนิคแม่แบบ
 - 3.1.2 การสอนโดยการจี้ข้อสนทนา
 - 3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ มารยาทบนชั้นเรียน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. เทคนิคแม่แบบ หมายถึง กระบวนการเรียนรู้ของนักเรียนโดยการสังเกตการแสดงออกของแม่แบบ ซึ่งจะเสนอแม่แบบเป็นวิธีที่ดีเพื่อเป็นสิ่งที่เร้าให้นักเรียนได้เห็นตัวอย่างพฤติกรรมเกี่ยวกับมารยาทบนชั้นเรียนของแม่แบบและให้นักเรียนพิจารณาอย่างมีเหตุผลก่อนที่จะเลียนแบบ
2. มารยาทบนชั้นเรียน หมายถึง การแสดงกิริยาอาการที่สุภาพเรียบร้อยของนักเรียนบนชั้นเรียนได้อย่างเหมาะสมกับบุคคล โอกาสและสถานที่ โดยแบ่งออกเป็น 2 สถานการณ์ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.1 มารยาทในชั้นเรียนขณะที่ครูสอน ได้แก่

2.1.1 การไม่ลุกเดินไปเดินมาโดยไม่ได้รับอนุญาต หมายถึง การไม่ลุกออกจากเก้าอี้ นั่ง แล้วเดินไปเดินมาในขณะที่ครูกำลังสอนโดยไม่ได้รับอนุญาตจากครูผู้สอน

2.1.2 การไม่พูดคุยกัน หมายถึง การไม่ส่งเสียงพูดคุยกันในขณะที่ครูกำลังสอน

2.1.3 การไม่พูดสอดแทรกขณะที่ครูกำลังอธิบาย หมายถึง การไม่พูดขัดจังหวะหรือถามขึ้นกลางคันในขณะที่ครูยังอธิบายไม่จบ ทำให้การเรียนการสอนหยุดชะงัก

2.1.4 การไม่ส่งเสียงให้เมื่อผู้อื่นตอบคำถามไม่ได้ หมายถึง การไม่ส่งเสียงดังจนลักษณะที่แสดงถึง ความไม่พอใจ ขบขัน หรือหัวเราะเยาะขณะที่ผู้อื่นตอบคำถามครูไม่ได้

2.1.5 การนั่งด้วยอาการสำรวม หมายถึง ลักษณะท่าหนึ่งที่สุภาพเรียบร้อย เช่น ไม่นั่งไขว่ห้าง ไม่นั่งเคาะโต๊ะ ไม่นั่งเท้าคาง ไม่นั่งพุงหน้ากับโต๊ะ หรือไม่นั่งเหยียดแขนขาขึ้นออกไปนอกโต๊ะ

2.2 มารยาทในชั้นเรียนขณะที่ปฏิบัติกิจกรรม ได้แก่

2.2.1 การไม่โยนหรือเลือกสิ่งของจากผู้อื่น หมายถึง การไม่ส่งสิ่งของหรืออุปกรณ์การเรียนให้ผู้อื่นด้วยการโยนหรือเลือกส่งในลักษณะที่แสดงถึงความสะดากสลายในการหยิบยื่นให้

2.2.2 การไม่รบกวนผู้อื่น หมายถึง การไม่ส่งเสียงเอะอะหรือไม่เล่นหยอกล้อกันในขณะที่ครูให้ปฏิบัติกิจกรรม

2.2.3 การไม่นำเอางานหรือวิชาอื่นขึ้นมาทำ หมายถึง การไม่นำเอางานหรือวิชาอื่นที่ไม่เกี่ยวข้องกับวิชาที่ครูสอนมาขึ้นมาทำแทนงานที่ครูสั่งหรือมอบหมายให้ทำ

2.2.4 การไม่แสดงกิริยาและจักษุภัยคำหยาบคาย หมายถึง การไม่ใช้ถ้อยคำส่วนใดส่วนหนึ่งของร่างกายแสดงต่อผู้อื่นในลักษณะที่ไม่สุภาพเรียบร้อย เช่น จักษุเมื่อตอบหลังหรือตอบศีรษะ ใช้ข้อศอกกระทุ้ง จักษุเท้าสะกิดหรือเคาะ และการไม่ขว้างหรือส่งเสียงออกมาด้วยถ้อยคำไม่สุภาพ เช่น สบคำอุทาน ส่งเสียงหวาดหรือพูดคำหยาบ

2.2.5 การเข้าร่วมกิจกรรมด้วยความเต็มใจ หมายถึง การร่วมมือช่วยเหลือซึ่งกันและกันด้วยความเต็มใจโดยไม่บอกปิดความรับผิดชอบต่อกิจกรรมที่ต้องปฏิบัติร่วมกัน

3. การสอนโดยการชี้เทคนิคแม่แบบ หมายถึง วิธีการทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้โดยใช้วิธีทัศน์ เรื่อง มารยาทบนชั้นเรียน โดยครูสนทนานำเข้าสู่บทเรียน แล้วฉายวิธีทัศน์ให้นักเรียนสังเกตพฤติกรรมของแม่แบบจากวิธีทัศน์และให้นักเรียนพิจารณาและคิดตามไปด้วย โดยครูจะให้การเสริมแรงและให้ข้อมูลย้อนกลับ เปิดโอกาสให้นักเรียนอภิปราย ชักถาม แสดงสถานการณ์จำลอง ฝึกทักษะ และสรุป ซึ่งวิธีการนี้ใช้กับกลุ่มทดลอง

4. การสอนโดยการให้ข้อเสนอแนะ หมายถึง วิธีการทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และศึกษาข้อมูลเรื่องมารยาทบนชั้นเรียน โดยวิธีแจกเอกสาร ให้นักเรียนอ่านตลอดจนอภิปรายตอบข้อซักถามและสรุป ซึ่งวิธีนี้ใช้กับกลุ่มควบคุมและมีเนื้อหาเช่นเดียวกับกลุ่มทดลอง

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแม่แบบ การสังเกต และมารยาทในชั้นเรียน โดยจัดเรียงลำดับหัวข้อดังนี้

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแม่แบบ
 - 1.1 ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม
 - 1.2 กระบวนการในการเรียนรู้จากแม่แบบ
 - 1.3 อิทธิพลของแม่แบบที่มีต่อผู้สังเกต
 - 1.4 กลวิธีในการเรียนรู้จากแม่แบบ
 - 1.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแม่แบบ
2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสังเกต
 - 2.1 ความหมายและจุดมุ่งหมายของการสังเกต
 - 2.2 หลักการสังเกตและบันทึกพฤติกรรม
 - 2.3 วิธีการเสนอข้อมูลที่ได้จากการบันทึกพฤติกรรม
 - 2.4 ประโยชน์ของการสังเกตและการบันทึกพฤติกรรม
3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับมารยาทในชั้นเรียน
 - 3.1 ความหมายของวัฒนธรรมไทย
 - 3.2 ความหมายของจรรยาบรรณไทย
 - 3.3 สาเหตุของการปฏิบัติตนเป็นผู้มีมารยาท
 - 3.4 ลักษณะของผู้มีมารยาทดี
 - 3.5 มารยาทในชั้นเรียน
 - 3.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับมารยาทในชั้นเรียน

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแม่แบบ

ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (Social Learning Theory) ของแบนดورا (Bandura)

ทฤษฎีที่ใช้เป็นพื้นฐานงานการวิจัยครั้งนี้ คือ ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (Social Learning Theory) ของแบนดورا (Bandura, 1977 : 10 - 29) ซึ่งอธิบายแนวคิดที่สำคัญในการเรียนรู้ทางสังคมไว้ดังนี้คือ

พฤติกรรมของบุคคลมีปฏิสัมพันธ์อย่างต่อเนื่องระหว่างบุคคลและสิ่งแวดล้อม ซึ่งผู้เรียนจะเลียนแบบจากตัวแบบและการเลียนแบบนี้เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องโดยอาศัยการสังเกตพฤติกรรมของตัวแบบ ซึ่งรวมถึงการสังเกตการตอบสนองและปฏิกิริยาต่าง ๆ ของตัวแบบ สภาพแวดล้อมของตัวแบบ ผลการที่เกิดขึ้นจากการกระทำของตัวแบบ คำบอกเล่าเกี่ยวกับตัวแบบ ความน่าเชื่อถือของตัวแบบ ความมีชื่อเสียงของตัวแบบ ฯลฯ ผลจากการสังเกตจะทำให้ผู้สังเกตสามารถเลียนแบบพฤติกรรมของตัวแบบหรือเกิดพฤติกรรมใหม่ ๆ ได้ ทำให้ไม่ต้องลองผิดลองถูก ซึ่งมีบทบาทสำคัญต่อการเรียนรู้เป็นอย่างยิ่ง

พฤติกรรมทุกอย่างของมนุษย์ล้วนเป็นผลมาจากการเรียนรู้ และสิ่งที่มนุษย์เรียนรู้คือ ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งต่าง ๆ เช่น ความสัมพันธ์ระหว่างเหตุการณ์กับเหตุการณ์ เรียนรู้ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมกับผลที่เกิดจากพฤติกรรม ความรู้ที่มนุษย์เรียนรู้นี้จะกลายเป็นความเชื่อที่มีผลต่อการควบคุมพฤติกรรมของมนุษย์ เมื่อมนุษย์เรียนรู้ว่าเหตุการณ์ใดเกิดตามเหตุการณ์ใดอย่างไร เมื่อประสบเหตุการณ์หนึ่งมนุษย์ก็เกิดความคาดหวังเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่จะเกิดตามมาได้ ทำให้เกิดความดีใจ ความวิตกกังวล ความกลัวขึ้นล่วงหน้า ความคาดหวังนี้ทำให้มนุษย์ตัดสินใจทำพฤติกรรมใด พฤติกรรมหนึ่งเพื่อให้เกิดผลตามที่ตนปรารถนา

การเรียนรู้ความสัมพันธ์ดังกล่าวเกิดจากการเรียนรู้ด้วยประสบการณ์ตรงและการเรียนรู้จากการสังเกต การเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง เช่น การประสบเหตุการณ์ต่าง ๆ ด้วยตนเอง ได้รับผลที่เกิดจากการกระทำต่าง ๆ ด้วยตนเอง แต่วิธีเรียนรู้ด้วยประสบการณ์ตรงนี้มีข้อจำกัดอยู่มาก เพราะสิ่งที่จะเรียนรู้มีมากเกินไปกว่าเวลาและโอกาสของผู้เรียนแต่ละคนจะอำนวย และ

ผลของการกระทำบางอย่างก็เป็นอันตรายถ้าจะต้องเรียนรู้ด้วยตนเอง สำหรับกระบวนการเรียนรู้ด้วยการสังเกต เช่น การเรียนรู้โดยชี้แม่แบบ แบบดรูรา กล่าวว่า เป็นกระบวนการที่ซับซ้อน อันเกิดจากการที่บุคคลได้เห็นพฤติกรรมของผู้อื่นและพฤติกรรมนั้น ๆ จะชี้นำพฤติกรรมของเขาได้

กระบวนการในการเรียนรู้จากแม่แบบ

การเรียนรู้ที่แบบดรูราเน้นคือ การเรียนรู้จากแม่แบบ (Learning Through Modeling) โดยกระบวนการสังเกต ได้แก่ การสังเกตพฤติกรรมและผลที่เกิดขึ้นมาจากการกระทำของผู้อื่น เช่น การได้ยินได้ฟังคำบอกเล่า การได้อ่านข่าวสาร บันทึก ซึ่งเป็นการเรียนรู้ทางอ้อม และจะเป็นข้อมูลที่บุคคลนำมาพิจารณาสำหรับการกระทำพฤติกรรมใหม่ในอนาคตต่อไป ผู้ที่ช่างสังเกตและช่างคิดก็จะมีโอกาสเข้าใจสิ่งต่าง ๆ ได้มากกว่าและลึกซึ้งกว่า ในขณะที่ผู้เรียนที่ประสบตัวอย่างหรือแบบอย่างที่แตกต่างกันก็จะเกิดการเรียนรู้ที่ต่างกันด้วย เมื่อบุคคลได้เห็นตัวแบบก็จะสามารถรับรู้สัญลักษณ์ของการกระทำนั้น และสัญลักษณ์เหล่านั้นจะชี้นำให้แสดงพฤติกรรมได้อย่างเหมาะสม

กระบวนการเรียนรู้ด้วยการสังเกต ประกอบด้วยกระบวนการที่สำคัญ 4 ประการคือ กระบวนการที่ 1 กระบวนการดึงดูดความสนใจ (Attentional Process) เป็นกระบวนการที่มีความสำคัญในการเลียนแบบ เพราะการเรียนรู้โดยการสังเกตนั้นหากผู้เรียนขาดความสนใจ การเรียนรู้ประเภทนี้ก็จะไม่เกิดขึ้น กระบวนการนี้นอกจากจะขึ้นอยู่กับลักษณะของผู้สังเกตแล้ว ยังขึ้นอยู่กับลักษณะของกิจกรรมที่เลียนแบบ (Modeled Activity) กล่าวคือ บุคคลจะไม่สามารถเรียนรู้ได้เลยถ้าขาดความสนใจและขาดการรับรู้พฤติกรรมที่แม่แบบแสดงออก สิ่งที่มีอิทธิพลต่อกระบวนการนี้คือ ลักษณะของแม่แบบ เพราะแม่แบบที่มีความเด่นชัด จดจำได้ง่าย มีความดึงดูดใจสูง มีความซับซ้อนของพฤติกรรมน้อย จะมีโอกาสทำให้ผู้สังเกตสนใจได้มาก นอกจากนั้นถ้าพฤติกรรม กิจกรรม และลักษณะของแม่แบบมีความสำคัญใกล้เคียงและเกี่ยวข้องกับผู้สังเกต

รวมทั้งพฤติกรรมที่แสดงออกมีประโยชน์ต่อผู้สังเกต จะโน้มน้าวจิตใจผู้สังเกตให้สนใจหรือใส่ใจได้มาก

ลักษณะของผู้สังเกตในกระบวนการนี้จะขึ้นอยู่กับความสามารถในการสังเกต การรับรู้ รวบรวม และตีความจากพฤติกรรมของแม่แบบ รวมทั้งมีความตื่นตัวในการสนใจพฤติกรรมของแม่แบบนั้น

กระบวนการที่ 2 กระบวนการคงไว้ (Retention Process) เป็นกระบวนการที่ผู้สังเกตได้ประมวลข้อมูล (Code Information) ที่ได้จากการสังเกตพฤติกรรมของแม่แบบ ไว้ในความจำในรูปของสัญลักษณ์แทนกิจกรรมที่เลียนแบบ โดยประมวลไว้ในลักษณะของภาพพจน์ (Imaginal Coding) และในลักษณะของภาษา (Verbal Coding) เพื่อเป็นแนวทางให้ผู้สังเกตสร้างแบบแผนของพฤติกรรมขึ้นมาใหม่ หรือเกิดความคิดที่จะแสดงพฤติกรรมใหม่ ทั้งนี้ การเก็บจำหรือการคงไว้ในรูปแบบของจินตภาพ (Imaginal Coding) จะง่ายเข้าเมื่อมีสิ่งเร้า (แม่แบบ) มาแสดงให้เห็นบ่อย ๆ ส่วนการคงไว้ในรูปภาษาจะพัฒนายิ่งกว่าจินตภาพและจะช่วยให้การเรียนรู้ประสบผลสำเร็จยิ่งขึ้น เพราะสัญลักษณ์รูปภาษาสามารถให้ข้อมูลที่มากพอและง่ายต่อการระดมความรู้ที่ได้มาไว้ด้วย นอกจากนี้การฝึกคิดหรือกระทำตามแบบแผนการตอบสนองของแม่แบบยังช่วยให้การเรียนรู้ จากการสังเกตได้ผลดียิ่งขึ้น ดังนั้นการเลียนแบบจึงอาจเกิดขึ้นตามการกระทำของแม่แบบโดยตรงทันที หรืออาจจะเกิดขึ้นหลังจากการสังเกตแม่แบบมาระยะหนึ่งแล้ว ลักษณะเช่นนี้เป็นผลของกระบวนการคงไว้ในรูปแบบจินตภาพหรือสัญลักษณ์ทางภาษานั้นเอง

กระบวนการที่ 3 กระบวนการแสดงออก (Motor Reproduction Process) เป็นกระบวนการที่ผู้สังเกตเปลี่ยนสัญลักษณ์ที่เก็บไว้ในรูปของความจำมาเป็นการกระทำหรือการแสดงออกที่เหมาะสม โดยการนำกลไกของความคิด เพราะฉะนั้นกระบวนการแสดงออกจึงขึ้นอยู่กับระดับความคิด (Cognitive Level) ของผู้สังเกต ตลอดทั้งความสลับซับซ้อนของพฤติกรรม การดัดแปลงสัญลักษณ์มาเป็นการกระทำที่เหมาะสมนั้นทำได้ยากมากในระยะแรก แต่เมื่อทราบตัวข้อบกพร่องระหว่างสัญลักษณ์กับการดัดแปลงให้เป็นพฤติกรรม จะช่วยให้การกระทำตามแม่แบบในคราวต่อไปถูกต้องมากยิ่งขึ้น นอกจากจะมีการสังเกตการกระทำตามแม่แบบได้ดีแล้ว จะต้องมีการติดตามการกระทำ ซึ่งการติดตามนี้จะต้องเป็นข้อมูลย้อนกลับที่แม่นยำด้วยจึงจะช่วยให้การ

กระทำตามแม่แบบได้ผลดียิ่งขึ้น นอกเหนือจากการปรับปรุงทักษะพื้นฐานที่มีอยู่แล้วของผู้สังเกต ด้วยการให้แม่แบบและการฝึกฝน

กระบวนการที่ 4 กระบวนการจูงใจ (Motivational Process) เป็นกระบวนการที่จะช่วยให้พฤติกรรมการแสดงออกของผู้สังเกตอยู่ต่อไปได้โดยการให้แรงเสริม เพราะฉะนั้นการเรียนรู้จากการสังเกตจะมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นจะต้องใช้ร่วมกับวิธีการอื่น ๆ เช่น การเสริมแรง การเปลี่ยนสิ่งเร้า เป็นต้น สำหรับการให้แรงเสริมนี้ควรจะทำให้แรงเสริมแก่ตัวแบบเมื่อตัวแบบสามารถแสดงพฤติกรรมที่ต้องการ ให้ผู้สังเกตเรียนรู้และให้แรงเสริมกับผู้สังเกตเมื่อสามารถแสดงพฤติกรรมตามแม่แบบได้อย่างถูกต้อง

ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมแสดงให้เห็นความแตกต่างระหว่างสิ่งที่ได้เรียนรู้มา (Acquisition) กับการแสดงออก (Performance) เพราะในชีวิตจริงบุคคลไม่สามารถจะกระทำตามแม่แบบได้ทั้งหมด บุคคลจึงเลือกที่จะกระทำตามแม่แบบเมื่อการกระทำนั้นก่อให้เกิดผลดีที่ตอบแทนมากกว่าพฤติกรรมที่ก่อให้เกิดผลเสีย การประเมินคุณค่าของพฤติกรรมของแม่แบบโดยผู้สังเกตเป็นไปในรูปของการรับเอาสิ่งที่ตนพึงพอใจไว้ และไม่ยอมรับสิ่งที่ตนไม่เห็นด้วย

จากเอกสารที่กล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า พฤติกรรมการเรียนรู้แบบที่สมบูรณ์จะเกิดขึ้นได้ด้วยการจัดวางรูปแบบขององค์ประกอบในการเรียนรู้จากแม่แบบอย่างเหมาะสม โดยกระตุ้นให้ผู้สังเกตสนใจกับแม่แบบอย่างจริงจังจนสามารถจดจำและนำมาสร้างสัญลักษณ์แทนกิจกรรมที่เลียนแบบได้ (Symbolic Representation of Modeled Activity) และนำออกมาใช้ได้จนภายหลังประกอบกับการจูงใจอย่างเหมาะสม จะทำให้ผู้สังเกตแสดงการตอบสนอง คือ การเลียนแบบพฤติกรรมของแม่แบบได้จนที่สุด

พฤติกรรมของตัวแบบ

ความสนใจ

ตัวแบบ

- ความชัดเจน
- อิทธิพลต่ออารมณ์
- ความซับซ้อน
- การโน้มน้าวจิตใจ
- ลักษณะประโยชน์ที่ได้

ผู้สังเกต

- การรับรู้ความรู้สึก
- อารมณ์
- การรับรู้
- การเสริมแรงที่เคยได้รับ

การเก็บจำ (คงไว้)

- รหัสแห่งสัญลักษณ์
- การฝึกด้านสัญลักษณ์
- ขบวนการคิด
- การฝึกแสดงออก

การแสดงออก

- ความสามารถทางกาย
- การสังเกตรกระทำของตนเอง
- การประสานงานของอวัยวะ
- การติดตามผลการกระทำ

การลงใจ

- การเสริมแรงภายนอก
- การเสริมแรงภายใน
- การเสริมแรงแก้ตัวแบบ

พฤติกรรมการเลียนแบบ

ภาพประกอบ 1 องค์ประกอบของการเรียนรู้ด้วยการสังเกตตามทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของ
แบนดูรา (Bandura. 1977 : 23)

อิทธิพลของแม่แบบที่มีต่อผู้สังเกต

แบนดูรา (Bandura. 1977 : 41 - 45) ได้ให้ข้อสรุปเกี่ยวกับอิทธิพลของแม่แบบที่มีต่อผู้สังเกตดังนี้คือ

1. การสร้างพฤติกรรมใหม่ เมื่อผู้สังเกตได้เห็นการกระทำของแม่แบบ ซึ่งการกระทำของแม่แบบนั้นผู้สังเกตไม่เคยพบเห็นมาก่อน ผู้สังเกตจะรวบรวมรูปแบบของการกระทำใหม่จากรูปของสัญลักษณ์ และถ่ายทอดออกมาเป็นพฤติกรรมใหม่
2. การสร้างกฎเกณฑ์หรือหลักการใหม่ จะเกิดขึ้นในสภาพการณ์ที่ผู้สังเกตเห็นการกระทำของแม่แบบในลักษณะต่าง ๆ เช่น การตัดสินใจรูปแบบทางภาษา เป็นต้น จากนั้นผู้สังเกตจะทดสอบการกระทำตามแม่แบบลักษณะต่าง ๆ ภายใต้อิทธิพลของกฎเกณฑ์ต่าง ๆ และถ้าการตอบสนองส่งผลทางบวก ผู้สังเกตก็จะรวบรวม ลักษณะของแม่แบบในรูปแบบต่าง ๆ แล้วนำมาสร้างเป็นกฎเกณฑ์หรือหลักการใหม่
3. การสอนความคิดและพฤติกรรมสร้างสรรค์ การมีแม่แบบจะช่วยสนับสนุนการพัฒนาเชิงสร้างสรรค์ เพราะมนุษย์เมื่อเห็นแม่แบบกระทำพฤติกรรมใดพฤติกรรมหนึ่ง มนุษย์อาจใช้ประสบการณ์ต่าง ๆ ที่มีอยู่ประกอบกับการกระทำของแม่แบบมาพัฒนาเป็นความคิดหรือพฤติกรรมใหม่ขึ้นมา อย่างไรก็ตามยังมีข้อจำกัดสำหรับแม่แบบเชิงสร้างสรรค์ ถ้าแม่แบบเชิงสร้างสรรค์นี้มีประสิทธิภาพไม่เพียงพอ หรือผู้สังเกตมีทักษะจำกัด พฤติกรรมสร้างสรรค์จะไม่มีอิทธิพลเพียงพอต่อการกระทำตามของผู้สังเกต
4. การยับยั้งการกระทำและการลดความหวั่นเกรงที่จะกระทำ การที่ได้เห็นแม่แบบถูกลงโทษ ผู้สังเกตจะมีแนวโน้มที่ไม่ทำตามแม่แบบนั้น และงานทำนองเดียวกันถ้าได้เห็นแม่แบบทำพฤติกรรมที่ไม่ถูกต้องและถูกห้ามปรามแล้วไม่มีผลกระทบใด ๆ ตามมา ผู้สังเกตมีแนวโน้มที่จะทำตามแม่แบบ
5. การส่งเสริมการกระทำ การมีแม่แบบจะมีอิทธิพลต่อการส่งเสริมการกระทำทั้งที่เป็นทางบวกและทางลบ ถ้าผู้สังเกตได้เห็นแม่แบบแสดงพฤติกรรมหนึ่งและได้รับรางวัล ผู้สังเกตก็มีแนวโน้มที่จะทำตามมากขึ้น งานทำนองเดียวกันถ้าผู้สังเกตได้เห็นแม่แบบที่แสดงความก้าวร้าว

และได้รับการยกย่องว่าเป็นสิ่งที่ดี ผู้สังเกตก็มีแนวโน้มที่จะกระทำตามมากขึ้นเช่นกัน ดังนั้นการเสนอแม่แบบในสิ่งพิมพ์จำเป็นต้องมีความระมัดระวังอย่างยิ่ง เพราะอาจจะมีผลต่อการเพิ่มพฤติกรรมทางลบได้เช่นกัน

6. ทางด้านอารมณ์ การมีแม่แบบนี้ นอกจากจะส่งผลต่อการกระทำตามแม่แบบแล้วยังมีผลต่ออารมณ์ของผู้สังเกตให้รุนแรงเพิ่มขึ้นอีก และกระตุ้นให้เกิดอารมณ์คล้ายตามไปด้วย

7. การใช้อำนาจให้เกิดการกระทำตามแม่แบบ การกระทำที่คนให้คุณค่าและความชื่นชมอยู่เสมอ การกระทำของแม่แบบนี้ก็จะทำให้ผู้สังเกตกระทำได้โดยรวดเร็วและมีความง่ายจนการกระทำตาม นอกจากนั้นเมื่อคนสามารถกระทำตามแม่แบบได้เร็วจะทำให้เกิดการแผ่ขยายจากสิ่งพิมพ์หนึ่งไปสู่อีกสิ่งพิมพ์หนึ่งได้โดยเร็วด้วย ดังนั้นจะเห็นได้ว่าการมีแม่แบบนอกจากจะทำให้ผู้สังเกตมีความเปลี่ยนแปลงภายในตนเองแล้ว ยังทำให้สิ่งพิมพ์นั้น ๆ มีการเปลี่ยนแปลงอีกด้วย

เมื่อพิจารณาอิทธิพลของแม่แบบที่มีต่อผู้สังเกต อาจจะสรุปได้ว่าผู้สังเกตจะสังเกตการกระทำของแม่แบบแล้วจะรวบรวมรูปแบบเป็นสัญลักษณ์ จากนั้นจะนำมาเสนอหลักการ กฎเกณฑ์หรือพฤติกรรมใหม่ เพื่อตอบสนองความต้องการของตัวเอง นอกจากนั้นแม่แบบยังช่วยสนับสนุนการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ การส่งเสริมการกระทำ การยับยั้งการกระทำ และส่งผลต่ออารมณ์ ทำให้ผู้สังเกตมีการเปลี่ยนแปลงในตนเองอันจะส่งผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมอีกด้วย

กลวิธีในการเรียนรู้จากแม่แบบ

ในการนำทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของแบนดูราไปใช้เพื่อให้ผู้สังเกตเกิดการเลียนแบบพฤติกรรมต่าง ๆ เพิ่มขึ้นนั้น แบล็คแมน และซิลเบอร์แมน (Blackman and Silberman, 1975 : 57) ได้สรุปกลวิธีเพื่อนำไปใช้ในการปฏิบัติดังนี้

1. กำหนดพฤติกรรมที่ต้องการให้ผู้สังเกตเรียนรู้
2. มีแม่แบบซึ่งแสดงพฤติกรรมที่ต้องการให้ผู้สังเกตเรียนรู้อย่างเหมาะสม
3. ให้แรงเสริมกับแม่แบบ เพื่อแม่แบบสามารถแสดงพฤติกรรมที่ต้องการให้ผู้สังเกตเรียนรู้

วัชร ทรัพย์มี (2525 : 212 - 213) ได้ให้ข้อสรุปเกี่ยวกับกลวิธีเรียนรู้จากแม่แบบไว้ดังนี้คือ

1. ให้ผู้รับบริการได้เรียนรู้พฤติกรรมใหม่จากการสังเกตพฤติกรรมของแม่แบบ จะช่วยให้ผู้รับบริการได้เรียนรู้ทักษะในการก่อให้เกิดพฤติกรรมใหม่
 2. ผู้รับบริการอาจจะรับรู้มาก่อนแล้วถึงวิธีการที่จะนำมาสู่พฤติกรรมที่พึงปรารถนา แต่ยังไม่ได้ทำหรือคาดว่าจะทำไม่ได้ จากการสังเกตพฤติกรรมแม่แบบจะช่วยกระตุ้นให้ผู้รับบริการได้แสดงพฤติกรรมที่เรียนรู้แล้วนั้น
 3. แม่แบบจะต้องมีลักษณะที่น่าสนใจ เพื่อเป็นแรงจูงใจหรือส่งเสริมให้ผู้รับบริการเลียนแบบ
 4. หลังจากผู้รับบริการได้สังเกตพฤติกรรมของแม่แบบแล้วผู้รับบริการจะจดจำพฤติกรรมแม่แบบไว้จนความทรงจำ เพื่อนำไปแสดงพฤติกรรมตามที่ได้จดจำไว้นั้นในอนาคต
 5. หลังจากผู้รับบริการสังเกตพฤติกรรมของแม่แบบแล้วให้โอกาสผู้รับบริการได้ฝึกฝนพฤติกรรมนั้น และผู้ควบคุมจะเป็นผู้ให้ผลย้อนกลับ และการฝึกนั้นอาจจะทำในสถานการณ์สมมุติก่อน
- ส่วนพ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2530 : 61 - 69) ได้กล่าวถึงวิธีการให้ตัวแบบอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะต้องพิจารณาองค์ประกอบต่อไปนี้

1. การคัดเลือกตัวแบบ
 - 1.1 ตัวแบบจะต้องมีชื่อเสียง มีความน่าเชื่อถือและเป็นตัวแบบที่ได้รับการคัดเลือกแล้วว่าเป็นตัวอย่างที่ดี เหมาะสม และสอดคล้องกับเป้าประสงค์ ซึ่งจะทำให้ผู้เลียนแบบนั้นจริงๆที่จะเลียนแบบตัวแบบนั้นมากยิ่งขึ้น
 - 1.2 ตัวแบบและผู้เลียนแบบหรือผู้สังเกต ควรจะมีความคล้ายคลึงกันหรือมีลักษณะหรือคุณสมบัติร่วมกัน ซึ่งจะช่วยให้เกิดความสนใจของผู้สังเกต และจะช่วยทำให้ประสิทธิภาพของการเลียนแบบสูงขึ้น เช่น อยู่ในวัยเดียวกัน เป็นเพื่อนกัน ฯลฯ
 - 1.3 ลักษณะของกิจกรรมที่เลียนแบบ ควรจะเป็นกิจกรรมที่ไม่สลับซับซ้อน เพราะการเลียนแบบจะเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ดึงดูดความสนใจของผู้สังเกตหรือผู้เลียนแบบ และจะทำให้เกิดการเลียนแบบได้ง่ายขึ้น

2. วิธีการให้ตัวแบบ

2.1 ควรจะเสนอตัวแบบควบคู่กับการเสริมแรง โดยจะต้องให้แรงเสริมแก่ตัวแบบ และให้แรงเสริมแก่ผู้สังเกตหรือผู้เลียนแบบ เมื่อสามารถแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ได้เช่นเดียว กับตัวแบบหรือเกิดพฤติกรรมใหม่ ๆ ได้อย่างเหมาะสม

2.2 ควรจะเสนอตัวแบบควบคู่กับสิ่งเร้าที่จำแนกความแตกต่าง โดยสิ่งเร้าที่ จำแนกความแตกต่างนี้จะทำหน้าที่เป็นสัญญาณบอกให้อันที่เรารู้ว่า ถ้าแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ แล้วจะได้รับการเสริมแรง และการเสริมแรงนี้จะช่วยให้การเลียนแบบเกิดขึ้นอย่างคงทนและมี ประสิทธิภาพ

2.3 ควรจะเสนอตัวแบบควบคู่กับสิ่งเร้าที่จำแนกความแตกต่าง การเสริมแรง ทางบวก และการให้ข้อมูลย้อนกลับที่ถูกต้อง

นอกจากนี้สมริชสัน เอ็มสุภาณิต (2528 : 408) ได้กล่าวถึงหลักการให้ตัวแบบ ในการเสริมสร้างพฤติกรรมให้มีประสิทธิภาพ ดังนี้

1. ต้องกำหนดพฤติกรรมที่ต้องการจะให้ตัวแบบแสดง เพื่อให้บุคคลสังเกตและเลียนแบบ ให้ชัดเจน
2. ความชัดเจนของพฤติกรรมนั้นจะต้องหมายถึงการสังเกตเห็นได้ วัดได้ โดยที่ผู้สังเกต ตั้งแต่ 2 คน สามารถสังเกตและวัดได้ตรงกัน
3. จะต้องแน่ใจได้ว่าพฤติกรรมที่ตัวแบบแสดงนั้นจะต้องอยู่ภายในระดับความสามารถ ที่จะกระทำได้ ไม่เช่นนั้นจะก่อให้เกิดความคับข้องใจในการเรียนรู้ได้
4. จะต้องแน่ใจได้ว่าผู้สังเกตนั้นตั้งใจสังเกตพฤติกรรมของตัวแบบอย่างแท้จริง ด้วยการมองหรือฟัง
5. จะต้องแน่ใจเสมอว่าพฤติกรรมที่ตัวแบบแสดงออกนั้นชัดเจนและกระทำอย่างสม่ำเสมอ
6. เมื่อผู้สังเกตตัวแบบเลียนแบบพฤติกรรมของตัวแบบได้ถูกต้องแล้ว หรือใกล้เคียงแล้ว ผู้เลียนแบบจะต้องได้รับการเสริมแรงทันที
7. ผู้ดำเนินโปรแกรมจะต้องไม่ควบคุมความสนใจของผู้สังเกตตัวแบบด้วยวิธีการที่ รุนแรง เช่น ตี หรือดุด่า เป็นต้น

8. ควรมีการรวบรวมข้อมูลที่แสดงถึงความก้าวหน้าของผู้สังเกตด้วย เพราะจะทำให้ผู้สังเกตได้รู้ว่าตนเองก้าวหน้าจริง และเป็นตัวเสริมแรงที่ดียิ่งด้วย

9. ในกรณีที่ผู้สังเกตไม่สามารถเลียนแบบพฤติกรรมของตัวแบบได้นั้น อาจจะใช้การชี้แนะเข้าช่วยด้วย เพราะจะทำให้เรียนรู้ได้เร็วขึ้น

10. ควรเลือกตัวแบบที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับผู้สังเกต พร้อมทั้งให้มีความเด่น ตลอดจนสามารถแสดงพฤติกรรมที่จะให้เลียนแบบได้อย่างคล่องแคล่วด้วย

สำหรับข้อดีและข้อจำกัดของวิธีการให้แม่แบบ มีดังนี้ (พ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2530 : 69)

1. ข้อดีของวิธีการให้แม่แบบ จะทำให้ความถี่ของการเกิดพฤติกรรมเป้าหมายหรือพฤติกรรมที่พึงประสงค์ค่อย ๆ เกิดขึ้น และค่อย ๆ มีความถี่สูงขึ้น และจะคงทนถาวรยิ่งขึ้น เมื่อให้การเสริมแรงแก่อินทรีย์ภายหลังที่อินทรีย์สามารถเลียนแบบ หรือแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ได้หรือเกิดพฤติกรรมใหม่ ๆ ได้อย่างเหมาะสม ทั้งยังจะช่วยเพิ่มพฤติกรรมที่พึงประสงค์หรือระงับพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของผู้สังเกตหรือผู้เลียนแบบได้ และช่วยเอื้ออำนวยให้พฤติกรรมที่เคยเรียนรู้มาก่อนแล้ว มีแนวโน้มที่จะแสดงออกมามากขึ้น

2. ข้อจำกัดของวิธีการให้แม่แบบ หากใช้การให้แม่แบบอย่างเดียวนั้นในการสร้างหรือสอนพฤติกรรมใหม่ การเกิดพฤติกรรมใหม่ที่พึงประสงค์อาจจะเกิดได้ช้า ด้วยเหตุนี้ควรใช้การให้แม่แบบควบคู่กับการเสริมแรงทางบวก การให้ข้อมูลย้อนกลับและสิ่งเร้าที่จำแนกความแตกต่าง เพื่อให้พฤติกรรมที่พึงประสงค์ที่ต้องการจะสร้างหรือสอนนั้นเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว

จากเอกสารดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่าการนำวิธีการเรียนรู้จากแม่แบบไปใช้ในการปฏิบัติให้มีประสิทธิภาพนั้น จะต้องกำหนดพฤติกรรมที่จะต้องการสร้างให้เกิดอย่างชัดเจนไม่ซับซ้อน แม่แบบต้องมีลักษณะน่าสนใจ เหมาะสม มีการให้แรงเสริมและสิ่งเร้าที่มีความแตกต่างควบคู่กันไป ตลอดจนมีการฝึกฝนและให้ข้อมูลย้อนกลับแก่แม่แบบ สำหรับการคัดเลือกแม่แบบนั้นต้องคำนึงถึงข้อดีและข้อจำกัดบางประการของวิธีการให้แม่แบบด้วย เพราะมิฉะนั้นจะทำให้เสียเวลาในการทดลองโดยเปล่าประโยชน์

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแม่แบบ

งานวิจัยในประเทศ

สุเชษฐ์ ม้าเหิรม (2519 : 56 - 61) ได้ศึกษาถึงอิทธิพลของการเป็นแบบอย่างต่อการพัฒนาจริยธรรมของเยาวชน โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชายระดับมัธยมต้น จำนวน 300 คน อายุเฉลี่ย 14 ปี 8 เดือน กลุ่มตัวอย่างแบ่งเป็น 4 กลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม โดยวิธีสุ่มกลุ่มละ 60 คน ให้ผู้ที่มีระดับจริยธรรมสูงและต่ำอยู่ในกลุ่ม แล้วทดลองใช้ตัวแบบประเภทละอย่างของตนเอง และประเภทละอย่างอื่นแก่กลุ่มทดลอง ส่วนกลุ่มควบคุมไม่ใช้ตัวแบบ หลังจากให้ตัวแบบแล้วทำการสอบวัดระดับความวิตกกังวลขณะเล่นเกมและการเห็นคุณค่าของรางวัล ผลการทดลองปรากฏว่าผู้มีความวิตกกังวลสูงและไม่ใช้ตัวแบบมีพฤติกรรมการโกงมากที่สุด ส่วนระดับจริยธรรมของบุคคลไม่สามารถทำนายพฤติกรรมการโกงได้แม่นยำนัก แต่เป็นเครื่องชี้บอกว่าถ้ามีตัวแบบที่ดีแล้วผู้ที่จะรับรู้และเลียนแบบมากที่สุดคือ ผู้ที่มีระดับจริยธรรมสูง ส่วนผู้มีจริยธรรมต่ำนั้นการเลียนแบบมีน้อยกว่า

กาญจน์ แก้วทอง (2522 : 33 - 35) ได้ทดลองใช้แม่แบบเพื่อเปลี่ยนแปลงทัศนภาพแห่งตนเองของเด็กวัยรุ่นในสถานสงเคราะห์บ้านศรีธรรมราช อายุระหว่าง 13-16 ปี จำนวน 40 คน กลุ่มทดลองให้ดูแม่แบบที่เป็นสไลด์ประกอบคำบรรยาย 19 แผ่น กลุ่มควบคุมเรียนจากการสอนปกติ ผลการศึกษาพบว่าการใช้แม่แบบมีผลทำให้ผู้รับแบบมีทัศนภาพแห่งตนแตกต่างจากกลุ่มที่ไม่ได้รับแม่แบบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สุนทรี ชูจิต (2523 : ก - ข) ศึกษาการใช้ตัวแบบภาพยนตร์เพื่อลดความกลัวของเด็กวัยรุ่นไทย กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนวัยรุ่นที่มีความกลัวหนู โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ อายุระหว่าง 13-15 ปี อายุเฉลี่ย 13 ปี 4 เดือน จำนวน 30 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมกลุ่มละ 15 คน กลุ่มทดลองเป็นกลุ่มที่ได้ดูตัวแบบภาพยนตร์ ส่วนกลุ่มควบคุมไม่ได้ดูภาพยนตร์ ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มทดลองมีความกลัวลดลงมากกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ

ประเสริฐศรี เอื้อนครินทร์ (2524 : 52 - 53) ศึกษาผลของการฯชี้เทคนิค
แม่แบบเพื่อพัฒนาจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้น ป.6 โรงเรียนเมืองเลข
จังหวัดเลย จำนวน 40 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ แบบทดสอบวัดทัศนคติเชิงจริยธรรม
เกี่ยวกับความซื่อสัตย์กับแม่แบบ ซึ่งเป็นสไลด์การ์ตูนประกอบเสียง 5 เรื่อง ดำเนินการฯให้แม่แบบ
แก่กลุ่มทดลองจำนวน 5 ครั้ง ใช้เวลา 5 วันติดต่อกันวันละ 1 ชั่วโมง ผลการทดลองปรากฏว่า
กลุ่มทดลองซึ่งได้รับแม่แบบมีจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์สูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ที่ระดับ .01

ธงชัย วิจารณ์ภาค (2525 : ก - ข) ได้ศึกษาผลของตัวแบบที่มีต่ออัตมโนทัศน์
และการปรับตัวทางสังคมของนักเรียนชายที่ประหลัดขัดต่อสังคม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียน
พระนารายณ์ จังหวัดลพบุรี ปีการศึกษา 2524 โดยชักกลุ่มตัวอย่างจำนวน 60 คน แบ่งเป็น 2
กลุ่มคือ กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมกลุ่มละ 30 คน ผลการศึกษาปรากฏว่ากลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ย
อัตมโนทัศน์และการประมาณค่าการปรับตัวทางสังคมสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ที่ระดับ .05

จรัส ดิษฐ์แก้ว (2525 : ก - ข) ได้ศึกษาผลของตัวแบบที่มีต่ออัตมโนทัศน์และ
การปรับตัวทางสังคมของนักเรียนที่เพื่อนไม่ยอมรับ โดยชักกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 1 ปีการศึกษา 2524 โรงเรียนตากพิทยาคม จังหวัดตาก จำนวน 60 คน กลุ่มตัวอย่างแบ่ง
เป็น 2 กลุ่มคือ กลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม โดยชักวิธีสุ่มกลุ่มละ 30 คน ผลการศึกษาปรากฏว่า
กลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยของอัตมโนทัศน์และการปรับตัวทางสังคมสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ .05

สุปรียา อันทิวโรทัย (2529 : 68 - 71) ศึกษาการฯชี้แม่แบบในการพัฒนาพฤติกรรม
การเรียนรู้และทัศนคติในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนจันทร์ประดิษฐาราม
วิทยาคม กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2528 จำนวน 36 คน ผลการศึกษาพบว่าความแตกต่าง
ของพฤติกรรมการเรียนและทัศนคติในการเรียนก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มทดลองแตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมการเรียนและทัศนคติในการ

เรียนระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุมหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ศรินยา ชัยเพียรเจริญกิจ (2530 : 42) ศึกษาผลของการใช้เทคนิคแม่แบบที่มีต่อการประหยัดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนชลกันยานุกูล จังหวัดชลบุรี กลุ่มตัวอย่างจำนวน 40 คน ได้มาจากการสุ่มอย่างง่ายเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 20 คน โดยกลุ่มทดลองสอนโดยการใช้เทคนิคแม่แบบ กลุ่มควบคุมใช้การสอนแบบปกติ หลังการทดลองพบว่านักเรียนในกลุ่มทดลองมีการประหยัดสูงขึ้นกว่าเดิมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และการสอบโดยการใช้เทคนิคแม่แบบทำให้นักเรียนมีการประหยัดสูงกว่าการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

งานวิจัยในประเทศ

แจฟฟ์ และคาร์ลสัน (Jaffe and Carlson. 1972 : 329 - 339) ได้ศึกษาบทบาทของตัวแบบและผลกรรมในการบำบัดโดยวิธีตัวแบบ เพื่อลดความวิตกกังวลในการสอบโดยใช้นิสิต 30 คน แบ่งออกเป็น 5 กลุ่มคือ กลุ่มที่ 1 ให้อูตัวแบบจากวีดีโอเทป ซึ่งไม่มีความวิตกกังวลในการสอบ และภายหลังจากการสอบเรียบร้อยแล้วจะได้รับคำชมเชย กลุ่มที่ 2 ให้อูตัวแบบจากวีดีโอเทป ซึ่งมีความวิตกกังวลในการสอบและภายหลังจากการสอบเรียบร้อยแล้วจะได้รับคำชมเชย กลุ่มที่ 3 ให้อูตัวแบบจากวีดีโอเทปซึ่งไม่มีความวิตกกังวลในการสอบ และภายหลังจากการสอบเรียบร้อยแล้วได้รับการว่ากล่าว กลุ่มที่ 4 ให้อูตัวแบบจากวีดีโอเทปซึ่งมีความวิตกกังวลในการสอบ และภายหลังจากการสอบเรียบร้อยแล้วได้รับการว่ากล่าว กลุ่มที่ 5 เป็นกลุ่มควบคุมซึ่งไม่ได้รับการบำบัดด้วยกลวิธีใดเลย ผลปรากฏว่าผู้ถูกทดลองทั้ง 4 กลุ่มมีความวิตกกังวลลดลง และมีคะแนนการเรียนเพิ่มขึ้นกว่ากลุ่มควบคุม

มิดลาร์สกี และคนอื่น ๆ (Midlarsky and others. 1973 : 321 - 328) ได้ศึกษาผลของตัวแบบและรางวัลต่อการมีกพนันที่เกิดพฤติกรรมเอื้อเฟื้อ โดยศึกษาเด็กหญิงเกรด 6 จำนวน 72 คน ให้อูเห็นตัวแบบ 3 ชนิด ได้แก่ ตัวแบบที่เอื้อเฟื้อ ตัวแบบที่เป็นกลาง และตัวแบบที่ละโมภ ผู้วิจัยได้สร้างสถานการณ์ให้ผู้ถูกทดลองเล่นเกมอย่างหนึ่ง เมื่อเล่นชนะจะได้รับรางวัลเป็นสิ่งของซึ่งมีค่าเท่ากับเงิน 4 เซนต์หลายชิ้น เมื่อผู้ถูกทดลองแสดงพฤติกรรมเอื้อเฟื้อตามที่

ต้องการ ผู้ทดลองจะให้รางวัลเป็นคำพูดยกย่อง ผลการทดลองพบว่าตัวแบบและรางวัลที่เป็นคำพูดยกย่องมีอิทธิพลอย่างยิ่งต่อการปลูกฝังให้เด็กเกิดพฤติกรรมเอื้อเฟื้อ

จากงานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศ จะเห็นว่ามีผู้นำการวิจัยแม่แบบมาพัฒนาในด้านต่าง ๆ กันอย่างแพร่หลาย เช่น การพัฒนาจริยธรรมด้านความเอื้อเฟื้อ การประหยัด ความซื่อสัตย์ การพัฒนาพฤติกรรมและความสามารถในการเรียนและการปรับตัวทางสังคม นอกจากนี้ยังได้นำมาใช้ในการลดพฤติกรรมบางอย่าง เช่น ความวิตกกังวล ความกลัว เป็นต้น สำหรับงานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยสนใจที่จะทดลองใช้แม่แบบที่เป็นวิธีทัศน์เพื่อสร้างเสริมมารยาทบนชั้นเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในจังหวัดชัยนาท

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสังเกต

ความหมายและจุดมุ่งหมายของการสังเกต

กมลรัตน์ หล้าสูงษ์ (2527 : 34) ได้ให้ความหมายของการสังเกตว่าหมายถึง การพิจารณาสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือหลาย ๆ สิ่งอย่างมี "จุดมุ่งหมาย" โดยการใช้อวัยวะรับสัมผัสส่วนใดส่วนหนึ่งหรือทั้งห้าส่วน โดยเฉพาะตาและหูในการพิจารณาสิ่งนั้น ๆ และการสังเกตจะต้องมีจุดมุ่งหมายอย่างแน่นอนล่วงหน้าก่อนการสังเกต

ส่วนมองพรม เกิดพิทักษ์ (2530 : 34) กล่าวว่า การสังเกตเป็นเครื่องมือพื้นฐานในการศึกษาพฤติกรรมตามหลักพฤติกรรม ลักษณะของพฤติกรรมที่จะสังเกตจะต้องเป็นพฤติกรรมที่บุคคลแสดง กระทำ หรือตอบโต้ต่อสิ่งเร้าหรือสิ่งใดสิ่งหนึ่งในสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่งและจะต้องเป็นพฤติกรรมที่สามารถสังเกตเห็นได้ นับได้ ได้ยินได้ และวัดได้ โดยอาศัยเครื่องมือหรือด้วยการใช้การสังเกตโดยอาศัยอวัยวะสัมผัสของผู้สังเกตโดยตรง

นอกจากนี้กมลรัตน์ หล้าสูงษ์ (2527 : 32) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการสังเกตที่ใช้ในการแนะแนวไว้ดังนี้คือ

1. เพื่อให้ได้ข้อมูลหรือข้อเท็จจริงด้วยตนเอง ข้อเท็จจริงนี้อาจได้เป็นครั้งแรกหรืออาจได้เพื่อเพิ่มเติมข้อมูลรายละเอียดซึ่งเคยได้รับคำบอกเล่าจากผู้อื่น
2. เพื่อเข้าใจพฤติกรรมที่แสดงออกของผู้ถูกสังเกตว่ามีลักษณะปกติหรือไม่ เพื่อใช้ประกอบการแนะนำบุคคลให้เป็นบุคคลที่มีประสิทธิภาพในสังคมต่อไป
3. เพื่อค้นหาสาเหตุบางประการซึ่งอาจเป็นปัญหาแต่ไม่มีผู้ใดทราบ เพื่อนำมาช่วยในการให้คำปรึกษาและแนะแนวต่อไป
4. เพื่อให้ผู้สังเกตเป็นผู้มีความรอบคอบและไวต่อการมีปฏิริยาโต้ตอบจากสิ่งแวดล้อมจนเป็นผู้ที่ปรับตัวได้ดีและรวดเร็วในแต่ละสถานการณ์

จากเอกสารดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่าการสังเกตเป็นการพิจารณาพฤติกรรมที่บุคคลแสดงออก กระทำหรือโต้ตอบต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดในสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่งอย่างมีจุดมุ่งหมาย และต้องเป็นพฤติกรรมที่สามารถเห็นได้ นับได้ ได้ยินได้ และวัดได้ แล้วนำข้อมูลที่สังเกตได้ไปวิเคราะห์เพื่อจะได้ทราบว่าพฤติกรรมใดควรจะได้รับการพัฒนาหรือเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางใด

หลักการสังเกตพฤติกรรม

สมิทสัน เอ็มสกาซิด (2526 : 264) กล่าวว่าหลักการสังเกตพฤติกรรมนั้น ผู้สังเกตพฤติกรรมพึงยึดหลักดังต่อไปนี้

1. เลือกและกำหนดพฤติกรรมที่ต้องการสังเกตให้เห็นเด่นชัด พฤติกรรมที่ครูควรจะต้องเลือกเพื่อทำการสังเกตนั้น ควรจะเป็นพฤติกรรมที่เบี่ยงเบนไปจากเกณฑ์มาตรฐานของห้องเรียน และคิดว่าพฤติกรรมนั้นมีผลกระทบกระเทือนต่อการเรียนการสอนมากที่สุด นอกจากนี้พฤติกรรมที่สังเกตควรเป็นพฤติกรรมที่เกิดขึ้นบ่อย ๆ
2. เลือกผู้สังเกตพฤติกรรม ผู้สังเกตสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ ด้วยกันคือ

2.1 นักเรียนสังเกตตนเอง คือ การให้ผู้ที่จะพัฒนาหรือเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเป็นผู้สังเกตพฤติกรรมของตนเอง

2.2 บุคคลอื่นเป็นผู้สังเกต ซึ่งอาจจะเป็นครู เพื่อนครู หรือเพื่อนนักเรียนด้วยกัน เป็นผู้สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนที่จะพัฒนาหรือเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม วิธีนี้ค่อนข้างที่จะให้ข้อมูลใกล้เคียงความเป็นจริงมากกว่าวิธีแรก เพราะว่าผู้สังเกตนั้นมีแนวโน้มที่จะลำเอียงน้อยกว่าผู้ที่จะต้องการพัฒนาพฤติกรรมเอง อีกทั้งวิธีนี้สามารถที่จะตรวจสอบความเที่ยงระหว่างผู้สังเกตได้โดยการให้ผู้สังเกตมากกว่า 1 คนขึ้นไป สังเกตพฤติกรรมเดียวกันของคน ๆ เดียวกัน ซึ่งถ้าผู้สังเกตพฤติกรรมทั้ง 2 คน สังเกตได้ใกล้เคียงกันหรืออย่างน้อยที่สุดเห็นต้องกันไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 ก็นับได้ว่าข้อมูลที่ได้นั้นมีความเที่ยงตรงสูง

ข้อควรพิจารณาว่าใครจะเป็นผู้สังเกตนั้นมีอยู่ 4 ข้อด้วยกันคือ

- 1) ผู้ที่จะสังเกตพฤติกรรมนั้นไม่เข้าใจ ไม่ยอมรับหรือไม่เห็นคุณค่าของการสังเกตพฤติกรรมก็ไม่ควรที่จะให้เป็นผู้สังเกต
- 2) ผู้ที่จะสังเกตพฤติกรรมนั้น สามารถจะอยู่ในเวลาและสถานที่ที่พฤติกรรมส่วนใหญ่มักเกิดขึ้นได้หรือไม่
- 3) ผู้ที่จะสังเกตพฤติกรรมจะรู้ได้ไหมว่าพฤติกรรมที่ตนกำลังสังเกตอยู่นั้นเกิดขึ้นเมื่อใด
- 4) ผู้ที่จะสังเกตพฤติกรรมมีความอดทนและรู้ถึงขั้นตอนการสังเกตพฤติกรรมเพียงพอไหม

3. เลือกสถานที่ทำการสังเกตพฤติกรรม ในการเลือกสถานที่นั้นขึ้นอยู่กับจุดมุ่งหมายของครูว่าต้องการพัฒนาหรือเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของนักเรียนในสถานที่ใด อาจจะเป็นห้องเรียน ในห้องสมุด หรือบ้านของนักเรียนก็ได้

4. เลือกเวลาที่จะทำการสังเกตพฤติกรรม การเลือกเวลานั้นควรจะเลือกที่พฤติกรรมที่ต้องการจะสังเกตเกิดขึ้นบ่อยที่สุด และการเลือกเวลานั้นควรจะหาวิธีการสุ่มเวลา ซึ่งหมายความว่าผู้สังเกตจะไม่ทำการสังเกตพฤติกรรมหนึ่งเป็นเวลาเดียวกันของวันเดียวกัน แต่การสุ่มสังเกตหลาย ๆ เวลาของวันเดียวได้ เช่น ตอนเช้า ตอนบ่าย และตอนก่อนเลิกเรียน เป็นต้น ช่วงการสังเกตโดยการสุ่มเวลานั้นจะทำให้ได้ข้อมูลที่ใกล้เคียงความเป็นจริงมากที่สุด เนื่องจากว่าไม่มีพฤติกรรมใดที่จะเกิดบ่อยในช่วงเวลาเดียวกันตลอดเวลา

5. เลือกแบบบันทึกพฤติกรรมที่เหมาะสม แบบบันทึกพฤติกรรมนั้นผู้ทำการสังเกตควรจะเป็นผู้สร้างขึ้นเอง และจะต้องไม่สับสน โดยมุ่งให้สอดคล้องกับลักษณะของพฤติกรรมที่จะศึกษา ซึ่งมองพรหม เกิดพิทักษ์ (2530 : 39 - 44) กล่าวถึงการเลือกแบบสังเกตและแบบบันทึกพฤติกรรมไว้ดังนี้คือ

5.1 การสังเกตพฤติกรรมแบบสุ่มเหตุการณ์ (Event Sampling) เป็นการเลือกสังเกตเฉพาะพฤติกรรมที่ต้องการศึกษาในช่วงเวลาหนึ่ง ๆ เท่านั้น โดยเน้นความถี่หรือจำนวนครั้งของพฤติกรรมที่ประสงค์จะศึกษา ที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาที่สังเกตนั้น ส่วนพฤติกรรมอื่น ๆ ที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาดังกล่าวจะไม่นำมาบันทึก

5.2 การสังเกตพฤติกรรมแบบสุ่มเวลา (Time Sampling) เป็นการสังเกตที่ผู้สังเกตแบ่งเวลาออกเป็นช่วง ๆ แล้วนับเฉพาะจำนวนช่วงเวลาที่เกิดพฤติกรรมที่ประสงค์จะศึกษา ส่วนเกณฑ์ในการนับช่วงเวลานั้นจะต้องกำหนดให้แน่นอน โดยจะต้องให้สอดคล้องกับลักษณะของพฤติกรรมที่ต้องการจะศึกษาและจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ เช่น สังเกตพฤติกรรมช่วง 5 นาที ทุก ๆ 6 นาที เป็นเวลา 1 ชั่วโมง เพราะฉะนั้นในเวลา 1 ชั่วโมงจะสังเกตพฤติกรรมได้ 10 ครั้ง ข้อมูลที่ได้จากการสังเกตนี้จะเป็นพฤติกรรมของนักเรียนคนนั้น ๆ ในช่วงเวลานั้น ๆ นอกจากนั้นการสังเกตแบบสุ่มเวลาสามารถสังเกตได้ครั้งละหลาย ๆ คน โดยการสลับช่วงเวลาละ 1 คน เช่น สังเกตพฤติกรรมการตั้งใจทำแบบฝึกหัดคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 20 คน และใช้เวลาในการสังเกตช่วงละ 10 วินาที เพราะฉะนั้นในช่วงเวลาที่ 1 จะสังเกตนักเรียนคนที่ 1 ช่วงเวลาที่ 2 สังเกตนักเรียนคนที่ 2 จนครบ 20 คน จะใช้เวลา 200 วินาที แล้วกลับมาเริ่มต้นสังเกตคนที่ 1 อีก จนครบ 20 คน ข้อมูลที่ได้จากการสังเกตสามารถแยกเป็นพฤติกรรมของนักเรียนแต่ละคน หรือรวมเป็นพฤติกรรมของนักเรียนทั้ง 20 คนได้

นอกจากนี้การสังเกตแบบสุ่มเวลาสามารถสังเกตพฤติกรรมได้หลายประเภทพร้อม ๆ กัน โดยจำแนกพฤติกรรมที่เกิดขึ้นในแต่ละช่วงเวลากลับว่าเป็นพฤติกรรมใดบ้าง และเพื่อความสะดวกในการบันทึก ควรจะกำหนดรหัสของพฤติกรรมแต่ละประเภทด้วย หากประเภทของพฤติกรรมที่จะสังเกตและบันทึกนั้นมีหลายประเภท

หลักการสังเกตและบันทึกพฤติกรรม

สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต (2524 : 267 - 273) ได้กล่าวถึงหลักการบันทึกพฤติกรรมไว้ดังนี้คือ

1. บันทึกความถี่ของพฤติกรรม หมายถึง การบันทึกจำนวนครั้งของพฤติกรรมที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาที่กำหนดไว้ เช่น การบันทึกจำนวนครั้งที่ ด.ช.สมชาย ยกมือขึ้นเพื่อถามคำถามและตอบคำถามในชั้นวิทยาศาสตร์ พฤติกรรมที่สามารถบันทึกด้วยความถี่ได้นั้นจะต้อง เป็นพฤติกรรมที่ไม่ต่อเนื่อง เวลาของการแสดงพฤติกรรมแต่ละครั้งก็ต่างกัน และจะต้องใช้เวลาในการบันทึกจนแต่ละวัน การบันทึกพฤติกรรมแบบความถี่นั้นเพียงแต่ทำรอยคะแนนจำนวนครั้งของพฤติกรรมที่เกิดขึ้นเท่านั้น

2. บันทึกช่วงเวลาของพฤติกรรม หมายถึง การบันทึกพฤติกรรมตามช่วงเวลาที่เกิดขึ้น ซึ่งสามารถจะบันทึกพฤติกรรมได้ทุกชนิดไม่ว่าจะเป็นพฤติกรรมต่อเนื่องหรือไม่ต่อเนื่องก็ตาม โดยที่ผู้ทำการบันทึกจะต้องกำหนดเวลาที่จะบันทึกให้แน่นอนก่อน เช่น ต้องการจดบันทึกพฤติกรรมการคุยในช่วงเวลา 30 นาทีในวิชาคณิตศาสตร์ ก็ต้องแบ่งเวลา 30 นาทีนั้นออกเป็นช่วงเวลานั้น ๆ เท่า ๆ กัน อาจจะเป็นช่วงเวลา 20 วินาที 30 วินาที หรือ 1 นาทีก็ได้ตามแต่ต้องการ ส่วนการบันทึกพฤติกรรมก็จะพิจารณาว่าพฤติกรรมที่ต้องการบันทึกนั้นเกิดขึ้นในช่วงเวลานั้นหรือไม่ ถ้าไม่เกิดขึ้นให้ใส่ 0 ลงในช่วงเวลานั้น ๆ แต่ถ้าพฤติกรรมที่ต้องการบันทึกนั้นเกิดขึ้น แม้ว่าจะเกิดขึ้นมากกว่า 1 ครั้งในช่วงเวลานั้นก็ตาม ให้นับเวลาเพียง 1 ครั้งเท่านั้น โดยเขียนเลข 1 ลงในช่วงเวลาที่เกิดขึ้นนั้น ดังตัวอย่าง

ตัวอย่าง
แบบบันทึกช่วงเวลาของพฤติกรรม

วิชา คณิตศาสตร์

วันที่ 2 มกราคม พ.ศ. 2524

ชื่อผู้สังเกต วัฒนศิริ

ระหว่างเวลา 10.00 - 10.20 น.

พฤติกรรมที่ต้องการสังเกต พฤติกรรมการคุยกันระหว่างคณิตศาสตร์ (การคุย หมายถึง การที่มีเสียงออกจากปากโดยไม่ได้รับอนุญาตจากครู)

ชื่อนักเรียน

ด.ช.แดง

0	1	1	1	0	0	0	0	0	1	1	0	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	1
1	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1											

รวม 15 ครั้ง

ด.ช.ดำ

0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	0	0	0	0	1	1
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0													

รวม 5 ครั้ง

ด.ญ.ขาว

0	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	0	0	0	1	1	1	1	0	0	0	1	1	1
0	1	0	0	0	0	1	1	1	1	0	0	0														

รวม 23 ครั้ง

หมายเหตุ การบันทึกพฤติกรรมแบบช่วงเวลานี้ บันทึกทุก ๆ ช่วงเวลา 20 นาที ห้า 10 วินาที

ภาพประกอบ 2 แบบบันทึกพฤติกรรมแบบช่วงเวลาที่เด็กนักเรียนมากกว่า 1 คนขึ้นไป

3. บันทึกระยะเวลาของพฤติกรรมที่เกิดขึ้น หมายถึง การบันทึกพฤติกรรมตามระยะเวลาของพฤติกรรมที่เกิดขึ้น ส่วนใหญ่จะใช้บันทึกพฤติกรรมที่มีความต่อเนื่องเป็นหลัก วิธีการบันทึกแบบนี้เพียงแต่ใช้นาฬิกาจับเวลา แล้วดูว่าพฤติกรรมนั้นใช้เวลานานเท่าใด ทำเช่นนี้เรื่อยไปจนกระทั่งหมดเวลาที่สังเกตพฤติกรรม

ดัชนีความเชื่อมั่นของการสังเกตหาได้จากสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องระหว่างผู้สังเกต 2 คน ซึ่งใช้เวลาในการสังเกต 2 สัปดาห์ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องตั้งแต่ .80 ขึ้นไป การสังเกตนั้นจึงจะเชื่อถือได้ (มองพรมม เกิดพิทักษ์. 2530 : 46; อ้างอิงมาจาก Wright. 1966; Sulzer and Mayer. 1972 และชัยพร วิชาวุธ. 2523) โดยวิธีสูตร

จำนวนช่วงเวลาที่บันทึกตรงกัน

$$\text{ค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้อง} = \frac{\text{จำนวนช่วงเวลาที่บันทึกตรงกัน}}{\text{จำนวนช่วงเวลาที่บันทึกตรงกัน + จำนวนช่วงเวลาที่บันทึกต่างกัน}}$$

วิธีการเสนอข้อมูลที่ได้จากการบันทึกพฤติกรรม

วิธีการเสนอข้อมูลนั้นนิยมเสนอในรูปแบบของกราฟ และนิยมเสนอในรูปแบบของกราฟเส้นซึ่งในการสรุปเดิวนั้นอาจจะเสนอเพียงพฤติกรรมเดียวหรือหลาย ๆ พฤติกรรมของบุคคลคนเดียว หรือของหลาย ๆ บุคคลก็ได้ เพื่อที่จะได้เปรียบเทียบระหว่างพฤติกรรมเดียวของหลาย ๆ บุคคล หรือหลาย ๆ พฤติกรรมของบุคคลเดียว ในการสร้างโปรแกรมเพื่อที่จะพัฒนาหรือเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของนักเรียน เส้นกราฟนี้จะแสดงให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมได้อย่างชัดเจนอีกด้วย การเสนอข้อมูลด้วยกราฟนั้น จะต้องบอกถึงพฤติกรรมที่สังเกต วันเวลาที่สังเกต อีกทั้งบุคคลที่สังเกตด้วย (สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต. 2526 : 20)

ประโยชน์ของการสังเกตและการบันทึกพฤติกรรม

มองพรมม เกิดพิทักษ์ (2530 : 50) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการสังเกตและการบันทึกพฤติกรรมไว้ดังนี้

1. จะช่วยผู้สังเกตสามารถเลือกสังเกตและบันทึกพฤติกรรมที่ประสงค์จะศึกษาได้

ถูกต้อง

2. จะช่วยผู้สังเกตสามารถเลือกวิธีบันทึกพฤติกรรมให้สอดคล้องกับพฤติกรรมที่ประสงค์จะปรับ และเป้าหมายของการปรับพฤติกรรมชนิดนั้น ๆ

3. จะช่วยผู้ทราบถึงทิศทางของพฤติกรรมที่ประสงค์จะปรับนั้นว่าเปลี่ยนแปลงหรือไม่ หรือเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางใด

4. จะช่วยให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมพื้นฐานที่ได้เปลี่ยนแปลงไปภายหลังการปรับแล้ว และสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้อง

กล่าวโดยสรุป การสังเกตเป็นเครื่องมือพื้นฐานในการศึกษาพฤติกรรม ตามหลักพฤติกรรม ลักษณะของพฤติกรรมที่จะสังเกตจะต้องเป็นพฤติกรรมที่บุคคลแสดงออก กระทำตอบโต้ต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง จนสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่ง และจะต้องเป็นพฤติกรรมที่สามารถเห็นได้ นับได้ ได้ยินได้ และวัดได้ โดยจะใช้เครื่องมือด้วยการใช้การสังเกต โดยอาศัยวิธีสามัคคีของผู้สังเกตโดยตรง และในการสังเกตและบันทึกพฤติกรรมนั้นจำเป็นต้องอย่างหนึ่งที่ผู้สังเกตจะต้องรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมที่ประสงค์จะศึกษา แล้วนำข้อมูลที่รวบรวมได้นั้นไปวิเคราะห์ต่อไป เพื่อจะได้ทราบว่าพฤติกรรมที่ประสงค์จะปรับนั้นเปลี่ยนแปลงหรือไม่ หรือเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางใด ด้วยเหตุนี้ในระหว่างการสังเกตและบันทึกพฤติกรรมที่จะศึกษา ผู้สังเกตจะต้องกำหนดพฤติกรรมที่พึงประสงค์จะสังเกต และบันทึกให้ชัดเจน โดยจะต้องทราบถึงประเภทของพฤติกรรมที่จะศึกษา ลักษณะของการบันทึกพฤติกรรม การเลือกแบบสังเกตและบันทึกพฤติกรรม การหาค่าดัชนีความเที่ยงของการสังเกต ตลอดจนประโยชน์ของการสังเกตและการบันทึกพฤติกรรมด้วย

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการหาหน้เรียน

ความหมายของวัฒนธรรมไทย

พระราชบัญญัติวัฒนธรรม พุทธศักราช 2485 ได้ให้ความหมายของคำว่า "วัฒนธรรม" ไว้ว่า หมายถึงลักษณะที่แสดงถึงความเป็นระเบียบเรียบร้อย ความกลมเกลียวก้าวหน้าของชาติและ

ศีลธรรมอันดีของประชาชน สำหรับพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 (2525 : 734) ได้ให้ความหมายคำว่า "วัฒนธรรม" หมายถึง สิ่งที่ทำห้เจริญงอกงามแก่หมู่คณะและวิถีชีวิตของหมู่คณะ นอกจากนี้ยังมีผู้ให้ความหมายของคำว่าวัฒนธรรมไว้ดังต่อไปนี้

ชานาญ นิสารัตน์ (2521 : 84) ได้กล่าวถึงเอกลักษณ์ของวัฒนธรรมไทยไว้ว่า เอกลักษณ์ของวัฒนธรรมไทย คือ ลักษณะที่เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของชาติไทยโดยรวม ซึ่งแตกต่างไปจากชาติอื่น เมื่อพบเข้าก็รู้ได้ทันทีว่าเป็นคนไทย เช่น เมื่อเราไปต่างประเทศเห็นใครทำความเคารพ กราบไหว้ กอนส่ายบัว เราก็รู้ว่าคน ๆ นั้นเป็นคนไทย ดังนั้นกิริยามารยาทไทย จึงถือเป็นเอกลักษณ์อย่างหนึ่งของชาติไทย

ศิริ รอดบาง (2522 : 12 - 16) ได้กล่าวว่า วัฒนธรรมเป็นเอกลักษณ์ของชาติ ที่คนไทยได้สัมผัส อบรม และปลูกฝังมาตั้งแต่เยาว์วัย เหมาะสมกับสภาพชีวิตของคนไทย และทันกาลสมัย เพราะได้มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงให้เหมาะสมอยู่เสมอ ศาพที่คนไทยจะภาคภูมิใจและนำไปปฏิบัติ เช่น มารยาทไทย ความมีน้ำใจอันดี ความนอบน้อมถ่อมตน การแต่งกาย เป็นต้น

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (2525 : 4) ได้แบ่งเนื้อหาวัฒนธรรมไทยออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่

1. ด้านศีลธรรม (Moral Culture) คือ วัฒนธรรมที่เกี่ยวกับหลักงานการดำเนินชีวิต ส่วนใหญ่เป็นเรื่องของจิตใจและศาสนา
2. ด้านเนติธรรม (Legal Culture) คือ วัฒนธรรมทางกฎหมาย รวมทั้งระเบียบประเพณีที่ยอมรับนับถือว่ามีความสำคัญทอ ๆ กับกฎหมาย
3. ด้านวัตถุธรรม (Material Culture) คือ วัฒนธรรมทางวัตถุ ศิลปวัฒนธรรม และปัจจัย 4
4. ด้านสพธรรม (Social Culture) คือ วัฒนธรรมทางสังคมที่เข้าในการติดต่อสัมพันธ์กับคนอื่น เป็นมารยาทและคฤธรรมที่ควรปฏิบัติ

จากเอกสารดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่าวัฒนธรรมเป็นเอกลักษณ์ของชาติ ซึ่งแสดงถึงความเจริญงอกงาม ความเป็นระเบียบวินัยของวิถีชีวิตของคนในชาติที่ถ่ายทอดสืบต่อกันมาจนเป็น

ระเบียบประเพณี กฎหมาย หลักการดำเนินชีวิตและศิลปวัฒนธรรม โดยมีการอบรมสั่งสอน
ปลูกฝังมาตั้งแต่เยาว์วัย ช่วยให้เกิดมีคุณธรรม มีมารยาทที่ดี ทำให้คนอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

ความหมายของจรรยาบรรณไทย

คำว่าจรรยาตามความหมายของพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 (2525 : 212) ได้ระบุว่า "เป็นคำนามซึ่งหมายถึง "ความประพฤติ กิริยาที่ควรประพฤติในหมู่คณะ" และคำว่ามารยาทตามความหมายในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 (2525 : 632) ได้กำหนดว่าเป็นคำนามซึ่งหมายถึง "กิริยาวาจาที่ถือว่าเรียบร้อย" ส่วนมารยาทไทยคือการแสดง อิริยาบถต่าง ๆ ที่มีความสุภาพอ่อนน้อม ละมุนละไม กิริยาวาจาที่สุภาพเรียบร้อยทั้งการแต่งกาย ที่มีระเบียบเหมาะสมกับกาลเทศะ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งที่แสดงออกถึงเอกลักษณ์ของคนไทย นอกจากนี้ ยังมีผู้ให้ความหมายของคำว่ามารยาทไว้ดังต่อไปนี้

ศุภี มาลากุล ณ อยุธยา (2511 : 41) กล่าวว่า มารยาทหมายถึงกิริยาวาจาที่ ถือว่าสุภาพเรียบร้อย ซึ่งบางขณะต้องประกอบด้วยการเสียสละ ความพอใจส่วนตัวเพื่อทำความ พยายามให้ผู้อื่น และยังเป็นส่วนหนึ่งของความประพฤติที่ควรประพฤติที่เรียกว่าจรรยาอีกด้วย

กรมวิชาการ (2524 : 68) กล่าวว่า มารยาทคือกิริยาวาจาที่ถือว่าเรียบร้อย เป็น ที่ยอมรับในสังคม คนเราเมื่ออยู่ร่วมกันเป็นสังคมจำเป็นต้องมีมารยาทที่จะปฏิบัติต่อกันอันจะทำให้ การอยู่ร่วมกันเป็นไปโดยราบรื่น เรียบร้อย ยิ่งกว่านั้นการมีมารยาทต่อกันยังแสดงออกถึงนิสัยของ กันและกันด้วย ซึ่งลักษณะที่เด่นชัดคือ ความสุภาพอ่อนน้อมและเคารพในระบอบอาวุโส

สุทธิ ภักดีแทน (2527 : 104 - 105) กล่าวว่า มารยาทเป็นองค์ประกอบย่อย ของวัฒนธรรม ชาดไทยมีเอกลักษณ์ประจำชาติและมีองค์ประกอบหลายอย่างที่สามารถจำแนกได้ว่า เป็นคนไทย เป็นชาดไทย เช่น ภาษา พิธีกรรมบางอย่างและการแต่งกาย เป็นต้น คนไทยมี มารยาทซึ่งสั่งสมมาหลายสมัย สมควรถ่ายทอดเป็นมรดกทางวัฒนธรรมของสังคมต่อไป

ท้าว อนุรักษ์ราชมณเฑียร (2530 : 1) ได้กล่าวถึงมารยาทไทยว่า ความมีมารยาท หมายถึงการมีกิริยา วาจา ๑๑ สุภาพเรียบร้อย สังคมไทยได้กำหนดแบบอย่างของมารยาทไว้

หลายชนิดล้วนแต่เหมาะสม และอาจดัดแปลงแก้ไขให้สอดคล้องกับสิ่งแวดล้อมและกาลสมัยได้ กิริยามารยาทของไทยจนแต่ละท่าแต่ละแบบ ล้วนไม่ขัดกับการใช้อวัยวะประกอบท่าทาง จึงเป็นท่าทางที่งดงามและถูกต้องตามลักษณะของกายวิภาคทั้งสิ้น กุลบุตรกุลธิดาไม่ว่าชาติใด ถ้าได้รับการศึกษาและอบรมมาดีแล้วทั้งกาย วาจา ใจ ย่อมได้ชื่อว่าเป็นสุภาพชน สุภาพชนจะรู้จักเห็นยวัญของตนเอง มีความละอายใจตนเอง ไม่ยอมประพฤติการที่ไม่เหมาะสม และสำนึกในเรื่องกิริยามารยาทของตนเองอยู่เสมอ

ชำนาญ นิสารัตน์ (2521 : 86 - 87) ได้แบ่งจรรยา มารยาทไทยออกเป็น 2 ประเภทคือ จรรยา มารยาททางกาย และจรรยา มารยาททางวาจา ซึ่งจรรยา มารยาททางกาย ได้แบ่งออกเป็น 7 ประการได้แก่ การยืน การเดิน การนั่ง การแสดงความเคารพ การเข้าพบผู้ใหญ่ การส่งและรับของจากผู้ใหญ่ และการเฝ้าหูละของธูลีพระบาท ส่วนจรรยา มารยาททางวาจา ได้แก่ การระวังไม่กล่าววาจาเท็จ การสำรวมวาจา การไม่กล่าววาจาขุ่น การไม่กล่าวคำหยาบคายหรือไม่สุภาพ การแสดงความคิดเห็น การเป็นผู้พูดและผู้ฟังที่ดี การกล่าวคำขอบคุณ ขอโทษและลงท้ายคำพูดว่าครับ/ค่ะ

จากเอกสารดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า จรรยา มารยาทไทยเป็นองค์ประกอบย่อยของวัฒนธรรมซึ่งเป็นเอกลักษณ์ประจำชาติ สมควรที่จะถ่ายทอดสืบต่อกันไป อันเป็นลักษณะที่ดีงามควรประพฤติปฏิบัติ ซึ่งแสดงถึงอิริยาบถ กิริยาที่สุภาพเรียบร้อย ละมุนละไม ทั้งกาย วาจา และใจ กิริยามารยาทไทยจนแต่ละท่าแต่ละแบบสามารถดัดแปลงให้สอดคล้องกับสิ่งแวดล้อมและกาลสมัยได้

สาเหตุของการปฏิบัติตนเป็นพหีมารยาท

แปลก สนธิรักษ์ และวิทย์ วิศุทเวทย์ (2522 : 152) กล่าวถึงสาเหตุของการปฏิบัติตนเป็นพหีมารยาทว่าเกิดจากสิ่งต่อไปนี้

1. เกิดจากขนบธรรมเนียมประเพณี ซึ่งเป็นที่นิยมกันมาแต่เดิม เช่น มารยาทในการพบปะกันจะนิยมใช้การไหว้ การพ้องเพศจะนิยมใช้การประณมมือ การเข้าไปหาพระจะนิยมการกราบ เป็นต้น สิ่งเหล่านี้จะประเพณีปฏิบัติสืบทอดต่อกันมาตามที่สังคมนิยมประเพณีปฏิบัติกัน

2. เกิดจากการกระทำที่ดีงาม เป็นที่ยกย่องและสรรเสริญของบุคคลทั่วไป ไม่ว่าสังคมใดก็ตาม เช่น ความมีเมตตา กรุณา ความโอบอ้อมอารี ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และความสุภาพอ่อนโยน เป็นต้น

เมื่อพิจารณาสาเหตุของการปฏิบัติตนเป็นผู้มีมารยาทดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่าสาเหตุของการปฏิบัติตนเป็นผู้ที่มีมารยาทนั้นสืบเนื่องมาจากขนบธรรมเนียม ประเพณี ซึ่งเป็นที่นิยมกันจนสังคมและการกระทำที่ดีงาม เป็นที่ยกย่องและสรรเสริญของบุคคลทั่วไป ไม่ว่าสังคมใดก็ตาม

ลักษณะของผู้มีมารยาทดี

หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา (2522 : 93) กล่าวถึงลักษณะของผู้มีมารยาทดีโดยทั่วไปว่าดังนี้

1. เจรจาไพเราะ มีหางเสียงครับหรือค่ะ หวังรุ่นชู้นจ
2. หัดกล่าวคำว่า "ขอบคุณ" และ "ขอโทษ" ให้เป็นนิสัย เป็นการสร้างเสน่ห์ให้แก่ตนเอง การกล่าวคำขอบคุณแก่ผู้มีไมตรีเอื้อเฟื้อ แม้นเรื่องเล็กน้อยก็ควรกระทำ หรือการกล่าวคำขอโทษให้เคยชินย่อมเป็นผลดีแก่ตนเองทั้งสิ้น
3. ไม่พูดเสียงดังเกินควรหรือตะโกน เป็นกิริยาที่น่ามาชมอย่างยิ่ง ถ้ามีผู้อาวุโสอยู่จนที่นั้นด้วยยิ่งแสดงความเป็นเคารพ การพูดวิวกเหวก ขาดการสำรวมจะบั่นทอนบุคลิกที่ดีอย่างน่าเสียดาย
4. หลีกเลี่ยงการแย่งกันพูด นอกจากนั้นแล้วยังทำท่าหมดโอกาสที่จะฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ควรหัดรับฟังความเห็นของผู้อื่น และรอจังหวะของตน
5. พีกทำทางประกอบการพูดให้เหมาะสม อย่างยกมือให้ขำกัซว หรือแสดงท่าประกอบอยู่ตลอดเวลา เพราะไม่ได้เป็นการแสดงละคร บางคนแก้เขินด้วยการแลบลิ้นยักคิ้ว โดยไม่ตั้งใจ บางคนพูดไปหัวเราะไปทั้ง ๆ ไม่เข้าใจเรื่องขบขัน เมื่อทำบ่อย ๆ ก็จะได้เป็นนิสัยทำให้อเสียบุคลิกภาพการแก้ไขเสีย พีกพูดให้มีจังหวะจะโคน ชัดเจน สั้น ได้ความดี พูดแต่พอควร อย่าเพ้อเจ้อ เพื่อสร้างบุคลิกของตนเอง

6. จดกล่าวคำหาบวชโดยสิ้นเชิง เพราะไม่เป็นมงคลแก่ทั้งผู้พูดและผู้ฟัง ข้าจะทำให้ติดเป็นนิสัย

7. แสดงโมติริจิตด้วยการหักทลายปราชัย สนใจทุกซอกและแสดงความจริงใจ เป็นการสร้างมิตรภาพ

ส่วนกรมวิชากร (2529 : 51 - 53) ได้กล่าวถึงสิ่งที่คารอบรมเด็กไทยให้เป็นผู้มีมารยาดี อันจะช่วยเสริมสร้างคุณลักษณะที่ดีหรือพฤติกรรมที่ดีที่ประสงค์จนเป็นที่ยอมรับของสังคม ซึ่งควรพิจารณาถึงความสำคัญของการอบรมไว้ 3 ประการดังนี้

1. การอบรมให้เด็กไทยเป็นคนเรียบร้อยสุภาพอ่อนน้อม ทั้งทางกาย ทางวาจา และทางใจ

1.1 ทางกาย ได้แก่ การมีกิริยามารยาทเรียบร้อยในการลุก นั่ง เดิน ยืน ต้องไม่ให้พรวดพราดถูกผู้อื่น หรือถูกล้วงของล้มหรือดังโครมคราม เมื่อผู้ใดกำลังดูอะไรอยู่ต้องไม่ยื่นบังหน้า ขวางสายตาเขา ไม่เดินตัดหน้าผู้อื่นในระยะใกล้ชิด ถ้าจำเป็นต้องทำดังนั้นก็ต้องกล่าวคำขอโทษเขาเสียก่อน ถ้าเขานั่งหรือนอนอยู่ต้องไม่เดินข้ามกรายเข้าไป แม้การยืนก็ควรให้ห่าง อย่ายืนคำศิริระคน ถ้าไม่ช้การเล่นกันแล้วอย่าถูต้องเนื้อตัวผู้อื่นโดยไม่จำเป็น เวลาเดินอย่าเดินเสียดสีกระแทกกระทั้นกับผู้อื่น อย่าหยิบสิ่งของข้ามกรายผู้อื่น ไม่โยนหรือเลือกใส่ของผู้อื่น การชี้ให้ผู้อื่นดูสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ต้องไม่ชี้เท้าชี้ เพราะเราก็คือเท้าเป็นของต่ำ ต้องรู้จักที่ต่ำที่สูง ฉะนั้นต้องไม่ไปจับหรือถูต้องศีรษะหรือหน้าตาผู้อื่น แม้เขาอนุญาตก็ควรขอโทษก่อน เมื่ออยู่ในบ้านผู้อื่นอย่าเดินพลุกพล่าน ต้องรู้จักเกรงใจเจ้าของบ้าน

1.2 ทางวาจา ได้แก่ การระวังคำพูดต้องรู้จักใช้เสียงให้เหมาะสมอ่อนหวาน อย่างใช้เสียงดาดกระโชกกระชาก หรือพูดห้วน ๆ ต้องไม่กล่าวคำหาบวชหรือคำที่ระคายหู ไม่กล่าวถึงสิ่งที่น่าอับอาย ไม่พูดหักหาญข่มขู่กัน เมื่อพูดกับผู้อื่นอย่าพูดให้ดังจนเกินไป ควรพูดให้ดังพอสมควรให้ได้ยินกันเท่านั้น การคุยหรือหัวเราะก็อย่าให้ดังเกินไป หรือหัวเราะร่วน จนขณะที่ผู้อื่นพูดอยู่เราต้องไม่พูดสอด พูดรวนหรือแย่งพูด ให้เขาพูดจนจบเสียก่อนแล้วจึงค่อยพูด และคนที่พูดก่อนนั้นก็ควรรู้จักหยุดพูดให้คนอื่นเขาพูดบ้าง อย่าพูดเสียคนเดียวจนเวลาที่คนอื่น ๆ เขาต้องการ

ความเจ็บ เพื่อทำงานหรือคิดไตร่ตรอง หรือเพื่อฟังอย่างจดอย่างหนึ่ง เราต้องไม่ทำเสียงอีกทีก็
โครมคราม พุดคุยด้วยเสียงอันดังรบกวนเขา

1.3 ทางใจ ได้แก่ การไม่ปล่อยใจให้ฟุ้งซ่าน แสดงความกำเริบเพียงยี่สิบ ถ้า
พบสิ่งใดไม่ถูกต้อง แม้โกรธก็ต้องไม่แสดงความรู้สึกออกมาให้เห็น ต้องไม่บันดาลโทสะจนเสีย
กิริยา ไม่ปล่อยใจให้ตกอยู่ในความโลภ โกรธ หลง มีสติสัมปชัญญะมั่นคง

2. เด็กไทยได้รับการอบรมสั่งสอนให้เป็นคนมีสัมมาคารวะ รู้จักเด็ก รู้จักผู้ใหญ่ รู้จัก
เคารพผู้อื่น และเคารพสิ่งที่ผู้อื่นเขาเคารพ

2.1 ทางกาย เด็กต้องมีกิริยาสุภาพเรียบร้อยเมื่ออยู่เฉพาะหน้าผู้ใหญ่ เช่น
ต้องไม่ยืนพิง ยืนส่ายหัวไปมา ต้องไม่นั่งไขว่ห้าง ไม่นั่งกระดิกเท้าหรือเขย่าเข้า ไม่นั่งเหยียดเท้า
กางขา หรือนั่งขัดสมาธิ คานั่งให้เรียบร้อย ถ้ายืนรวมกันหรือนั่งรวมกันกับผู้ใหญ่ ต้องไม่ขึ้นไปนั่ง
หรือยืนข้างหน้าผู้ใหญ่ ถ้าเดินก็ต้องไม่เดินขึ้นหน้าหรือเดินผ่านผู้ใหญ่ เมื่อผู้ใหญ่ที่นั่ง เด็กไม่ควรนอน
เมื่อผู้ใหญ่นอนอยู่ไม่ควรยืนหรือเดินผ่าน คานั่งหรือคลานผ่านไป ไม่ยืนหรือนั่งหันหลังให้ผู้ใหญ่
เมื่อพบผู้ใหญ่ผู้น้อยต้องเป็นฝ่ายแสดงความเคารพผู้ใหญ่ก่อน และผู้ใหญ่ต้องแสดงความเคารพตอบ
การแสดงความเคารพของไทย มีการไหว้ การกราบ การคำนับ การยืนตรง ก็ต้องเข้าใจให้เหมาะสม
กับเวลา บุคคล สถานที่ และโอกาส

2.2 ทางวาจา คนไทยต้องรู้จักกล่าววาจาสุภาพ และแสดงถึงความเคารพผู้อื่น
เช่น ไม่พูดจาล้อเลียน หลอกลวงผู้ใหญ่ ไม่ล้อเลียนผู้ใดให้เขาได้ยิน ไม่กล่าวถึงสิ่งที่ไม่ดีของ
ผู้ที่เขารักใคร่นับถือให้เขาฟัง ไม่กล่าวเสียตลึงเยาะเย้ย แดกดันปากทางผู้อื่น ไม่ินทาวาว่าร้าย
ๆ ให้เขาเสียหาย ต้องไม่กล่าววาจาติเตียนสิ่งที่ผู้อื่นเคารพ เมื่อตนทำพลาดพลั้งล่วงเกินผู้อื่นโดย
ไม่จงใจ ควรกล่าวขอโทษเขาเสมอ เมื่อผู้อื่นทำประโยชน์ให้แก่ตนแม้เขาจะทำตามหน้าที่ที่ควร
กล่าวคำขอบคุณเขาด้วย

2.3 ทางใจ ต้องมีใจเคารพผู้ใหญ่ เช่น พ่อแม่ ครูบาอาจารย์ ต้องมีความ
นอบน้อมนับถือผู้ใหญ่ และต้องมีใจอ่อนโยน เมตตากรุณาต่อผู้น้อย

3. เด็กไทยได้รับการอบรมสั่งสอนให้มีกิริยามารยาทเป็นที่น่ารัก การทำตนให้เป็น
น่ารักของผู้อื่น หมายความว่า การไม่ทำสิ่งใดให้ขัดใจผู้อื่น ไม่สร้างความไม่พอใจให้ผู้อื่น ต้อง
แสดงกิริยามารยาทให้เข้ากับผู้อื่นได้

3.1 ทางกาย ต้องไม่แสดงกิริยาขัดขวางสิ่งที่นิยมกัน เช่น ขณะที่เขานั่งอยู่กับพื้น ตนเองต้องไม่ไปยืนอยู่ และในเวลาที่เขาเดินกันอยู่ก็ต้องไม่ไปนั่งกับพื้น ในเวลาที่เขาทำทุกขัศกต้องไม่แสดงกิริยารื่นเรึง ในสถานที่ที่เขาเร็นเรึงกันก็ต้องไม่ทำกิริยาเศร้า ควรแสดงกิริยาสนุกสนานเบิกบานให้เหมาะสมกับเหตุการณ์และโอกาส เมื่อไปเที่ยวกับผู้อื่นต้องกลมเกลียวร่วมสนุก ร่วมลำบากกับเขาด้วย ไม่แยกไปหาความสบายส่วนตัว ถ้าไปเป็นแขกในบ้านใครต้องรู้จักเกรงใจ เจ้าของบ้านว่าเขาจะมีกิจธุระหรือทำสิ่งใดบ้าง จึงไม่ควรไปนั่งในบ้านของผู้อื่นให้นานเกินสมควร ถ้าเป็นเจ้าของบ้านเมื่อมีแขกมาหาต้องไม่ปล่อยให้แขกคอยนาน ต้องเชื้อเชิญทำการต้อนรับให้เหมาะสมไม่แสดงอาการเฉยเมยรำคาญหรือเบื่อหน่ายแขก ต้องไม่แสดงกิริยาโกรธเคืองหยาบคาย ตั้ผู้คนในบ้านต่อหน้าแขก ต้องแนะนำให้แขกรู้จักผู้ใหญ่ที่ตนเคารพนับถือที่อยู่ในบ้านด้วย เมื่อแขกลากลับต้องไปส่งแขกในระยะสมควร อย่างน้อยก็ต้องถึงประตูบ้าน ในเวลาที่อยู่รวมกลุ่มกัน ต้องไม่กระซิบกระซาบกับผู้อื่นหนึ่งเป็นพิเศษ หรือพูดจายาวจากที่ผู้อื่นไม่เข้าใจ เมื่อพบใครต้องไม่จ้องดูเขาอย่างเพ่งพิศ หรือดูตลอดตั้งแต่ศีรษะจรดเท้า หรือแสดงความสนใจในเครื่องแต่งกาย หรือรูปร่างอันผิดปกติของเขา

3.2 ทางวาจา ต้องไม่กล่าวถึงสิ่งอัปมงคลในเวลาที่เขาทำงานมงคล ต้องไม่พูดตลกขบขันในเวลาที่เขาจะพูดกันเป็นงานเป็นการ และไม่ควรรนำเรื่องการงานมาพูดขัดจังหวะที่เขาจะพูดคุยสนุกสนาน ต้องไม่พูดอะไรให้ผู้อื่นเกือกระดากอาย ไม่ถ่มน้ำลายหรือเครื่องแต่งตัวของผู้อื่น เมื่อเข้าไปในบ้านผู้อื่นต้องไม่ติเตียนเครื่องแต่งบ้านหรือสิ่งของที่เขาดั้งไว้ ไม่ติเตียนเด็กเล็กลูกหลาน หรือคนในบ้านของเขาต่อตัวเจ้าของบ้าน ไม่ควรรู้ว่าความเก่งหรือความดีของตัวเอง ซึ่งจะทำให้เขารำคาญ ถ้าเขาเล่าประทับใจเรื่องใดก็ควรแสดงความเห็นใจ หากเขาต้องการความเห็นจึงค่อยแนะนำ แต่ไม่ควรกล่าวตำหนิโทษของเขาตรง ๆ

3.3 ทางใจ ต้องรู้จักเกรงอกเกรงใจคนอื่น ไม่เอาแต่ใจตัวเอง

เมื่อพิจารณาลักษณะของบุคคลที่มีมารยาทดีดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่าบุคคลที่มีมารยาทดีจะต้องเป็นผู้ที่มีสัมมาคารวะ รู้จักเคารพผู้อื่น รู้จักแสดงความสุภาพอ่อนน้อมทั้งกาย วาจา และใจ ตลอดจนยังต้องแสดงกิริยามารยาทให้เข้ากับผู้อื่นได้เหมาะสมกับบุคคล โอกาส และสถานที่

มารยาทในชั้นเรียน

มารยาทเป็นการแสดงกิริยาอาการที่สุภาพเรียบร้อยได้อย่างเหมาะสมกับบุคคล โอกาส และสถานที่ (บุญเจือ ชาญภู. 2512 : คำนำ) เป็นอริยาบทต่าง ๆ ที่แสดงออกถึงความสุภาพ อ่อนน้อม ละเมียดละไม อันเป็นคุณสมบัติของคนไทยอย่างแท้จริง นับเป็นวัฒนธรรมของชาติที่ชี้ให้เห็นว่าไทยเป็นชาติที่มีวัฒนธรรมสูง (หม่อมหลวงปิ่น มาลากุล. 2517 : คำชี้แจง)

โรงเรียนเป็นสถาบันทางสังคม สามารถจัดการศึกษาให้การอบรมสั่งสอนและฝึกปฏิบัติให้นักเรียนเป็นผู้มีมารยาทที่ดี หรือมุ่งปรับปรุงตัวนักเรียนให้เข้าสู่เกณฑ์ที่สังคมต้องการ เป็นการสร้างเสริมทัศนคติและพฤติกรรมที่เหมาะสมแก่นักเรียน ดังนั้นโรงเรียนทุกแห่งจึงมีกฎ ข้อบังคับ และระเบียบวินัยให้นักเรียนถือปฏิบัติ เพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อยและความสงบสุขในการอยู่ร่วมกัน เช่น ถ้าเราวิ่งเล่นในห้องเรียน กล่าววาจาหยาบคายน่าสุภาพ หรือทิ้งเศษกระดาษเกลื่อนห้องเรียนและนอกห้องเรียน เราจะถูกครูตำหนิต่อได้ หากเราปฏิบัติตามกฎข้อบังคับของโรงเรียนหรือกฎเกณฑ์ของชั้นเรียนด้วยการแสดงกิริยาอาการที่สุภาพ เรียบร้อย ยิ้มแย้มแจ่มใส รู้จักควบคุมอารมณ์ แสดงว่าเรามีกิริยามารยาทที่ดี ซึ่งควรฝึกหัดมารยาทเหล่านี้เป็นนิสัย (แกม ชอแม็ก. 2506 : 14 - 15, 69)

ชั้นเรียนเป็นสังคมเล็ก ๆ สังคมหนึ่งโรงเรียน ซึ่งทุกคนจะต้องประพฤติปฏิบัติตนให้เป็นผู้ที่มีการยาทที่ดีหรือแสดงพฤติกรรมได้อย่างเหมาะสม ก็จะทำให้การดำเนินการเรียนการสอนเป็นไปด้วยดีและมีประสิทธิภาพ ดังที่อ่ำไพ สุจริตกุล และคนอื่น ๆ (2517 : 167) กล่าวว่า บุคคลจะอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยความเรียบร้อยก็เพราะแต่ละคนจะต้องเป็นผู้มีการยาทอันดีงาม สอดคล้องกับหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา (2521 : 27) ที่กล่าวว่า นักเรียนมีบทบาทในการเรียนการสอนอย่างมาก หากนักเรียนขาดมารยาทในชั้นเรียน ชอบพูดคุยกันในขณะที่ครูสอน ลูกเดินเล่นพละหรือกามครูโดยไม่ตั้งใจหรือโอกาสอันควร ก็จะทำให้การเรียนการสอนหยุดชะงัก ไม่ราบรื่นได้ นอกจากนี้สุภณิษฐ์ วัฒนธาดา (2518 : 123) ยังได้กล่าวว่าพฤติกรรมที่ผิดซึ่งประสงค์ก่อให้เกิดปัญหาในชั้นเรียน เช่น การไม่เชื่อฟังครู การพูดจาหยาบคาย การเอา

งานอื่นขึ้นมาทำขณะที่ครูสอน การพูดคุยกันขณะที่ครูสอน การลุกจากที่นั่งเดินไปเดินมาในชั้นเรียน และการแสดงมารยาทไม่สุภาพเรียบร้อย เป็นต้น

เอนกกุล กริแสง (2520 : 210) ได้กล่าวถึงลักษณะพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ที่ก่อให้เกิดปัญหานักเรียนว่ามีอยู่ 2 ประการใหญ่ ๆ คือ

1. พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์เกิดขึ้นบ่อยครั้ง ลักษณะพฤติกรรมที่แสดงออกได้แก่

1.1 การแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวต่อเพื่อนร่วมชั้น เช่น การแกล้งเพื่อน การขู่ ข่มขู่เพื่อน วาจามขู่เพื่อน

1.2 เรียกร้องความสนใจจากเพื่อน เช่น การลุกจากที่นั่งโดยไม่มีอนุญาต ทำท่าทางดลกคนองต่าง ๆ

1.3 รบกวนการสอนของครู เช่น ทำเสียงประหลาด พูดคุยเสียงดัง เคาะโต๊ะ กระเท็บเท้า ขัดคำสั่งของครู

1.4 แสดงความอวดดี เช่น แกล้งถามปัญหาไม่เข้าใจ ได้แย้งเพื่อนหรือครู อย่างไม่มีเหตุผล

2. พฤติกรรมที่ต้องการเกิดขึ้นน้อยครั้ง เป็นพฤติกรรมที่ไม่ก่อความวุ่นวายให้ครูและเพื่อนหรือการเรียนการสอน ได้แก่

2.1 การขาดความตั้งใจ เช่น ไม่ตั้งใจฟังครูสอน เหม่อลอย ครุ่นคิดในเรื่องที่ไม่เกี่ยวกับบทเรียน

2.2 ขาดการสังคมกับเพื่อน เช่น ซื่อๆ ไม่ร่วมมือกับผู้อื่น ไม่โต้แย้งกับใคร แม้จะถูกตำหนิโดยไม่มีมูลหรือไม่เป็นความจริง

2.3 ไม่ตั้งใจทำงานตามที่ครูมอบหมาย เช่น ทำงานอย่างอื่น เขียนหรือวาดรูป เล่น ทำงานไม่เรียบร้อย ส่งงานช้า ทำงานไม่เสร็จ

2.4 ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง เช่น ต้องการคำชมเชยและคำแนะนำมากเกินไป ความจำเป็น คอยฟังผู้อื่นอยู่ตลอดเวลา เรียกร้องความสนใจจากผู้อื่นอย่างมาก

นอกจากนี้กองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ (2527 : 17) ยังได้กล่าวถึงพฤติกรรมของนักเรียนในชั้นเรียน ซึ่งแบ่งเป็น 2 ประเภทคือ

1. พฤติกรรมที่พึงประสงค์ (Desirable Behavior) หมายถึง พฤติกรรมที่นักเรียนแสดงออกได้อย่างเหมาะสมกับสภาพการณ์ เช่น ไม่รบกวนเพื่อนขณะเพื่อนทำงาน หันดูขณะที่ครูสอน ทำงานที่ครูมอบหมายจนสำเร็จ เป็นต้น

2. พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ (Undesirable Behavior) หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกไม่เหมาะสมกับสถานการณ์และไม่เป็นที่ยอมรับของครู เช่น ลุกจากโต๊ะเดินไปเดินมา ผิดปากระหว่างทำงาน ทะเลาะวิวาท ส่งเสียงรบกวนเพื่อนร่วมชั้น เป็นต้น

จากเอกสารดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่ามารยาทชั้นเรียนเป็นสิ่งที่ควรอบรมสั่งสอนและมีปฏิบัติให้แก่ นักเรียน เพราะถ้าหากนักเรียนมีมารยาทชั้นเรียนหรือแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสมระหว่างเรียนก็จะทำให้งิจกรรมการเรียนการสอนของครูดำเนินไปได้ด้วยดี มีประสิทธิภาพ มีความเป็นระเบียบเรียบร้อยและอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข แต่ถ้าหากนักเรียนไม่มีมารยาทที่ดีในชั้นเรียนหรือแสดงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม ก็จะทำให้เกิดปัญหามาขึ้นเรียนได้

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับมารยาทชั้นเรียน

งานวิจัยในประเทศ

เขารักษ์ บุญชัย (2529 : 59 - 63) ได้ศึกษาการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับจรรยาบรรณทางไทยบางประการของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่มาจากครอบครัวที่มีวิถีชีวิตแตกต่างกัน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 800 คน ผลการศึกษาพบว่านักเรียนที่มาจากครอบครัวที่มีวิถีชีวิตแบบอนุรักษ์นิยมและแบบสมัยใหม่ มีความคิดเห็นในด้านจรรยาบรรณทางกายและทางวาจา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

วัลย์ลดา ศิริพงษ์วิไล (2530 : 35 - 39) ได้ศึกษาความคิดเห็นของอาจารย์และผู้บริหารที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาตามคำแพ่ง จากกลุ่มตัวอย่าง 200 คน ผลการศึกษาพบว่านักเรียนไม่ตั้งใจเรียน ชอบพูดคุยกัน ไม่รู้จักกาลเทศะ ไม่สนใจสมาธิ การไม่ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ไม่ปฏิบัติตามกฎและระเบียบต่าง ๆ ของ

ส่วนรวม ไม่รักษาระเบียบ ประเพณี วัฒนธรรม และขาดความมีศีลธรรมจรรยา นอกจากนี้อาจารย์และผู้ปกครองยังมีความคิดเห็นที่สอดคล้องกันว่า วิธีการที่จะปลูกฝังพฤติกรรมที่ดีพึงประสงค์ให้เป็นผู้มีมารยาทที่ดีงามนั้น ผู้ใหญ่จะต้องเป็นตัวอย่างที่ดีแก่เด็ก ให้ความเป็นกันเองและให้ความเอาใจใส่อย่างใกล้ชิด

ภาวณี ศรีสุขวัฒนานนท์ และคนอื่น ๆ (2531 : 61 - 66) ได้สำรวจปัญหาพฤติกรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เขตกรุงเทพมหานคร จำนวนของครูและผู้ปกครอง กลุ่มตัวอย่างเป็นครูและผู้ปกครองของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ปีการศึกษา 2530 จำนวน 358 คน และ 324 คน โดยลำดับ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสำรวจพฤติกรรมนักเรียนที่มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 6 ระดับ ซึ่งเป็นแบบสำรวจที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยรวบรวมรายการปัญหาพฤติกรรม 3 ด้านคือ ด้านการเรียน ด้านอารมณ์-สังคม และด้านสุขภาพ-อุปนิสัย ผลการสำรวจพบว่าปัญหาพฤติกรรมด้านการเรียนคือ การทุจริตในการสอบ การขาดเรียนเป็นประจำ การไม่ตั้งใจเรียน การไม่รู้จักรักใช้เวลาว่างให้เหมาะสม การส่งเสียงดังรบกวนผู้อื่น การแสดงกิริยาวาจาและการแต่งกายไม่เหมาะสมกับกาลเทศะ สำหรับด้านสุขภาพ-อุปนิสัย คือการเสพติด การเล่นเกมพนัน การสูบบุหรี่ การดื่มสุรา ตลอดจนการเป็นโรคที่เกิดจากเพศสัมพันธ์

กิตติพงษ์ เทียนตระกูล และคนอื่น ๆ (2532 : 85 - 92) ได้ทำการประเมินผลโครงการมารยาทของนักเรียนโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ฝ่ายประถม) โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักเรียน อาจารย์และผู้ปกครองนักเรียน รวมทั้งสิ้น 2,644 คน เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสังเกตพฤติกรรม แบบสัมภาษณ์และแบบสอบถาม ผลการวิจัยพบว่า การทำความเข้าใจของอาจารย์ของนักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีค่าเฉลี่ยสูงขึ้น นอกจากนี้อาจารย์และผู้ปกครองนักเรียนได้ให้ข้อเสนอแนะว่าโรงเรียนควรจัดกิจกรรมอื่น ๆ เพิ่มเติมอีก เช่น การแสดงละคร การจัดฉายภาพยนตร์ วิดีทัศน์ สไลด์ประกอบคำบรรยาย การแข่งขันตอบปัญหา การประกวดเรียงความ การประกวดมารยาทไทย ตลอดจนเชิญวิทยากรและผู้มีประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรม ประเพณีไทย มาบรรยายและสาธิตกิริยามารยาทแบบไทย ๆ

งานวิจัยต่างประเทศ

ฮักกินส์ (Huggins. 1975 : 713) ศึกษาผลการให้กำลังใจของครูที่มีต่อพฤติกรรม ก่อทวนของนักเรียน เพื่อต้องการดูว่าครูใช้เทคนิคการเสริมแรงด้วยการให้กำลังใจนักเรียนจะลด พฤติกรรมที่เป็นปัญหาจนห้องเรียนได้หรือไม่ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษาจำนวน 216 คน โรงเรียนมัธยมศึกษาจำนวน 196 คน และครูจำนวน 20 คน แบ่งเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มเอ เป็นกลุ่มครูที่ได้รับการฝึกเกี่ยวกับการแก้ไขพฤติกรรมที่ก่อทวนของเด็ก กลุ่มบีเป็นครูที่ได้รับการฝึก เกี่ยวกับการแก้ไขพฤติกรรมที่เพิกเฉยของเด็ก ก่อนเริ่มวิจัยครูแต่ละคนประเมินพฤติกรรมที่เป็น ปัญหาของเด็ก 16 พฤติกรรม โดยประเมินวันละ 2 ครั้ง ทำติดต่อกัน 10 วัน จากนั้นครูให้แรงเสริม ด้วยการให้กำลังใจและเอาใจใส่ต่อนักเรียน ผลปรากฏว่าครูกลุ่มเอรายงานว่าพฤติกรรมก่อทวน ลดลงร้อยละ 52.7 และพฤติกรรมเพิกเฉยลดลงร้อยละ 46.9 ครูกลุ่มบีรายงานว่าพฤติกรรม ก่อทวนลดลงร้อยละ 25.4 ส่วนพฤติกรรมเพิกเฉยลดลงร้อยละ 30.3 ซึ่งสรุปได้ว่าครูที่ฝึกเทคนิค การให้กำลังใจโดยการให้แรงเสริมทางบวกมีประสิทธิภาพในการลดของพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ จนห้องเรียนได้

จากงานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศ สรุปได้ว่ากิจกรรมการเรียนการสอนไม่ สามารถดำเนินไปด้วยดีและขาดประสิทธิภาพ ขาดความเป็นระเบียบเรียบร้อยขั้นเรียน และ ไม่สามารถอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุขได้ ทั้งนี้เนื่องมาจากนักเรียนมีมารยาทที่ไม่ดี หรือมีพฤติกรรม ที่ไม่เหมาะสม นั่นคือนักเรียนไม่สนใจเรียน ไม่ตั้งใจเรียน ขาดสมาธิในการเรียน ไม่รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ขาดเรียนบ่อย พูดคุยกันขณะครูกำลังสอน ไม่รู้จักกาลเทศะ ไม่มี สันติาคารวะ ไม่มีน้ำใจ ไม่ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบวินัย อีกทั้ง แสดงกิริยามารยาทที่ไม่เหมาะสมทั้งกาย วาจา จิต นอกจากนี้ก็นักเรียนที่มาจากครอบครัวต่างกัน มีความคิดเห็นต่อจรรยาบรรณมารยาทต่างกันด้วย ฉะนั้นกิจกรรมการเรียนการสอนจะดำเนินไปได้ด้วยดี มีประสิทธิภาพ ครูจะต้องสร้างเสริมและปลูกฝังให้นักเรียนเป็นผู้มีมารยาทที่ดีด้วยการปฏิบัติตนเป็น แบบอย่างที่ดี รู้จักการเสริมแรงนักเรียนด้วยการให้กำลังใจ ให้ความเป็นกันเอง และเอาใจใส่ นักเรียนอย่างใกล้ชิด ตลอดจนรู้จักใช้สื่อประสมประกอบการเรียนการสอนด้วย

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาครั้งนี้แบ่งวิธีดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้ 1) แหล่งข้อมูลและกลุ่มตัวอย่าง
2) เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล 3) วิธีดำเนินการรวบรวมข้อมูล 4) วิธีจัดการทำ
กับข้อมูล

แหล่งข้อมูลและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร เป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียน
สรรพวิทยาคม อำเภอสรรพทศ จังหวัดชัยนาท ซึ่งเป็นโรงเรียนสหศึกษา ปีการศึกษา 2533
ที่มีมารยาทไม่เหมาะสมชั้นเรียน จำนวน 65 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียน
สรรพทศวิทยาคม อำเภอสรรพทศ จังหวัดชัยนาท ซึ่งเป็นโรงเรียนสหศึกษา ปีการศึกษา 2533
จำนวน 16 คน ที่ได้มาจากประชากรโดยมีขั้นตอนการเลือกกลุ่มตัวอย่างดังนี้

2.1 อาจารย์ที่ปรึกษาและอาจารย์ประจำวิชาทำหน้าที่นำหนักพฤติกรรมของนักเรียนใน
แต่ละห้องเรียนมาแบบประเมินมารยาทนักเรียน แล้วนำน้ำหนักพฤติกรรมที่ได้มาจัดอันดับมารยาท
ไม่เหมาะสมชั้นเรียนจากมากไปน้อย

2.2 คัดเลือกเฉพาะห้องเรียนที่มีนักเรียนซึ่งมีมารยาทไม่เหมาะสมชั้นเรียน
ที่มีมากกว่า 8 คน โดยสุ่มนักเรียนมา 2 ห้องเรียน

2.3 สัมภาษณ์นักเรียนที่มีมารยาทไม่เหมาะสมชั้นเรียนจากมากไปน้อย เพื่อ
สอบถามความสนใจที่จะเข้าร่วมการทดลอง

2.4 สุ่มนักเรียนจากข้อ 2.3 มาห้องละ 8 คน แล้วสุ่มอย่างง่ายเป็นกลุ่มทดลอง
และกลุ่มควบคุม

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

จากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยสร้างเครื่องมือในการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. แบบบันทึกมารยาทนักเรียน
2. โปรแกรมการสอนโดยการใช้เทคนิคแม่แบบ
3. โปรแกรมการสอนโดยการให้ข้อเสนอแนะ

วิธีดำเนินการสร้างเครื่องมือ

1. แบบบันทึกมารยาทนักเรียน มีลำดับขั้นตอนการสร้างดังนี้

- 1.1 ผู้วิจัยศึกษาดำรง เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสังเกต และ

หลักการบันทึกพฤติกรรม

- 1.2 ผู้วิจัยสังเกตพฤติกรรมมารยาทนักเรียนของนักเรียนและสัมภาษณ์อาจารย์ที่ปรึกษาและอาจารย์ประจำวิชาเกี่ยวกับมารยาทนักเรียนของนักเรียน ระหว่างวันที่ 12 - 23 พฤศจิกายน พ.ศ. 2533

- 1.3 ผู้วิจัยสร้างนิยามและแบบบันทึกมารยาทนักเรียน แล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ซึ่งได้แก่ ศาสตราจารย์ ดร.มองพรม เกิดพิทักษ์ รองศาสตราจารย์กมลรัตน์ กรีทอง และรองศาสตราจารย์ ดร.คมเพชร นัตรศุกกุล พิจารณาข้อความในคำนิยาม และแบบบันทึกมารยาทนักเรียนที่สร้างขึ้นนั้น สามารถวัดได้ตรงตามลักษณะต่าง ๆ ตามนิยามศัพท์เฉพาะที่ตั้งไว้หรือไม่ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญก่อนนำไปใช้จริง

- 1.4 นำแบบบันทึกมารยาทนักเรียนที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปสังเกตและบันทึกพฤติกรรมนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบุญนาควิทยาลัย อำเภอสรรพทพ จังหวัดชัยนาท จำนวน 8 คน เป็นเวลา 8 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที เพื่อผู้วิจัยและผู้ร่วมสังเกตได้ฝึกการสังเกต และบันทึกพฤติกรรมนักเรียน ตลอดจนหาค่าดัชนีความเชื่อมั่นของการสังเกต

- 1.5 นำแบบบันทึกมารยาทนักเรียนที่ทดลองใช้แล้วไปใช้บันทึกพฤติกรรมมารยาทนักเรียนกับกลุ่มตัวอย่าง

ลักษณะของแบบบันทึกมารยาทนักเรียน

ลักษณะของแบบบันทึกมารยาทนักเรียนเป็นแบบบันทึกพฤติกรรมที่ได้จากการสังเกตตามช่วงเวลาที่เกิดขึ้นในการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ในขณะที่ครูสอนหรือสั่งให้ทำงาน โดยจะบันทึกพฤติกรรมออกเป็น 5 ช่วง ช่วงละ 8 นาที นาทีละ 1 คน และพัก 1 นาทีในแต่ละช่วง

ตัวอย่างแบบบันทึกมารยาทนักเรียน

ครั้งที่ _____ ผู้สังเกต _____ สถานที่ _____

สังเกตช่วงเวลาละ 8 นาที นาทีละ 1 คน ระยะเวลา _____

ชั้น ม.1/_____ ช่วงที่ _____ วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

มารยาทนักเรียน	นักเรียนคนที่							
	1	2	3	4	5	6	7	8
<u>ขณะที่ครูสอน</u>								
- การไม่ลุกเดินไปเดินมาโดยไม่ได้รับอนุญาต	✓							
- การไม่พูดคุยกัน	✓							
- การไม่พูดสอดแทรกขณะที่ครูกำลังอธิบาย								
- การไม่ส่งเสียงให้เมื่อผู้อื่นตอบคำถามไม่ได้								
- การนั่งด้วยอาการสำรวม								
<u>ขณะที่ปฏิบัติกิจกรรม</u>								
- การนำยื่นหรือเสือกาสสิ่งของให้ผู้อื่น								
- การนำรบกวนผู้อื่น								
- การไม่นำเอางานหรือวิชาอื่นขึ้นมาทำ								
- การไม่แสดงกิริยาและใช้ถ้อยคำหยาบคาย								
- การเข้าร่วมกิจกรรมด้วยความเต็มใจ								

การให้คะแนน

ถ้าพฤติกรรมที่ต้องการบันทึกเกิดขึ้นในช่วงเวลานั้นให้บันทึกเพียง 1 ครั้ง โดยเขียนเลข 1 ลงในช่วงเวลาที่เกิดขึ้น ถ้าพฤติกรรมที่ต้องการบันทึกไม่เกิดขึ้นในช่วงเวลานั้นให้เขียนเลข 0 ลงในช่วงเวลานั้น

การสังเกตและบันทึกพฤติกรรม

1. มีผู้สังเกต 2 คน ได้แก่ ผู้วิจัยและผู้ร่วมสังเกตอีก 1 คน
2. ผู้สังเกตและผู้ร่วมสังเกตศึกษาและทำความเข้าใจจุดมุ่งหมายของการวิจัยครั้งนี้
3. ผู้สังเกตและผู้ร่วมสังเกตศึกษานิยามของพฤติกรรมมารยาทในชั้นเรียนให้เข้าใจตรงกัน พร้อมทั้งศึกษาแบบบันทึกการสังเกตให้เข้าใจเพื่อให้สามารถใช้นิทรรศการสังเกตได้อย่างถูกต้อง
4. งานการวิจัยครั้งนี้ ใช้การสังเกตแบบช่วงเวลาในช่วงวิชาวิทยาศาสตร์ ซึ่งมี การเรียนการสอนสัปดาห์ละ 5 ครั้ง จะสังเกตสัปดาห์ละ 2 ครั้ง โดยใช้เวลาในช่วงเดียวกัน สลับกันระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมรวม 10 สัปดาห์ งานการสังเกตแต่ละครั้งจะสังเกต พฤติกรรมประมาณ 50 นาทีติดต่อกัน โดยแบ่งการสังเกตออกเป็นช่วง ๆ รวม 5 ช่วง ช่วงละ 8 นาที นาทีละ 1 คน และพัก 1 นาทีในแต่ละช่วง

5. เขียนแผนผังที่นั่งนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อความสะดวกในการสังเกต

6. วิธีการสังเกต ผู้สังเกตและผู้ร่วมสังเกตจะเข้าไปนั่งหลังชั้นเมื่ออาจารย์ผู้สอน เริ่มดำเนินการสอน ซึ่งอยู่ในระหว่างหอที่จะไม่เกิดการบันทึกพฤติกรรมของกันและกัน ในมีการ ปรึกษาเกี่ยวกับการบันทึกกันระหว่างการสังเกตและอยู่ในตำแหน่งที่สามารถมองเห็นพฤติกรรมและ ได้ยินเสียงของนักเรียนชัดเจน ผู้สังเกตคอยระวังไม่ให้ผู้รับการทดลองรู้ตัวและ เห็นแบบพฤติกรรม ทั้งในระยะก่อนการทดลอง ระยะทดลอง และระยะหลังการทดลอง

2. โปรแกรมการสอนโดยการใช้อุปกรณ์แม่แบบ มีลำดับขั้นตอนการสร้างดังนี้

2.1 ผู้วิจัยศึกษาทฤษฎีการใช้นิตรรศการของแบบดรูรา และศึกษารายละเอียด ขอบเขต และคำจำกัดความของมารยาทในชั้นเรียนจากบทความ เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็น แนวทางการกำหนดเนื้อหาให้เหมาะสมกับความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

2.2 ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับการสร้างวิดิทัศน์จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.3 เขียนบทละคร (Script) เพื่อสร้างวิดิทัศน์ กำหนดบทบาทตัวละครโดยให้นักเรียนและบุคคลอื่นแสดงเป็นตัวแทนที่มีพฤติกรรมแสดงถึงการมีมารยาทชั้นเรียน จำนวน 10 เรื่อง ซึ่งแต่ละเรื่องใช้เวลาในการทดลอง 50 นาที โดยแบ่งขั้นตอนดังนี้

ขั้น	กิจกรรม	เวลา/นาที
นำเสนอ	ครูเกริ่นนำเข้าสู่บทเรียน	5
สอน	ฉายวิดิทัศน์	10
	อภิปราย/ซักถาม	10
	แสดงสถานการณ์จำลอง	
	และฝึกทักษะ	20
สรุป	สรุป/กล่าวเพิ่มเติม	5

2.4 นำบทละครที่สร้างขึ้นนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่านซึ่งได้แก่ รองศาสตราจารย์ กมลรัตน์ กรีทอง รองศาสตราจารย์ ดร.คมเพชร ฉัตรสุกุล และอาจารย์พรณิศา วาณิชการ ตรวจสอบเพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ วิธีดำเนินการ เนื้อหา อุปกรณ์และการประเมินผล

2.5 คัดเลือกบุคคลที่จะเป็นแม่แบบจากนักเรียนที่ได้รับการพิจารณาว่ามีมารยาทเหมาะสมชั้นเรียนจากอาจารย์ที่ปรึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ทุกคน และฝึกซ้อมผู้แสดงแบบในแต่ละเรื่อง เพื่อให้สามารถสื่อข้อความ ความรู้สึกนึกคิดได้ตรงจุดประสงค์และทำการบันทึกวิดิทัศน์

2.6 นำโปรแกรมที่สร้างและบันทึกวิดิทัศน์ไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนอนุบาลพิทยาคม อำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท เพื่อหาข้อบกพร่อง และนำมาปรับปรุงแก้ไขเพื่อใช้ในการวิจัยต่อไป

3. โปรแกรมการสอนโดยการให้ข้อสมมติ มีลำดับขั้นตอนการสร้างดังนี้

3.1 ผู้วิจัยสร้างโปรแกรมการสอนโดยการให้ข้อสมมติเรื่องมารยาทชั้นเรียน โดยมีวัตถุประสงค์และเนื้อหา เช่นเดียวกับโปรแกรมการสอนโดยการให้เทคนิคแม่แบบ

3.2 นำโปรแกรมการสอนโดยการให้ข้อเสนอแนะให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่านซึ่งได้แก่ รองศาสตราจารย์กมลรัตน์ กรีทอง รองศาสตราจารย์ ดร.คมเพชร ฉัตรศุภกุล และอาจารย์ พรรณิศา วาณิชยการ ตรวจสอบเพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ วิธีดำเนินการ เนื้อหา อุปกรณ์ และการประเมินผล

3.3 นำโปรแกรมการสอนโดยการให้ข้อเสนอแนะทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบุญนาครพิทยาคม อำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท จำนวน 8 คน เพื่อหาข้อบกพร่องของโปรแกรมการสอน ตลอดจนเวลาที่ใช้

3.4 ปรับปรุงแก้ไขโปรแกรมการสอนเพื่อนำไปใช้ในการวิจัยต่อไป

สำหรับโปรแกรมการสอนโดยการให้ข้อเสนอแนะ มีขั้นตอนดังนี้

ขั้น	กิจกรรม	เวลา/นาที
นำเสนอ	ครูเกริ่นนำเข้าสู่บทเรียน	5
สอน	แจกเอกสารให้อ่าน	15
	อภิปราย/ซักถาม	25
สรุป	สรุป/กล่าวเพิ่มเติม	5

วิธีดำเนินการรวบรวมข้อมูล

แบบแผนการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการทดลองแบบสลับกลับ (ABA Reversal Design) (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2530 : 217 - 218) แบ่งการทดลองออกเป็น 3 ระยะ ผู้วิจัยและผู้ร่วมสังเกตทำการสังเกตและบันทึกพฤติกรรมของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมเป็น 3 ระยะดังนี้

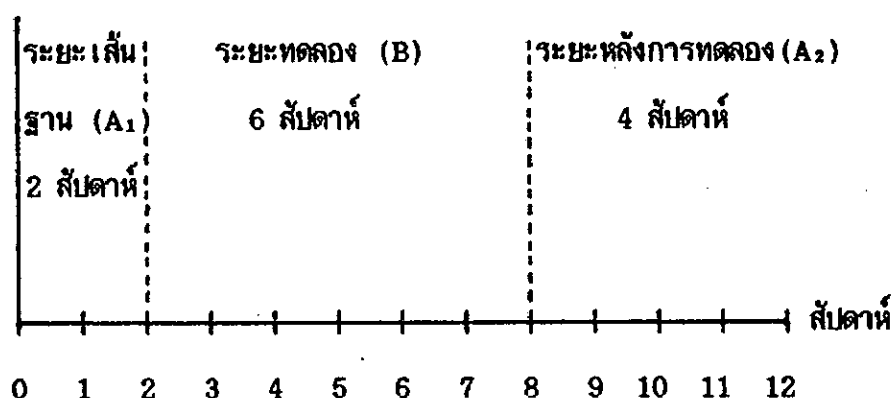
ระยะที่ 1 (A_1) ระยะพื้นฐานพฤติกรรม หาพื้นฐานพฤติกรรมเป็นเวลา 2 สัปดาห์ (สัปดาห์ที่ 1-2) ระยะนี้จะเน้นติบสำหรับเขียนกราฟเพื่อดูความเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมมารยาทในชั้นเรียนก่อนการทดลอง และจะเน้นเจตคติของทุกคนเป็นการทดสอบก่อนการทดลอง

ระยะที่ 2 (B) ระยะทดลอง ใช้โปรแกรมการสอนโดยการใช้เทคนิคแม่แบบกับกลุ่มทดลองและใช้โปรแกรมการสอนโดยการใช้ข้อสนเทศกับกลุ่มควบคุมเป็นเวลา 6 สัปดาห์ (สัปดาห์ที่ 3-8) จะใช้คะแนนดิบของแต่ละคนเขียนกราฟเพื่อดูความเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมมารยาทในชั้นเรียนในระยะทดลอง

ระยะที่ 3 (A₂) ระยะหลังการทดลอง เป็นเวลา 4 สัปดาห์ (สัปดาห์ที่ 9-12) โดยใช้คะแนนดิบสำหรับเขียนกราฟเพื่อดูความเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมหลังการทดลองและใช้คะแนนเฉลี่ยเป็นการทดสอบหลังการทดลอง

ความถี่ของพฤติกรรม

มารยาทในชั้นเรียน

ภาพประกอบ 3 แผนภาพแสดงระยะต่าง ๆ ของการทดลอง

วิธีดำเนินการทดลอง

ผู้วิจัยและผู้ร่วมสังเกตทำการสังเกตและบันทึกพฤติกรรมของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ตลอดทั้ง 3 ระยะดังนี้

ระยะที่ 1 (A₁) ระยะเส้นฐานพฤติกรรม ผู้วิจัยหาเส้นฐานพฤติกรรมมารยาทในชั้นเรียนของนักเรียนในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมเป็นเวลา 2 สัปดาห์ (สัปดาห์ที่ 1-2) ตั้งแต่วันที่ 17 ธันวาคม 2533 - 28 ธันวาคม 2533 เพื่อศึกษาพื้นฐานของพฤติกรรมมารยาทในชั้นเรียนก่อนการทดลอง

ระยะที่ 2 (B) ระยะทดลอง ผู้วิจัยใช้โปรแกรมการสอนโดยการชี้เทคนิคแม่แบบ สำหรับกลุ่มทดลองและใช้โปรแกรมการสอนโดยการให้ข้อสังเกตสำหรับกลุ่มควบคุมเป็นเวลา 6 สัปดาห์ (สัปดาห์ที่ 3-8) ตั้งแต่วันที่ 2 มกราคม 2534 - 8 กุมภาพันธ์ 2534 เพื่อดูความเปลี่ยนแปลงของมารยาทขั้นเรียนนาระยะทดลอง

ระยะที่ 3 (A₂) ระยะหลังการทดลอง ผู้วิจัยสังเกตพฤติกรรมมารยาทขั้นเรียนของนักเรียนในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมภายหลังการทดลองเป็นเวลา 4 สัปดาห์ (สัปดาห์ที่ 9-12) ตั้งแต่วันที่ 11 กุมภาพันธ์ 2534 - 8 มีนาคม 2534 เพื่อศึกษาพฤติกรรมมารยาทขั้นเรียนหลังการทดลอง

สำหรับการสอนโดยการชี้เทคนิคแม่แบบในกลุ่มทดลองและการสอนโดยการให้ข้อสังเกตของกลุ่มควบคุม ตามโปรแกรมการสอนจะใช้เวลาหลังเลิกเรียนดังนี้

1. กลุ่มทดลองสอนทุกวันจันทร์และวันพุธ ระหว่างเวลา 15.45 - 16.35 น. เป็นเวลา 6 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที สถานที่ทดลองคือ ห้องโสตทัศนศึกษา โรงเรียนสรรพวิทยวิทยา อำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท
2. กลุ่มควบคุมสอนทุกวันอังคารและวันพฤหัสบดี ระหว่างเวลา 15.45 - 16.35 น. เป็นเวลา 6 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที สถานที่ทดลองคือ ห้องจริยศึกษา โรงเรียนสรรพวิทยวิทยา อำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท

วิธีจัดการกับข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลมีดังนี้

1. สถิติพื้นฐาน

1.1 ค่ามัธยฐาน (Median) (ลิวน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2531 : 57)

1.2 ส่วนเบี่ยงเบนควอไทล์ (Quartile Deviation) (ลิวน สายยศ และ

อังคณา สายยศ. 2531 : 58 - 59)

2. สถิติสำหรับทดสอบสมมุติฐาน

2.1 เปรียบเทียบคะแนนมารยาทในชั้นเรียนระหว่างกลุ่ม ใช้การทดสอบของแมน-วิทนี (The Mann-Whitney U Test) (Sanders. 1980 : 419)

2.2 เปรียบเทียบคะแนนมารยาทในชั้นเรียนภายในกลุ่ม ใช้การทดสอบของวิลคอกซ์ (The Wilcoxon Matched-Pairs Signed Ranks Test) (Sanders. 1980 : 418)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลศึกษาต้นคำ

สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลจากการทดลอง และแปลความหมายของผลการวิเคราะห์ข้อมูล จากการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ต่าง ๆ ที่ใช้แทนความหมายดังต่อไปนี้

N แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง

Mdn แทน มัธยฐานของข้อมูล

Q.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนควาไทล์

U แทน ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาการทดสอบของแมน-วิทนี (The Mann-Whitney U Test)

T แทน ผลรวมของค่า R ที่มีจำนวนน้อยกว่า ซึ่งใช้พิจารณาการทดสอบของ วิลคอกซัน (The Wilcoxon Matched-Pairs Signed Ranks Test)

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาต้นคำ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. เปรียบเทียบความแตกต่างของมารยาทขั้นเรียนของนักเรียนกลุ่มควบคุมภายหลัง การสอนโดยการใช้ข้อสนเทศกับนักเรียนกลุ่มทดลองภายหลังการสอนโดยการ ใช้เทคนิคแม่แบบ
2. เปรียบเทียบมารยาทขั้นเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลองก่อนและหลังการสอนโดย การใช้เทคนิคแม่แบบ
3. เปรียบเทียบมารยาทขั้นเรียนของนักเรียนกลุ่มควบคุมก่อนและหลังการสอนโดย การให้ข้อสนเทศ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. เปรียบเทียบมารยาทในชั้นเรียนของนักเรียนกลุ่มควบคุมภายหลังการสอนโดยการให้ข้อสังเกตกับนักเรียนกลุ่มทดลองภายหลังการสอนโดยการใช้อธิบายแม่แบบ ผลปรากฏดังแสดงในตาราง 1

ตาราง 1 เปรียบเทียบความแตกต่างของมารยาทในชั้นเรียนของนักเรียนกลุ่มควบคุมภายหลังการสอนโดยการให้ข้อสังเกตกับนักเรียนกลุ่มทดลองภายหลังการสอนโดยการใช้อธิบายแม่แบบ

กลุ่มตัวอย่าง	ค่าสถิติ			
	N	Mdn	Q.D.	U
กลุ่มควบคุม	8	26.5	7.5	0**
กลุ่มทดลอง	8	54.5	8.7	

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ข้อมูลจากตาราง 1 แสดงว่า นักเรียนกลุ่มทดลองกับนักเรียนกลุ่มควบคุมมีมารยาทในชั้นเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นั่นคือ การสอนโดยการใช้อธิบายแม่แบบทำให้นักเรียนมีการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับมารยาทในชั้นเรียนดีขึ้นมากกว่าการสอนโดยการให้ข้อสังเกต

2. เปรียบเทียบมารยาทขั้นเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลองก่อนและหลังการสอนโดยการใช้เทคนิคแม่แบบ ปรากฏผลดังแสดงในตาราง 2

ตาราง 2 เปรียบเทียบมารยาทขั้นเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลองก่อนและหลังการสอนโดยการใช้เทคนิคแม่แบบ

กลุ่มทดลอง	ค่าสถิติ			
	N	Mdn	Q.D.	T
ก่อนการทดลอง	8	116.5	12.5	0**
หลังการทดลอง	8	174.5	7.5	

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ข้อมูลจากตาราง 2 แสดงว่า มารยาทขั้นเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลองก่อนและหลังการสอนโดยการใช้เทคนิคแม่แบบแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นั่นคือการสอนโดยการใช้เทคนิคแม่แบบทำให้นักเรียนมีมารยาทขั้นเรียนดีขึ้น

3. เปรียบเทียบมารยาทอันชั้นเรียนของนักเรียนกลุ่มควบคุมก่อนและหลังการสอนโดยการให้ข้อสนเทศ ปรากฏผลดังแสดงในตาราง 3

ตาราง 3 เปรียบเทียบมารยาทอันชั้นเรียนของนักเรียนกลุ่มควบคุมก่อนและหลังการสอนโดยการให้ข้อสนเทศ

กลุ่มควบคุม	ค่าสถิติ			
	N	Mdn	Q.D.	T
ก่อนการทดลอง	8	108.0	3.0	3*
หลังการทดลอง	8	134.5	10.0	

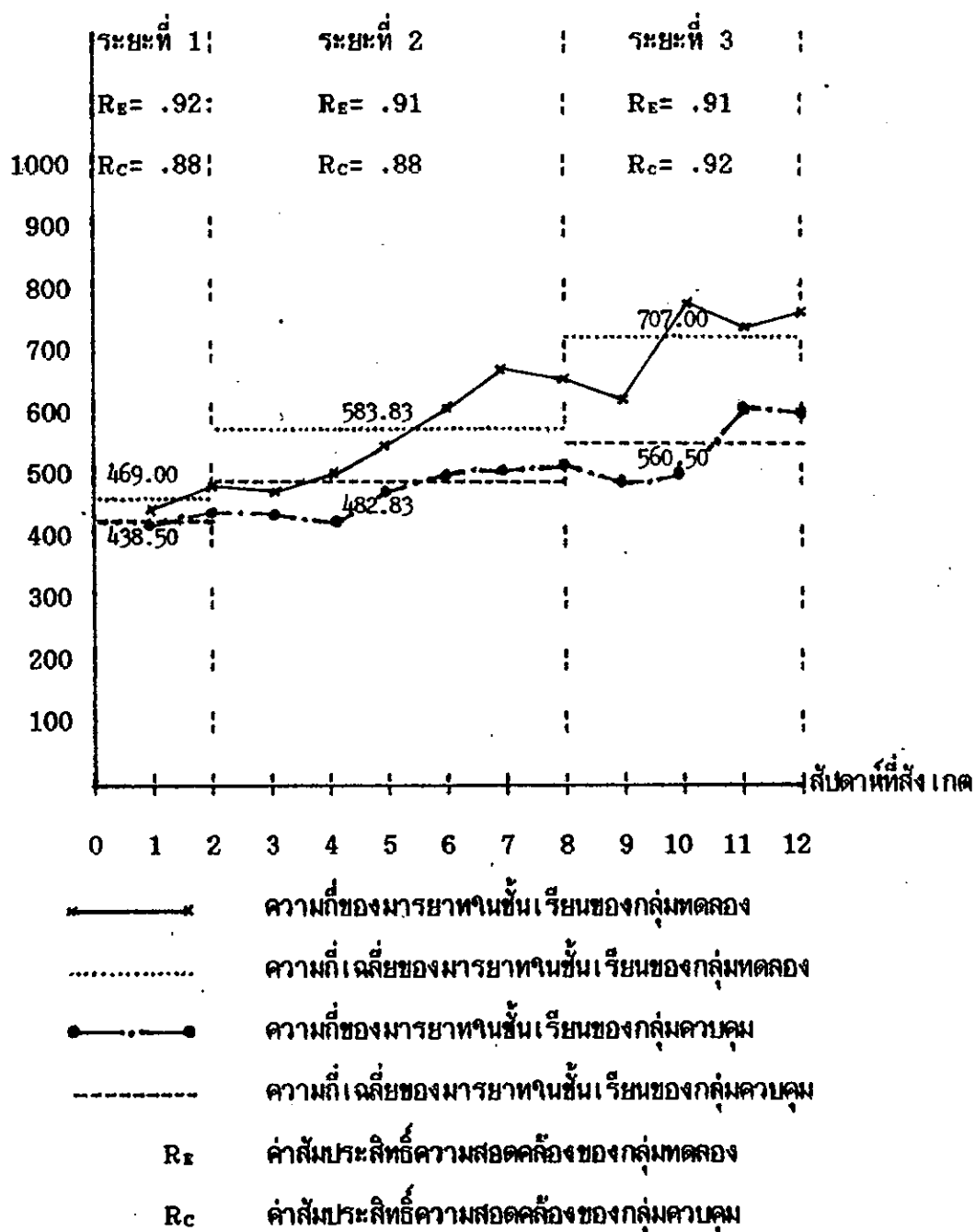
* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อมูลจากตาราง 3 แสดงว่า มารยาทอันชั้นเรียนของนักเรียนกลุ่มควบคุมก่อนและหลังการสอนโดยการให้ข้อสนเทศแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั่นคือ การสอนโดยการให้ข้อสนเทศทำให้นักเรียนมีมารยาทอันชั้นเรียนดีขึ้น

4. ศึกษาการเปลี่ยนแปลงมารยาทอันชั้นเรียนของนักเรียน

ผลการวิเคราะห์ความถี่เฉลี่ยของมารยาทอันชั้นเรียนรายสัปดาห์ของกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมตลอด 3 ระยะคือ ระยะที่ 1 ระยะเส้นฐานพฤติกรรม ระยะที่ 2 ระยะทดลอง และระยะที่ 3 ระยะหลังการทดลอง ปรากฏผลดังแสดงในภาพประกอบ 4

ความถี่ของมารยาทในชั้นเรียน

ภาพประกอบ 4 ความถี่ของมารยาทในชั้นเรียนของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมตลอด 3 ระยะ

จากภาพประกอบ 4 ความถี่เฉลี่ยของมารยาทในชั้นเรียนของกลุ่มทดลองในระยะพื้นฐาน (ระยะที่ 1) และในระยะใช้เทคนิคแม่แบบ (ระยะที่ 2) เพิ่มขึ้นจาก 469 เป็น 583.83 และเมื่อพิจารณาความถี่เฉลี่ยของมารยาทในชั้นเรียนในระยะใช้เทคนิคแม่แบบ (ระยะที่ 2) และระยะหลังการทดลอง (ระยะที่ 3) ความถี่เฉลี่ยของมารยาทในชั้นเรียนเพิ่มจาก 583.83 เป็น 707 แสดงว่าการใช้เทคนิคแม่แบบทำให้มารยาทในชั้นเรียนของกลุ่มทดลองดีขึ้น

ความถี่เฉลี่ยของมารยาทในชั้นเรียนของกลุ่มควบคุมในระยะพื้นฐาน (ระยะที่ 1) และในระยะที่ให้อัตนโทษ (ระยะที่ 2) เพิ่มขึ้นจาก 438.5 เป็น 482.83 และเมื่อพิจารณาความถี่เฉลี่ยของมารยาทในชั้นเรียนในระยะที่ให้อัตนโทษ (ระยะที่ 2) และระยะหลังการทดลอง (ระยะที่ 3) ความถี่เฉลี่ยของมารยาทในชั้นเรียนของกลุ่มควบคุมเพิ่มขึ้นจาก 482.83 เป็น 560.5 แสดงว่าการให้อัตนโทษทำให้มารยาทในชั้นเรียนของกลุ่มควบคุมดีขึ้น

เมื่อเปรียบเทียบความถี่เฉลี่ยของมารยาทในชั้นเรียนของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมทั้ง 3 ระยะ ปรากฏว่า มารยาทในชั้นเรียนของทั้ง 2 กลุ่มดีขึ้นเช่นกัน แต่อย่างไรก็ตามความถี่เฉลี่ยของมารยาทในชั้นเรียนของกลุ่มทดลองดีขึ้นมากกว่ากลุ่มควบคุมในทุกระยะ

5. ศึกษาความถี่ของมารยาทในชั้นเรียนด้านการไม่ลุกเดินไปเดินมาโดยไม่ได้รับอนุญาต การไม่พูดคุยกัน การไม่พูดสอดแทรกในขณะที่ครูกำลังอธิบาย การไม่ส่งเสียงห่มเมื่อผู้อื่นตอบคำถามไม่ได้ การนั่งด้วยอาการสำราญ การไม่ย่นหรือเสือกใส่สิ่งของให้ผู้อื่น การไม่รบกวนผู้อื่น การไม่นำเอางานหรือวิชาอื่นขึ้นมาทำ การไม่แสดงกิริยาและใช้ถ้อยคำหยาบคายและการเข้าร่วมกิจกรรมด้วยความเต็มใจ ผู้วิจัยรายงานผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

5.1 ความถี่ของมารยาทในชั้นเรียนของกลุ่มทดลองในระหว่างการทดลองทั้ง 3 ระยะ ปรากฏผลดังแสดงในตาราง 4

ตาราง 4 ความถี่ของมารยาทอันชั้นเรียนของกลุ่มทดลองในระหว่างการทดลองทั้ง 3 ระยะ

มารยาทอันชั้นเรียน	ความถี่					อันดับ
	ระยะ 1	ระยะ 2	ระยะ 3	รวมความถี่	ร้อยละ	
<u>ขณะที่ครูสอน</u>						
การไม่ลุกเดินไปเดินมา	158	475	320	953	13.11	1
การไม่พูดคุยกัน	28	235	239	502	6.91	10
การไม่พูดสอดแทรก	110	363	300	773	10.64	5
การไม่ส่งเสียงให้	66	285	262	613	8.43	7
การนั่งด้วยอาการสำรวม	70	268	237	575	7.91	8
<u>ขณะที่ปฏิบัติกิจกรรม</u>						
การไม่โยนหรือเสือกใส่สิ่งของ	156	461	318	935	12.87	2
การไม่รบกวนผู้อื่น	64	348	286	698	9.60	6
การไม่นำเอางานหรือวิชาอื่นขึ้นมาทำ	52	259	261	572	7.87	9
การไม่แสดงกิริยาและใช้ถ้อยคำหยาบคาย	117	373	301	791	10.88	4
การเข้าร่วมกิจกรรม	119	435	302	856	11.78	3
รวม	940	3,502	2,826	7,268	100.00	

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 4 ปรากฏว่า กลุ่มทดลองมีการหาหนังสือเรียนด้านการไม่ลุกเดินไปเดินมาโดยไม่ได้รับอนุญาต ร้อยละ 13.11 จัดเป็นอันดับ 1 การไม่ยืนหรือเสือกสิ่งของให้ผู้อื่น ร้อยละ 12.87 เป็นอันดับ 2 การเข้าร่วมกิจกรรมด้วยความเต็มใจ ร้อยละ 11.78 เป็นอันดับ 3 การไม่แสดงกิริยาและใช้ถ้อยคำหยาบคาย ร้อยละ 10.88 เป็นอันดับ 4 การไม่พูดสอดแทรกขณะที่ครูกำลังอธิบาย ร้อยละ 10.64 เป็นอันดับ 5 การไม่รบกวนผู้อื่น ร้อยละ 9.60 เป็นอันดับ 6 การไม่ส่งเสียงให้เมื่อผู้อื่นตอบคำถามไม่ได้ ร้อยละ 8.43 เป็นอันดับ 7 การนั่งด้วยอาการสำรวม ร้อยละ 7.91 เป็นอันดับ 8 การไม่นำเอางานหรือวิชาอื่นขึ้นมาทำ ร้อยละ 7.87 เป็นอันดับ 9 และการไม่พูดคุยกัน ร้อยละ 6.91 เป็นอันดับ 10

สรุปได้ว่า นักเรียนกลุ่มทดลองมีการหาหนังสือเรียนด้านการไม่ลุกเดินไปเดินมาโดยไม่ได้รับอนุญาตมากที่สุด การไม่ยืนหรือเสือกสิ่งของให้ผู้อื่น การเข้าร่วมกิจกรรมด้วยความเต็มใจ การไม่แสดงกิริยาและใช้ถ้อยคำหยาบคาย การไม่พูดสอดแทรกขณะที่ครูกำลังอธิบาย การไม่รบกวนผู้อื่น การไม่ส่งเสียงให้เมื่อผู้อื่นตอบคำถามไม่ได้ การนั่งด้วยอาการสำรวม การไม่นำเอางานหรือวิชาอื่นขึ้นมาทำ เป็นอันดับรองลงมา ส่วนการไม่พูดคุยกันมีน้อยที่สุด

5.2 ความถี่ของมารยาทในชั้นเรียนของกลุ่มควบคุมในการทดลองทั้ง 3

ระยะ: ปรากฏผลดังแสดงในตาราง 5

ตาราง 5 ความถี่ของมารยาทในชั้นเรียนของกลุ่มควบคุมในการทดลองทั้ง 3 ระยะ

มารยาทในชั้นเรียน	ความถี่					อันดับ
	ระยะ 1	ระยะ 2	ระยะ 3	รวมความถี่	ร้อยละ	
<u>ขณะที่ครูสอน</u>						
การไม่ลุกเดินไปเดินมา	151	457	309	917	15.24	3
การไม่พูดคุยกัน	15	92	73	180	2.99	10
การไม่พูดสอดแทรก	156	463	318	937	15.57	1
การไม่ส่งเสียงหัว	54	150	151	355	5.90	7
การนั่งด้วยอาการสำรวม	27	131	133	291	4.84	9
<u>ขณะที่ปฏิบัติกิจกรรม</u>						
การไม่ยืนหรือเลือกาสสิ่งของ	155	454	318	927	15.41	2
การไม่รบกวนผู้อื่น	23	143	169	335	5.57	8
การไม่นำเอางานหรือวิชาอื่นขึ้นมาทำ	96	328	270	694	11.54	5
การไม่แสดงกิริยาหรือใช้ถ้อยคำหยาบคาย	60	260	207	527	8.76	6
การเข้าร่วมกิจกรรม	140	419	294	853	14.18	4
รวม	877	2,897	2,242	6,016	100.00	

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 5 ปรากฏว่า กลุ่มควบคุมมีมารยาทในชั้นเรียนด้านการไม่พูดสอดแทรกขณะที่ครูกำลังอธิบาย ร้อยละ 15.57 จัดเป็นอันดับ 1 การไม่โยนหรือเสือกใส่สิ่งของให้ผู้อื่น ร้อยละ 15.41 เป็นอันดับ 2 การไม่ลุกเดินไปเดินมาโดยไม่ได้รับอนุญาต ร้อยละ 15.24 เป็นอันดับ 3 การเข้าร่วมกิจกรรมด้วยความเต็มใจ ร้อยละ 14.18 เป็นอันดับ 4 การไม่นำเอางานหรือวิชาอื่นขึ้นมาทำ ร้อยละ 11.54 เป็นอันดับ 5 การไม่แสดงกิริยาหรือใช้ถ้อยคำหยาบคาย ร้อยละ 8.76 เป็นอันดับ 6 การไม่ส่งเสียงให้เมื่อผู้อื่นตอบคำถามไม่ได้ ร้อยละ 5.90 เป็นอันดับ 7 การไม่รบกวนผู้อื่น ร้อยละ 5.57 เป็นอันดับ 8 การนั่งด้วยอาการสำรวม ร้อยละ 4.84 เป็นอันดับ 9 และการไม่พูดคุยกัน ร้อยละ 2.99 เป็นอันดับ 10

สรุปได้ว่า นักเรียนกลุ่มควบคุมมีมารยาทในชั้นเรียนด้านการไม่พูดสอดแทรกขณะที่ครูกำลังอธิบายมากที่สุด การไม่โยนหรือเสือกใส่สิ่งของให้ผู้อื่น การไม่ลุกเดินไปเดินมาโดยไม่ได้รับอนุญาต การเข้าร่วมกิจกรรมด้วยความเต็มใจ การไม่นำเอางานหรือวิชาอื่นขึ้นมาทำ การไม่แสดงกิริยาหรือใช้ถ้อยคำหยาบคาย การไม่ส่งเสียงให้เมื่อผู้อื่นตอบคำถามไม่ได้ การไม่รบกวนผู้อื่น การนั่งด้วยอาการสำรวม เป็นอันดับรองลงมา ส่วนการไม่พูดคุยกันมีน้อยที่สุด

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อเปรียบเทียบมารยาทในชั้นเรียนของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยการให้เทคนิคแม่แบบกับนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยการให้ข้อเสนอแนะ
2. เพื่อเปรียบเทียบมารยาทในชั้นเรียนของนักเรียนก่อนและหลังการสอนโดยการให้เทคนิคแม่แบบ
3. เพื่อเปรียบเทียบมารยาทในชั้นเรียนของนักเรียนก่อนและหลังการสอนโดยการให้ข้อเสนอแนะ

ประชากร

ประชากรที่เข้ารับการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสรรพวิทยวิทยา อำเภอสรรพวิทยา จังหวัดชัยนาท ปีการศึกษา 2533 ที่มีมารยาทไม่เหมาะสมในชั้นเรียน จำนวน 65 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่เข้ารับการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสรรพวิทยวิทยา อำเภอสรรพวิทยา จังหวัดชัยนาท ปีการศึกษา 2533 ที่มีมารยาทไม่เหมาะสมในชั้นเรียน จำนวน 16 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 8 คน และกลุ่มควบคุม 8 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

1. แบบบันทึกมารยาทงานชิ้นเรียน
2. โปรแกรมการสอนโดยการชี้เทคนิคแม่แบบ
3. โปรแกรมการสอนโดยการชี้ข้อสนเทศ

การดำเนินการทดลอง

1. ระยะเวลาการทดลอง ผู้วิจัยและผู้ร่วมสังเกตมีการสังเกตและบันทึกพฤติกรรมของนักเรียนจำนวน 8 คน เป็นเวลา 8 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที จนได้ค่าดัชนีความเชื่อมั่นของการสังเกตเท่ากับ .87

2. ขั้นตอนการทดลอง การทดลองในครั้งนี้เป็นการทดลองแบบสลับกลับ (ABA Reversal Design) ใช้ระยะเวลา 12 สัปดาห์ โดยแบ่งการทดลองออกเป็น 3 ระยะเวลา คือ

ระยะที่ 1 (A₁) ระยะเส้นฐานพฤติกรรม สังเกตและบันทึกพฤติกรรมมารยาทงานชิ้นเรียนเป็นเวลา 2 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที โดยจะใช้คะแนนดิบสำหรับเขียนกราฟเพื่อดูความเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมมารยาทงานชิ้นเรียนก่อนการทดลองและจะใช้คะแนนเฉลี่ยของนักเรียนทุกคนเป็นการทดสอบก่อนการทดลอง

ระยะที่ 2 (B) ระยะทดลอง ผู้วิจัยใช้โปรแกรมการสอนโดยการชี้เทคนิคแม่แบบกับกลุ่มทดลอง และใช้โปรแกรมการสอนโดยการชี้ข้อสนเทศกับกลุ่มควบคุม สังเกตและบันทึกพฤติกรรมมารยาทงานชิ้นเรียน เป็นเวลา 6 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที โดยจะใช้คะแนนดิบของนักเรียนแต่ละคนเขียนกราฟเพื่อดูความเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมมารยาทงานชิ้นเรียนในระยะทดลอง

ระยะที่ 3 (A₂) ระยะหลังการทดลอง สังเกตและบันทึกพฤติกรรมมารยาทงานชิ้นเรียน เป็นเวลา 4 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที โดยจะใช้คะแนนดิบสำหรับเขียน

กราฟเพื่อดูความเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมมารยาทในชั้นเรียนหลังการทดลอง และใช้คะแนนเฉลี่ย
ของนักเรียนทุกคนเป็นการทดสอบหลังการทดลอง

3. หลังสิ้นสุดการทดลอง ดำเนินการตามลำดับดังนี้

- 3.1 นำผลการสังเกตและบันทึกพฤติกรรมมาหาค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้อง
ระหว่างผู้สังเกต 2 คน เพื่อหาดัชนีความเชื่อมั่นของการสังเกตในช่วงการทดลอง
- 3.2 นำผลการสังเกตและบันทึกพฤติกรรมมาวิเคราะห์ตามวิธีการทางสถิติ
- 3.3 เสนอข้อมูลด้วยกราฟเส้น

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูล โดยเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนมารยาทในชั้นเรียน
ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ซึ่งแยกวิเคราะห์ดังนี้

1. ทดสอบความแตกต่างของมารยาทในชั้นเรียนของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดย
การใช้เทคนิคแม่แบบและนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยการให้ข้อเสนอแนะหลังการทดลอง โดยใช้
การทดสอบของแมน-วิทนี (The Mann-Whitney U Test)
2. ทดสอบความแตกต่างของมารยาทในชั้นเรียนของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดย
ใช้เทคนิคแม่แบบ ก่อนและหลังการใช้เทคนิคแม่แบบ โดยใช้การทดสอบของวิลคอกซ์ (The
Wilcoxon Matched - Pairs Signed Ranks Test)
3. ทดสอบความแตกต่างของมารยาทในชั้นเรียนของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดย
การให้ข้อเสนอแนะ ก่อนและหลังให้ข้อเสนอแนะ โดยใช้การทดสอบของวิลคอกซ์ (The Wilcoxon
Matched-Pairs Signed Ranks Test)

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

1. เปรียบเทียบมารยาทนักเรียนระหว่างกลุ่มทดลองที่ได้รับการสอนโดยการจำเทคนิคแม่แบบและกลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนโดยการให้ข้อเสนอแนะ พบว่า การสอนโดยการจำเทคนิคแม่แบบทำให้นักเรียนมีการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับมารยาทนักเรียนดีขึ้นมากกว่าการให้ข้อเสนอแนะอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
2. เปรียบเทียบมารยาทนักเรียนของกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการสอนโดยการจำเทคนิคแม่แบบ พบว่าการสอนโดยการจำเทคนิคแม่แบบทำให้นักเรียนมีมารยาทนักเรียนดีขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. เปรียบเทียบมารยาทนักเรียนของกลุ่มควบคุม ก่อนและหลังการสอนโดยการให้ข้อเสนอแนะ พบว่า การสอนโดยการให้ข้อเสนอแนะทำให้นักเรียนมีมารยาทนักเรียนดีขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
4. ศึกษาการเปลี่ยนแปลงมารยาทนักเรียนของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม พบว่า ความถี่เฉลี่ยของมารยาทนักเรียนของกลุ่มทดลองเพิ่มขึ้นในระยะเวลาทดลอง เมื่อเปรียบเทียบกับระยะเส้นฐานพฤติกรรมและเพิ่มขึ้นอีกเล็กน้อยในระยะติดตามผล เมื่อเปรียบเทียบกับระยะทดลอง ส่วนกลุ่มควบคุมพบว่าความถี่เฉลี่ยของมารยาทนักเรียนเพิ่มขึ้นน้อยกว่ากลุ่มทดลอง เพียงเล็กน้อยในระยะเดียวกัน

อภิปรายผล

จากการศึกษาผลของการจำเทคนิคแม่แบบที่มีต่อมารยาทนักเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสรรพวิทยวิทยา อำเภอสรรพฯ จังหวัดชัยนาท พบว่า

1. พฤติกรรมมารยาทนักเรียนระหว่างกลุ่ม

นักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการสอนโดยการจำเทคนิคแม่แบบมีการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับมารยาทนักเรียนดีขึ้นมากกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนโดยการให้ข้อเสนอแนะ

อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ และสอดคล้องกับประเสริฐศรี เอื้อนครินทร์ (2524 : 52 - 53) ที่ได้ศึกษาผลการวิจัยเทคนิคแม่แบบเพื่อพัฒนาจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเมืองเลย จังหวัดเลย พบว่านักเรียนที่ได้รับแม่แบบมีจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์สูงกว่านักเรียนที่ได้รับข้อเสนอแนะ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับสุปรียา อินทาวรทัย (2529 : 68 - 71) ที่ได้ศึกษาการวิจัยแม่แบบในการพัฒนาพฤติกรรมการเรียนและทัศนคติในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนจันทร์ประดิษฐารามวิทยาคม กรุงเทพมหานคร พบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยการวิจัยเทคนิคแม่แบบมีคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมการเรียนและทัศนคติในการเรียนสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนโดยการวิจัยข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ แสดงให้เห็นว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยการวิจัยเทคนิคแม่แบบมีการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับมารยาทชั้นเรียนดีขึ้นมากกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนโดยการวิจัยข้อเสนอแนะ ทั้งนี้เพราะเทคนิคแม่แบบที่จัดไว้ที่เห็นทั้งภาพและได้ยินทั้งเสียงของตัวละครที่แสดงเป็นเรื่องราว ทำให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นและไม่เบื่อหน่ายในการเรียน ซึ่งสอดคล้องกับแบนดูราและวอลเตอร์ (Bandura and Walters, 1963 : 49) กล่าวว่า โลกทัศน์วัสดุเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งในการช่วยให้บุคคลเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม การมีเสียงและภาพประกอบย่อมเป็นการส่งเสริมให้กลุ่มตัวอย่างได้ใช้ประสาทสัมผัสหลายด้านพร้อม ๆ กัน เป็นผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในภาพแห่งตนได้เร็วขึ้น และวิจิตร ภักดีรัตน์ (2523 : 284) ได้กล่าวว่า เทปโทรทัศน์เป็นสื่อที่มีคุณลักษณะเฉพาะตัวที่เหมาะสมที่สุด ทั้งนี้เพราะโทรทัศน์สามารถจะให้ผู้เรียนได้รับสื่อที่เป็นทั้งภาพและเสียง และอาจจะมีตัวอักษรประกอบด้วย ช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็วและเข้าใจง่ายกว่าสื่ออื่น ๆ ส่วนนักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนโดยการวิจัยข้อเสนอแนะมีการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับมารยาทชั้นเรียนดีขึ้นน้อยกว่ากลุ่มทดลองนั้นอาจเป็นเพราะว่าวิธีการวิจัยข้อเสนอแนะเป็นการนำเสนอกิจกรรมในลักษณะการให้อ่านข้อความจากเอกสาร ทำให้เราความสนใจในการเรียนของนักเรียนน้อยกว่าการสอนโดยวิจัยเทคนิคแม่แบบที่เป็นวิธีทัศน์

2. พฤติกรรมมารยาทชั้นเรียนภายในกลุ่ม

2.1 นักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการสอนโดยวิจัยเทคนิคแม่แบบมีมารยาทชั้นเรียนดีขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ และสอดคล้องกับผล

การศึกษาของ สุปรียา อันทิวริทัย (2529 : 68 - 71) ที่ได้ศึกษาการวิจัยแม่แบบในการพัฒนาพฤติกรรมการเรียนและทัศนคติในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนจันทร์ประดิษฐารามวิทยาคม กรุงเทพมหานคร พบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยการวิจัยแม่แบบมีคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมการเรียนและทัศนคติในการเรียนสูงกว่า เมื่อยังไม่ได้รับการสอนโดยการวิจัยแม่แบบ

จากผลการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ แสดงให้เห็นว่า การสอนโดยการวิจัยเทคนิคแม่แบบเรื่องมารยาทบนชั้นเรียนช่วยให้นักเรียนมีมารยาทบนชั้นเรียนดีขึ้น ทั้งนี้เพราะการสอนโดยการวิจัยเทคนิคแม่แบบนั้น ผู้วิจัยมีวิธีการสอนที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ตัดสินใจตัดสินใจ ซึ่งแต่ละคนแสดงพฤติกรรมทั้งที่เหมาะสมและไม่เหมาะสม อภิปรายแสดงความคิดเห็น แสดงสถานการณ์จำลอง และมีโอกาสฝึกทักษะในการแสดงมารยาทบนชั้นเรียน ทำให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นและไม่เบื่อหน่ายในการเรียน ประกอบกับเนื้อหาที่สอนเรื่องมารยาทบนชั้นเรียนเป็นเนื้อหาที่สอดคล้องกับความสนใจและความต้องการของนักเรียนที่ประสงค์จะทราบแนวทางการแสดงมารยาทบนชั้นเรียนได้อย่างเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับบันลือ พลฤกษ์วัน (2519 : 67) กล่าวว่า เด็กวัยนี้อยู่ในช่วงของวัยเด็กตอนปลายกำลังย่างเข้าสู่วัยรุ่นตอนต้น ในช่วงนี้เด็กจะเลียนแบบสิ่งที่ตนเองสนใจได้ง่ายและเหมาะสำหรับการเลียนแบบจากตัวแบบต่าง ๆ และสอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (Social Learning Theory) ของแบนดูรา ที่กล่าวว่า การเรียนรู้ของเด็กส่วนใหญ่เกิดจากการกระทำตามแบบที่ผู้อื่นทำ ดังนั้นการเสริมสร้างพฤติกรรมให้กับเด็กจึงควรทำให้เด็กได้เห็นตัวอย่างพฤติกรรมทั้งที่ดีและไม่ดี เด็กจะรู้จักพิจารณาอย่างมีเหตุผลที่จะเลียนแบบตามตัวแบบต่าง ๆ (Bandura, 1977 : 2) ซึ่งการวิจัยครั้งนี้ได้จัดกระบวนการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับลักษณะดังที่กล่าว ดังนั้นจึงทำให้นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยการวิจัยแม่แบบวิธีที่ดีมีมารยาทบนชั้นเรียนดีขึ้นกว่าก่อนการทดลอง

นอกจากนี้ในช่วงแรก ๆ พบว่านักเรียนจะแสดงพฤติกรรมหุ่ดคุยกัน นั่งด้วยอาการไม่สำรวม รบกวนผู้อื่น นำเอางานหรือวิชาอื่นขึ้นมาทำ ส่งเสียงโห่ฮา และขี้ก้อยคำไม่สุภาพ แต่ภายหลังที่นักเรียนได้เข้าร่วมกิจกรรมของการวิจัยแม่แบบเรื่องมารยาทบนชั้นเรียนแล้ว พบว่าการหุ่ดคุยกันของนักเรียนลดน้อยลง ทำนองของนักเรียนสำรวมมากขึ้น ไม่รบกวนผู้อื่น ไม่นำเอา

งานหรือวิชาอื่นขึ้นมาทำ ไม่ส่งเสียงรบกวนและสามารถเข้าใจคำพูดได้อย่างเหมาะสม สุกาหนีทางเสียงมากขึ้น

2.2 นักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนโดยการให้ข้อเสนอแนะมีมารยาทในชั้นเรียนดีขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ คิริรัตน์ ภูสกลเจริญศักดิ์ (2531 : 72) ที่ได้ศึกษาผลของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มตามทฤษฎีของโรเจอร์สที่มีต่อทัศนคติในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนพิบูลประชาสรรค์ กรุงเทพมหานคร พบว่า นักเรียนในกลุ่มควบคุมที่ได้รับการให้ข้อเสนอแนะที่ทัศนคติในการเรียนสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของ บุญโชติ แก้วแสนสุข (2532 : 51) ที่ได้ศึกษาผลของการให้คำปรึกษาเป็นกลุ่มเพื่อลดพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมกับเพศชายของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดตราขันธ์ กรุงเทพมหานคร พบว่า นักเรียนในกลุ่มควบคุมที่ได้รับการให้ข้อเสนอแนะมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมกับเพศชายลดลงกว่าเดิมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากผลการศึกษาครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า การให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับมารยาทในชั้นเรียน เป็นวิธีการหนึ่งที่สามารถช่วยให้นักเรียนมีมารยาทในชั้นเรียนดีขึ้นกว่าเดิม ทั้งนี้เพราะจากการสังเกตของผู้วิจัยพบว่า นักเรียนมีความสนใจและกระตือรือร้นในการอ่านเอกสารข้อเสนอแนะที่ผู้วิจัยแจกให้ แต่ทักษะในการอ่านของนักเรียนไม่ดีพอ ทำให้ต้องใช้เวลาในการอ่านพอสมควร จากนั้นเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ซักถามอภิปรายแสดงความคิดเห็น ช่วยกันสรุป และผู้วิจัยเพิ่มเติมในส่วนที่นักเรียนยังไม่ได้กล่าวถึงหรือในส่วนที่ขาดหายไป ซึ่งสอดคล้องกับ คมเพชร ฉัตรศุภกุล (2521 : 198) ที่กล่าวว่า ข้อเสนอแนะสามารถชี้เป็นเครื่องมือในการจูงใจนักเรียนให้กระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง และจะเกิดประโยชน์ต่อนักเรียน ถ้านักเรียนได้พบเห็นข้อเสนอแนะนั้นน่าหมั่นจะช่วยให้นักเรียนปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมได้ดีขึ้น และช่วยในการปรับปรุงสิ่งต่าง ๆ เสียใหม่

นอกจากนี้ยังพบว่าผู้วิจัยดำเนินกิจกรรมไปอย่างต่อเนื่อง พบว่าในช่วงแรก ๆ นักเรียนจะแสดงพฤติกรรมพูดคุยกัน นิ่งด้วยอาการไม่สำรวม รบกวนผู้อื่น พูดสอดแทรก ส่งเสียงรบกวน แสดงกิริยาไม่สุภาพ และใช้ถ้อยคำหยาบคาย แต่ภายหลังที่นักเรียนได้เข้าร่วมกิจกรรมของการให้ข้อเสนอแนะเรื่องมารยาทในชั้นเรียนแล้ว พบว่า การพูดคุยกันของนักเรียนลดน้อยลง

ทำนึ่งของนักเรียนสำรวจมากขึ้น ไม่รบกวนผู้อื่น ไม่พูดสอดแทรก ไม่ส่งเสียงให้ สามารถแสดง
 กิริยาและใช้ถ้อยคำได้อย่างเหมาะสมมากยิ่งขึ้น

3. ศึกษาการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมมารยาทในชั้นเรียนของนักเรียน

3.1 นักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการชี้เทคนิคแม่แบบมีความถี่เฉลี่ยของมารยาท
 ในชั้นเรียนเพิ่มขึ้นในระยะทดลอง (ระยะที่ 2) และระยะหลังการทดลอง (ระยะที่ 3) แสดงว่า
 การชี้เทคนิคแม่แบบสามารถเพิ่มมารยาทในชั้นเรียนของนักเรียนในกลุ่มทดลองได้

3.2 นักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้รับการชี้ข้อสนเทศมีความถี่เฉลี่ยของมารยาทใน
 ชั้นเรียนเพิ่มขึ้นในระยะทดลอง (ระยะที่ 2) และระยะหลังการทดลอง (ระยะที่ 3) แสดงว่า
 การชี้ข้อสนเทศสามารถเพิ่มมารยาทในชั้นเรียนของนักเรียนในกลุ่มควบคุมได้

จากผลการศึกษาในครั้งนี้ แสดงให้เห็นว่า การชี้เทคนิคแม่แบบกับการชี้ข้อสนเทศ
 ทำให้มารยาทในชั้นเรียนของนักเรียนมีการเปลี่ยนแปลงในทางดีขึ้น และปริมาณของมารยาทใน
 ชั้นเรียนในกลุ่มที่ได้รับการชี้เทคนิคแม่แบบเพิ่มมากกว่ากลุ่มที่ได้รับการชี้ข้อสนเทศอย่างมีนัยสำคัญ
 ทางสถิติ

4. ศึกษาความถี่ของมารยาทในชั้นเรียนในด้าน การไม่ลุกเดินไปเดินมาโดยไม่ได้รับ
 อนุญาต การไม่พูดคุยกััน การไม่พูดสอดแทรกขณะที่ครูกำลังอธิบาย การไม่ส่งเสียงให้เมื่อผู้อื่นตอบ
 คำถามไม่ได้ การนั่งด้วยอาการสำรวจ การไม่ยืนหรือเสือกาสสิ่งของให้ผู้อื่น การไม่รบกวนผู้อื่น
 การไม่นำเอางานหรือวิชาอื่นขึ้นมาทำ การไม่แสดงกิริยาหรือใช้ถ้อยคำหยาบคายและการเข้าร่วม
 กิจกรรมด้วยความเต็มใจ พบว่า หลังการทดลองนักเรียนทั้งสองกลุ่มมีพฤติกรรมการไม่ยืนหรือ
 เสือกาสสิ่งของให้ผู้อื่น เป็นอันดับ 2 การไม่ส่งเสียงให้เมื่อผู้อื่นตอบคำถามไม่ได้ เป็นอันดับ 7
 และการไม่พูดคุยกััน เป็นอันดับ 10 เหมือนกัน ส่วนที่แตกต่างกันคือ ในกลุ่มทดลองมีพฤติกรรม
 การไม่ลุกเดินไปเดินมาโดยไม่ได้รับอนุญาต เป็นอันดับ 1 การเข้าร่วมกิจกรรมด้วยความเต็มใจ
 เป็นอันดับ 3 การไม่แสดงกิริยาหรือใช้ถ้อยคำหยาบคาย เป็นอันดับ 4 การไม่พูดสอดแทรก
 ขณะที่ครูกำลังอธิบาย เป็นอันดับ 5 การไม่รบกวนผู้อื่น เป็นอันดับ 6 การนั่งด้วยอาการสำรวจ
 เป็นอันดับ 8 และการไม่นำเอางานหรือวิชาอื่นขึ้นมาทำ เป็นอันดับ 9 ส่วนในกลุ่มควบคุมมี

มีพฤติกรรมการไม่พูดสอดแทรกขณะที่ครูกำลังอธิบาย เป็นอันดับ 1 การไม่ลุกเดินไปเดินมาโดยไม่ได้รับอนุญาต เป็นอันดับ 3 การเข้าร่วมกิจกรรมด้วยความเต็มใจ เป็นอันดับ 4 การไม่นำเอางานหรือวิชาอื่นขึ้นมาทำ เป็นอันดับ 5 การไม่แสดงกิริยาหรือชักก๊วยคำหยาบคาย เป็นอันดับ 6 การไม่รบกวนผู้อื่น เป็นอันดับ 8 และการนั่งด้วยอาการสำรวม เป็นอันดับ 9

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 จากการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ แสดงให้เห็นว่าเทคนิคแม่แบบเรื่องมารยาทงานชั้นเรียน สามารถพัฒนามารยาทงานชั้นเรียนของนักเรียนได้ ดังนั้นเทคนิคแม่แบบน่าจะเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งที่ครูทั่ว ๆ ไป และครูแนะแนวจะนำไปประยุกต์ใช้ในการช่วยให้นักเรียนมีมารยาทที่ดีในสถานการณ์อื่น ๆ ต่อไป เช่น มารยาทในการเข้าพบผู้ใหญ่ มารยาทในระหว่างการรับประทานอาหาร มารยาทในการดูกีฬา ฯลฯ

1.2 ผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการแนะแนวแต่มีข้อครูแนะแนว อาจนำเทคนิคแม่แบบนี้ไปเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมแนะแนวแทนบุคลากรด้านแนะแนว ทั้งนี้เพื่อช่วยแบ่งเบาภาระงานการจัดกิจกรรมแนะแนว โดยเฉพาะอย่างยิ่งโรงเรียนที่มีบุคลากรแนะแนวไม่เพียงพอ

1.3 ครูแนะแนวอาจจะคัดเลือกเฉพาะบางเรื่องของ เทคนิคแม่แบบเรื่องมารยาทงานชั้นเรียนไปปรับใช้ให้เหมาะสมหรือสอดคล้องกับสภาพปัญหาของนักเรียนในแต่ละโรงเรียน

1.4 การนำเทคนิคแม่แบบไปใช้ อาจยืดหยุ่นเวลาและกิจกรรมให้เหมาะสมกับจำนวนนักเรียนในแต่ละชั้น เพื่อให้เกิดประโยชน์ในการเรียนมากที่สุด

1.5 ควรมีการติดตามผลพฤติกรรมมารยาทงานชั้นเรียนของนักเรียนที่เป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ภายหลังการสิ้นสุดการทดลองไปแล้ว 6 เดือน หรือ 1 ปี

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการทดลองใช้เทคนิคแม่แบบที่มีต่อมารยาทงานชั้นเรียนกับนักเรียนระดับชั้นอื่น เช่น ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น หรือระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

2.2 ความรู้การศึกษาเปรียบเทียบวิธีการสอนแบบอื่น ๆ กับการสอนโดยการใช้เทคนิคแม่แบบ เช่น บทบาทสมมติ กิจกรรมกลุ่ม การให้คำปรึกษาเป็นกลุ่ม ว่าวิธีใดส่งผลต่อมารยาทอันดีของนักเรียนมากที่สุด

2.3 ความเข้าใจองค์ประกอบหรือตัวแปรอื่น ๆ ควบคู่ด้วย ว่าตัวแปรใดบ้างที่มีผลต่อมารยาทอันดีของนักเรียน เช่น ฐานะทางเศรษฐกิจ การอบรมเลี้ยงดู เป็นต้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กมลรัตน์ หล้าสุวงษ์. การศึกษาคลเป็นรายกรณี. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2527.
- กันยา ประสงค์เจริญ. ผลการวิจัยเทคนิคแม่แบบเพื่อพัฒนาจริยธรรมด้านความรู้สึกรับผิดชอบ. ปรินทิพนิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2526. อัดสำเนา.
- ✓ กาญจน์ แก้วทอง. การวิจัยเทคนิคแม่แบบเพื่อเปลี่ยนนิมิตภาพแห่งตนของเด็กวัยรุ่นในสถานสงเคราะห์บ้านศรีธรรมราช. ปรินทิพนิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2523. อัดสำเนา.
- การศาสนา, กรม. ศีลธรรมและวัฒนธรรมไทย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2521.
- กิตติพงษ์ เทียนตระกูล และคนอื่น ๆ. รายงานการวิจัยการประเมินผลโครงการมารยาทของนักเรียนโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ฝ่ายประถม). กรุงเทพฯ : โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ฝ่ายประถม), 2532.
- เกตุณี รัชดิเสกียร. การวิจัยเทคนิควิธีการสอนในห้องเรียน. กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2523.
- คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, สำนักงาน. คู่มือฝึกอบรมวัฒนธรรมไทยระดับมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2525.
- คมเพชร นิตสุภกุล. บริการสนเทศ. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2521.
- จรัญ พรหมอยู่. ความเข้าใจเกี่ยวกับสังคมไทย. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2526.
- ✓ จรัส ดิษฐแก้ว. ผลของตัวแบบที่มีต่ออุดมการณ์และการปรับตัวทางด้านสังคมของนักเรียนที่เพื่อนไม่ยอมรับในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนตากพิทยาคม. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2525. อัดสำเนา.
- ชำนาญ นิสารัตน์. มารยาทไทย. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2521.

ดุชนี มาลากุล ณ อยุธยา. มารยาทเล็กน้อยและระเบียบพิธีในโอกาสต่าง ๆ. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2511.

แถม ขอบฟ้า. แนวการอบรมจริยศึกษาของโรงเรียน. ธนบุรี : โรงเรียนการช่างวุฒิศึกษา, 2526.

ธงชัย วิจารณ์ภาค. ผลของตัวแบบที่มีต่ออัตมโนทัศน์และการปรับตัวทางสังคมของนักเรียนชายที่มีความประหลาดต่อสังคม. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2525. อัดสำเนา.

ธวัชชัย สันติประภา. "การวางแผนการผลิตเทปโทรทัศน์," ใน เอกสารประกอบการอบรมหลักสูตรการผลิตเทปโทรทัศน์ทางการเกษตร วันที่ 5. หน้า 54. นครปฐม : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กำแพงแสน, 2529.

นันทนา จุฑาละ. การศึกษาพฤติกรรมของนักศึกษา ป.กศ.ต้น ที่ออกฝึกสอนต่อการแก้ปัญหาในชั้นเรียน และการสร้างแบบจำลองของปัญหาเพื่อใช้สอนนักศึกษาในการคิดแก้ปัญหา ก่อนออกฝึกสอน. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร, 2517. อัดสำเนา.

บันทึก พงษ์พานิช. การประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2519.

บุษยิณี แก้วแสนสุข. ผลของการให้คำปรึกษาเป็นกลุ่มเพื่อลดพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมกับเพศชายของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดราชบพิธ กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2532. อัดสำเนา.

✓ ประเสริฐศรี เอื้อนครินทร์. การทดลองใช้เทคนิคแม่แบบเพื่อพัฒนาจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2524. อัดสำเนา.

ปรีชา ธรรมมา และถาวร เกิดเกียรติพงษ์. พฤติกรรมของเด็กวัยรุ่นไทยที่ขัดกับสังคม. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สุริยา, 2511.

ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, สำนักงาน. แผนพัฒนาการศึกษา ศาสนา และศิลปวัฒนธรรมระยะที่ 6 (พ.ศ. 2530-2534). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชวนพิมพ์, 2530.

ปิยะ มาลากุล, ม.ล. มารยาทไทย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2517.

แปลก สนธิรักษ์ และวิทย์ วิศทเวทย์. ศีลธรรม ส 543. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์, 2522.

พ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. การปรับพฤติกรรมเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : โครงการส่งเสริมการ
แต่งตั้งข้าราชการมหาวิทยาลัย, 2530.

พัว อนุรักษราชมณเฑียร, ท่านผู้หญิง. วัฒนธรรมและประเพณีไทย. กรุงเทพฯ : อรุณ
การพิมพ์, 2530.

พินิต วังวิณ. การผลิตรายการโทรทัศน์. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2520. อัดสำเนา.

ไพฑูริย์ จันทยศ. "วิธีโอเพนก้าวใหม่ของการสร้างตำราเรียน," สารพัฒนาหลักสูตร.
25 : 42; ตุลาคม - พฤศจิกายน 2526.

ไพศาล อันประเสริฐ. การศึกษาพฤติกรรมของนิสิตปริญญาตรี สาขาประถมศึกษาที่ออกฝึกสอน
ต่อการแก้ปัญหาในชั้นเรียน และสร้างแบบจำลองของปัญหาเพื่อใช้ฝึกสอนนิสิตนักศึกษา
ในการคิดแก้ปัญหา ก่อนออกฝึกสอน. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : วิทยาลัย
วิชาการศึกษา ประสานมิตร, 2517. อัดสำเนา.

ภาวที ศรีสวัสดิ์มานนท์ และคนอื่น ๆ. ปัญหาพฤติกรรมนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
เขตกรุงเทพมหานคร ในทัศนะของครูและผู้บริหาร. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์, 2531. อัดสำเนา.

มาลีณี จุฑะปะมา. ศึกษาวิธีการที่ครูและครูแนะแนวใช้ในการแก้ปัญหาที่เป็นปัญหาของนักเรียน
ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร. ปริญญาโท
กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน, 2520. อัดสำเนา.

เขารวัช บุญชัย. การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับจรรยาบรรณไทยบางประการของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่มาจากครอบครัวที่มีวิถีชีวิตแตกต่างกัน. วิทยานิพนธ์
ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529. อัดสำเนา.

ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ราชบัณฑิตยสถาน, 2525.

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. หลักการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : ศึกษาพร, 2531.

✓ วัยรี ทรัพย์มี. ทฤษฎีและกระบวนการให้คำปรึกษา. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525. อัดสำเนา.

วัลย์ลดา ศิริพงษ์วิไล. "ความคิดเห็นของอาจารย์และผู้ปกครองที่เกี่ยวกับพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมสาธิตรามคำแหง," วิจัยสนเทศ. 7(77) : 37-39; กุมภาพันธ์ 2530.

วิจิตร ภักดีรัตน์. วิทยุโทรทัศน์กับการศึกษา. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช, 2523.

วิชาการ, กรม. การศึกษาหาเกณฑ์ปกติของระดับพัฒนาการทางจริยธรรมและองค์ประกอบที่มีผลต่อพัฒนาการทางจริยธรรม. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ, 2524.

_____. คู่มือปฏิบัติงานแนะแนว. กรุงเทพฯ : สหพรการพิมพ์, 2524.

_____. หนังสือเรียนสังคมศึกษา ส 011 สังคมและวัฒนธรรมไทย ระดับ ม.ต้น. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2529.

✓ ศรีนยา ชัยเพียรเจริญกิจ. ผลการใช้เทคนิคแม่แบบที่มีต่อการประหยัดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนชลกันยานุกูล จังหวัดชลบุรี. ปรินทูนีพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530. อัดสำเนา.

ศศิธร บรรลือสินธุ์. ผลการใช้ตัวแบบที่มีต่อคุณธรรมด้านความกตัญญูต่อเวทียของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเทศบาลท่าอิฐ จังหวัดอุตรดิตถ์. ปรินทูนีพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530. อัดสำเนา.

ศิริ รอดบาง. "ความเป็นคนมีจิตใจสูง," วัฒนธรรมไทย. 18(3) : 12-16; มีนาคม 2522.

ศิริรัตน์ ภูสกลเจริญศักดิ์. ผลของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มตามทฤษฎีของโรเจอร์สที่มีต่อทัศนคติในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนพิบูลประชาสรรค์ กรุงเทพมหานคร. ปรินทูนีพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2531. อัดสำเนา.

ศึกษาธิการ, กระทรวง. หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
คุรุสภา, 2521.

ศึกษานิเทศก์, หน่วย. คู่มืออบรมนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ข้อคิด-การทำ เล่ม 5.
พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : จงเจริญการพิมพ์, 2521.

_____. คู่มือแนะแนว ม.1. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช, 2522.

สุภาวดี ชูวงศ์. การศึกษาปัญหาทางวินัยของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในจังหวัด
นครศรีธรรมราชในทัศนะของครู. ปรินธิพานิช กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2519. อัดสำเนา.

สุนิตย์ วัฒนธาดา. คู่มือจิตวิทยาการศึกษา ทฤษฎีและปฏิบัติ. อยุธยา : โรงพิมพ์เทียนวัฒนา,
2518.

สมทรง บุญตฤทธิ. กลวิธีสอนจริยธรรม. กรุงเทพฯ : สมชายการพิมพ์, 2533.

✓ สมนิกษ์ เอี่ยมสุภานิต. การปรับพฤติกรรม. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2524.

_____. การปรับพฤติกรรม. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์หิรัญ, 2526.

_____. "การพัฒนาจริยธรรม : การปรับพฤติกรรม," ใน เอกสารการสอนชุดวิชา
จริยศึกษา หน่วยที่ 6. หน้า 408. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช,
2528.

สุทธิ ภิบาลแทน. มารยาทไทยและราชาศัพท์. กรุงเทพฯ : มิตรสัมพันธ์กราฟิคอาร์ต,
2527.

✓ สุนทรี ชูโต. การวิจัยตัวแบบภาพยนตร์เพื่อลดความกลัวของเด็กวัยรุ่นไทย. วิทยานิพนธ์ ค.ม.
กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523. อัดสำเนา.

สุนีย์ ชินศักดิ์ชัย. การทดลองใช้หุ่นเชิดมือเป็นแม่แบบเพื่อพัฒนาจริยธรรมด้านความเอื้อเฟื้อของ
เด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 2. ปรินธิพานิช กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทร
วิโรฒ ประสานมิตร, 2525. อัดสำเนา.

- ✓ สุปรียา อันทิววิทย์. ผลการใช้แม่แบบในการพัฒนาพฤติกรรมการเรียนและทัศนคติในการเรียน
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนจันทร์ประดิษฐารามวิทยาคม. ปริญญาโท
 กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2525. อัดสำเนา.
- สุภาพร, นามแพ่ง. มารดาสอนบุตร. กรุงเทพฯ : ศิริพรการพิมพ์, 2533.
- ✓ สุเชษฐ์ ม้าเหิร์ม. อิทธิพลของการเป็นแบบอย่างต่อการพัฒนาจริยธรรมของเยาวชน.
 ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
 2519. อัดสำเนา.
- เสงี่ยม อินทิมย์. การสำรวจความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับปัญหาทางพฤติกรรมของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนราษฎร์ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา.
 ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร, 2505.
 อัดสำเนา.
- สำเร็จ บุญเรืองรัตน์. "การศึกษาพฤติกรรมการสอนของครูในห้องเรียน," ศูนย์ศึกษา.
 18 : 113-116; ตุลาคม - ธันวาคม 2515.
- อุทัย ทองพูน. จริยศึกษา. นครศรีธรรมราช : โครงการตำราและเอกสารวิชาการ วิทยาลัยครู
 นครศรีธรรมราช, 2528.
- เอนกกุล กรี่แสง. จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์พัฒนา, 2520.
- อำไพ สัจจิตกุล และคนอื่น ๆ. เอกสารทางวิชาการ หน่วยการสอนศีลธรรม. กรุงเทพฯ :
 วงศ์สว่างการพิมพ์, 2517.

Bandura, Albert. Social Learning Theory. New Jersey : Prentice-Hall,
 1977

Bandura, Albert and Richard H. Walters. Social Learning and Personality
Development. New York : Holt, Rinehart and Winton, Inc., 1963.

- Bedard, Joseph Donald. "Written Discipline in California High School," Dissertation Abstracts. 25 : 3338; October-December, 1964.
- Blackman, Garth J. and Silberman Adolph. Modification of Child and Adolescent Behavior. Belmont, California : Wadsworth Publishing Company Inc., 1975.
- Gordon, Paul C. and Gallimore Ronald. "Teacher Rating Behavior Problem of Hawaiian-American Adolescents," Journal of Cross-Cultural Psychology. 3 : 209-213; June, 1972.
- Huggins, P. "The Effect of Encouragement Techniques by Teacher on the Disturbing Behaviors of Students," Dissertation Abstracts. 36 : 713-A; August, 1975.
- Jaffe, Peter G. and Carlson, M. Peter. "Modeling Therapy for Test Anxiety : The Role of Model Effect and Consequences," Behavior Research and Therapy. 10 : 329-339; November, 1972.
- Midlarsky, B. Bryan, H. James, and P. Brickman. "Aversive Approval : Interactive Effect of Modeling and Reinforcement on Altruistic Behavior," Child Development. 44 : 321-328; 1973.
- Mikulus, William L. Behavior Modification. New York : Harper & Row, 1978.
- Sanders, Donald H.A. Franklin Murph and Robert J. Eng. Statistics : A Fresh Approach. 2nd ed. Tokyo : McGraw-Hill Kogakusha, 1980.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
แบบประเมินการยาหนัชั้นเรียน

แบบประเมินมารยาทนักเรียน

ชื่อนักเรียน _____ ชั้น ม.1/____ วันที่ประเมิน _____

คำชี้แจง โปรดให้แก่นักมารยาทนักเรียนของนักเรียนแต่ละคนตามสภาพความเป็นจริง ลงใน
ช่องที่มีมารยาทนักเรียนแต่ละสถานการณ์ที่กำหนดอยู่
สำหรับความหมายของนักมารยาทนักเรียนมีดังนี้

การแสดงมารยาทนักเรียน	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่แสดง
น้ำหนักระแสน	3	2	1	0

มารยาทนักเรียน	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่แสดง
ขณะที่ครูสอน				
- การไม่ลุกเดินไปเดินมาโดยไม่ได้รับอนุญาต				
- การไม่พูดคุยกัน				
- การไม่พูดสอดแทรกขณะที่ครูอธิบาย				
- การไม่ส่งเสียงรบกวนเมื่อผู้อื่นตอบคำถามไม่ได้				
- การนั่งด้วยอาการสำรวม				
ขณะที่ปฏิบัติกิจกรรม				
- การไม่ขยิบตาหรือเสือกสิ่งของจั่วให้ผู้อื่น				
- การไม่รบกวนผู้อื่น				
- การไม่นำเอางานหรือวิชาอื่นขึ้นมาทำ				
- การไม่แสดงกิริยาและคำก๊อญคำหาบคาย				
- การเข้าร่วมกิจกรรมด้วยความเต็มใจ				

(ลงชื่อ) _____ ผู้ประเมิน

()

ภาคผนวก ข
โปรแกรมการสอนโดยการใช้เทคนิคแม่แบบ
และ
โปรแกรมการสอนโดยการใช้ข้อสงสัย

โปรแกรมการสอนโดยการชี้เทคนิคแม่แบบ

เรื่อง

มารยาทในชั้นเรียน

ครั้งที่	ชื่อเรื่อง	แม่แบบ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
1	ปฐมนิเทศ	-	1. เพื่อให้นักเรียนกับนักเรียน และครูกับนักเรียนเกิดความสัมพันธ์กัน 2. เพื่อให้นักเรียนบอกวัตถุประสงค์ของกิจกรรมในครั้งนี้ได้ 3. เพื่อให้นักเรียนทราบวัตถุประสงค์ของการเสนอเรื่องมารยาทในชั้นเรียน 4. เพื่อให้นักเรียนเข้าใจความหมายของคำว่า "มารยาทในชั้นเรียน" 5. เพื่อให้นักเรียนบอกลักษณะสำคัญที่แสดงถึงการมีมารยาทในชั้นเรียนได้	ก. <u>ชั้นนำ</u> ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับความสำคัญของการทำความรู้จักซึ่งกันและกันระหว่างนักเรียนกับนักเรียน และครูกับนักเรียน โดยครูแนะนำตัวเองให้นักเรียนทุกคนรู้จัก ข. <u>ชั้นสอน</u> 1. ให้นักเรียนร่วมกิจกรรมสร้างความคุ้นเคยโดยครูให้นักเรียนแต่ละคนหยิบชิ้นส่วนรูปของจดหมายที่แบ่งออกเป็น ส่วน ๆ คนละ 1 ชิ้น 2. ให้นักเรียนนำชิ้นส่วนรูปของจดหมายที่ตนหยิบได้ไปหาชิ้นส่วนรูปของจดหมายที่อยู่กับเพื่อน ๆ เพื่อนำมาประกอบกันให้เป็นรูปของจดหมายที่สมบูรณ์ 3. ให้นักเรียนแต่ละคนซักถามข้อมูลส่วนตัวของกันและกัน และจดข้อมูลที่ได้อ่านชิ้นส่วนของซองจดหมายของตนเองจากนั้นให้นักเรียนแต่ละคนออกมาแนะนำเพื่อนที่เป็นคู่ของตนให้นักเรียนคนอื่น ๆ ทราบ

ครั้งที่	ชื่อเรื่อง	แม่แบบ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
				4. เมื่อนักเรียนออกมาแนะนำตัวจนครบทุกคนแล้ว ครูให้นักเรียนช่วยกันสรุปกิจกรรมนี้ว่ามีวัตถุประสงค์อะไร 5. ครูสรุปวัตถุประสงค์ของกิจกรรมว่า เพื่อให้นักเรียนที่ใหม่คุ้นเคยกันมาก่อน ได้เปิดเผยข้อมูลส่วนตัวของตนเอง เพื่อจะได้ทำความรู้จักและสามารถแนะนำเพื่อนให้นักเรียนคนอื่น ๆ ได้รู้จักด้วย ตลอดจนสนใจและตั้งคำถามถึงสิ่งที่เพื่อน ๆ ได้พูดนั้นเป็นสิ่งที่ดี ถือว่าเป็นผู้มีมารยาทในการฟัง 6. ครูอธิบายรายละเอียดเกี่ยวกับวัตถุประสงค์และลักษณะการสอนรายชั่วโมง แม่แบบเรื่อง "มารยาทในชั้นเรียน" 7. ครูสนทนากถึงความสำคัญของการที่จะต้องมีการหาทบทวนอยู่ในชั้นเรียนและลักษณะสำคัญที่แสดงถึงการมีมารยาทในชั้นเรียน 8. ครูอธิบายความหมายของคำว่า "มารยาทในชั้นเรียน" และครูเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามข้อสงสัย

ครั้งที่	ชื่อเรื่อง	แม่แบบ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
				ค. <u>ขั้นสรุป</u> ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปสิ่งที่ได้เรียนมาทั้งหมด โดยครูคอยสังเกตความเข้าใจของนักเรียน และช่วยเพิ่มเติมสิ่งที่นักเรียนยังไม่ได้กล่าวถึง จากนั้นครูนัดหมายวัน เวลา และสถานที่ที่จะพบกันเพื่อเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ในครั้งต่อไป
2	มารยาทในการไม่ลุกเดินไปเดินมาโดยไม่ได้รับอนุญาตในขณะที่ครูสอน	แม่แบบเรื่อง "เดินเพลินเกินงาม" : มารยาทในการไม่ลุกเดินไปเดินมาโดยไม่ได้รับอนุญาตในขณะที่ครูสอน	1. เพื่อให้นักเรียนตระหนักถึงความสำคัญของการไม่ลุกเดินไปมาโดยไม่ได้รับอนุญาตในขณะที่ครูสอน 2. เพื่อให้นักเรียนบอกลักษณะของการลุกเดินไปเดินมาและการไม่ลุกเดินไปเดินมาของแม่แบบได้ 3. เพื่อให้นักเรียนสามารถแสดงพฤติกรรมการขออนุญาตก่อนลุกเดินไป	ก. <u>ขั้นนำ</u> ครูสนทนาและซักถามนักเรียนว่าในขณะที่ครูกำลังสอน มีนักเรียนบางคนเดินไปเดินมาโดยไม่เกรงใจครูผู้สอน นักเรียนคิดว่าท่ากระทำของนักเรียนคนนั้นเหมาะสมหรือไม่ เพราะเหตุใด ข. <u>ขั้นสอน</u> 1. ครูฉายวิดีโอทัศน์เรื่อง "เดินเพลินเกินงาม" ที่มีเรื่องราวเกี่ยวกับการลุกเดินไปเดินมาโดยไม่ได้รับอนุญาตและการลุกเดินไปเดินมาโดยได้รับอนุญาตในขณะที่ครูสอนให้นักเรียนดู พร้อมทั้งบอกให้นักเรียนพิจารณาและคิดตามไปด้วย 2. หลังจากครูฉายวิดีโอทัศน์จบลงครูแบ่งกลุ่มนักเรียนอภิปรายตามหัวข้อ

ครั้งที่	ชื่อเรื่อง	แม่แบบ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
			เดินมาในขณะที่คุณสอนได้อย่างเหมาะสม	ที่กำหนดให้บนกระดานดำว่าการกระทำของตัวละครนั้น แสดงได้เหมาะสมหรือไม่ เพราะเหตุใด 3. นักเรียนสรุปความคิดเห็นในแต่ละกลุ่ม และครูกล่าวเพิ่มเติมในสิ่งที่นักเรียนยังไม่ได้กล่าวถึง 4. ครูให้นักเรียนปรึกษากันเพื่อแสดงสถานการณ์จำลอง กำหนดให้มีผู้ทำหน้าที่เป็นครูผู้สอน 1 คน และที่เหลือเป็นนักเรียนแสดงความเป็นมาและตั้งใจฟังครูด้วยการมองไปที่ครูโดยไม่ลุกออกจากที่นั่งของตนเดินไปเดินมา หากจะลุกจากที่ก็นำขออนุญาตจากครูเสียก่อน โดยแสดงได้อย่างเหมาะสม และในขณะนี้นักเรียนกำลังแสดง ครูคอยสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนและแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมในสิ่งที่นักเรียนยังมีข้อบกพร่องอยู่ ทั้งนี้เพื่อเป็นข้อมูลย้อนกลับไปที่นักเรียนเพื่อนักเรียนจะได้นำไปปรับปรุงการปฏิบัติของตนให้เหมาะสมยิ่งขึ้น ค. <u>ขั้นสรุป</u> ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปข้อคิดและประโยชน์เกี่ยวกับการตระหนักถึงความ

ครั้งที่	ชื่อเรื่อง	แม่แบบ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
				สำคัญและการแสดงพฤติกรรมมารไม่ลุก เดินไปเดินมาโดยไม่ได้รับอนุญาตในขณะที่ ที่ครูสอนได้อย่างเหมาะสม
3	มารยาทในการไม่พูดคุย กันขณะที่ครู สอน	แม่แบบเรื่อง "อดใจไว้ ก่อน" : มารยาทในการไม่พูดคุย กันขณะที่ครู สอน	1. เพื่อให้นักเรียน ตระหนักถึงความ สำคัญของการไม่พูด คุยกันขณะที่ครูสอน 2. เพื่อให้นักเรียน บอกลักษณะของการ พูดคุยกันและการไม่ พูดคุยกันขณะที่ครูสอน ของแม่แบบได้ 3. เพื่อให้นักเรียน สามารถแสดง พฤติกรรมมารไม่พูด คุยกันขณะที่ครูสอนได้ อย่างเหมาะสม	ก. <u>ขั้นนำ</u> ครูสนทนาและซักถามนักเรียนว่าขณะที่ ครูกำลังสอน ปรากฏว่ามีนักเรียนหลายคน จับคู่หรือจับกลุ่มคุยกัน โดยไม่สนใจเรื่อง หรือบทเรียนที่ครูสอน นักเรียนคิดว่าการ กระทำของนักเรียนเหล่านั้นเหมาะสม หรือไม่ เพราะเหตุใด ข. <u>ขั้นสอน</u> 1. ครูฉายวีดิทัศน์เรื่อง "อดใจไว้ ก่อน" ที่มีเรื่องราวเกี่ยวกับการพูดคุยกัน และการไม่พูดคุยกันขณะที่ครูสอน ให้นัก เรียนดู พร้อมทั้งบอกให้นักเรียนพิจารณา และคิดตามไปด้วย 2. หลังจากครูฉายวีดิทัศน์จบลง ครู แบ่งนักเรียนอภิปรายตามหัวข้อที่ครูกำหนด ให้นักเรียนระดมความคิดว่า การกระทำของตัว ละครนั้นแสดงได้เหมาะสมหรือไม่ เพราะ เหตุใด

ครั้งที่	ชื่อเรื่อง	แม่แบบ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
				3. นักเรียนสรุปความคิดเห็นในแต่ละกลุ่มและครูกล่าวเพิ่มเติมในสิ่งที่นักเรียนยังไม่ได้กล่าวถึง 4. ครูให้นักเรียนปรึกษากันเพื่อแสดงสถานการณ์จำลอง กำหนดให้มีผู้ทำหน้าที่เป็นครูผู้สอน 1 คน และที่เหลือเป็นนักเรียนแสดงความคิดเห็นและตั้งคำถามด้วยการนำพหุคูณกันในขณะที่ครูสอน โดยแสดงได้อย่างเหมาะสม และในขณะที่นักเรียนกำลังแสดง ครูคอยสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนและแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมในสิ่งที่นักเรียนยังมีข้อบกพร่องอยู่ ทั้งนี้เพื่อเป็นข้อมูลย้อนกลับไปที่นักเรียน เพื่อนักเรียนจะได้นำไปปรับปรุงการปฏิบัติของตนให้เหมาะสมยิ่งขึ้น ค. <u>ขั้นสรุป</u> ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปข้อคิดและประโยชน์เกี่ยวกับการตระหนักถึงความสำคัญและการแสดงพฤติกรรมการนำพหุคูณกันในขณะที่ครูสอนได้อย่างเหมาะสม

ครั้งที่	ชื่อเรื่อง	แม่แบบ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
4	มารยาทในการไม่พูดสอดแทรกขณะที่ครูกำลังอธิบาย	แม่แบบเรื่อง "าปรดรอลัก นิดคิตจะพูด" : มารยาทในการไม่พูดสอดแทรกขณะที่ครูกำลังอธิบาย	1. เพื่อให้นักเรียนตระหนักถึงความสำคัญของการไม่พูดสอดแทรกขณะที่ครูกำลังอธิบาย 2. เพื่อให้นักเรียนบอกลักษณะของการพูดสอดแทรกและการไม่พูดสอดแทรกขณะที่ครูกำลังอธิบายของแม่แบบได้ 3. เพื่อให้นักเรียนแสดงพฤติกรรมในการไม่พูดสอดแทรกขณะที่ครูกำลังอธิบายได้อย่างเหมาะสม	ก. <u>ขั้นนำ</u> ครูสนทนาและซักถามนักเรียนว่าในขณะที่ครูกำลังอธิบายบทเรียนให้นักเรียนฟัง ถ้าหากมีนักเรียนคนหนึ่งพูดสอดแทรกขึ้นในขณะที่ครูยังอธิบายไม่จบ หรือถามครูขึ้นกลางคัน นักเรียนคิดว่าการกระทำของนักเรียนคนนั้นเหมาะสมหรือไม่ เพราะเหตุใด ข. <u>ขั้นสอน</u> 1. ครูฉายวิดีโอทัศน์เรื่อง "าปรดรอลัก นิดคิตจะพูด" ที่มีเรื่องราวเกี่ยวกับการพูดสอดแทรกและการไม่พูดสอดแทรกขณะที่ครูกำลังอธิบายให้นักเรียนดู พร้อมทั้งบอกให้นักเรียนพิจารณาและคิดตามไปด้วย 2. หลังจากครูฉายวิดีโอทัศน์จบลง ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนอภิปรายตามหัวข้อที่ครูกำหนดให้บนกระดานดำ ว่าการกระทำของตัวละคนนั้นแสดงได้เหมาะสมหรือไม่ เพราะเหตุใด 3. นักเรียนสรุปความคิดเห็นในแต่ละกลุ่มและครูกล่าวเพิ่มเติมงานสิ่งที่นักเรียนยังไม่ได้กล่าวถึง

ครั้งที่	ชื่อเรื่อง	แม่แบบ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
				4. ครูให้นักเรียนปรึกษากันเพื่อแสดงสถานการณ์จำลอง กำหนดให้มีผู้ทำหน้าที่เป็นครูผู้สอน 1 คน และที่เหลือเป็นนักเรียนแสดงความสนใจและตั้งคำถาม ครูอธิบายโดยไม่หุุดสอดแทรกหรือถามครู ขณะที่ครูยังอธิบายไม่จบ หากแต่จะหุุดหรือถามได้เมื่อครูเปิดโอกาสให้ถาม โดยแสดงได้อย่างเหมาะสม และในขณะที่นักเรียนกำลังแสดง ครูคอยสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน และแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมในสิ่งที่นักเรียนยังมีข้อบกพร่องอยู่ ทั้งนี้เพื่อเป็นข้อมูลย้อนกลับไปที่นักเรียน เพื่อนักเรียนจะได้นำไปปรับปรุงการปฏิบัติของตนให้เหมาะสมยิ่งขึ้น ค. <u>ขั้นสรุป</u> ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปข้อคิดและประโยชน์เกี่ยวกับการตระหนักถึงความสำคัญและการแสดงพฤติกรรมในการหุุดสอดแทรกในขณะที่ครูกำลังอธิบายได้อย่างเหมาะสม

ครั้งที่	ชื่อเรื่อง	แม่แบบ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
5	มารยาท การไม่ส่ง เสียงให้เมื่อ ผู้อื่นตอบ คำถามไม่ได้	แม่แบบเรื่อง "ทั้บมกันนั้น ไม่ดี" : มารยาท การไม่ส่ง เสียงให้เมื่อ ผู้อื่นตอบ คำถามไม่ได้	1. เพื่อให้นักเรียน ตระหนักถึงความ สำคัญของการไม่ ส่งเสียงให้เมื่อผู้อื่น ตอบคำถามไม่ได้ 2. เพื่อให้นักเรียน บอกลักษณะของการ ส่งเสียงให้และการ ไม่ส่งเสียงให้เมื่อ ผู้อื่นตอบคำถามไม่ได้ ของแม่แบบได้ 3. เพื่อให้นักเรียน สามารถแสดง พฤติกรรมการไม่ส่งเสียง ให้เมื่อผู้อื่นตอบ คำถามไม่ได้ ได้ อย่างเหมาะสม	ก. <u>ขั้นนำ</u> ครูสนทนาและซักถามนักเรียนว่างานอะไร ที่ครูถามคำถามนักเรียนคนหนึ่ง และนักเรียน คนนั้นตอบคำถามครูไม่ได้ ปรากฏว่ามี นักเรียน 3-4 คน ได้ส่งเสียงให้ด้วยความ สนุก ขบขันหรือหัวเราะเยาะเย้ยนักเรียนคิดว่า การกระทำของนักเรียนเหล่านั้นเหมาะสม หรือไม่ เพราะเหตุใด ข. <u>ขั้นสอน</u> 1. ครูฉายวิดีโอทัศน์เรื่อง "ทั้บมกัน นั้นไม่ดี" ที่มีเรื่องราวเกี่ยวกับการส่ง เสียงให้และการไม่ส่งเสียงให้เมื่อผู้อื่น ตอบคำถามไม่ได้ ให้นักเรียนดูพร้อมทั้ง บอกให้นักเรียนพิจารณาและคิดตามไป ด้วย 2. หลังจากครูฉายวิดีโอเสร็จ ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนอภิปรายตามหัวข้อ ที่ครูกำหนดให้บนกระดานดำ ว่าการ กระทำของตัวเองนั้น แสดงได้เหมาะสม หรือไม่ เพราะเหตุใด 3. นักเรียนสรุปความคิดเห็นของแต่ละ กลุ่ม และครูกล่าวเพิ่มเติมว่าสิ่งที่นักเรียน ยังไม่ได้อภิปรายถึง

ครั้งที่	ชื่อเรื่อง	แม่แบบ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
				4. ครูให้นักเรียนปรึกษากันเพื่อแสดงสถานการณ์จำลอง กำหนดให้มีผู้นำหน้าที่เป็นครูผู้สอน 1 คน และที่เหลือเป็นนักเรียนแสดงพฤติกรรมไม่ส่งเสียงรบกวนเมื่อผู้อื่นตอบคำถามครูไม่ได้ หากแสดงความคิดเห็นด้วยการขึ้นชม การปรบมือให้แทนโดยแสดงได้อย่างเหมาะสม และในขณะที่นักเรียนกำลังแสดง ครูคอยสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนและแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมในสิ่งที่นักเรียนยังมีข้อบกพร่องอยู่ ทั้งนี้เพื่อเป็นข้อมูลย้อนกลับไปให้นักเรียน เพื่อนักเรียนจะได้นำไปปรับปรุงการปฏิบัติของตนให้เหมาะสมยิ่งขึ้น ค. <u>ขั้นสรุป</u> ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปข้อคิดและประโยชน์เกี่ยวกับการตระหนักถึงความสำคัญและการแสดงพฤติกรรมการไม่ส่งเสียงรบกวนเมื่อผู้อื่นตอบคำถามไม่ได้ได้อย่างเหมาะสม

ครั้งที่	ชื่อเรื่อง	แม่แบบ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
6	มารยาทในการนั่งด้วยอาการสำรวม	แม่แบบเรื่อง "นั่งดีดูดี" : มารยาทในการนั่งด้วยอาการสำรวม	1. เพื่อให้นักเรียนตระหนักถึงความสำคัญของการนั่งด้วยอาการสำรวม 2. เพื่อให้นักเรียนบอกลักษณะการนั่งด้วยอาการสำรวม และการนั่งด้วยอาการไม่สำรวมของแม่แบบได้ 3. เพื่อให้นักเรียนสามารถแสดงการนั่งด้วยอาการสำรวมได้อย่างเหมาะสม	ก. <u>ขั้นนำ</u> ครูสนทนาและซักถามนักเรียนว่าในขณะที่ครูกำลังสอน ปรากฏว่ามีนักเรียนบางคนนั่งโยกเก้าอี้ นั่งเคาะโต๊ะ นั่งเท้าคาง นั่งพุงหน้ากับโต๊ะหรือนั่งเหยียดแขนขายื่นออกไปนอกโต๊ะ นักเรียนคิดว่าการกระทำของนักเรียนเหล่านั้นเหมาะสมหรือไม่ เพราะเหตุใด ข. <u>ขั้นสอน</u> 1. ครูฉายวิดีโอเรื่อง "นั่งดีดูดี" ที่มีเรื่องราวเกี่ยวกับทำนองด้วยอาการไม่สำรวมและอาการสำรวมขณะที่ครูสอนให้นักเรียนดูพร้อมทั้งบอกให้นักเรียนพิจารณาและติดตามไปด้วย 2. หลังจากครูฉายวิดีโอจบลงครูแบ่งกลุ่มนักเรียนอภิปรายตามหัวข้อที่ครูกำหนดบนกระดานดำว่าการกระทำของตัวละคนนั้นแสดงได้เหมาะสมหรือไม่ เพราะเหตุใด 3. นักเรียนสรุปความคิดเห็นในแต่ละกลุ่ม และครูกล่าวเพิ่มเติมสิ่งที่นักเรียนยังไม่ได้กล่าวถึง 4. ครูให้นักเรียนปรึกษากันเพื่อแสดงสถานการณ์จำลอง กำหนดให้ผู้ทำหน้าที่

ครั้งที่	ชื่อเรื่อง	แม่แบบ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
				เป็นครูผู้สอน 1 คน และที่เหลือเป็นนักเรียนแสดงทำนองด้วยอาการสำรวม ตามแม่แบบ โดยแสดงได้อย่างเหมาะสม และในขณะที่นักเรียนกำลังแสดง ครูคอยสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน และแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมในสิ่งที่นักเรียนยังมีข้อบกพร่องอยู่ ทั้งนี้เป็นข้อมูลย้อนกลับไปให้นักเรียน เพื่อนักเรียนจะได้นำไปปรับปรุงการปฏิบัติของตนให้เหมาะสมยิ่งขึ้น ค. <u>ขั้นสรุป</u> ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปข้อคิดและประโยชน์เกี่ยวกับภาระหน้าที่ถึงความสำคัญและการแสดงพฤติกรรมทำนองด้วยอาการสำรวมได้อย่างเหมาะสม
7	มารยาทในการไม่เรียนหรือเลือกใส่สิ่งของให้ผู้อื่น	แม่แบบเรื่อง "จำเธอด้วยใจ" : มารยาทในการไม่เรียนหรือเลือกใส่สิ่งของให้ผู้อื่น	1. เพื่อให้นักเรียนตระหนักถึงความสำคัญของการไม่เลือกใส่สิ่งของให้ผู้อื่น 2. เพื่อให้นักเรียนบอกลักษณะของการไม่เรียนหรือเลือกใส่สิ่งของให้ผู้อื่น	ก. <u>ขั้นนำ</u> ครูสนทนาและซักถามนักเรียนว่าขณะที่นักเรียนกำลังปฏิบัติกิจกรรมที่ครูมอบหมายให้ทำร่วมกันอยู่นั้น ปรากฏว่ามีนักเรียนคนหนึ่งพูดขอยืมอุปกรณ์การเรียนจากเพื่อนอีกคนหนึ่ง ปรากฏว่านักเรียนคนนั้นไม่ได้ยื่นส่งสิ่งของให้ แต่กลับโยนหรือเลือกใส่สิ่งของให้แทน นักเรียนคิดว่าการกระทำ

ครั้งที่	ชื่อเรื่อง	แม่แบบ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
			การไม่โยนหรือไม่ให้โอกาสสิ่งของฯให้ผู้อื่นของแม่แบบได้ 3. เพื่อให้นักเรียนสามารถแสดงพฤติกรรมการไม่โยนหรือไม่ให้โอกาสสิ่งของฯให้ผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม	ของนักเรียนคนนั้นเหมาะสมหรือไม่ เพราะเหตุใด ข. <u>ขั้นสอน</u> 1. ครูฉายวิดีโอทัศน์เรื่อง "จี้เธอด้วยใจ" ที่มีเรื่องราวเกี่ยวกับการโยนหรือโอกาสสิ่งของฯให้ผู้อื่นและการไม่โยนหรือไม่ให้โอกาสสิ่งของฯให้ผู้อื่น ให้นักเรียนพิจารณาและติดตามไปด้วย 2. หลังจากครูฉายวิดีโอทัศน์จบลง ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนอภิปรายตามหัวข้อที่ครูกำหนดให้บนกระดานดำว่าการกระทำของตัวละครนั้น แสดงได้เหมาะสมหรือไม่ เพราะเหตุใด 3. นักเรียนสรุปความคิดเห็นจนแต่ละกลุ่ม และครูกล่าวเพิ่มเติมว่าสิ่งที่นักเรียนยังไม่ได้กล่าวถึง 4. ครูให้นักเรียนปรึกษากันเพื่อแสดงสถานการณ์จำลอง กำหนดให้มีผู้ทำหน้าที่เป็นครูผู้สอน 1 คน และที่เหลือเป็นนักเรียนแสดงพฤติกรรมการไม่โยนหรือโอกาสสิ่งของฯให้ผู้อื่นโดยแสดงได้อย่างเหมาะสม และในขณะที่นักเรียนกำลังแสดง ครูคอยสังเกตพฤติกรรมของ

ครั้งที่	ชื่อเรื่อง	แม่แบบ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
				นักเรียน และแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม านสิ่งที่นักเรียนยังมีข้อบกพร่องอยู่ ทั้งนี้ เพื่อเป็นข้อมูลย้อนกลับไปที่นักเรียนเพื่อ นักเรียนจะได้นำไปปรับปรุงการปฏิบัติ ของตนให้เหมาะสมยิ่งขึ้น ค. <u>ขั้นสรุป</u> ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปข้อคิดและ ประโยชน์เกี่ยวกับการตระหนักถึงความ สำคัญและการแสดงพฤติกรรมการณ์ภายใน หรือเสือกาสสิ่งของให้ผู้อื่นได้อย่าง เหมาะสม
8	มารยาทใน การไม่รบกวน ผู้อื่นขณะที่ ปฏิบัติ กิจกรรม	แม่แบบเรื่อง "ต่างคน ต่างทำ" : มารยาทใน การไม่รบกวน ผู้อื่นขณะที่ ปฏิบัติ กิจกรรม	1. เพื่อให้นักเรียน ตระหนักถึงความ สำคัญของการไม่ รบกวนผู้อื่นขณะที่ ปฏิบัติกิจกรรม 2. เพื่อให้นักเรียน บอกลักษณะของการ รบกวนและไม่รบกวน ผู้อื่นขณะที่ปฏิบัติ กิจกรรมของแม่แบบ ได้	ก. <u>ขั้นนำ</u> ครูสนทนาและซักถามนักเรียนว่าขณะที่ นักเรียนกำลังปฏิบัติกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น นั้น ปรากฏว่ามีนักเรียนคนหนึ่งส่งเสียง เอะอะหรือเล่นหยอกล้อ นักเรียนคิดว่า การกระทำของนักเรียนคนนั้นเหมาะสม หรือไม่ เพราะเหตุใด ข. <u>ขั้นสอน</u> 1. ครูฉายวิดีโอทัศน์เรื่อง "ต่างคน ต่างทำ" ที่มีเรื่องราวเกี่ยวกับการรบกวน และการไม่รบกวนผู้อื่นขณะที่ปฏิบัติกิจกรรม

ครั้งที่	ชื่อเรื่อง	แม่แบบ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
			3. เพื่อให้นักเรียนสามารถแสดงพฤติกรรมการณ์รบกวนผู้อื่นขณะที่ปฏิบัติกิจกรรมได้อย่างเหมาะสม	หรืองานที่ครูมอบหมายให้นักเรียนดู พร้อมทั้งบอกให้นักเรียนพิจารณาและคิดตามไปด้วย 2. หลังจากครูฉายวิดีโอที่ส่งจบลงครูแบ่งกลุ่มนักเรียนอภิปรายตามหัวข้อที่ครูกำหนดให้บนกระดานดำ ว่าการกระทำของตัวละครนั้น แสดงได้เหมาะสมหรือไม่ เพราะเหตุใด 3. นักเรียนสรุปความคิดเห็นในแต่ละกลุ่มและครูกล่าวเพิ่มเติมในสิ่งที่นักเรียนยังไม่ได้กล่าวถึง 4. ครูให้นักเรียนปรึกษากันเพื่อแสดงสถานการณ์จำลอง กำหนดให้มีผู้ทำหน้าที่เป็นครูผู้สอน 1 คน และที่เหลือเป็นนักเรียนแสดงพฤติกรรมการณ์รบกวนผู้อื่นขณะที่ปฏิบัติกิจกรรม โดยแสดงได้อย่างเหมาะสม และในขณะที่นักเรียนกำลังแสดง ครูคอยสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน และแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมในสิ่งที่นักเรียนยังมีข้อบกพร่องอยู่ ทั้งนี้เพื่อเป็นข้อมูลย้อนกลับไปที่ให้นักเรียนเพื่อนนักเรียนจะได้นำไปปรับปรุงการปฏิบัติตนให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

ครั้งที่	ชื่อเรื่อง	แม่แบบ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
				ค. <u>ขั้นสรุป</u> ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปข้อคิดและ ประโยชน์เกี่ยวกับการตระหนักถึงความ สำคัญและการแสดงพฤติกรรมการไม่รบกวน ผู้อื่นขณะที่ปฏิบัติกิจกรรมได้อย่างเหมาะสม
9	มารยาทในการไม่นำ เอางานหรือ วิชาอื่นขึ้นมาทำ	แม่แบบเรื่อง "แบ่งเวลา ให้เหมาะสม" : มารยาท ในการไม่นำ เอางานหรือ วิชาอื่นขึ้นมาทำ	1. เพื่อให้นักเรียน ตระหนักถึงความ สำคัญของการไม่นำ เอางานหรือวิชาอื่น ขึ้นมาทำ 2. เพื่อให้นักเรียน บอกลักษณะของการ นำเอางานหรือวิชา อื่นขึ้นมาทำ และการ ไม่นำเอางานหรือ วิชาอื่นขึ้นมาทำของ แม่แบบได้ 3. เพื่อให้นักเรียน สามารถแสดง พฤติกรรมการไม่นำ เอางานหรือวิชาอื่น ขึ้นมาทำได้อย่าง เหมาะสม	ก. <u>ขั้นนำ</u> ครูสนทนาและซักถามนักเรียนในขณะที่ นักเรียนกำลังปฏิบัติกิจกรรมร่วมกับเพื่อน ๆ อยู่นั้น ปรากฏว่ามีนักเรียนบางคนนำเอา งานหรือวิชาอื่นขึ้นมาทำแทนงานที่ครูสั่ง หรือมอบหมายให้ทำ นักเรียนคิดว่าการ กระทำของนักเรียนคนนั้นเหมาะสมหรือไม่ เพราะเหตุใด ข. <u>ขั้นสอน</u> 1. ครูฉายวิดีโอทัศน์เรื่อง "แบ่งเวลา ให้เหมาะสม" ที่มีเรื่องราวเกี่ยวกับการ นำและการไม่นำเอางานหรือวิชาอื่น มาทำในขณะที่ปฏิบัติกิจกรรมให้นักเรียนดู พร้อมทั้งบอกให้นักเรียนพิจารณาและ คิดตามไปด้วย 2. หลังจากครูฉายวิดีโอทัศน์จบลง ครู แบ่งกลุ่มนักเรียนอภิปรายตามหัวข้อที่ครู กำหนดให้บนกระดานดำ ว่าการกระทำ

ครั้งที่	ชื่อเรื่อง	แม่แบบ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
				ของตัวละครนั้นแสดงได้เหมาะสมหรือไม่ เพราะเหตุใด 3. นักเรียนสรุปความคิดเห็นในแต่ละกลุ่มและครูกล่าวเพิ่มเติมในสิ่งที่นักเรียนยังไม่ได้กล่าวถึง 4. ครูให้นักเรียนปรึกษากันเพื่อแสดงสถานการณ์จำลอง กำหนดให้มีผู้ทำหน้าที่เป็นครูผู้สอน 1 คน และที่เหลือเป็นนักเรียนแสดงพฤติกรรมการณ์ไม่นำเอางานหรือวิชาอื่นขึ้นมาทำได้อย่างเหมาะสม และในขณะที่นักเรียนกำลังแสดง ครูคอยสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนและแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมในสิ่งที่นักเรียนยังมีข้อบกพร่องอยู่ ทั้งนี้เพื่อเป็นข้อมูลย้อนกลับไปที่นักเรียน เพื่อนักเรียนจะได้นำไปปรับปรุงการปฏิบัติของตนให้เหมาะสมยิ่งขึ้น ค. <u>ขั้นสรุป</u> ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปข้อคิดและประโยชน์เกี่ยวกับการตระหนักถึงความสำคัญและการแสดงพฤติกรรมการณ์ไม่นำเอางานหรือวิชาอื่นขึ้นมาทำได้อย่างเหมาะสม

ครั้งที่	ชื่อเรื่อง	แม่แบบ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
10	มารยาทในการไม่แสดงกิริยาและกิริยาที่ก๊อชคำหยาบคาย	แม่แบบเรื่อง "สำเนียงส่อภาษา กิริยาส่อสกุล" : มารยาทในการไม่แสดงกิริยาและกิริยาที่ก๊อชคำหยาบคาย	1. เพื่อให้นักเรียนตระหนักถึงความสำคัญของการไม่แสดงกิริยาและกิริยาที่ก๊อชคำหยาบคาย 2. เพื่อให้นักเรียนบอกลักษณะของการแสดงกิริยาและกิริยาที่ก๊อชคำหยาบคายและการไม่แสดงกิริยาและกิริยาที่ก๊อชคำหยาบคายของแม่แบบได้ 3. เพื่อให้นักเรียนสามารถแสดงพฤติกรรมในการไม่แสดงกิริยาและกิริยาที่ก๊อชคำหยาบคายได้อย่างเหมาะสม	ก. <u>ขั้นนำ</u> ครูสนทนาและซักถามนักเรียนว่าในขณะที่นักเรียนกำลังปฏิบัติกิจกรรมหรือปฏิบัติงานที่ครูมอบหมายให้ทำนั้น ปรากฏว่ามีนักเรียนคนหนึ่งแสดงกิริยาไม่สุภาพและกล่าวก๊อชคำหยาบคายออกมา นักเรียนคิดว่าการกระทำของนักเรียนคนนั้นเหมาะสมหรือไม่ เพราะเหตุใด ข. <u>ขั้นสอน</u> 1. ครูฉายวิดีโอเรื่อง "สำเนียงส่อภาษา กิริยาส่อสกุล" ที่มีเรื่องราวเกี่ยวกับการแสดงและการไม่แสดงกิริยาและกิริยาที่ก๊อชคำหยาบคายให้นักเรียนดู พร้อมทั้งบอกให้นักเรียนพิจารณาและติดตามไปด้วย 2. หลังจากครูฉายวิดีโอจบลง ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนอภิปรายตามหัวข้อที่ครูที่กำหนดให้นักเรียนระดมความคิดว่า การกระทำของตัวละครนั้นแสดงได้เหมาะสมหรือไม่ เพราะเหตุใด 3. นักเรียนสรุปความคิดเห็นในแต่ละกลุ่ม และครูกล่าวเพิ่มเติมถึงที่นักเรียนยังไม่ได้กล่าวถึง

ครั้งที่	ชื่อเรื่อง	แม่แบบ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
				4. ครูให้นักเรียนปรึกษากันเพื่อแสดงสถานการณ์จำลอง กำหนดให้มีผู้ทำหน้าที่เป็นครูผู้สอน 1 คน และที่เหลือเป็นนักเรียนแสดงพฤติกรรมการณ์ไม่แสดงกิริยาและใช้ถ้อยคำหยาบคายในชั้นเรียนขณะที่ปฏิบัติกิจกรรมได้อย่างเหมาะสม และในขณะที่นักเรียนกำลังแสดงครูคอยสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนและแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมในสิ่งที่นักเรียนยังมีข้อบกพร่องอยู่ ทั้งนี้เพื่อเป็นข้อมูลย้อนกลับบอกให้นักเรียน เพื่อให้นักเรียนจะได้นำไปปรับปรุงการปฏิบัติของตนให้เหมาะสมยิ่งขึ้น ค. <u>ขั้นสรุป</u> ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปข้อคิดและประเด็นเกี่ยวกับการตระหนักถึงความสำคัญและการแสดงพฤติกรรมการณ์ไม่แสดงกิริยาและใช้ถ้อยคำหยาบคายได้อย่างเหมาะสม

ครั้งที่	ชื่อเรื่อง	แม่แบบ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
11	มารยาทในการเข้าร่วมกิจกรรมด้วยความเต็มใจ	แม่แบบเรื่อง "ร่วมมือร่วมใจ" : มารยาทในการเข้าร่วมกิจกรรมด้วยความเต็มใจ	1. เพื่อให้นักเรียนตระหนักถึงความสำคัญของการเข้าร่วมกิจกรรมด้วยความเต็มใจ 2. เพื่อให้นักเรียนบอกลักษณะของการเข้าร่วมและการไม่เข้าร่วมกิจกรรมด้วยความเต็มใจของแม่แบบได้ 3. เพื่อให้นักเรียนสามารถแสดงพฤติกรรมการเข้าร่วมกิจกรรมด้วยความเต็มใจได้อย่างเหมาะสม	ก. <u>ขั้นนำ</u> ครูสนทนาและซักถามนักเรียนว่าในขณะที่นักเรียนกำลังปฏิบัติกิจกรรมหรือปฏิบัติงานที่ครูมอบหมายให้ทำนั้นปรากฏว่ามีนักเรียนคนหนึ่งนั่งเฉย ๆ อดไม่ช่วยเพื่อนทำกิจกรรมและยังบอกปิดความรับผิดชอบ นักเรียนคิดว่ากรกระทำของนักเรียนคนนั้นเหมาะสมหรือไม่ เพราะเหตุใด ข. <u>ขั้นสอน</u> 1. ครูฉายวิดีโอทัศน์เรื่อง "ร่วมมือร่วมใจ" ที่มีเรื่องราวเกี่ยวกับการเข้าร่วมและการไม่เข้าร่วมกิจกรรมที่ครูมอบหมายให้ทำด้วยความเต็มใจให้นักเรียนดู พร้อมทั้งบอกให้นักเรียนพิจารณาและติดตามไปด้วย 2. หลังจากครูฉายวิดีโอทัศน์จบลงครูแบ่งกลุ่มนักเรียนอภิปรายตามหัวข้อที่กำหนดให้บนกระดานดำ ว่าการกระทำของตัวละครนั้น แสดงได้เหมาะสมหรือไม่ เพราะเหตุใด

ครั้งที่	ชื่อเรื่อง	แม่แบบ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
				3. นักเรียนสรุปความคิดเห็นในแต่ละกลุ่ม และครูกล่าวเพิ่มเติมในสิ่งที่นักเรียนยังไม่ได้กล่าวถึง 4. ครูให้นักเรียนปรึกษากันเพื่อแสดงสถานการณ์จำลอง กำหนดให้มีผู้ทำหน้าที่เป็นครูผู้สอน 1 คน และที่เหลือเป็นนักเรียนแสดงพฤติกรรมการเข้าร่วมกิจกรรมที่ครูมอบหมายให้ทำด้วยความเต็มใจได้อย่างเหมาะสม และในขณะที่นักเรียนกำลังแสดง ครูคอยสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนและแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมในสิ่งที่นักเรียนยังมีข้อบกพร่องอยู่ ทั้งนี้เพื่อเป็นข้อมูลย้อนกลับไปที่ให้นักเรียน เพื่อนักเรียนจะได้นำไปปรับปรุงการปฏิบัติของตนให้เหมาะสมยิ่งขึ้น ค. <u>ขั้นสรุป</u> ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปข้อคิดและประโยชน์เกี่ยวกับการตระหนักถึงความสำคัญและการแสดงพฤติกรรมของการเข้าร่วมกิจกรรมด้วยความเต็มใจได้อย่างเหมาะสม

ครั้งที่	ชื่อเรื่อง	แม่แบบ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
	ปัจฉิมนิเทศ	-	เพื่อให้ให้นักเรียนบอกความหมายของมารยาทอันชั้นเรียน ลักษณะที่แสดงถึงการมีมารยาทอันชั้นเรียน การตระหนักถึงความสำคัญของการไม่ลุกเดินไปเดินมาโดยไม่ได้รับอนุญาต การไม่พูดคุยกัน การไม่พูดสอดแทรกขณะที่ครูกำลังอธิบาย การไม่ส่งเสียงหึ่งเมื่อผู้อื่นตอบคำถามไม่ได้ การนั่งด้วยอาการสำรวม การไม่โยนหรือเสือกสิ่งของให้ผู้อื่น การไม่รบกวนผู้อื่น การไม่นำเอางานหรือวิชาอื่นขึ้นมาทำการไม่แสดงกิริยาและใช้ถ้อยคำหยาบคาย และการเข้าร่วมกิจกรรมด้วยความเต็มใจ ตลอดจนการนำมารยาทอันชั้นเรียนไปประยุกต์ใช้ให้เป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวัน	ก. <u>ขั้นนำ</u> ครูสนทนาและซักถามนักเรียนว่านักเรียนคารมีมารยาทอันชั้นเรียนหรือไม่เพราะอะไร ข. <u>ขั้นสอน</u> 1. ครูบอกถึงความหมาย ความสำคัญ และลักษณะที่แสดงถึงการมีมารยาทอันชั้นเรียน 2. ครูให้นักเรียนบอกเหตุผลของตนเองในการเลือกที่จะกระทำหรือไม่กระทำพฤติกรรมที่แสดงถึงความเป็นผู้มีมารยาทอันชั้นเรียน 3. ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม ๆ ละ 4 คน ให้นักเรียนร่วมอภิปรายและรายงานผลเกี่ยวกับการนำมารยาทอันชั้นเรียนไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน 4. ครูให้นักเรียนแต่ละคนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนเรื่องมารยาทอันชั้นเรียน

ครั้งที่	ชื่อเรื่อง	แม่แบบ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
				ค. <u>ขั้นสรุป</u> ครูสรุปประเด็นสำคัญของนักเรียนเกี่ยวกับมารยาทบนชั้นเรียน ประโยชน์ที่ได้รับ เน้นนักเรียนนำสิ่งที่ได้จากการเข้าร่วมกิจกรรมมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน และครูกล่าวอำลา นักเรียน

หมายเหตุ การสอนแต่ละครั้งใช้เวลา 50 นาที

รายละเอียดของแม่แบบวิถีทัศน์

เรื่อง

มารยาทในชั้นเรียน

1. มารยาทในชั้นเรียน : การไม่ลุกเดินไปเดินมาโดยไม่ได้รับอนุญาตในขณะที่ครูสอน
เรื่อง เดินเพลินเกินงาม ๑ ชั่วโมง 50 นาที
2. มารยาทในชั้นเรียน : การไม่พูดคุยกันในขณะที่ครูสอน
เรื่อง อุดจกไว้ก่อน ๑ ชั่วโมง 50 นาที
3. มารยาทในชั้นเรียน : การไม่พูดสอดแทรกในขณะที่ครูกำลังอธิบาย
เรื่อง โปรดรอสักนิดคิดจะพูด ๑ ชั่วโมง 50 นาที
4. มารยาทในชั้นเรียน : การไม่ส่งเสียงให้เมื่อผู้อื่นตอบคำถามไม่ได้
เรื่อง ทักถามกันนั้นไม่ดี ๑ ชั่วโมง 50 นาที
5. มารยาทในชั้นเรียน : การนั่งด้วยอาการสำราญ
เรื่อง นั่งดีดดี ๑ ชั่วโมง 50 นาที
6. มารยาทในชั้นเรียน : การไม่โยนหรือเสือกสิ่งของให้ผู้อื่น
เรื่อง ำให้เธอด้วยำจ ๑ ชั่วโมง 50 นาที
7. มารยาทในชั้นเรียน : การไม่รบกวนผู้อื่น
เรื่อง ต่างคนต่างทำ ๑ ชั่วโมง 50 นาที
8. มารยาทในชั้นเรียน : การไม่นำเอางานหรือวิชาอื่นขึ้นมาทำ
เรื่อง แบ่งเวลาให้เหมาะสม ๑ ชั่วโมง 50 นาที
9. มารยาทในชั้นเรียน : การไม่แสดงกิริยาและใช้ถ้อยคำหยาบคาย
เรื่อง สำเนียงส่อภาษา กิริยาส่อสกุล ๑ ชั่วโมง 50 นาที
10. มารยาทในชั้นเรียน : การเข้าร่วมกิจกรรมด้วยความเต็มใจ
เรื่อง ร่วมมือร่วมใจ ๑ ชั่วโมง 50 นาที

โปรแกรมการสอนโดยการชี้เทคนิคแม่แบบ

การสอนครั้งที่ 1

ชื่อเรื่อง ปฐมนิเทศ

เวลา 50 นาที

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ให้นักเรียนกับนักเรียนและครูกับนักเรียนเกิดความคุ้นเคยกัน
2. เพื่อให้ให้นักเรียนบอกวัตถุประสงค์ของกิจกรรมในครั้งนี้ได้
3. เพื่อให้ให้นักเรียนทราบวัตถุประสงค์ของการสอนเรื่องมารยาทในชั้นเรียน
4. เพื่อให้ให้นักเรียนเข้าใจความหมายคำว่า "มารยาทในชั้นเรียน"
5. เพื่อให้ให้นักเรียนบอกลักษณะสำคัญที่แสดงถึงการมีมารยาทในชั้นเรียนได้

สื่อการสอน

1. กระดาษรูปของจดหมาย 4 รูป แต่ละรูปแบ่งเป็น 2 ส่วน ซึ่งมีขนาดและการจัดแบ่งที่แตกต่างกัน
2. ปากกาคนละ 1 ด้าม

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ก. ชื่นนำ

ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับความสำคัญของการทำความรู้จักซึ่งกันและกันระหว่างนักเรียนกับนักเรียน และครูกับนักเรียน โดยครูแนะนำตัวเองให้นักเรียนทุกคนรู้จัก

ข. ชื่นสอน

1. ให้นักเรียนร่วมกิจกรรมสร้างความคุ้นเคย โดยครูให้นักเรียนแต่ละคนหยิบชิ้นส่วนรูปของจดหมายที่แบ่งออกเป็นส่วน ๆ คนละ 1 ชิ้น
2. ให้นักเรียนนำชิ้นส่วนของจดหมายที่ตนหยิบได้ไปหาชิ้นส่วนรูปของจดหมายที่อยู่กับเพื่อน ๆ เพื่อนำมาประกอบกันให้เป็นรูปของจดหมายที่สมบูรณ์

3. ให้นักเรียนแต่ละคู่ซักถามข้อมูลส่วนตัวของกันและกัน และจดข้อมูลที่ได้ลงในชิ้นส่วนของช่องจดหมายของตนเอง จากนั้นให้นักเรียนแต่ละคู่ออกมาแนะนำเพื่อนที่เป็นคู่ของตนให้นักเรียนคนอื่น ๆ ทราบ
4. เมื่อนักเรียนออกมาแนะนำตัวจนครบทุกคนแล้ว ครูให้นักเรียนช่วยกันสรุปกิจกรรมนี้ว่ามีวัตถุประสงค์อะไร
5. ครูสรุปวัตถุประสงค์ของกิจกรรมว่าให้นักเรียนที่ไม่คุ้นเคยกันมาก่อน ได้เปิดเผยข้อมูลส่วนตัวของตนเอง เพื่อจะได้ทำความรู้จักและสามารถแนะนำเพื่อนให้นักเรียนคนอื่น ๆ ได้รู้จักด้วย ตลอดจนสนใจและตั้งคำถามในสิ่งที่เพื่อน ๆ ได้พูดนั้นเป็นสิ่งที่ดี ถือว่าเป็นผู้มีมารยาทในการฟัง
6. ครูอธิบายรายละเอียดเกี่ยวกับวัตถุประสงค์และลักษณะการสอนโดยชี้แม่แบบเรื่อง "มารยาทในชั้นเรียน"
7. ครูสนทนากับถึงความสำคัญของการที่จะต้องมีการมีมารยาทขณะอยู่ในชั้นเรียนและลักษณะสำคัญที่แสดงถึงการมีมารยาทในชั้นเรียน
8. ครูอธิบายความหมายของคำว่า "มารยาทในชั้นเรียน" และเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามข้อสงสัย

ค. ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปสิ่งที่ได้เรียนมาทั้งหมด โดยครูคอยสังเกตความเข้าใจของนักเรียนและช่วยเพิ่มเติมในสิ่งที่นักเรียนยังไม่ได้กล่าวถึง จากนั้นครูนัดหมายวัน เวลา และสถานที่ที่จะพบกันเพื่อเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

การประเมินผล

1. สังเกตการซักถามข้อมูลซึ่งกันและกันของนักเรียนแต่ละคู่
2. สังเกตการแนะนำเพื่อนให้คนอื่นรู้จัก
3. สังเกตการตั้งคำถามของนักเรียนขณะที่ครูพูด
4. นักเรียนบอกวัตถุประสงค์ของกิจกรรมในครั้งนี้ได้

โปรแกรมการสอนโดยการชี้เทคนิคแม่แบบ การสอนครั้งที่ 2

ชื่อเรื่อง มารยาทในการไม่ลุกเดินไปเดินมาโดยไม่ได้รับอนุญาตในขณะที่ครูสอน เวลา 50 นาที

แม่แบบที่ชี้

แม่แบบเรื่อง "เดินเพลินเกินงาม" : มารยาทในการไม่ลุกเดินไปเดินมาโดยไม่ได้รับอนุญาตในขณะที่ครูสอน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนตระหนักถึงความสำคัญของการไม่ลุกเดินไปเดินมาโดยไม่ได้รับอนุญาตในขณะที่ครูสอน
2. เพื่อให้นักเรียนบอกลักษณะของการลุกเดินไปเดินมาของแม่แบบได้
3. เพื่อให้นักเรียนสามารถแสดงพฤติกรรมการขออนุญาตก่อนลุกเดินไปเดินมาในขณะที่ครูสอนได้อย่างเหมาะสม

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ก. ชื่นนำ

ครูสนทนาและซักถามนักเรียนว่าในขณะที่ครูกำลังสอน มีนักเรียนบางคนเดินไปเดินมาโดยไม่เกรงใจครูผู้สอน นักเรียนคิดว่ากรกระทำของนักเรียนคนนั้นเหมาะสมหรือไม่ เพราะเหตุใด

ข. ชื่นสอน

1. ครูฉายวีดิทัศน์เรื่อง "เดินเพลินเกินงาม" ที่มีเรื่องราวเกี่ยวกับการลุกเดินไปเดินมาโดยไม่ได้รับอนุญาตและการลุกเดินไปเดินมาโดยไม่ได้รับอนุญาตในขณะที่สอน ให้นักเรียนดูพร้อมทั้งบอกให้นักเรียนพิจารณาและคิดตามไปด้วย

2. หลังจากครูฉายวิดีโอทัศน์จบลง ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนอภิปรายตามหัวข้อที่กำหนดให้บนกระดานดำ ดังต่อไปนี้
 - 2.1 การที่ตัวละคร (วิภา) แสดงออกมาเช่นนั้น เหมาะสมหรือไม่
 - 2.2 การที่ตัวละครแม่แบบ (สุรัชย์ และสมใจ) แสดงออกมาเช่นนั้น เหมาะสมหรือไม่
 - 2.3 การกระทำของตัวละครแม่แบบควรแก่การเลียนแบบหรือไม่ เพราะเหตุใด
3. นักเรียนสรุปความคิดเห็นในแต่ละกลุ่มและครูกล่าวเพิ่มเติมในสิ่งที่นักเรียนยังไม่ได้กล่าวถึง
4. ครูให้นักเรียนปรึกษากันเพื่อแสดงสถานการณ์จำลอง กำหนดให้มีผู้ทำหน้าที่เป็นครูผู้สอน 1 คน และที่เหลือเป็นนักเรียนแสดงคามสนใจและตั้งใจฟังครูด้วยการมองไปที่ครูโดยไม่ลุกออกจากที่นั่งของตนเดินไปเดินมา หากจะลุกจากที่ก็ให้ขออนุญาตจากครูเสียก่อน โดยแสดงได้อย่างเหมาะสม และในขณะที่นักเรียนกำลังแสดงครูคอยสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนและแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมในสิ่งที่นักเรียนยังมีข้อบกพร่องอยู่ ทั้งนี้เพื่อเป็นข้อมูลย้อนกลับให้นักเรียน เพื่อนักเรียนจะได้นำไปปรับปรุงการปฏิบัติของตนให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

ค. ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปข้อคิดและประโยชน์เกี่ยวกับการตระหนักถึงความสำคัญและการแสดงพฤติกรรมการไม่ลุกเดินไปเดินมาโดยไม่ได้รับอนุญาตในขณะที่ครูสอนได้อย่างเหมาะสม

การประเมินผล

1. สังเกตความสนใจของนักเรียนในการดูวิดีโอทัศน์แม่แบบ
2. สังเกตการแสดงความคิดเห็นของนักเรียน
3. สังเกตการสรุปของนักเรียน

บทละครแม่แบบครั้งที่ 2 เรื่อง "เดินเพลินเกินงาม"

SCENE	SHOT	FIGURE	SOUND
1	1	CAPTION บทละครแม่แบบเรื่อง "เดินเพลินเกินงาม"	FADE IN/OUT ดนตรี
	2	FADE IN บรรยากาศอันรื่นเริง ครู ดวงใจกำลังอธิบายและสาธิต การเขียนตัวอักษรประดิษฐ์ บนกระดาน	
	3	MS/PAN นักเรียนส่วนใหญ่ตั้งใจฟังและ ดูการสาธิตการเขียนตัวอักษร	
	4	MCU วิภาหันหน้ามาหาคราแล้วทำ ท่าทางจะขอยืมไม้บรรทัด	
	5	MCU คราส่ายหน้า บอกให้วิภา ว่ากำลังฟังครูอธิบายอยู่	
	6	CU วิภาเร่งเร้าและแสดงสีหน้า ไม่พอใจที่เห็นคราไม่สนใจ จึงลุกเดินไปหยิบไม้บรรทัดบน โต๊ะครา	
	7	MS ครูดวงใจเหลือบมอง แต่ยัง คงอธิบายต่อไป	
	8	MS วิภาเดินกลับมาที่นั่งที่ แล้วเอา FOLLOW ไม้บรรทัดดีเส้นบนแบบฝึกหัด สักครูหนึ่งจึง เดินกลับเอาไม้ บรรทัดคืนให้ครา	

SCENE	SHOT	FIGURE	SOUND
2	1	MS ครูวางใจถามนักเรียนชั้น	"มีใครไม่เข้าใจวิธีการเขียนตัวอักษรที่
			ครูเขียนให้ดูบนกระดานบ้าง"
	2	MCU สมบูรณ์ยกมือและลุกขึ้นยืนถาม	"ครูครับ ถ้าผมจะเขียนตามที่ครูเขียน
			ให้ดูนั้น ผมจะต้องไม่เกร็งมือครับ"
	3	CU ครูวางใจยิ้มแล้วตอบรับ	"คำถามนี้ดีมากค่ะ เพราะยังมีนักเรียน
		(ครูวางใจสาธิตวิธีการเขียนตัว ก บนกระดาน)	หลายคนยังมีปัญหาในการวางมือที่เขียน
			อยู่คือที่จริงการเป็นอย่างนี้ เช่นตัว ก"
	4	MCU วิชาเหลืบมองครูแล้วรีบเดิน	
	FOLLOW	ไปหาตาราเพื่อขอน้ำหมึก ใน	
	CU/MS	ขณะที่วิชากำลังรินหมึกใส่ขวด	
		น้ำหมึกของตนอยู่นั้นครูวางใจ	
		ก็เขียนตัวอักษรเสร็จ และหัน	
		กลับมาพูดกับนักเรียน	"เห็นไหมว่าการเขียนจะต้องมีขั้นตอน
			ทั้งในแนวตั้งและแนวนอน โดยเขียนขึ้น-ลง แล้วลากไปตามปกติ เอ๊ะนั่นวิชา
			เธอกำลังทำอะไรอยู่ล่ะ"
	5	MS วิชาพูดและเดินกลับมานั่งที่	"หนูขอน้ำหมึกตาราค่ะ"
	6	MCU ครูวางใจถามนักเรียน	"มีใครจะถามอะไรเพิ่มเติมอีกหรือไม่
			ก่อนที่ครูจะให้พวกเธอทำแบบฝึกหัด"
	7	CU สุธัชยกมือขออนุญาต	"ครูครับ ผมขออนุญาตไปหาหมึกครับ"
	8	CU ครูวางใจถามเหตุผล	"ทำไมหรือ"

SCENE	SHOT	FIGURE	SOUND
2	9	CU สุรัชย์	"เมื่อวานนี้ ผมพามนตรีซื้อปากกา เดี๋ยวลูกส่งงาน ผมจะได้ลงมือทำครับ"
	10	MCU ครูดวงใจพยักหน้ารับคำ	
		CU สุรัชย์ลุกขึ้นยืนทำความสะอาด แล้วเดินไปหามนตรี	
	11	CU สมใจยกมือขออนุญาตบ้าง	"ครูคะ ขออนุญาตเอาสมุดแบบฝึกหัด ไปให้สาวยายคะ"
	12	MCU ครูดวงใจตอบรับ	"เร็ว ๆ หน่อยนะ เดี๋ยวลูกจะส่งงานแล้ว จะได้ลงมือทำพร้อม ๆ กัน"
	13	CU สมใจลุกขึ้นยืนแล้วยกมือไหว้ เดินไปหาสาวยาย	
	14	MCU ครูดวงใจ	"ดีมากคะนักเรียน ถ้าเธอมีความจำเป็น จะลุกไปทำธุระอะไรให้ขออนุญาตครูก่อน นะ อย่างเช่นสุรัชย์และสมใจปฏิบัติได้ ถูกต้อง"
	15	MCU สุรัชย์และสมใจหันมายิ้ม PAN/CU ซึ่งกันและกัน จนขณะทีวีภา ทำหน้าที่เสร็จ	
			ZOOM IN FADE OUT/CUT

โปรแกรมการสอนโดยการชี้เทคนิคแม่แบบ การสอนครั้งที่ 3

ชื่อเรื่อง มารยาทในการไม่พูดคุยกันขณะที่ครูสอน

เวลา 50 นาที

แม่แบบที่ชี้

แม่แบบเรื่อง "อดใจไว้ก่อน" : มารยาทในการไม่พูดคุยกันขณะที่ครูสอน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนตระหนักถึงความสำคัญของการไม่พูดคุยกันขณะที่ครูสอน
2. เพื่อให้นักเรียนบอกลักษณะของการพูดคุยกันและการไม่พูดคุยกันขณะที่ครูสอนของแม่แบบได้
3. เพื่อให้นักเรียนสามารถแสดงพฤติกรรมการไม่พูดคุยกันขณะที่ครูสอนได้อย่างเหมาะสม

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ก. ชื่นนำ

ครูสนทนาและซักถามนักเรียนว่าในขณะที่ครูกำลังสอน ปรากฏว่ามีนักเรียนหลายคนจับคู่หรือจับกลุ่มคุยกันโดยไม่สนใจเรื่องหรือบทเรียนที่ครูสอน นักเรียนคิดว่าการทำงานของนักเรียนเหล่านั้นเหมาะสมหรือไม่ เพราะเหตุใด

ข. ขั้นสอน

1. ครูฉายวิดีโอทัศน์เรื่อง "อดใจไว้ก่อน" ที่มีเรื่องราวเกี่ยวกับการพูดคุยกันและการไม่พูดคุยกันขณะที่ครูสอน ให้นักเรียนดูพร้อมทั้งบอกให้นักเรียนพิจารณาและคิดตามไปด้วย
2. หลังจากครูฉายวิดีโอทัศน์จบลง ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนอภิปรายตามหัวข้อที่กำหนดให้บนกระดานดำ ดังต่อไปนี้

- 2.1 การที่ตัวละคร (ชานาอู มนต์รี สมพงษ์ และกิตติ) แสดงออกมาเช่นนั้น
เหมาะสมหรือไม่
- 2.2 การที่ตัวละครแม่แบบ (สมาจ สุวรรณ และสมบุรุษ) แสดงออกมาเช่นนั้น
เหมาะสมหรือไม่
- 2.3 การกระทำของตัวละครแม่แบบการแก้การเลียนแบบหรือไม่ เพราะเหตุใด
3. นักเรียนสรุปความคิดเห็นในแต่ละกลุ่มและครูกล่าวเพิ่มเติมในสิ่งที่นักเรียนยังไม่ได้
กล่าวถึง
4. ครูให้นักเรียนปรึกษากันเพื่อแสดงสถานการณ์จำลอง กำหนดให้ผู้ที่ทำหน้าที่เป็นครู
ผู้สอน 1 คน และที่เหลือเป็นนักเรียนแสดงความสนใจและตั้งใจฟังครูด้วยการไม่
พูดคุยกันในขณะที่ครูสอน โดยแสดงได้อย่างเหมาะสมและในขณะที่นักเรียนกำลังแสดง
ครูคอยสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนและแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมในสิ่งที่นักเรียน
ยังมีข้อบกพร่องอยู่ ทั้งนี้เพื่อเป็นข้อมูลย้อนกลับไปให้นักเรียน เพื่อนักเรียนจะได้นำ
ไปปรับปรุงการปฏิบัติของตนให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

ค. ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปข้อคิดและประโยชน์เกี่ยวกับการตระหนักถึงความสำคัญและ
การแสดงพฤติกรรมที่ไม่พูดคุยกันในขณะที่ครูสอนได้อย่างเหมาะสม

การประเมินผล

1. สังเกตความสนใจของนักเรียนในการดูวิดีโอต้นแม่แบบ
2. สังเกตการแสดงความคิดเห็นของนักเรียน
3. สังเกตการสรุปของนักเรียน

บทละครแม่แบบครั้งที่ 3 เรื่อง "อดใจไว้ก่อน"

SCENE	SHOT	FIGURE	SOUND
1	1	CAPTION บทละครแม่แบบ เรื่อง "อดใจไว้ก่อน"	FADE IN / OUT ดนตรี
	2	FADE IN บรรยากาศในชั้นเรียน ขณะที่ ครูวิไลกำลังสอนเรื่องการ สังเคราะห์แสงในพืช วิทยาศาสตร์ ปรากฏว่ามีนักเรียน กลุ่มหนึ่งกำลังพูดคุยกันอย่างสนุก สนาน โดยไม่ฟังครูสอนเลย	
	3	LS ชำนาญ มนตรี สมพงษ์ และกิตติ จับกลุ่มคุยกัน	
	4	PAN/CU ครูวิไลหันไปมองนักเรียนกลุ่มนั้น และหยุดการสอนไว้ชั่วขณะ	
	5	MS นักเรียนทั้งสี่คนนั่งเงียบ บางคน หันมาสบตากัน แต่บางคนก้มหน้า หลบสายตาครู	
	6	MS/PAN ครูวิไลดำเนินการสอนต่อ นักเรียน ส่วนใหญ่ตั้งใจเรียน	
	7	CU ชำนาญเริ่มพูดคุยเสียงดังและมี เสียงหัวเราะของเพื่อนในกลุ่มดัง เป็นระยะ	
	8	MCU สายพิณหันมามองชำนาญและแสดง สีหน้าไม่พอใจ จนกระทั่งกลุ่มชำนาญ ไม่ได้สนใจเพื่อนรอบข้างเลย	

SCENE	SHOT	FIGURE	SOUND
1	9	MCU สุธัชชุตปราชญ์	"เจียบหนอยชิ ฉันทังครุไม่รู้เรื่อง เลย เตียวครุถามพวกเธอก็ตอบ ไม่ได้หรอก"
	10	CU กิตติหุตลำทับ	"อย่ามุ่นะชัย แกพังครุไปเถอะ เรื่องกำลังสนุก"
	11	MCU สมพงษ์หุตเสริม	"จริงวะ อย่าไปสนใจเลขมันเด็ก เรียน พังไฉนอายุเล่าต่อดีกว่า"
2		MS นักเรียนทั้งสี่ยังคงจับกลุ่มคุยกันต่อ	
	1	MS ครูวิไลถามสมาธิ	"สมาธิเธอตอบออกครุได้ไหมว่าอะไร เป็นตัวทำให้เกิดการสังเคราะห์แสง ในพืช"
	2	CU สมาธิลุกขึ้นยืนตอบ	"แสงแดดจากดวงอาทิตย์ค่ะ"
	3	MCU ครูวิไลกล่าวชมเชย	"เก่งมากค่ะ ตั้งใจฟังครูสอนดีมาก"
	4	CU สมาธิยิ้มอย่างภาคภูมิใจแล้วนั่งลง	
	5	MS ครูวิไลหันมาถามสุวรรณา	"แล้วในพืชมีสารอะไรในการช่วย สังเคราะห์แสง สุวรรณา"
	6	CU สุวรรณาลุกขึ้นยืนตอบด้วยความ มั่นใจ	"คลอโรฟิลล์ค่ะ"
	7	MCU ครูวิไลกล่าวชมเชย	"ถูกต้อง ดีมาก เชิญนั่งลงค่ะ"
	8	CU สุวรรณาหันมายิ้มให้สมาธิแล้วนั่งลง	
	9	CU สมบูรณ์ยกมือถาม	"ครูครับ คลอโรฟิลล์จำเป็นต้องมี ในพืชสีเขียวทุกชนิด ใช่หรือเปล่า ครับ"

SCENE	SHOT	FIGURE	SOUND
2	10	MCU ครูวิไลอธิบาย	"ไม่ทุกข์ใจค่ะ เพราะพี่บางชนิด เช่น ต้นโกศถล นักเรียนจะเห็นว่า มีหลายสี แต่มันก็ยังมีแสงสว่างได้ คำถามข้อนี้ของ เธอดีมาก"
	11	CU สมบูรณ์้อย่างพอใจและนั่งลง	
	12	MS ครูวิไลหันมาทางกลุ่มชำนานูและกาม	"ชำนานู เธอช่วยอธิบายการสังเคราะห์แสงในพืชให้ครูและเพื่อน ๆ ฟังโดยสรุปซิ"
	13	MCU ชำนานูหยุดคุย หันมาทางครูวิไลและยืนขึ้น	(ไม่มีเสียงตอบคำถามครู)
	14	MS ครูวิไลหันมาถามนักเรียนในกลุ่มชำนานู	"ในกลุ่มนั้น ใครจะตอบได้บ้าง"
	15	CU นักเรียนในกลุ่มนั่งก้มหน้า ไม่กล้าสู้สายตาครูวิไล	
	16	MCU ครูวิไล	"เออละ ถ้าตอบกันไม่ได้ แสดงว่าพวกเธอไม่สนใจเรียน หลังเลิกเรียนวันนี้ ครูจะให้พวกเธอทั้งสี่คนทำความสะอาดห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์ ต้องกลับบ้านเย็นกันหน่อยนะ"
	17	CU/PAN มนตรี สมพงษ์ และกิตติหันหน้ามองกัน ในขณะที่ชำนานูหันมามองสุรชัย ดูเหมือนจะนึกถึงคำเตือนของเพื่อนก่อนหน้านี้	ZOOM IN FADE OUT/CUT

โปรแกรมการสอนโดยการชี้เทคนิคแม่แบบ

การสอนครั้งที่ 4

ชื่อเรื่อง มารยาทในการไม่พูดสอดแทรกขณะที่ครูกำลังอธิบาย

เวลา 50 นาที

แม่แบบที่ใช้

แม่แบบเรื่อง "ปรปรอสังเกตคิดจะพูด" : มารยาทในการไม่พูดสอดแทรกขณะที่ครูกำลังอธิบาย

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนตระหนักถึงความสำคัญของการไม่พูดสอดแทรกขณะที่ครูกำลังอธิบาย
2. เพื่อให้นักเรียนบอกลักษณะของการพูดสอดแทรกและการไม่พูดสอดแทรกขณะที่ครูกำลังอธิบายของแม่แบบได้
3. เพื่อให้นักเรียนสามารถแสดงพฤติกรรมการไม่พูดสอดแทรกขณะที่ครูกำลังอธิบายได้อย่างเหมาะสม

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ก. ขั้นนำ

ครูสนทนาและซักถามนักเรียนว่า ในขณะที่ครูกำลังอธิบายบทเรียนให้นักเรียนฟัง ถ้าหากมีนักเรียนคนหนึ่งพูดสอดแทรกขึ้นในขณะที่ครูยังอธิบายไม่จบหรือถามครูขึ้นกลางคัน นักเรียนคิดว่า การกระทำของนักเรียนคนนั้นเหมาะสมหรือไม่ เพราะเหตุใด

ข. ขั้นสอน

1. ครูฉายวิดีโอทัศน์เรื่อง "ปรปรอสังเกตคิดจะพูด" ที่มีเรื่องราวเกี่ยวกับการพูดสอดแทรกและการไม่พูดสอดแทรกขณะที่ครูกำลังอธิบาย ให้นักเรียนดูพร้อมทั้งบอกให้นักเรียนพิจารณาและคิดตามไปด้วย

2. หลังจากครูฉายวิดีโอทัศน์จบลง ครูแบ่งนักเรียนอภิปรายตามหัวข้อที่กำหนดตามกระดานดำ ดังต่อไปนี้
 - 2.1 การที่ตัวละคร (ชานาทุและกิดติ) แสดงออกมาเช่นนั้นเหมาะสมหรือไม่
 - 2.2 การที่ตัวละครแม่แบบ (สุรัชย์) แสดงออกมาเช่นนั้นเหมาะสมหรือไม่
 - 2.3 การกระทำของตัวละครแม่แบบควรแก่การเลียนแบบหรือไม่ เพราะเหตุใด
3. นักเรียนสรุปความคิดเห็นในแต่ละกลุ่มและครูกล่าวเพิ่มเติมในสิ่งที่นักเรียนยังไม่ได้กล่าวถึง
4. ครูให้นักเรียนปรึกษากันเพื่อแสดงสถานการณ์จำลอง กำหนดให้ผู้ทำหน้าที่เป็นครูผู้สอน 1 คน และที่เหลือเป็นนักเรียนแสดงความสนใจและตั้งคำถามหรืออธิบายโดยไม่พูดสอดแทรกหรือถามครูขณะที่ครูยังอธิบายไม่จบ หากแต่ละคนจะพูดหรือถามได้เมื่อครูเปิดโอกาสให้ถาม โดยแสดงได้อย่างเหมาะสม และในขณะที่นักเรียนกำลังแสดงครูคอยสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน และแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมในสิ่งที่นักเรียนยังมีข้อบกพร่องอยู่ ทั้งนี้เพื่อเป็นข้อมูลย้อนกลับไปยังนักเรียน เพื่อให้นักเรียนจะได้นำไปปรับปรุงการปฏิบัติของตนให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

ค. ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปข้อคิดและประโยชน์เกี่ยวกับการตระหนักถึงความสำคัญและการแสดงพฤติกรรมการไม่พูดสอดแทรกในขณะที่ครูกำลังอธิบายได้อย่างเหมาะสม

การประเมินผล

1. สังเกตความสนใจของนักเรียนในการดูวิดีโอทัศน์แม่แบบ
2. สังเกตการแสดงความคิดเห็นของนักเรียน
3. สังเกตการสรุปของนักเรียน

บทละครแม่แบบครั้งที่ 4 เรื่อง "โปรดรอสักนิดคิดจะพูด"

SCENE	SHOT	FIGURE	SOUND
1	1	CAPTION บทละครแม่แบบเรื่อง "โปรดรอ สักนิดคิดจะพูด"	FADE IN / OUT ดนตรี
	2	FADE IN บรรยากาศภายในห้องเรียน ครูวิชัยกำลังอธิบายวิธีการเก็บผัก งานชั่วโมงงานเกษตร	
	3	MS ครูวิชัยกำลังอธิบาย	"นักเรียน วันนี้เราจะมาเรียนกัน ถึงเรื่องวิธีการเก็บผักที่ถูกวิธีกัน สำหรับผักที่ปลูกในสวนครัวเพื่อให้ รับประทานนั้นมีอะไรบ้าง ลองยก ตัวอย่างให้ครูฟังซิ"
	4	MLS นักเรียนหลายคนตอบ	"ผักคะน้า ผักกาด พริก มะเขือ โหระพา ถั่วฝักยาว งามะเขาร ฯลฯ"
	5	MCU ครูวิชัยกล่าวชมและอธิบายต่อ	"เก่งมาก และเพื่อนำได้ผักที่มีคุณค่า เหมาะสมสำหรับรับประทาน เรา ควรมีหลักปฏิบัติดังนี้ ข้อ 1 ควรเก็บ ผักเวลาเช้า ๆ หรือเวลาเย็น ๆ ไม่ควรเก็บในขณะที่มีแดดจัด"
	6	CU ชำนาญพูดสอดขึ้น	"ครูครับ เวลาเช้า ๆ เนี่ย ราว ๆ พระออกนิมิตหมายเข้าไหมครับ"
	7	MCU กิดลิตพูดเสริม	"ละก้อ เวลาเย็น ๆ ตอนพระดี ระดังทำวัตรเย็นเข้าไหมครับ" (เสียงเพื่อนงานขึ้นหัวเราะชอบใจ)

SCENE	SHOT	FIGURE	SOUND
1	8	MS ครูวิชัยพูดปราม	"เฮ้ย พูดเข้าเรื่องหน่อย อย่าพยายามออกนอกเรื่อง"
	9	MCU ครูวิชัยกล่าวต่อ	"ข้อ 2 อย่าเก็บหรือเด็ดด้วยมือ ควรใช้มีดตัดเก็บ ข้อ 3 ควรล้างผักให้สะอาดก่อนนำมาปรุงอาหาร"
	10	CU ชำนาญพูดแทรก	"ผมว่า เราควรนำกระป๋องใส่เข้าไปเก็บเลยดีกว่าครับ เวลาเดินมันแกว่งจะได้ล้างไปในตัว"
	11	MCU ครูวิชัยหันมาพูด	"ที่จริงก็ดีเหมือนกันนะ แต่มันอาจจะไม่ทัน เราควรเก็บใส่ตะกร้า แล้วนำมาล้างในภาชนะอีกทีจะดีกว่า"
	12	MS ครูวิชัยยังคงอธิบายต่อเนื่อง	"อย่าเก็บผักที่แก่เกินไป ควรเก็บขณะที่กำลังพอเหมาะ แก่งกินได้"
	13	CU กิตติถามขึ้นกลางคัน	"อย่างมะเขือต้องยาวแค่ไหนครับ" (เสียงเพื่อนจูนขึ้นหัวเราะขบขัน)
	14	MCU กมลกล่าวเตือน	"เฮ้ย พักครู่ให้จบก่อนซิ ถึงค่อยถาม"
	15	MS กิตติและชำนาญหันหน้ามามองกมลและทำท่าทางไม่พอใจ	
2	1	PAN/CU เพื่อนจูนหันหลายคนแสดงสีหน้าไม่พอใจกิตติและชำนาญมากขึ้นจนกระทั่งครูวิชัยหยุดการสอนชั่วคราว	(บรรยากาศในชั้นเรียนเงียบลง)
	2	MS ครูวิชัยพูดปรามขึ้น	"ใครมีข้อสงสัยอะไรอีกหรือไม่"

SCENE	SHOT	FIGURE	SOUND
2	3	MCU สรุขัยยกมือและลุกขึ้นยืนถาม	"ครูครับ งานข้ามง เกษตรคราต่อไป พวกเราจะได้ลงแปลง เกษตรแล้ว เก็บผักได้เลยหรือเปล่าครับ"
	4	MS ครูวิชัย	"จะได้ลงหรือไม่ ขึ้นอยู่กับพวกเธอ ที่ต้องเรียนวิธีการเก็บผักให้จบใน ข้ามงนี้เสียก่อน เพราะเวลาลง ปฏิบัติจะได้ทำได้ถูกต้อง"
	5	MS ครูวิชัยเหลือบมองดูนาฬิกาข้อมือ แล้วกล่าว	"เหลือเวลาประมาณ 10 นาที จะ หมดข้ามง ขอให้นักเรียนตั้งใจ เรียนกันหน่อยนะครับ"
	6	MCU สรุขัยนั่งลงและหันมามองกิดติและ ชำนาญด้วยสีหน้าเชิงขบถ้อง	
			ZOOM IN FADE OUT / OUT

โปรแกรมการสอนโดยการชี้เทคนิคแม่แบบ

การสอนครั้งที่ 5

ชื่อเรื่อง มารยาทการไม่ส่งเสียงห่มเมื่อผู้อื่นตอบคำถามไม่ได้

เวลา 50 นาที

แม่แบบที่ชี้

แม่แบบเรื่อง "ทัตมกันนั้นไม่ดี" : มารยาทการไม่ส่งเสียงห่มเมื่อผู้อื่นตอบคำถามไม่ได้

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนตระหนักถึงความสำคัญของการไม่ส่งเสียงห่มเมื่อผู้อื่นตอบคำถามไม่ได้
2. เพื่อให้นักเรียนบอกลักษณะของการส่งเสียงห่มและการไม่ส่งเสียงห่มเมื่อผู้อื่นตอบคำถามไม่ได้ของแม่แบบได้
3. เพื่อให้นักเรียนสามารถแสดงพฤติกรรมการไม่ส่งเสียงห่มเมื่อผู้อื่นตอบคำถามไม่ได้ได้อย่างเหมาะสม

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ก. ขั้นนำ

ครูสนทนาและซักถามนักเรียนว่าในขณะที่ครูถามคำถามนักเรียนคนหนึ่ง และนักเรียนคนนั้นตอบคำถามครูไม่ได้ ปรากฏว่ามีนักเรียน 3-4 คน ได้ส่งเสียงห่มด้วยความสนุกสนาน หรือหัวเราะเยาะ นักเรียนคิดว่าการกระทำของนักเรียนเหล่านั้นเหมาะสมหรือไม่ เพราะเหตุใด

ข. ขั้นสอน

1. ครูฉายวิดีโอทัศน์เรื่อง "ทัตมกันนั้นไม่ดี" ที่มีเรื่องราวเกี่ยวกับการส่งเสียงห่มและการไม่ส่งเสียงห่มเมื่อผู้อื่นตอบคำถามไม่ได้ ให้นักเรียนดูพร้อมทั้งบอกให้นักเรียนพิจารณาและคิดตามไปด้วย

2. หลังจากครูฉายวิดีโอที่สนใจบน ครูแบ่งนักเรียนอภิปรายตามหัวข้อที่กำหนดให้บนกระดานดำ ดังต่อไปนี้
 - 2.1 การที่ตัวละคร (นักเรียนที่ส่งเสียงให้ฮา) แสดงออกมาเช่นนั้นเหมาะสมหรือไม่
 - 2.2 การที่ตัวละครแม่แบบ (นักเรียนที่ปรบมือ) แสดงออกมาเช่นนั้นเหมาะสมหรือไม่
 - 2.3 การกระทำของตัวละครแม่แบบควรแก่การเลียนแบบหรือไม่ เพราะเหตุใด
3. นักเรียนสรุปความคิดเห็นในแต่ละกลุ่มและครูกล่าวเพิ่มเติมในสิ่งที่นักเรียนยังไม่ได้กล่าวถึง
4. ครูให้นักเรียนปรึกษากันเพื่อแสดงสถานการณ์จำลอง กำหนดให้มีผู้ทำหน้าที่เป็นครูผู้สอน 1 คน และที่เหลือเป็นนักเรียนแสดงพฤติกรรมไม่ส่งเสียงให้เมื่อผู้อื่นตอบคำถามครูไม่ได้ หากแสดงความยินดีด้วยการชื่นชมการปรบมือให้แทน โดยแสดงได้อย่างเหมาะสม และในขณะที่นักเรียนกำลังแสดง ครูคอยสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนและแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมในสิ่งที่นักเรียนยังมีข้อบกพร่องอยู่ ทั้งนี้เพื่อเป็นข้อมูลย้อนกลับไปที่นักเรียนเพื่อนักเรียนจะได้นำไปปรับปรุงการปฏิบัติของตนเองให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

ค. ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปข้อคิดและประโยชน์เกี่ยวกับการตระหนักถึงความสำคัญและการแสดงพฤติกรรมที่ไม่ส่งเสียงให้เมื่อผู้อื่นตอบคำถามไม่ได้ได้อย่างเหมาะสม

การประเมินผล

1. สังเกตความสนใจของนักเรียนในการดูวิดีโอที่สนใจ
2. สังเกตการแสดงความคิดเห็นของนักเรียน
3. สังเกตการสรุปของนักเรียน

บทละครแม่แบบครั้งที่ 5 เรื่อง "ทัศนกันนั้นไม่ดี"

SCENE	SHOT	FIGURE	SOUND
1	1	CAPTION บทละครแม่แบบเรื่อง "ทัศนกันนั้นไม่ดี"	FADE IN / OUT ดนตรี
	2	FADE IN บรรยากาศในชั้นเรียน ครูกิตติกำลังสอนเรื่องสถานการณ์ของโลกในปัจจุบัน งานข่าวในวงสังคมศึกษา และนักเรียนนั่งเรียนอย่างตั้งใจ	
	3	MS ครูกิตติเกริ่นนำเข้าสู่บทเรียน	"นักเรียนทราบไหมว่า ขณะนี้มีเหตุการณ์อะไรบางอย่างที่เกิดขึ้นและเป็นข่าวใหญ่ของโลก"
	4	MS นักเรียนหลายคนยกมือตอบคำถาม	
	5	MCU ครูกิตติกล่าวชมนักเรียน	"เก่งมากครับ แสดงว่านักเรียนติดตามข่าวอยู่เป็นประจำ เอ้า ไหนลองดูหนังสือพิมพ์ฉบับนี้ด้วยกันซิ"
	6	MS ครูกิตติหยิบหนังสือพิมพ์ฉบับหนึ่งขึ้นมาพร้อมกับสรุปข่าวว่าให้นักเรียนฟัง	
2	1	MS ครูกิตติถามนักเรียน	"เออละ ตั้งแต่ที่นักเรียนฟังครูมาโดยตลอด ครูจะลองถามปัญหานักเรียนเพื่อความเข้าใจ ไหนลองบอกครูซิว่าประธานาธิบดีประเทศอิรักชื่ออะไร"
	2	MS นักเรียนหลายคนยกมือที่จะตอบคำถาม แต่สมพงษ์ยังคงนั่งเฉย	
	3	MS ครูกิตติจึงเรียกสมพงษ์ตอบคำถาม	

SCENE	SHOT	FIGURE	SOUND
2	4	MCU สมพงษ์ค่อย ๆ ลุกขึ้นยืนและตอบ เสียงอ่อย ๆ ไปด้วย (เสียงเพื่อนจนชั้นหัวเราะเยาะและส่งเสียง หัวเราะ) PAN/MS	"ไม่ได้ครับ"
	5	CU ชำนาญพูดคำ	"อะไรกัน แค่นี้ก็ตอบไม่ได้ ชำว ออกดัง"
	6	MCU ครูกิตติหันมามองชำนาญ	"แล้วเธอก็คิดว่าใครล่ะ"
	7	CU ชำนาญลุกขึ้นยืนตอบอย่างมั่นใจ (เสียงเพื่อนจนชั้นหัวเราะขึ้นอีกครั้งหนึ่ง) PAN/MS	"ราชนันท์ ฮุนเซนครับ"
	8	CU ภาพจับที่สายจางหันมามองเพื่อนที่ ส่งเสียงหัวเราะนั้นอย่างดำนิ ขณะ ที่สำรวจพฤติกรรมเพื่อนคนอื่น ๆ ไม่หันส่งเสียงดัง	
	9	MCU ครูกิตติมองมาที่สมใจแล้วถาม	"สมใจ เธอพอจะบอกครูได้ไหมว่า สงครามที่เกิดขึ้นนั้นเกิดขึ้นที่อ่าว อะไร"
	10	CU สมใจลุกขึ้นยืนตอบอย่างมั่นใจ	"สงครามอ่าวเปอร์เซียค่ะ"
	11	PAN/MS นักเรียนส่วนหนึ่งปรบมือให้สมใจ	
	12	MCU ครูกิตติถามดาราต่อ	"แล้วคุณพี่ของประ เทศรักคือ ประ เทศอะไร ดาราลองบอกครู ซิครับ"

SCENE	SHOT	FIGURE	SOUND
2	13	CU ดารายืนรับแล้วยืนขึ้นตอบครู	"กลุ่มประเทศพันธมิตร เช่นอเมริกา อังกฤษค่ะ"
	14	PAN/MS นักเรียนปรบมือให้ดารา	
	15	MCU ครูก็ดีดนิ้วอย่างพอใจ และกล่าวชม	"ดีมากทั้งสองคน ตั้งใจฟังครูสอนดี และขอขอบใจนักเรียนที่ปรบมือให้ เพื่อนไหนลองปรบมือให้เพื่อนอีก สักครั้งซิครับ" (เสียงปรบมือดังขึ้น)
			ZOOM IN FADE OUT / CUT

โปรแกรมการสอนโดยการชี้เทคนิคแม่แบบ การสอนครั้งที่ 6

ชื่อเรื่อง มารยาทในการนั่งด้วยอาการสำรวม

เวลา 50 นาที

แม่แบบที่ใช้

แม่แบบเรื่อง "นั่งดีดดี" : มารยาทในการนั่งด้วยอาการสำรวม

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนตระหนักถึงความสำคัญของการนั่งด้วยอาการสำรวม
2. เพื่อให้นักเรียนบอกลักษณะการนั่งด้วยอาการสำรวมและการนั่งด้วยอาการไม่สำรวมของแม่แบบได้
3. เพื่อให้นักเรียนสามารถแสดงการนั่งด้วยอาการสำรวมได้อย่างเหมาะสม

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ก. ชื่นนำ

ครูสนทนาและซักถามนักเรียนว่าในขณะที่ครูกำลังสอน ปรากฏว่ามีนักเรียนบางคนนั่งโยกแกว่ง นั่งเอะอะโตะ นั่งเท้าคาง นั่งพับหน้ากับโต๊ะหรือนั่งเหยียดแขนขาขึ้นนอกอาบนอกโต๊ะ นักเรียนคิดว่าการกระทำของนักเรียนเหล่านั้นเหมาะสมหรือไม่ เพราะเหตุใด

ข. ขั้นสอน

1. ครูฉายวิดีโอทัศน์เรื่อง "นั่งดีดดี" ที่มีเรื่องราวเกี่ยวกับทำนั่งด้วยอาการสำรวมขณะที่ครูสอน ให้นักเรียนดูพร้อมทั้งบอกให้นักเรียนพิจารณาและคิดตามไปด้วย
2. หลังจากครูฉายวิดีโอทัศน์จบแล้ว ครูแบ่งนักเรียนอภิปรายตามหัวข้อที่กำหนดให้บนกระดานดำ ดังต่อไปนี้
 - 2.1 การที่ตัวละคร (สมบุรณ์ กมล กุศล สายใจ และชาติรี) แสดงออกมาเช่นนั้นเหมาะสมหรือไม่

- 2.2 การที่ตัวละครแม่แบบ (วิภา และสุวรรณา) แสดงออกมาเช่นนั้นเหมาะสมหรือไม่
- 2.3 การกระทำของตัวละครแม่แบบควรแก่การเลียนแบบหรือไม่ เพราะเหตุใด
3. นักเรียนสรุปความคิดเห็นในแต่ละกลุ่มและครูก้าวเพิ่มเติมสิ่งที่นักเรียนยังไม่ได้กล่าวถึง
4. ครูให้นักเรียนปรึกษากันเพื่อแสดงสถานการณ์จำลอง กำหนดให้ผู้ทำหน้าที่เป็นครูผู้สอน 1 คน และที่เหลือเป็นนักเรียนแสดงพฤติกรรมนั่งด้วยอาการสำรวมตามแม่แบบ โดยแสดงได้อย่างเหมาะสม และในขณะที่นักเรียนกำลังแสดง ครูคอยสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนและแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมสิ่งที่นักเรียนยังมีข้อบกพร่องอยู่ ทั้งนี้เพื่อเป็นข้อมูลย้อนกลับไปให้นักเรียน เพื่อนักเรียนจะได้นำไปปรับปรุงการปฏิบัติของตนให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

ค. ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปข้อคิดและประโยชน์เกี่ยวกับการตระหนักถึงความสำคัญและการแสดงพฤติกรรมการนั่งด้วยอาการสำรวมได้อย่างเหมาะสม

การประเมินผล

1. สังเกตความสนใจของนักเรียนในการดูวิดีโอต้นแม่แบบ
2. สังเกตการแสดงความคิดเห็นของนักเรียน
3. สังเกตการสรุปของนักเรียน

บทละครแม่แบบครั้งที่ 6 เรื่อง "นั่งดีดดี"

SCENE	SHOT	FIGURE	SOUND
1	1	CAPTION บทละครแม่แบบเรื่อง "นั่งดีดดี"	FADE IN / OUT ดนตรี
	2	FADE IN บรรยากาศในชั้นเรียน ครูกิตติ สอนนักเรียนในช่วงโมงสังคมนา นักเรียนส่วนใหญ่ตั้งใจเรียน แต่มี นักเรียนบางคนที่นั่งไม่สำรวม	
	3	MS ครูกิตติเกริ่นนำเข้าสู่บทเรียน	"วันนี้เราจะมาเรียนกันถึงเรื่อง การอนุรักษ์น้ำ นักเรียนย่อมทราบ กันดีอยู่แล้วว่าน้ำเป็นทรัพยากร ธรรมชาติที่สำคัญต่อการดำรงชีวิต ของมนุษย์ เพราะมนุษย์เราขาดน้ำ ไม่ได้ ทุกวันนี้การชลประทานจึงเข้า มามีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา ไม่ว่า งานการนี้มากเกินความต้องการ หรือการขาดแคลนนํ้าในบางช่วง เวลา"
	4	MCU วิชาครุ่นคิดสักครู่แล้วยกมือถาม	"ครูคะ อย่างนั้นเราควรสร้างเขื่อน ขึ้นมาเก็บกักน้ำไว้เพื่อใช้ไหมคะ"
	5	MCU ครูกิตติยิ้มและกล่าวชม	"เก่งมากวิชา เธอตอบรู้ดีมาก"
	6	CU วิชายิ้มแล้วภูมิใจและนั่งลง	
	7	ZOOM IN ภาพจับที่สมบุรณ์นั่งโยกเก้าอี้และ กมลง เคาะโต๊ะ	

SCENE	SHOT	FIGURE	SOUND
1	8	MS ครูคิดลืออธิบายต่อ	"สำหรับเขื่อนในประเทศไทยเรามีหลายเขื่อน และตั้งอยู่ตามหลายภาคของประเทศ"
	9	ZOOM IN ภาพจับที่กุศลนั่งเอามือเท้าคาง และสายจางนั่งพุงหน้ากับโต๊ะ	
	10	PAN/CU กมลยังคงเกาะโต๊ะ เป็นจังหวะ สรุขัยหันมาเตือน	"หยุดเกาะโต๊ะ เสียทีซิ ฉันฟังคุณไม่รู้เรื่อง"
	11	MCU กมลมองสรุขัยซึ่ง เป็นเพื่อนรัก และหยุดเกาะโต๊ะ	
2	1	ZOOM IN สมบูรณ์นั่งโยกเก้าอี้แล้วหงายหลังไป	เสียงเก้าอี้ล้มลง หลายคนหันมามองสมบูรณ์
	2	MCU มนต์รีพุงสมบูรณ์ขึ้นมาและพูด	"เป็นอย่างไรบ้าง ให้นำเลข ก็นี้ อย่างนี้ถึงได้เจ็บตัว"
	3	MS ครูคิดลือหันมามองสมบูรณ์	"นั่งอย่างไร ถึงได้ล้มลงไป"
	4	MS ภาพจับที่ชาตรีบิดขี้เกียจเหยียดแขนขายื่นออกไปนอกโต๊ะ	
	5	MCU ครูคิดลือหันมามองและพูดเปรยขึ้น	"เรียนจนเมื่อยมากเลยหรือใจชาตรี"
	6	CU ชาตรีสะดุ้งและยิ้มรับเหมือนรู้ตัวที่ทำไป	
	7	MS ครูคิดลือหันมามองนักเรียนนั้นและถาม	"ใครหอยจะบอกครูได้ว่า จนแต่ละภาคมีเขื่อนอะไรตั้งอยู่บ้าง ลองยกตัวอย่างมาให้ครูฟังหน่อยสิครับ"

SCENE	SHOT	FIGURE	SOUND
2	8	MCU สุวรรณานั่งตั้งใจฟังโดยตลอด ยกมือและลูกขึ้นยืนตอบ	"จนภาคเหนือมีเขื่อนภูมิพลที่จังหวัด ตาก และเขื่อนสิริกิติ์ที่จังหวัด อุตรดิตถ์ ค่ะ."
	9	CU ครูกิตติกล่าวชม	"ดีมาก ถูกต้อง"
	10	MCU ครูกิตติถามต่อ	"แล้วภาคตะวันออกเฉียงเหนือล่ะ มีเขื่อนอะไร"
	11	CU กุศลยกมือและลูกขึ้นยืนตอบ	"เขื่อนอุบลรัตน์ที่จังหวัดขอนแก่นและ เขื่อนสิรินธรที่จังหวัดอุบลราชธานี ครับ"
	12	MCU ครูกิตติกล่าวชมเช่นเคย	"เก่งมาก กุศล"
	13	MCU ครูกิตติเหลียวมาเห็นสายางนอน พุงหน้ากับโต๊ะ จึงเรียกสายาง	"สายาง สายาง"
	14	CU สายางยังคงนอนต่อ	
	15	MCU สมใจปลุกสายางตื่นขึ้น	
	16	MS ครูกิตติถามสายาง	"สายาง แล้วจังหวัดกาญจนบุรี ซึ่งเป็นจังหวัดภาคตะวันตก มี เขื่อนอะไรตั้งอยู่บ้าง"
	17	MCU สายางจ้วเงยตื่นขึ้นมาและลูกขึ้นยืน โดยตอบคำถามครูไม่ได้	
			ZOOM IN FADE OUT / CUT

- โปรแกรมการสอนโดยการชี้เทคนิคแม่แบบ การสอนครั้งที่ 7

ชื่อเรื่อง มารยาทการไม่ยอหรือเลือกสิ่งของให้ผู้อื่น

เวลา 50 นาที

แม่แบบที่ชี้

แม่แบบเรื่อง "จ้ให้เธอด้วยจ้" : มารยาทการไม่ยอหรือเลือกสิ่งของให้ผู้อื่น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนตระหนักถึงความสำคัญของการไม่ยอหรือเลือกสิ่งของให้ผู้อื่น
2. เพื่อให้นักเรียนบอกลักษณะของการยอหรือเลือกและการไม่ยอหรือไม่เลือกสิ่งของให้ผู้อื่นของแม่แบบได้
3. เพื่อให้นักเรียนสามารถแสดงพฤติกรรมการไม่ยอหรือไม่เลือกสิ่งของให้ผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม

กิจกรรมการเรียนการสอน

ก. ชื่นนำ

ครูสนทนาและซักถามนักเรียนว่า จนกระทั่งนักเรียนกำลังปฏิบัติกิจกรรมที่ครูมอบหมายให้ทำร่วมกันอยู่นั้น ปรากฏว่านักเรียนคนหนึ่งพูดขอยืมอุปกรณ์การเรียนจากเพื่อนอีกคนหนึ่ง ปรากฏว่านักเรียนคนนั้นไม่ได้ยื่นสิ่งของให้ แต่กลับยอหรือเลือกสิ่งของให้แทน นักเรียนคิดว่า การกระทำของนักเรียนคนนั้นเหมาะสมหรือไม่ เพราะเหตุใด

ข. ชื่นสอน

1. ครูฉายวิดีโอเรื่อง "จ้ให้เธอด้วยจ้" ที่มีเรื่องราวเกี่ยวกับการยอหรือเลือกสิ่งของให้ผู้อื่นและการไม่ยอหรือไม่เลือกสิ่งของให้ผู้อื่นให้นักเรียนดู พร้อมทั้งบอกให้นักเรียนพิจารณาและคิดตามไปด้วย

2. หลังจากครูฉายวิดีโอที่เสร็จลง ครูแบ่งนักเรียนอภิปรายตามหัวข้อที่กำหนดให้เป็นกระดานดำ ดังต่อไปนี้
 - 2.1 การที่ตัวละคร (มนตรี) แสดงออกมาเช่นนั้นเหมาะสมหรือไม่
 - 2.2 การที่ตัวละครแม่แบบ (ดารา และสุรัชย์) แสดงออกมาเช่นนั้นเหมาะสมหรือไม่
 - 2.3 การกระทำของตัวละครแม่แบบควรแก่การเลียนแบบหรือไม่ เพราะเหตุใด
3. นักเรียนสรุปความคิดเห็นในแต่ละกลุ่มและครูกล่าวเพิ่มเติมในสิ่งที่นักเรียนยังไม่ได้กล่าวถึง
4. ครูให้นักเรียนปรึกษากันเพื่อแสดงสถานการณ์จำลอง กำหนดให้ผู้ที่ทำหน้าที่เป็นครูผู้สอน 1 คน และที่เหลือเป็นนักเรียนแสดงพฤติกรรมการไม่โยนหรือไม่เลือกใส่สิ่งของให้ผู้อื่นโดยแสดงได้อย่างเหมาะสม และในขณะที่นักเรียนกำลังแสดง ครูคอยสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนและแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมในสิ่งที่นักเรียนยังมีข้อบกพร่องอยู่ ทั้งนี้เพื่อเป็นข้อมูลย้อนกลับไปที่นักเรียน เพื่อนักเรียนจะได้นำไปปรับปรุงปฏิบัติของตนให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

ค. ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปข้อคิดและประโยชน์เกี่ยวกับการตระหนักถึงความสำคัญและการแสดงพฤติกรรมการไม่โยนหรือไม่เลือกใส่สิ่งของให้ผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม

การประเมินผล

1. สังเกตความสนใจของนักเรียนในการดูวิดีโอที่เสร็จแม่แบบ
2. สังเกตการแสดงความคิดเห็นของนักเรียน
3. สังเกตการสรุปของนักเรียน

บทละครแม่แบบครั้งที่ 7 เรื่อง "ให้เธอด้วยใจ"

SCENE	SHOT	FIGURE	SOUND
1	1	CAPTION บทละครแม่แบบเรื่อง "ให้เธอด้วยใจ"	FADE IN / OUT ดนตรี
	2	FADE IN บรรยากาศในชั้นเรียน ชั่วโมง วิชาคณิตศาสตร์ หลังจากที่ครูวิไล สอนเนื้อหาจบลงและให้นักเรียน ทำแบบฝึกหัด	
	3	MS ครูวิไลถามนักเรียน	"มีใครสงสัยและจะซักถามครูบ้าง"
	4	MCU ปรากฏว่าไม่มีนักเรียนคนใดสงสัย ครูวิไลจึงพูดต่อ	"ถ้าไม่มี ครูจะให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด ท้ายบทที่ 5 โดยทำทุกข้อ และถ้ามี ใครสงสัยอะไรก็ตามถามครูได้นะ ครูจะนั่งตรวจงานที่โต๊ะค่ะ"
	5	PAN/MLS ครูวิไลเดินไปนั่งที่โต๊ะ พร้อมเริ่ม ตรวจงาน ขณะเดียวกันนักเรียน บางส่วนก็เริ่มทำแบบฝึกหัด (เวลาผ่านไปประมาณ 3 นาที)	
	6	FOLLOW สุรชัยลุกเดินไปถามไถ่หาที่โต๊ะครู	
	7	CU สุรศักดิ์ถามมนตรี	"มนตรี ยีมันับปรทัดหน้อยซี"
	8	MCU แต่มนตรียังคงนั่งทำแบบฝึกหัดต่อ จนสุรศักดิ์แสดงสีหน้ารำคาญจึง ตะโกนออกไป	"เฮ้ย ตรี ยีมันับปรทัดหน้อย ไม่ยีนหรือยังเง"
	9	MS ครูวิไลเงยหน้าขึ้นแล้วพูด	"ใครส่งเสียงดัง สุรศักดิ์หรือ มี อะไรกัน"

SCENE	SHOT	FIGURE	SOUND
2	10	MS สุรศักดิ์	"เปล่าครับ"
	11	MS ครูวิไลก้มหน้าอธิบายใจหทัยคิด ศาสตร์กับสุรชัยต่อ จนขณะที่มนตร์ โยนไม้บรรทัดให้สุรศักดิ์	
	12	CU ดารายกมือขออนุญาตครู	"ครูคะ หนูขออนุญาตเอาหนังสือ ไปให้สายพิณหน่อยค่ะ"
	13	MCU ครูวิไล	"เชิญค่ะ"
	14	CU ดาราลุกขึ้นยืนและยกมือไหว้ เดิน ไปที่โต๊ะสายพิณ แล้วกลับมานั่งที่ พร้อมกับยกมือไหว้ครูอีกครั้งหนึ่ง	
	1	MS สุรศักดิ์ขยี้มยางลบหมึกมนตร์	"ตรี ตรี ขยี้มยางลบหมึกหน่อยซิ"
	2	MCU มนตร์เงยหน้าขึ้นพร้อมพร้อมกับโยน ยางลบหมึกให้	"แกนี่ยุ่งจัง เอานี่ยางลบ"
	3	PAN/CU ก้อนยางลบตกที่พื้นห้องและกลิ้งไป หน้าห้อง พอดีกับสุรชัยเดินมานั่งที่ เห็นยางลบหมึกกลิ้งมาจึงเก็บ และ เดินไปส่งให้มนตร์	"ของเธอเธอมนตร์ ดันเก็บเอา มาให้"
	4	MCU มนตร์รับเอายางลบหมึกมาถือไว้ และกล่าวขอบคุณพร้อมกับครุ่นคิด สิ่งที่เกิดขึ้นเมื่อครู่	"ขอบคุณมากชัย" (เสียงครุ่นคิด- เรานม่นำโยนไปเลยนะ ขออนุญาต ครูแล้วเดินไปให้เพื่อนเหมือนดารา ก็คงดีไม่น้อย)
			ZOOM IN FADE OUT / CUT

โปรแกรมการสอนโดยการชี้เทคนิคแม่แบบ

การสอนครั้งที่ 8

ชื่อเรื่อง มารยาทในการไม่รบกวนผู้อื่นขณะที่ปฏิบัติกิจกรรม

เวลา 50 นาที

แม่แบบที่ชี้

แม่แบบเรื่อง "ต่างคนต่างทำ" : มารยาทในการไม่รบกวนผู้อื่นขณะที่ปฏิบัติกิจกรรม

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนตระหนักถึงความสำคัญของการไม่รบกวนผู้อื่นขณะที่ปฏิบัติกิจกรรม
2. เพื่อให้นักเรียนบอกลักษณะของการรบกวนและการไม่รบกวนผู้อื่นขณะที่ปฏิบัติกิจกรรมของแม่แบบได้
3. เพื่อให้นักเรียนสามารถแสดงพฤติกรรมการไม่รบกวนผู้อื่นขณะที่ปฏิบัติกิจกรรมได้อย่างเหมาะสม

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ก. ชี้นำ

ครูสนทนาและซักถามนักเรียนว่าขณะที่นักเรียนกำลังปฏิบัติกิจกรรมร่วมกับผู้อื่นนั้น ปรากฏว่ามีนักเรียนคนหนึ่งส่งเสียงเอะอะหรือเล่นหยอกล้อ นักเรียนคิดว่าการกระทำของนักเรียนคนนั้นเหมาะสมหรือไม่ เพราะเหตุใด

ข. ชี้นำสอน

1. ครูฉายวิดีโอทัศน์เรื่อง "ต่างคนต่างทำ" ที่มีเรื่องราวเกี่ยวกับการรบกวนและการไม่รบกวนผู้อื่นขณะที่ปฏิบัติกิจกรรมหรืองานที่ครูมอบหมายให้นักเรียนดู พร้อมทั้งบอกให้นักเรียนพิจารณาและคิดตามไปด้วย
2. หลังจากครูฉายวิดีโอทัศน์จบลง ครูแบ่งนักเรียนอภิปรายตามหัวข้อที่กำหนดให้บนกระดานดำ ดังต่อไปนี้

- 2.1 การที่ตัวละคร (กุศลและชำนาญ) แสดงออกมาเช่นนั้น เหมาะสมหรือไม่
- 2.2 การที่ตัวละครแม่แบบ (สุรศักดิ์ สมบูรณ์ และวิภา) แสดงออกมาเช่นนั้น เหมาะสมหรือไม่
- 2.3 การกระทำของตัวละครแม่แบบควรแก่การเลียนแบบหรือไม่ เพราะเหตุใด
3. นักเรียนสรุปความคิดเห็นในแต่ละกลุ่มและครูกล่าวเพิ่มเติมในสิ่งที่นักเรียนยังไม่ได้กล่าวถึง
4. ครูให้นักเรียนปรึกษากันเพื่อแสดงสถานการณ์จำลอง กำหนดให้ผู้ทำหน้าที่เป็นครูผู้สอน 1 คน และที่เหลือเป็นนักเรียนแสดงพฤติกรรมการณ์การไม่รบกวนผู้อื่นขณะที่ปฏิบัติกิจกรรม โดยแสดงได้อย่างเหมาะสม และในขณะที่นักเรียนกำลังแสดง ครูคอยสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนและแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมในสิ่งที่นักเรียนยังมีข้อบกพร่องอยู่ ทั้งนี้เพื่อเป็นข้อมูลย้อนกลับไปให้นักเรียน เพื่อนักเรียนจะได้นำไปปรับปรุงการปฏิบัติของตนให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

ค. ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปข้อคิดและประโยชน์เกี่ยวกับการตระหนักถึงความสำคัญและการแสดงพฤติกรรมการณ์การไม่รบกวนผู้อื่นขณะที่ปฏิบัติกิจกรรมได้อย่างเหมาะสม

การประเมินผล

1. สังเกตความสนใจของนักเรียนในการดูวิดีโอทัศน์แม่แบบ
2. สังเกตการแสดงความคิดเห็นของนักเรียน
3. สังเกตการสรุปของนักเรียน

บทละครแม่แบบครั้งที่ 8 เรื่อง "ต่างคนต่างทำ"

SCENE	SHOT	FIGURE	SOUND
1	1	CAPTION บทละครแม่แบบเรื่อง "ต่างคนต่างทำ"	FADE IN / OUT ดนตรี
	2	FADE IN บรรยากาศในชั้นเรียน ครูดวงใจกำลังสอนนักเรียนประวัติศาสตร์ของจากเศษวัสดุเหลือใช้	
	3	MS ครูดวงใจหยิบกล่องฟางชักพอกขึ้นมาและอธิบายวิธีการทำกล่องใส่หนังสือ	
	4	MS ครูดวงใจถามนักเรียน	"มีใครสงสัยจะชักถามอะไรเพิ่มเติมหรือเปล่าคะ"
	5	MCU ครูดวงใจสั่งงานนักเรียนให้ลงมือปฏิบัติ	"เมื่อทุกคนเข้าใจแล้ว ครูจะให้ให้นักเรียนลงมือปฏิบัติและครูจะเดินตรวจงานไปด้วย เข้า เริ่มลงมือทำได้แล้วค่ะ"
	6	MLS FOLLOW นักเรียนเริ่มลงมือปฏิบัติ ครูดวงใจเดินให้คำแนะนำ	
2	1	CU กุศลหยอกล้อชาติรีด้วยการหยิบอุปกรณ์บางอย่างมา	
	2	MCU ชาติรีขอร้อง	"ศล เอาคืนมานะ เดี่ยวกาาแห้งมันจะไม่ติด"
	3	CU กุศลทำสีหน้าล้อเลียนและพูดโต้กลับ	"จะรีบทำไปไหน รอกันบ้างซิ อยากได้ก็มาเอาคืนไปเอง"

SCENE	SHOT	FIGURE	SOUND
2	4	MCU ชาตรีเริ่มนำทองแดงและหุตเสียงดัง	"เอาคืนมาละ เตี่ยว่าจะฟ้องครู"
	5	MS ครูดวงใจหันมาทางชาตรีและกาม	"มีอะไรหรือชาตรี"
	6	MCU ชาตรีทำเสียงอ่อย ๆ	"เปล่าครับ"
	7	CU ชำนาญเหลือเมองมาทางกุศลและ ทำท่าจะเอาเรื่อง	
	8	MCU ชาตรียังคงขอร้องต่อไป	"ขอคืนเกาะ อย่าแก่งกันซี"
	9	CU ชำนาญหันมาทางกุศลและพูดเอะอะ ขึ้น และทำท่าทางจะลงไม้ลงมือ	"คืนให้ข้าไปเดี๋ยวนี้"
	10	MS ครูดวงใจหยุดให้คำแนะนำและหัน มากามชำนาญ	"อะไรกันชำนาญ ทำเป็นนักเลง เชีย"
	11	MS ชำนาญฟ้องครู	"ก้อ กุศลเขาแก่งชาตรีครับ ผม ก็เลย ..."
	12	MCU ครูดวงใจเสริมและหันมากามชาตรี	"เลยปกป้องอย่างนั้นหรือ จริงไหม ชาตรี"
	13	MS ชาตรีตอบรับ	"จริงครับ"
	14	MCU ครูดวงใจหันมากามกุศล	"กุศล เธอทำไปถึงไหนแล้ว"
	15	CU กุศลก้มหล้ามองวัสดุที่อยู่บนโต๊ะ ซึ่ง ยังไม่ได้ลงมือทำเลย	
	16	MCU ครูดวงใจหันไปถามสุรศักดิ์	"ว่าวัสดุศักดิ์ ไม่เห็นคุยกับใคร เลย เสร็จหรือยังละ"
	17	CU สุรศักดิ์ตอบพร้อมกับแสดงชิ้นงาน ให้ดู	"เหลือติดกาตรงปากกล่องก็เสร็จ แล้วครับ"
	18	MCU สมบูรณ์พูดขึ้นบ้าง	"ของผมก็งานจะเสร็จแล้วครับ"

SCENE	SHOT	FIGURE	SOUND
2	19	CU วิชาพูดเสริม	"หนูด้วยค่ะ เสร็จแล้วทำอะไรต่อไปคะ"
	20	CU ครูดวงใจยิ้มด้วยสีหน้าที่พอใจและ กล่าวชม	"ดีมาก ทำงานได้ดี ถ้าใครเสร็จ แล้วให้นำไปวางบนโต๊ะครู และ เตรียมตัวกลับบ้านได้ ใจครูยังไม่ เสร็จจะต้องทำให้เสร็จเสียก่อน ที่จะกลับบ้านนะ"
	21	MCU กุศลเหลือเมฆมองวัสดุของตัวเอง บนโต๊ะที่ยังไม่ได้เริ่มทำเลย	ZOOM IN FADE OUT / CUT

โปรแกรมการสอนโดยการชี้เทคนิคแม่แบบ

การสอนครั้งที่ 9

ชื่อเรื่อง มารยาทในการไม่นำเอางานหรือวิชาอื่นขึ้นมาทำ

เวลา 50 นาที

แม่แบบที่ใช้

แม่แบบเรื่อง "แบ่งเวลาให้เหมาะสม" : มารยาทในการไม่นำเอางานหรือวิชาอื่นขึ้นมาทำ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนตระหนักถึงความสำคัญของการไม่นำเอางานหรือวิชาอื่นขึ้นมาทำ
2. เพื่อให้นักเรียนบอกลักษณะของการนำเอางานหรือวิชาอื่นขึ้นมาทำและการไม่นำเอางานหรือวิชาอื่นขึ้นมาทำของแม่แบบได้
3. เพื่อให้นักเรียนสามารถแสดงพฤติกรรมการไม่นำเอางานหรือวิชาอื่นขึ้นมาทำได้
อย่างเหมาะสม

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ก. ชื่นนำ

ครูสนทนาและซักถามนักเรียนว่า ขณะนี้นักเรียนกำลังปฏิบัติกิจกรรมร่วมกับเพื่อน ๆ
อยู่นั้น ปรากฏว่ามีนักเรียนบางคนนำเอางานหรือวิชาอื่นขึ้นมาทำแทนงานที่ครูสั่งหรือ
มอบหมายให้ทำ นักเรียนคิดว่าการกระทำของนักเรียนคนนั้นเหมาะสมหรือไม่ เพราะ
เหตุใด

ข. ชื่นสอน

1. ครูฉายวิดีโอทัศน์เรื่อง "แบ่งเวลาให้เหมาะสม" ที่มีเรื่องราวเกี่ยวกับการนำและ
การไม่นำเอางานหรือวิชาอื่นขึ้นมาทำขณะทำกิจกรรมให้นักเรียนดู พร้อมทั้ง
บอกให้นักเรียนพิจารณาและคิดตามไปด้วย

2. หลังจากครูฉายวิดีโอที่บันทึก ครูแบ่งนักเรียนอภิปรายตามหัวข้อที่กำหนดให้บนกระดานดำ ดังต่อไปนี้
 - 2.1 การที่ตัวละคร (สุรชัย) แสดงออกมาเช่นนั้นเหมาะสมหรือไม่
 - 2.2 การที่ตัวละครแม่แบบ (ดารา) แสดงออกมาเช่นนั้นเหมาะสมหรือไม่
 - 2.3 การกระทำของตัวละครแม่แบบควรแก่การเรียนรู้แบบหรือไม่ เพราะเหตุใด
3. นักเรียนสรุปความคิดเห็นในแต่ละกลุ่มและครูกล่าวเพิ่มเติมในสิ่งที่นักเรียนยังไม่ได้กล่าวถึง
4. ครูให้นักเรียนปรึกษากันเพื่อแสดงสถานการณ์จำลอง กำหนดให้ผู้ที่ทำหน้าที่เป็นครูผู้สอน 1 คน และที่เหลือเป็นนักเรียนแสดงพฤติกรรมการแนะนำเอางานหรือวิชาอื่นขึ้นมาทำได้อย่างเหมาะสม และในขณะที่นักเรียนกำลังแสดงครูคอยสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนและแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมในสิ่งที่นักเรียนยังมีข้อบกพร่องอยู่ ทั้งนี้เพื่อเป็นข้อมูลย้อนกลับไปให้นักเรียน เพื่อนักเรียนจะได้นำไปปรับปรุงการปฏิบัติของตนให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

ค. ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปข้อคิดและประโยชน์เกี่ยวกับการตระหนักถึงความสำคัญและการแสดงพฤติกรรมการแนะนำเอางานหรือวิชาอื่นขึ้นมาทำได้อย่างเหมาะสม

การประเมินผล

1. สังเกตความสนใจของนักเรียนในการดูวิดีโอที่บันทึก
2. สังเกตการแสดงความคิดเห็นของนักเรียน
3. สังเกตการสรุปของนักเรียน

บทละครแม่แบบครั้งที่ 9 เรื่อง "แบ่งเวลาให้เหมาะสม"

SCENE	SHOT	FIGURE	SOUND
1	1	CAPTION บทละครแม่แบบเรื่อง "แบ่งเวลาให้เหมาะสม"	FADE IN / OUT ดนตรี
	2	FADE IN บรรยากาศในชั้นเรียน ครูจรรยา กำลังฝึกให้นักเรียนอ่านออกเสียง ภาษาอังกฤษในบทเรียน กิจกรรม การเรียนการสอนดำเนินไปอย่าง ต่อเนื่อง นักเรียนส่วนใหญ่ออกเสียง เรียน	
	3	MCU ภาพจับที่สُرชัยกำลังหยิบแบบฝึกหัด คณิตศาสตร์ขึ้นมา แต่ขณะเดียวกัน ก็มองไปที่แบบเรียนภาษาอังกฤษ	เสียงการอ่านออกเสียงภาษาอังกฤษ ของครูจรรยาและนักเรียนดัง เป็นระยะ
	4	MS สُرชัยเหม่อมองออกไปนอกหน้าต่าง	
	5	MLS ครูจรรยาเดินมาทดสอบการอ่าน ออกเสียงของนักเรียนแต่ละคน	
	6	MCU ชาตรี เขย่าแขนสُرชัยและพูด	"ฮัย ฮัย มองอะไร"
	7	CU สُرชัยสะดุ้งและหันกลับมา	"เปล่า ไม่มีอะไร"
	8	MCU ชาตรีพูด แล้วหันหน้ามองไปทาง ครูจรรยา	"แล้วไป ถ้ามีเรื่องอะไรไม่สบายใจ ก็บอกได้นะเพื่อน"
	9	CU สُرชัยยิ้มรับ ก็หันามองดูแบบฝึกหัด คณิตศาสตร์ แล้วตัดสินใจลงมือทำทันที	

SCENE	SHOT	FIGURE	SOUND
2	1	MS ครูจรรยาเดินมาถึงโต๊ะสุรัชชัยและ หยุดมอง พร้อมกับถามว่า	"สุรัชชัย เธอกำลังทำอะไรอยู่"
	2	MCU สุรัชชัยหยุดทำแบบฝึกหัด พร้อมกับ ปิดสมุดและ เงยหน้าตอบครู	"เออ เออ ผม ผมก็กำลังฟังอยู่ ครับ"
	3	MS ครูจรรยา	"เธอฟังว่าอย่างไร ไหนลองออก เสียงคำที่อยู่บนกระดานซิ"
	4	MCU สุรัชชัยพยายามอ่านออกเสียงคำศัพท์ ที่อยู่บนกระดาน แต่ยังคงอ่านไม่ ถูกต้อง	
	5	MS เพื่อนหลายคนหันมามองสุรัชชัย บ้าง ก็ยิ้ม บ้างก็ส่ายหน้า	
	6	MCU ครูจรรยาถามซ้ำ	"ว่าอย่างไร อ่านได้หรือเปล่าละ"
	7	CU สุรัชชัยยื่นเจียบและก้มหน้า	
	8	MCU ครูจรรยาหันมาทางดาราและพูด	"ดารา ลองอ่านคำนั้นซิละ"
	9	MS ดาราอ่านออกเสียงได้ถูกต้อง	
	10	CU ครูจรรยากล่าวชมเชย	"เก่งมากละ นิ่งลงได้"
	11	MCU ครูจรรยาหันกลับมาทางสุรัชชัยและ พยายามพูดให้กำลังใจ	"สุรัชชัย พยายามลองอ่านอีกครั้ง ซิละ"
	12	MS สุรัชชัยพยายามอ่าน แต่ก็ยังคงอ่าน ไม่ถูกต้อง	
			ZOOM IN FADE OUT / CUT

โปรแกรมการสอนโดยการใช้เทคนิคแม่แบบ การสอนครั้งที่ 10

ชื่อเรื่อง มารยาทในการไม่แสดงกิริยาและใช้ถ้อยคำหยาบคาย

เวลา 50 นาที

แม่แบบที่ใช้

แม่แบบเรื่อง "สำเนียงส่อภาษา กิริยาส่อสกุล" : มารยาทในการไม่แสดงกิริยาและใช้ถ้อยคำหยาบคาย

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนตระหนักถึงความสำคัญของการไม่แสดงกิริยาและใช้ถ้อยคำหยาบคาย
2. เพื่อให้นักเรียนบอกลักษณะของการแสดงกิริยาและใช้ถ้อยคำหยาบคายและการไม่แสดงกิริยาและใช้ถ้อยคำหยาบคายของแม่แบบได้
3. เพื่อให้นักเรียนสามารถแสดงพฤติกรรมการไม่แสดงกิริยาและใช้ถ้อยคำหยาบคายได้อย่างเหมาะสม

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ก. ขั้นนำ

ครูสนทนาและซักถามนักเรียนว่า ในขณะที่นักเรียนกำลังปฏิบัติงานหรือกิจกรรมที่ครูมอบหมายให้ทำนั้น ปรากฏว่ามีนักเรียนคนหนึ่งแสดงกิริยาไม่สุภาพและกล่าวถ้อยคำหยาบคายออกมา นักเรียนคิดว่าการกระทำของนักเรียนคนนั้นเหมาะสมหรือไม่ เพราะเหตุใด

ข. ขั้นสอน

1. ครูฉายวีดิทัศน์เรื่อง "สำเนียงส่อภาษา กิริยาส่อสกุล" ที่มีเรื่องราวเกี่ยวกับการแสดงและการไม่แสดงกิริยาและใช้ถ้อยคำหยาบคายให้นักเรียนดู พร้อมทั้งบอกให้นักเรียนพิจารณาและคิดตามไปด้วย

2. หลังจากครูฉายวิดีโอทัศน์จบลง ครูแบ่งนักเรียนอภิปรายตามหัวข้อที่กำหนดให้บนกระดานดำ ดังต่อไปนี้
 - 2.1 การที่ตัวละคร (มนตรี สมพงษ์ ชำนาญ และกิตติ) แสดงออกมาเช่นนั้นเหมาะสมหรือไม่
 - 2.2 การที่ตัวละครแม่แบบ (ดารา) แสดงออกมาเช่นนั้นเหมาะสมหรือไม่
 - 2.3 การกระทำของตัวละครแม่แบบควรแก่การเลียนแบบหรือไม่ เพราะเหตุใด
3. นักเรียนสรุปความคิดเห็นในแต่ละกลุ่ม และครูกล่าวเพิ่มเติมว่าสิ่งที่นักเรียนยังไม่ได้กล่าวถึง
4. ครูให้นักเรียนปรึกษากันเพื่อแสดงสถานการณ์จำลอง กำหนดให้มีผู้ทำหน้าที่เป็นครูผู้สอน 1 คน และที่เหลือเป็นนักเรียนแสดงพฤติกรรมการณ์ไม่แสดงกิริยาและใช้ถ้อยคำหยาบคายในชั้นเรียนขณะที่ปฏิบัติกิจกรรมได้อย่างเหมาะสม และในขณะที่นักเรียนกำลังแสดง ครูคอยสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนและแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมว่าสิ่งที่นักเรียนยังมีข้อบกพร่องอยู่ ทั้งนี้เพื่อเป็นข้อมูลย้อนกลับไปให้นักเรียน เพื่อนักเรียนจะได้นำไปปรับปรุงการปฏิบัติของตนให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

ค. ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปข้อคิดและประโยชน์เกี่ยวกับการตระหนักถึงความสำคัญและการแสดงพฤติกรรมการณ์ไม่แสดงกิริยาและใช้ถ้อยคำหยาบคายได้อย่างเหมาะสม

การประเมินผล

1. สังเกตความสนใจของนักเรียนในการดูวิดีโอทัศน์แม่แบบ
2. สังเกตการแสดงความคิดเห็นของนักเรียน
3. สังเกตการสรุปของนักเรียน

บทละครแม่แบบครั้งที่ 10 เรื่อง "สำเนียงส่อภาษา กิริยาส่อสกุล"

SCENE	SHOT	FIGURE	SOUND
1	1	CAPTION บทละครแม่แบบเรื่อง "สำเนียง ส่อภาษา กิริยาส่อสกุล"	FADE IN / OUT ดนตรี
	2	FADE IN บรรยายภาคนั้นเรียน ครูวิชัย กำลังให้เด็กเรียนทำกิจกรรมค้น คำศัพท์ในข่าวภาษาไทย	
	3	MS ครูวิชัยอธิบายกิจกรรม	"วันนี้ครูจะให้เด็กเรียนทำกิจกรรม ร่วมกัน โดยครูจะให้เด็กเรียนแบ่ง ออกเป็น 5 กลุ่ม กลุ่มละ 4 คน ให้ นักเรียนค้นหาคำศัพท์จากพจนานุกรม คนละ 1 เล่ม เมื่อค้นได้คำศัพท์แล้ว ให้เขียนลงไป ใครมีข้อสงสัยบ้าง"
	4	MLS/PAN ปรากฏว่านักเรียนไม่มีใครสงสัย ครูวิชัยให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม จากนั้น แจกกระดาษคำศัพท์พร้อมพจนานุกรม และให้นักเรียนลงมือปฏิบัติ ร่วมกัน (เวลาดำเนินกิจกรรมผ่านไปพอสมควร)	
	5	MS ภาพจับที่การทำงานของกลุ่มมนตรี	
	6	CU มนตรีเอามือตบหลังสมบุรณ์และ กระแทกเสียง	"ช่วยกันหน่อยซิ มัวช้าอยู่ได้ เต็ม กันทัน"
	7	MCU สมบุรณ์โหม่ ทูลเสียงดัง	"ก็เปิดอยู่นี่ไง ทำไมต้องมาตบด้วย"
	8	CU มนตรีกล่าวขอโทษ	"ลืมตัวไปหน่อย ขอโทษด้วยเพื่อน"
	9	MCU สมบุรณ์พูดน้อยๆ	"ขอโทษมันหายเจ็บหรือ"

SCENE	SHOT	FIGURE	SOUND
1	10	CU สมพงษ์เอาเท้าสะกิดสุรชัยและพูด	"เฮ้ย ชัยดูเจ้าบุรุษซิ ทำเป็นน้อยจนไปได้ เรื่องแค่นี้"
	11	MCU สุรชัยทำเสียงในลำคออันเชิงตอบรับ แต่ยังคงก้มหน้าค้นคำศัพท์ต่อ	
	12	MS ภาพจับที่กลุ่มชำนานูส่งเสียงหัวเราะ	
	13	MCU ชำนานู	"แจ่มแน่ คัพท์คำนี้เพิ่งรู้ว่าเป็นอะไร"
	14	CU กิตติพูดพร้อมชะเง้อกหน้าไปดู	"อะไร ขอดูหน่อย อ้อ ... เพิ่งรู้ว่ามันหมายความว่าอย่างนี้ ดีแล้ว เอาไว้ไปล้อพวกผู้หญิงดีกว่า"
	15	MCU สุรศักดิ์เตือน	"เฮ้ย ครูหาคำศัพท์มาไปเปิดดูอะไรอยู่ได้"
	16	CU ชำนานูเอาข้อศอกกระทุ้งสุรศักดิ์	"น้อย ๆ หน่อยเพื่อน แค่นี้ทำเป็นจริงจัง"
2	17	MS สุรศักดิ์สะดุ้ง เจ็บที่ลิ้นข้าง	"อ๊ย เล่นแรงนี่หว่า"
	1	MLS ครูวิชัยกล่าวเตือน	"เฮ้ย นักเรียนทำกันถึงไหนแล้ว มัวแต่เล่นกันอยู่นั่นแหละ"
	2	MS ภาพจับที่กลุ่มดารา ซึ่งกำลังแบ่งงานกันทำอย่างชะมัดเขม้น	
	3	CU ดาราเสนอ	"นี่พวกเรา เวลาจำกัดนะ ฉันว่าเพื่อความรวดเร็ว เรามาแบ่งกันทำงานดีกว่า คือเธออย่างนี้ ช้อ คำถามมี 20 ช้อ ฉันว่า 2 คนต่อ 10 ช้อ เปิดศัพท์คนหนึ่งและลงมือเขียนคนหนึ่ง ดกลงไหม"

SCENE	SHOT	FIGURE	SOUND
2	4	MCU นักเรียนแต่ละคนตอบตกลงตาม ข้อเสนอแนะของดารา	
	5	MS ครูวิจัยเดินมาที่โต๊ะและบอกำหน้า งานมาส่ง	"เอ้า ใกล้เคียงเวลาแล้ว ำห้ตัวแทน กลุ่มเตรียมส่งงานได้ กลุ่มไหนเสร็จ ก่อนครูจะำให้ไปพักผ่อนได้ หากกลุ่ม ไหนยังไม่เสร็จ ก็ต้องทำต่อไปจนกว่า จะเสร็จ"
	6	MCU กลุ่มดาราส่งเสียงแสดงความดีใจ	"เอ้... ข้อสุดท้ายพอดี จะได้ไป เล่นแล้ว"
	7	MS ชำนาญหันมาพูดกับเพื่อนในกลุ่ม	"เอ้า ช่วยกันหน่อยเหลืออีก 2 ข้อ เท่านั้น"
	8	CU มนตรีหันหน้าไปมองเพื่อนกลุ่มอื่น ๆ และพูดขึ้นว่า	"กลุ่มอื่นเสร็จกันหมดแล้ว กลุ่มเรา เพิ่งทำได้ 5 ข้อแล้วจะทำอย่างไรดี"
	9	MCU สมบูรณ์ลำทับ	"สงสัยจะอดเล่นแน่เลย"
	10	MCU สมพงษ์เสริม	"อดกินขนมอีกต่างหาก"
	11	CU สุรัชหันหน้ามองเพื่อนและพูดติดต๋อ	"ก็บอกแล้วไง ำให้ช่วยกันทำ ผล เป็นอย่างไระละ"
	12	MCU มนตรี สมบูรณ์ และสมพงษ์ แสดง สีหน้าไม่สบายใจ เมื่อเห็นเพื่อน ๆ หลายคนได้รับอนุญาตให้ออกไป พักผ่อนได้	
			ZOOM IN FADE OUT / CUT

โปรแกรมการสอนโดยการชี้เทคนิคแม่แบบ การสอนครั้งที่ 11

ชื่อเรื่อง มารยาทในการเข้าร่วมกิจกรรมด้วยความเต็มใจ

เวลา 50 นาที

แม่แบบที่ชี้

แม่แบบเรื่อง "ร่วมมือร่วมใจ" : มารยาทในการเข้าร่วมกิจกรรมด้วยความเต็มใจ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ให้นักเรียนตระหนักถึงความสำคัญของการเข้าร่วมกิจกรรมด้วยความเต็มใจ
2. เพื่อให้ให้นักเรียนบอกลักษณะของการเข้าร่วมและการไม่เข้าร่วมกิจกรรมด้วยความเต็มใจของแม่แบบได้
3. เพื่อให้ให้นักเรียนสามารถแสดงพฤติกรรมการเข้าร่วมกิจกรรมด้วยความเต็มใจได้อย่างเหมาะสม

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ก. ชื่นนำ

ครูสนทนาและซักถามนักเรียนว่าในขณะที่นักเรียนกำลังปฏิบัติกิจกรรมหรือปฏิบัติงานที่ครูมอบหมายให้ทำนั้น ปรากฏว่านักเรียนคนหนึ่งนั่งเฉย ๆ โดยไม่ช่วยเพื่อนทำกิจกรรม และยังบอกข้อความรับผิดชอบ นักเรียนคิดว่าการทำงานของนักเรียนคนนั้นเหมาะสมหรือไม่ เพราะเหตุใด

ข. ชื่นสอน

1. ครูฉายวิดีโอทัศน์เรื่อง "ร่วมมือร่วมใจ" ที่มีเรื่องราวเกี่ยวกับการเข้าร่วมและการไม่เข้าร่วมกิจกรรมที่ครูมอบหมายให้ทำด้วยความเต็มใจให้นักเรียนดู พร้อมทั้งบอกให้นักเรียนพิจารณาและคิดตามไปด้วย

2. หลังจากครูฉายวิดีโอทัศน์จบลง ครูแบ่งนักเรียนอภิปรายตามหัวข้อที่กำหนดให้เป็นกระดานดำ ดังต่อไปนี้
 - 2.1 การที่ตัวละคร (สมบูรณ์และสุวรรณา) แสดงออกมาเช่นนั้นเหมาะสมหรือไม่
 - 2.2 การที่ตัวละครแม่แบบ (สมาชิกและกลุ่มเพื่อน) แสดงออกมาเช่นนั้นเหมาะสมหรือไม่
 - 2.3 การกระทำของตัวละครแม่แบบควรแก่การเลียนแบบหรือไม่ เพราะเหตุใด
3. นักเรียนสรุปความคิดเห็นในแต่ละกลุ่มและครูกล่าวเพิ่มเติมในสิ่งที่นักเรียนยังไม่ได้กล่าวถึง
4. ครูให้นักเรียนปรึกษากันเพื่อแสดงสถานการณ์จำลอง กำหนดให้ผู้ทำหน้าที่เป็นครูผู้สอน 1 คน และที่เหลือเป็นนักเรียนแสดงพฤติกรรมการเข้าร่วมกิจกรรมที่ครูมอบหมายให้ทำด้วยความเต็มใจได้อย่างเหมาะสม และในขณะที่นักเรียนกำลังแสดง ครูคอยสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนและแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมในสิ่งที่นักเรียนยังมีข้อบกพร่องอยู่ ทั้งนี้เพื่อเป็นข้อมูลย้อนกลับไปให้นักเรียน เพื่อนักเรียนจะได้นำไปปรับปรุงการปฏิบัติของตนให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

ค. ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปข้อคิดและประโยชน์เกี่ยวกับการตระหนักถึงความสำคัญและการแสดงพฤติกรรมการเข้าร่วมกิจกรรมด้วยความเต็มใจได้อย่างเหมาะสม

การประเมินผล

1. สังเกตความสนใจของนักเรียนในการดูวิดีโอทัศน์แม่แบบ
2. สังเกตการแสดงความคิดเห็นของนักเรียน
3. สังเกตการสรุปของนักเรียน

บทละครแม่แบบครั้งที่ 11 เรื่อง "ร่วมมือร่วมใจ"

SCENE	SHOT	FIGURE	SOUND
1	1	CAPTION บทละครแม่แบบเรื่อง "ร่วมมือ ร่วมใจ"	FADE IN / OUT ดนตรี
	2	FADE IN บรรยากาศในชั้นเรียน ครูจรรยา กำลังให้นักเรียนทำกิจกรรมกลุ่ม จนชั่วโมงแนะนำ	
	3	MS ครูจรรยาอธิบายกิจกรรม	"สำหรับวันนี้ ครูจะให้นักเรียนทำ กิจกรรมเล่านิทานประกอบการแสดง โดยครูจะแบ่งนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม ๆ ละ 4 คน ซึ่งแต่ละกลุ่ม จะต้องช่วยกันคิดนิทาน 1 เรื่อง ปรึกษากันว่าเนื้อเรื่องเป็นอย่างไร ใครเป็นผู้บรรยาย และใครบ้างเป็น ผู้แสดง กำหนดเวลาในการแสดง เรื่องละ 5 นาที ช่วงนี้ครูมีเวลา ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มและปรึกษากัน ประมาณ 10 นาที มีใครจะถาม อะไรเพิ่มเติมไหมคะ"
	4	MCU วิภาภรณ์ถาม	"แล้วกลุ่มไหนจะแสดงก่อนคะ"
	5	MS ครูจรรยา	"ครูจะจับฉลากซึ่งมีหมายเลขกลุ่ม กำกับอยู่ ถือว่าทุกกลุ่มพร้อมที่จะ แสดง ใครมีข้อสงสัยจะถามอีก ไหมคะ"

SCENE	SHOT	FIGURE	SOUND
2	6	MLS นักเรียนชั้นพร้อมที่จะทำกิจกรรม ครูริยาให้นักเรียนแบ่งกลุ่มและ ช่วยกันปรึกษา	
	1	MLS ครูริยาเดินสำรวจดูการทำงาน FOLLOW กลุ่ม และให้คำแนะนำเป็นบาง ครั้ง	
	2	MS ภาพจับที่กลุ่มของสมาชิกที่กำลังร่วม ปรึกษากันอย่างตั้งใจ	
	3	MS ภาพจับที่กลุ่มของสุรศักดิ์ที่ปรึกษากัน ไป ส่งเสียงหัวเราะบ้างเป็นครั้ง คราว	
	4	MS ภาพจับที่กลุ่มของกมล ซึ่งสมาชิก บางคนไม่ออกความคิดเห็น โดย เฉพาะสมบุรณ์นั่งฟังเพื่อนตลอด เวลา	
	5	MCU กมลหันหน้ามาถาม	"บุรณ์ ช่วยกันคิดบ้างซิ นั่งฟังอยู่ได้"
	6	CU สมบุรณ์ตอบกลับ	"ฉันไม่ค่อยมีความสามารถ ไม่รู้จะ แสดงได้หรือเปล่า"
	7	MCU วิภาเสนอ	"ไม่รู้ละ ถ้าแสดงไม่ได้ก็ต้องเป็น ผู้บรรยาย"
	8	CU สมบุรณ์ตอบรับอย่างไม่เต็มใจนัก	"เออ เออ เป็นคนแสดงก็ได้ ข้างเกาะให้มันผ่าน ๆ ไป"

SCENE	SHOT	FIGURE	SOUND
2	9	MS ภาพจับที่กลุ่มของดารา สุวรรณา นั่งแยกตัวออกมาจากกลุ่ม ในขณะที่ ที่ดาราเป็นคนเสนอความคิดเห็น โดยตลอด	"ตกลงเอาอย่างนั้นก็แล้วกันนะ เล่นกันให้สุดฝีมือเลยพวกเรา"
	10	MCU ดาราหันมามองสุวรรณา	"สุวรรณา เธอว่าอย่างไร ตกลง ตามนี้หรือเปล่า"
	11	CU สุวรรณาตอบปฏิเสธ	"จะเอาอย่างไรรู้ข้าง ฉันเล่นไม่ได้ ขาดฉันเสียคน กลุ่มนี้แสดงได้"
	12	MCU กุศลแย้ง	"เธอไม่เต็มใจที่ความร่วมมือเลย หรือ"
	13	CU สุวรรณาโต้ตอบ	"ไม่รู้ล่ะ ครูจะว่าอย่างไรก็ข้างเถอะ"
	14	MS ครูจริยากถามนักเรียน	"กลุ่มไหนพร้อมที่จะแสดงแล้วละ"
	15	MCU สมาชิกมือและลุกขึ้นยืนตอบ	"กลุ่มหนูค่ะ แสดงก่อนเลยได้ไหมคะ"
	16	CU ครูจริยากกล่าว	"ดีมากค่ะ เดี่ยวเตรียมตัวแสดงได้ เลย และกลุ่มไหนยังไม่พร้อมหรือมี ปัญหา จะให้ครูช่วยเหลือไหมคะ"
	17	MCU ดาราหันหน้ามองสุวรรณาพร้อมกับ PAN/MS ถ่ายหน้า ในขณะที่ที่กลุ่มมองไปที่ครู จริยา เหมือนจะบอกอะไรบ้าง อย่างที่เกิดขึ้นในกลุ่ม	
			ZOOM IN FADE OUT / CUT

โปรแกรมการสอนโดยการใช้เทคนิคแม่แบบ การสอนครั้งที่ 12

ชื่อเรื่อง ปัจฉินิเทศ

เวลา 50 นาที

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนบอกความหมายของมารยาทอันขึ้นเรียนและลักษณะที่แสดงถึงการมีมารยาทอันขึ้นเรียน
2. เพื่อให้นักเรียนตระหนักถึงความสำคัญของการไม่ลุกเดินไปเดินมาโดยไม่ได้รับอนุญาต การไม่พูดคุยกัน การไม่พูดสอดแทรกขณะที่ครูกำลังอธิบาย การไม่ส่งเสียงรบกวนผู้อื่นตอบคำถามไม่ได้ การนั่งด้วยอาการสำรวม การไม่ขยิบตาหรือเสือกส่ายสิ่งของจี้ผู้อื่น การไม่รบกวนผู้อื่น การไม่นำเอางานหรือวิชาอื่นขึ้นมาทำ การไม่แสดงกิริยาและใช้ถ้อยคำหยาบคาย และการเข้าร่วมกิจกรรมด้วยความเต็มใจ
3. เพื่อให้นักเรียนนำมารยาทอันขึ้นเรียนไปประยุกต์ใช้ให้เป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้

กิจกรรมการเรียนการสอน

ก. ขั้นนำ

ครูสนทนาและซักถามนักเรียนว่านักเรียนควรมีมารยาทอันขึ้นเรียนหรือไม่ เพราะเหตุใด

ข. ขั้นสอน

1. ครูบอกความหมาย ความสำคัญและลักษณะที่แสดงถึงการมีมารยาทอันขึ้นเรียน
2. ครูให้นักเรียนบอกเหตุผลของตนเองในการเลือกที่จะกระทำหรือไม่กระทำพฤติกรรมที่แสดงถึงความเป็นผู้มีมารยาทอันขึ้นเรียน
3. ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มละ 4 คน ให้นักเรียนร่วมอภิปรายและรายงานผลเกี่ยวกับการนำมารยาทอันขึ้นเรียนไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

4. ครูให้นักเรียนแต่ละคนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ การสอนเรื่อง มารยาทบนชั้นเรียน

ค. ขั้นสรุป

ครูสรุปประเด็นสำคัญของนักเรียนเกี่ยวกับมารยาทบนชั้นเรียน ประโยชน์ที่ได้รับนั้น นักเรียนนำสิ่งที่ได้จากการเข้าร่วมกิจกรรมมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันและครูกล่าว อำนานักเรียน

การประเมินผล

1. สังเกตการบอกเหตุผลในการเลือกที่จะกระทำหรือไม่กระทำตามแม่แบบ
2. สังเกตการเข้าร่วมอภิปรายและรายงานผลของนักเรียน
3. สังเกตการสรุปของนักเรียน

โปรแกรมการสอนโดยการให้ข้อเสนอแนะ

เรื่อง

มารยาทในชั้นเรียน

ครั้งที่	ชื่อเรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีการดำเนินการ	อุปกรณ์/การประเมินผล
1	ปฐมนิเทศ	1. เพื่อให้นักเรียนกับนักเรียน และครูกับนักเรียนเกิดความคุ้นเคยกัน 2. เพื่อให้นักเรียนบอกวัตถุประสงค์ของกิจกรรมในครั้งนี้ได้ 3. เพื่อให้นักเรียนทราบวัตถุประสงค์ของการสอนเรื่องมารยาทในชั้นเรียน 4. เพื่อให้นักเรียนเข้าใจความหมายของคำว่า "มารยาทในชั้นเรียน" 5. เพื่อให้นักเรียนบอกลักษณะสำคัญที่แสดงถึงการมี	ก. <u>ขั้นนำ</u> ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับความสำคัญของการทำความรู้จักซึ่งกันและกันระหว่างนักเรียนกับนักเรียน และครูกับนักเรียน โดยครูแนะนำตัวเองให้นักเรียนทุกคนรู้จัก ข. <u>ขั้นสอน</u> 1. ให้นักเรียนร่วมกิจกรรมสร้างความคุ้นเคยโดยครูให้นักเรียนแต่ละคนหยิบชิ้นส่วนรูปของจดหมายที่แบ่งออกเป็น ส่วน ๆ คนละ 1 ชิ้น 2. ให้นักเรียนนำชิ้นส่วนรูปของจดหมายที่ตนหยิบได้ไปหาชิ้นส่วนรูปของจดหมายที่อยู่กับเพื่อน ๆ เพื่อนำมาประกอบกันให้เป็นรูปของจดหมายที่สมบูรณ์	<u>อุปกรณ์</u> 1. รูปของจดหมาย 4 รูปแต่ละรูปจะแบ่งออกเป็น 2 ส่วนที่มีขนาดและลักษณะการตัดแบ่งที่แตกต่างกัน 2. ปากกา 8 ด้าม <u>การประเมินผล</u> 1. สังเกตจากการซักถามข้อมูลซึ่งกันและกันของนักเรียนแต่ละคู่ 2. สังเกตจากการแนะนำเพื่อนให้คนอื่นรู้จัก 3. สังเกตจากการตั้งคำถามของนักเรียนขณะที่ครูอธิบาย 4. สังเกตจากการตอบคำถามและการสรุปของนักเรียน

ครั้งที่	ชื่อเรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	อุปกรณ์/การประเมินผล
		มารยาทในชั้นเรียน ได้	3. ให้นักเรียนแต่ละคู่ซักถามข้อมูลส่วนตัวของกันและกันและจดข้อมูลที่ได้ลงในส่วนของตัวเอง จากนั้นให้นักเรียนแต่ละคู่ออกมาแนะนำเพื่อนที่เป็นคู่ของตน ให้นักเรียนคนอื่น ๆ ทราบ 4. เมื่อนักเรียนออกมาแนะนำตัวจนครบทุกคนแล้ว ให้นักเรียนช่วยกันสรุปกิจกรรมนี้ว่ามีวัตถุประสงค์อะไร 5. ครูสรุปวัตถุประสงค์ของกิจกรรมว่าเพื่อให้นักเรียนที่ไมคุ้นเคยกันมาก่อนได้เปิดเผยข้อมูลส่วนตัวของตัวเอง เพื่อจะได้ทำความรู้จักและสามารถแนะนำเพื่อนให้นักเรียนคนอื่น ๆ ได้รู้จักด้วย ตลอดจนสนใจและตั้งคำถามสิ่งที่เพื่อน ๆ ได้พูดนั้นเป็นสิ่งที่ดี ถือว่าเป็นผู้มีมารยาทในการฟัง 6. ครูอธิบายรายละเอียดเกี่ยวกับวัตถุประสงค์และลักษณะ	

ครั้งที่	ชื่อเรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	อุปกรณ์/การประเมินผล
			การสอน โดยการให้ข้อสังเกตเรื่อง "มารยาทบนชั้นเรียน" 7. ครูสนทนากับถึงความสำคัญของการที่จะต้องมีมารยาทขณะอยู่บนชั้นเรียนและลักษณะสำคัญที่แสดงถึงการมีมารยาทบนชั้นเรียน 8. ครูอธิบายความหมายของคำว่า "มารยาทบนชั้นเรียน" และครูเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามข้อสงสัย ค. <u>ขั้นสรุป</u> ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปสิ่งที่ได้เรียนมาทั้งหมด โดยครูคอยสังเกตความเข้าใจของนักเรียน และช่วยเหลือเติมเต็มสิ่งที่นักเรียนยังไม่ได้กล่าวถึง จากนั้นครูนัดหมายวัน เวลา และสถานที่ที่จะพบกันเพื่อเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ในครั้งต่อไป	

ครั้งที่	ชื่อเรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	อุปกรณ์/การประเมินผล
2	มารยาท งานการไม่ ลุกเดินไป เดินมา โดยไม่ได้อ รับอนุญาต งานขณะที่ ครูสอน	1. เพื่อให้นักเรียน ตระหนักถึงความ สำคัญของการไม่ลุก เดินไปเดินมาโดย ไม่ได้รับอนุญาต ขณะที่ครูสอน 2. เพื่อให้นักเรียน บอกลักษณะของการ ไม่ลุกเดินไปเดินมา และการลุกเดินไป เดินมาโดยไม่ได้รับ อนุญาตขณะที่ครูสอน ได้	ก. <u>ขั้นนำ</u> ครูสนทนาและซักถาม นักเรียนว่างานขณะที่ครูกำลังสอน ปรากฏว่ามีนักเรียนบางคนเดิน ไปเดินมาโดยไม่เกรงใจครู ผู้สอน นักเรียนคิดว่าการกระทำ ของนักเรียนคนนั้นเหมาะสม หรือไม่ เพราะเหตุใด ข. <u>ขั้นสอน</u> ครูแจกเอกสารเรื่อง "เดิน เพลินเกินงาม" ที่มีเรื่องราว เกี่ยวกับการลุกเดินไปเดินมา โดยไม่ได้รับอนุญาตและการลุก เดินไปเดินมาโดยได้รับอนุญาต งานขณะที่ครูสอนให้นักเรียนอ่าน จากนั้นครูเปิดโอกาสให้นักเรียน อภิปรายและซักถามข้อสงสัย ค. <u>ขั้นสรุป</u> ครูและนักเรียนร่วมกันสรุป สิ่งที่ได้เรียนมาทั้งหมด และครู กล่าวเพิ่มเติมในสิ่งที่นักเรียน ยังไม่ได้กล่าวถึง	อุปกรณ์ เอกสารเรื่อง "เดินเพลินเกินงาม" การประเมินผล 1. สังเกตจาก ความสนใจของนักเรียน 2. สังเกตจาก การตอบคำถามของ นักเรียน 3. สังเกตจาก การสรุปของนักเรียน

ครั้งที่	ชื่อเรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	อุปกรณ์/การประเมินผล
3	มารยาท ในการไม่ พูดคุยกัน ขณะที่ครู สอน	1. เพื่อให้นักเรียน ตระหนักถึงความ สำคัญของการไม่พูด คุยกันขณะที่ครูสอน 2. เพื่อให้นักเรียน บอกลักษณะของการ พูดคุยกันและการไม่ พูดคุยกันขณะที่ครูสอน ได้	ก. <u>ขั้นนำ</u> ครูสนทนาและซักถาม นักเรียนว่าในขณะที่ครูกำลังสอน ปรากฏว่ามีนักเรียนหลายคนจับคู่ หรือจับกลุ่มคุยกัน โดยไม่สนใจ บทเรียนที่ครูสอน นักเรียนคิดว่า การกระทำของนักเรียนเหล่านั้น เหมาะสมหรือไม่ เพราะเหตุใด ข. <u>ขั้นสอน</u> ครูแจกเอกสารเรื่อง "อดใจไว้ก่อน" ที่มีเรื่องราว เกี่ยวกับการพูดคุยกันและการ ไม่พูดคุยกันขณะที่ครูสอนให้ นักเรียนอ่าน จากนั้นครูเปิด โอกาสให้นักเรียนอภิปราย และซักถามข้อสงสัย ค. <u>ขั้นสรุป</u> ครูและนักเรียนร่วมกันสรุป สิ่งที่ได้เรียนมาทั้งหมด และครู กล่าวเพิ่มเติมในสิ่งที่นักเรียนยัง ไม่ได้อีกถึง	อุปกรณ์ เอกสารเรื่อง "อดใจไว้ก่อน" <u>การประเมินผล</u> 1. สังเกตจาก ความสนใจของนักเรียน 2. สังเกตจาก การตอบคำถามของ นักเรียน 3. สังเกตจาก การสรุปของนักเรียน

ครั้งที่	ชื่อเรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	อุปกรณ์/การประเมินผล
4	มารยาท งานการไม่ พูดสอด แทรกขณะ ที่ครูกำลัง อธิบาย	1. เพื่อให้นักเรียน ตระหนักถึงความ สำคัญของการไม่พูด สอดแทรกขณะที่ครู กำลังอธิบาย 2. เพื่อให้นักเรียน บอกลักษณะของการ พูดสอดแทรกและการ ไม่พูดสอดแทรกขณะที่ ครูกำลังอธิบายได้	ก. <u>ขั้นนำ</u> ครูสนทนาและซักถาม นักเรียนว่างานขณะที่ครูกำลัง อธิบายบทเรียนให้นักเรียนฟัง ถ้าหากมีนักเรียนคนหนึ่งพูดสอด แทรกขณะที่ครูยังอธิบายไม่จบ หรือถามคำถามขึ้นกลางคัน นักเรียนคิดว่ากรกระทำของ นักเรียนคนนั้นเหมาะสมหรือไม่ เพราะเหตุใด ข. <u>ขั้นสอน</u> ครูแจกเอกสารเรื่อง "โปรตรอลักนิตคิดจะพูด" ที่มี เรื่องราวเกี่ยวกับการพูดสอด แทรกและการไม่พูดสอดแทรก ขณะที่ครูกำลังอธิบายให้นักเรียน อ่าน จากนั้นครูเปิดโอกาสให้ นักเรียนอภิปรายและซักถามข้อ สงสัย ค. <u>ขั้นสรุป</u> ครูและนักเรียนร่วมกันสรุป สิ่งที่ได้เรียนมาทั้งหมดและครู กล่าวเพิ่มเติมในสิ่งที่นักเรียน ยังไม่ได้กล่าวถึง	อุปกรณ์ เอกสารเรื่อง "โปรตรอ ลักนิตคิดจะพูด" <u>การประเมินผล</u> 1. สังเกตจากความ สนใจของนักเรียน 2. สังเกตจากการ ตอบคำถามของนักเรียน 3. สังเกตจากการ สรุปของนักเรียน

ครั้งที่	ชื่อเรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	อุปกรณ์/การประเมินผล
5	มารยาท งานการไม่ ส่งเสียง รบกวนเมื่อ ผู้อื่นตอบ คำถาม ไม่ได้	1. เพื่อให้นักเรียน ตระหนักถึงความ สำคัญของการไม่ ส่งเสียงรบกวนผู้อื่น ตอบคำถามไม่ได้ 2. เพื่อให้นักเรียน บอกลักษณะของการ ส่งเสียงรบกวนและการ ไม่ส่งเสียงรบกวนเมื่อ ผู้อื่นตอบคำถาม ไม่ได้ได้	ก. <u>ขั้นนำ</u> ครูสนทนาซักถามนักเรียนว่า ในขณะที่ครูถามคำถามนักเรียน คนหนึ่ง ปรากฏว่านักเรียนคนนั้น ตอบคำถามครูไม่ได้ แต่มีนักเรียน 3-4 คน ส่งเสียงหัวเราะด้วยความ สนุก ขบขันหรือหัวเราะเยาะ นักเรียนคิดว่าการกระทำของ นักเรียนเหล่านั้นเหมาะสมหรือไม่ เพราะเหตุใด ข. <u>ขั้นสอน</u> ครูแจกเอกสารเรื่อง "หับกม กันนั้นไม่ดี" ที่มีเรื่องราวเกี่ยวกับการ การส่งเสียงรบกวนและการไม่ส่ง เสียงรบกวนเมื่อผู้อื่นตอบคำถามไม่ได้ ให้นักเรียนอ่าน จากนั้นครูเปิด โอกาสให้นักเรียนอภิปรายและ ซักถามข้อสงสัย ค. <u>ขั้นสรุป</u> ครูและนักเรียนร่วมกันสรุป สิ่งที่ได้เรียนมาทั้งหมดและครู กล่าวเพิ่มเติมว่าสิ่งที่นักเรียนยัง ไม่ได้กล่าวถึง	อุปกรณ์ เอกสารเรื่อง "หับกมกันนั้นไม่ดี" การประเมินผล 1. สังเกตจาก ความสนใจของนักเรียน 2. สังเกตจาก การตอบคำถามของ นักเรียน 3. สังเกตจาก การสรุปของนักเรียน

ครั้งที่	ชื่อเรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	อุปกรณ์/การประเมินผล
6	มารยาท ในการ นั่งด้วย อาการ สำรวม	1. เพื่อให้นักเรียน ตระหนักถึงความ สำคัญของการนั่ง ด้วยอาการสำรวม 2. เพื่อให้นักเรียน บอกลักษณะของการ นั่งด้วยอาการ สำรวมและการ นั่งด้วยอาการไม่ สำรวมได้	ก. <u>ขั้นนำ</u> ครูสนทนาและซักถามนักเรียน ว่าในขณะที่ครูกำลังสอน นักเรียน ส่วนใหญ่นั่งเรียนอย่างตั้งใจ และ อยู่ในความเรียบร้อยแต่มักมีนักเรียน บางคนนั่งโยกแกว่ง นั่งเคาะโต๊ะ นั่งเอามือเท้าคาง นั่งพุดหน้ากับ โต๊ะ หรือนั่งเหยียดแขนขาขึ้นนอก ไปนอกโต๊ะ นักเรียนคิดว่าการ กระทำของนักเรียนเหล่านั้น เหมาะสมหรือไม่ เพราะเหตุใด ข. <u>ขั้นสอน</u> ครูแจกเอกสารเรื่อง "นั่งดี ดูดี" ที่มีเรื่องราวเกี่ยวกับมารยาท นั่งด้วยอาการไม่สำรวมและการนั่ง ด้วยอาการสำรวมให้นักเรียนอ่าน จากนั้นครูเปิดโอกาสให้นักเรียน อภิปรายและซักถามข้อสงสัย ค. <u>ขั้นสรุป</u> ครูและนักเรียนร่วมกันสรุป สิ่งที่ได้เรียนมาทั้งหมด และครู กล่าวเพิ่มเติมในสิ่งที่นักเรียนยัง ไม่ได้กล่าวถึง	อุปกรณ์ เอกสารเรื่อง "นั่งดี ดูดี" การประเมินผล 1. สังเกตจาก ความสนใจของนักเรียน 2. สังเกตจาก การตอบคำถามของ นักเรียน 3. สังเกตจาก การสรุปของนักเรียน

ครั้งที่	ชื่อเรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	อุปกรณ์/การประเมินผล
7	มารยาท งานการไม่ รบกวนหรือ เสือกาส สิ่งของให้ ผู้อื่น	1. เพื่อให้นักเรียน ตระหนักถึงความ สำคัญของการไม่ รบกวนหรือเสือกาส สิ่งของให้ผู้อื่น 2. เพื่อให้นักเรียน บอกลักษณะของการ รบกวนหรือเสือกาส สิ่งของและการไม่ รบกวนหรือไม่เสือกาส สิ่งของให้ผู้อื่นได้	ข. <u>ขั้นนำ</u> ครูสนทนาและซักถามนักเรียน ว่าในขณะที่นักเรียนกำลังปฏิบัติ กิจกรรมที่ครูมอบหมายให้ทำร่วม กันอยู่นั้น ปรากฏว่ามีนักเรียน คนหนึ่งขอยืมอุปกรณ์การเรียนจาก นักเรียนอีกคนหนึ่ง แต่นักเรียนคน นั้นไม่ได้รับส่งอุปกรณ์ให้ แต่กลับ รบกวนหรือเสือกาสสิ่งของให้แทน นักเรียนคิดว่าการกระทำของ นักเรียนคนนั้นเหมาะสมหรือไม่ เพราะเหตุใด ข. <u>ขั้นสอน</u> ครูแจกเอกสารเรื่อง "จ้ ธอดด้วยจ้จ" ที่มีเรื่องราวเกี่ยวกับ กับการรบกวนหรือเสือกาสสิ่งของ และการหยิบยืมสิ่งของส่งให้ผู้อื่น ให้นักเรียนอ่าน จากนั้นครูเปิด โอกาสให้นักเรียนอภิปรายและ ซักถามข้อสงสัย ค. <u>ขั้นสรุป</u> ครูและนักเรียนร่วมกันสรุป สิ่งที่ได้เรียนมาทั้งหมดและครู กล่าวเพิ่มเติมถึงสิ่งที่นักเรียน ยังไม่ได้กล่าวถึง	อุปกรณ์ เอกสารเรื่อง "จ้ธอดด้วยจ้จ" การประเมินผล 1. สังเกตจาก ความสนใจของนักเรียน 2. สังเกตจาก การตอบคำถามของ นักเรียน 3. สังเกตจาก การสรุปของนักเรียน

ครั้งที่	ชื่อเรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	อุปกรณ์/การประเมินผล
8	มารยาท ในการ ไม่รบกวน ผู้อื่นขณะ ที่ปฏิบัติ กิจกรรม	1. เพื่อให้นักเรียน ตระหนักถึงความ สำคัญของการไม่ รบกวนผู้อื่นขณะที่ ปฏิบัติกิจกรรม 2. เพื่อให้นักเรียน บอกลักษณะของการ รบกวนและการไม่ รบกวนผู้อื่นขณะที่ ปฏิบัติกิจกรรมได้	ก. <u>ขั้นนำ</u> ครูสนทนาและซักถามนักเรียน ว่าในขณะที่นักเรียนกำลังปฏิบัติ กิจกรรมร่วมกับเพื่อน ๆ อยู่ นั้น ปรากฏว่ามีนักเรียนบางคนส่ง เสียงเอะอะหรือเล่นหยอกล้อ เพื่อน นักเรียนคิดว่าควรกระทำ ของนักเรียนคนนั้นเหมาะสมหรือ ไม่ เพราะเหตุใด ข. <u>ขั้นสอน</u> ครูแจกเอกสารเรื่อง "ต่าง คนต่างทำ" ที่มีเรื่องราวเกี่ยวกับ การรบกวนและการไม่รบกวนผู้อื่น ขณะที่ปฏิบัติกิจกรรมให้นักเรียน อ่าน จากนั้นครูเปิดโอกาสให้นัก เรียนอภิปรายและซักถามข้อ สงสัย ค. <u>ขั้นสรุป</u> ครูและนักเรียนร่วมกันสรุป สิ่งที่ได้เรียนมาทั้งหมดและครู กล่าวเพิ่มเติมสิ่งที่นักเรียน ยังไม่ได้กล่าวถึง	<u>อุปกรณ์</u> เอกสารเรื่อง "ต่างคนต่างทำ" <u>การประเมินผล</u> 1. สังเกตจาก ความสนใจของนักเรียน 2. สังเกตจาก การตอบคำถามของ นักเรียน 3. สังเกตจาก การสรุปของนักเรียน

ครั้งที่	ชื่อเรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	อุปกรณ์/การประเมินผล
9	มารยาท งานการ ไม่นำเอา งานหรือ วิชาอื่น ขึ้นมาทำ	1. เพื่อให้นักเรียน ตระหนักถึงความ สำคัญของการไม่นำ เอางานหรือวิชาอื่น ขึ้นมาทำ 2. เพื่อให้นักเรียน บอกลักษณะของการ นำเอางานหรือวิชา อื่นขึ้นมาทำ และ การไม่นำเอางาน หรือวิชาอื่นขึ้นมา ทำได้	ก. <u>ขั้นนำ</u> ครูสนทนาและซักถามนักเรียน ว่าในขณะที่นักเรียนกำลังปฏิบัติ กิจกรรมร่วมกับเพื่อน ๆ อยู่ ปรากฏว่ามีนักเรียนบางคนนำเอา งานหรือวิชาอื่นขึ้นมาทำแทนงานที่ ครูสั่งหรือมอบหมายให้นักเรียนคิด ว่าการกระทำของนักเรียนคนนั้น เหมาะสมหรือไม่ เพราะเหตุใด ข. <u>ขั้นสอน</u> ครูแจกเอกสารเรื่อง "แบ่ง เวลาให้เหมาะสม" ที่มีเรื่องราว เกี่ยวกับการนำเอางานหรือวิชา อื่นขึ้นมาทำและการไม่นำเอางาน หรือวิชาอื่นขึ้นมาทำขณะที่ปฏิบัติ กิจกรรมให้นักเรียนอ่าน จากนั้น ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนอภิปราย และซักถามข้อสงสัย ค. <u>ขั้นสรุป</u> ครูและนักเรียนร่วมกันสรุป สิ่งที่ได้เรียนมาทั้งหมด และครู กล่าวเพิ่มเติมในสิ่งที่นักเรียน ยังไม่ได้กล่าวถึง	อุปกรณ์ เอกสารเรื่อง "แบ่งเวลาให้เหมาะสม" การประเมินผล 1. สังเกตจาก ความสำเร็จของนักเรียน 2. สังเกตจาก การตอบคำถามของ นักเรียน 3. สังเกตจาก การสรุปของนักเรียน

ครั้งที่	ชื่อเรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	อุปกรณ์/การประเมินผล
11	มารยาท งานการ เข้าร่วม กิจกรรม ด้วยความ เต็มใจ	1. เพื่อให้นักเรียน ตระหนักถึงความ สำคัญของการเข้า ร่วมกิจกรรมด้วย ความเต็มใจ 2. เพื่อให้นักเรียน บอกลักษณะของการ เข้าร่วมกิจกรรม ด้วยความเต็มใจ และการไม่เข้าร่วม กิจกรรมด้วยความ เต็มใจได้	ก. <u>ขั้นนำ</u> ครูสนทนาและซักถามนักเรียน ว่าจนกระทั่งที่นักเรียนกำลังปฏิบัติ กิจกรรมหรืองานที่ครูมอบหมาย ให้ทำนั้น ปรากฏว่ามีนักเรียน คนหนึ่งนั่งเฉย ๆ โดยไม่ช่วย เพื่อนทำกิจกรรม อีกทั้งยังบอก ปัดความรับผิดชอบ นักเรียนคิดว่า การกระทำของนักเรียนคนนั้น เหมาะสมหรือไม่ เพราะเหตุใด ข. <u>ขั้นสอน</u> ครูแจกเอกสารเรื่อง "ร่วม มือร่วมใจ" ที่มีเรื่องราวเกี่ยวกับ การเข้าร่วมและการไม่เข้าร่วม กิจกรรมด้วยความเต็มใจให้ นักเรียนอ่าน จากนั้นครูเปิด โอกาสให้นักเรียนอภิปรายและ ซักถามข้อสงสัย ค. <u>ขั้นสรุป</u> ครูและนักเรียนร่วมกันสรุป สิ่งที่ได้เรียนมาทั้งหมดและครู กล่าวเพิ่มเติมในสิ่งที่นักเรียน ยังไม่ได้กล่าวถึง	<u>อุปกรณ์</u> เอกสารเรื่อง "ร่วมมือร่วมใจ" <u>การประเมินผล</u> 1. สังเกตจาก ความสนใจของนักเรียน 2. สังเกตจาก การตอบคำถามของ นักเรียน 3. สังเกตจาก การสรุปของนักเรียน

ครั้งที่	ชื่อเรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	อุปกรณ์/การประเมินผล
12	ปัจจัย นิเทศ	1. เพื่อให้นักเรียนบอกความหมายของมารยาทในชั้นเรียน และลักษณะที่แสดงถึงการมีมารยาทในชั้นเรียน 2. เพื่อให้นักเรียนตระหนักถึงความสำคัญของการไม่ลุกเดินไปเดินมาโดยไม่ได้รับอนุญาต การไม่พูดคุยกัน การไม่พูดสอดแทรกขณะที่ครูกำลังอธิบาย การไม่ส่งเสียงหึ่งเมื่อผู้อื่นตอบคำถามไม่ได้ การนั่งด้วยอาการสำรวม การไม่รบกวนผู้อื่น การไม่นำเอางานหรือวิชาอื่นขึ้นมาทำ การไม่	ก. <u>ขั้นนำ</u> ครูสนทนาและซักถามนักเรียนว่านักเรียนควรมีมารยาทในชั้นเรียนหรือไม่ เพราะเหตุใด ข. <u>ขั้นสอน</u> 1. ครูบอกความหมาย ความสำคัญและลักษณะที่แสดงถึงการมีมารยาทในชั้นเรียน 2. ครูให้นักเรียนบอกเหตุผลของตนเองในการเลือกที่จะกระทำหรือไม่กระทำพฤติกรรมที่แสดงถึงความเป็นผู้มีมารยาทในชั้นเรียน 3. ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม ๆ ละ 4 คน ให้นักเรียนร่วมอภิปรายและรายงานผลเกี่ยวกับการนำมารยาทในชั้นเรียนไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน 4. ครูให้นักเรียนแต่ละคนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้การสนทนาเรื่อง มารยาทในชั้นเรียน	<u>การประเมินผล</u> 1. สังเกตจากความสำเร็จของนักเรียน 2. สังเกตจากการอภิปรายและตอบคำถามของนักเรียน 3. นักเรียนสามารถบอกเหตุผลของการแสดงมารยาทในชั้นเรียนได้เหมาะสมกับบุคคล โอกาส และสถานที่

ครั้งที่	ชื่อเรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	อุปกรณ์/การประเมินผล
		แสดงกิริยาและใช้ ถ้อยคำหยานคาย และการเข้าร่วม กิจกรรมด้วยความ เต็มใจ	ค. <u>ขั้นสรุป</u> ครูสรุปประเด็นสำคัญของ นักเรียนเกี่ยวกับมารยาท นักเรียนเกี่ยวกับมารยาท ขั้นเรียน ประโยชน์ที่ได้รับ เน้นนักเรียนนำสิ่งที่ได้รับจาก การเข้าร่วมกิจกรรมไปประยุกต์ ใช้ในชีวิตประจำวัน และครูกล่าว อำนวยการเรียน	

หมายเหตุ การสอนแต่ละครั้งใช้เวลา 50 นาที

การสอนโดยการให้ข้อเสนอแนะ

การสอนครั้งที่ 1

ชื่อเรื่อง ปฐมนิเทศ

เวลา 50 นาที

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ให้นักเรียนกับนักเรียนและครูกับนักเรียนเกิดความคุ้นเคยกัน
2. เพื่อให้ให้นักเรียนบอกวัตถุประสงค์ของกิจกรรมในครั้งนี้ได้
3. เพื่อให้ให้นักเรียนทราบวัตถุประสงค์ของการสอนเรื่องมารยาทในชั้นเรียน
4. เพื่อให้ให้นักเรียนเข้าใจความหมายของคำว่า "มารยาทในชั้นเรียน"
5. เพื่อให้ให้นักเรียนบอกลักษณะสำคัญที่แสดงถึงการมีมารยาทในชั้นเรียนได้

อุปกรณ์

1. กระดาษรูปของจดหมาย 4 รูป แต่ละรูปจะแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ที่มีขนาดและลักษณะการตัดแบ่งที่แตกต่างกัน
2. ปากกา 8 ด้าม

วิธีดำเนินการ

ก. ขั้นนำ

ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับความสำคัญของการทำความรู้จักซึ่งกันและกันระหว่างนักเรียนกับนักเรียน และครูกับนักเรียน โดยครูแนะนำตัวเองให้นักเรียนทุกคนรู้จัก

ข. ขั้นสอน

1. ให้นักเรียนร่วมกิจกรรมสร้างความคุ้นเคย โดยครูให้นักเรียนแต่ละคนหยิบชิ้นส่วนรูปของจดหมายที่แบ่งออกเป็นส่วน ๆ คนละ 1 ชิ้น
2. ให้นักเรียนนำชิ้นส่วนรูปของจดหมายที่ตนหยิบได้ไปหาชิ้นส่วนรูปของจดหมายที่อยู่กับเพื่อน ๆ เพื่อนำมาประกอบกันให้เป็นรูปของจดหมายที่สมบูรณ์

3. ให้ให้นักเรียนแต่ละคู่ซักถามข้อมูลส่วนตัวของกันและกัน และจดข้อมูลที่ได้ลงในส่วน
ของช่องจดหมายของตนเอง จากนั้นให้นักเรียนแต่ละคู่ออกมาแนะนำเพื่อนที่เป็นคู่
ของตนให้นักเรียนคนอื่น ๆ ทราบ
4. เมื่อนักเรียนออกมาแนะนำตัวจนครบทุกคนแล้ว ครูให้นักเรียนช่วยกันสรุปกิจกรรม
นี้ว่ามีวัตถุประสงค์อะไร
5. ครูสรุปวัตถุประสงค์ของกิจกรรมว่า เพื่อให้นักเรียนที่ไม่คุ้นเคยกันมาก่อนได้เปิดเผย
ข้อมูลส่วนตัว เพื่อจะได้ทำความรู้จักและสามารถแนะนำเพื่อนให้นักเรียนคนอื่น ๆ
ได้รู้จักด้วย ตลอดจนสนใจและตั้งใจฟังในสิ่งที่เพื่อน ๆ ได้พูดนั้นเป็นสิ่งที่ดี ถือว่า
เป็นผู้มีมารยาทในการฟัง
6. ครูอธิบายรายละเอียดเกี่ยวกับวัตถุประสงค์และลักษณะการสอนโดยการให้ข้อสังเกต
เรื่องมารยาทในชั้นเรียน
7. ครูสนทนาถึงความสำคัญของการที่จะต้องมีการยืดยาดอยู่ชั้นเรียน และลักษณะ
สำคัญที่แสดงถึงการมีมารยาทในชั้นเรียน
8. ครูอธิบายความหมายของคำว่า "มารยาทในชั้นเรียน" และครูเปิดโอกาสให้
นักเรียนซักถามข้อสงสัย

ค. ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปสิ่งที่ได้เรียนมาทั้งหมด โดยครูคอยสังเกตความเข้าใจของ
นักเรียนและช่วยเพิ่มเติมในสิ่งที่นักเรียนยังไม่ได้กล่าวถึง จากนั้นครูนัดหมายวัน เวลา
และสถานที่ที่จะพบกันเพื่อเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

การประเมินผล

1. สังเกตจากการซักถามข้อมูลซึ่งกันและกันของนักเรียนแต่ละคู่
2. สังเกตจากการแนะนำเพื่อน ๆ ให้คนอื่นรู้จัก
3. สังเกตจากการตั้งใจฟังของนักเรียนขณะที่ครูอธิบาย
4. สังเกตจากการตอบคำถามและการสรุปของนักเรียน

การสอนโดยการนำข้อสนเทศ

การสอนครั้งที่ 2

ชื่อเรื่อง มารยาทในการไม่ลุกเดินไปเดินมาโดยไม่ได้รับอนุญาตขณะที่ครูสอน เวลา 50 นาที

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนตระหนักถึงความสำคัญของการไม่ลุกเดินไปเดินมาโดยไม่ได้รับอนุญาตขณะที่ครูสอน
2. เพื่อให้นักเรียนบอกลักษณะของการไม่ลุกเดินไปเดินมาและการลุกเดินไปเดินมาโดยไม่ได้รับอนุญาตขณะที่ครูสอนได้

อุปกรณ์ เอกสารเรื่อง "เดินเพลินเกินงาม"

วิธีดำเนินการ

ก. ขั้นนำ

ครูสนทนาและซักถามนักเรียนว่าในขณะที่ครูกำลังสอน ปรากฏว่ามีนักเรียนบางคนเดินไปเดินมาโดยไม่เกรงใจครูผู้สอน นักเรียนคิดว่าการกระทำของนักเรียนคนนั้นเหมาะสมหรือไม่ เพราะเหตุใด

ข. ขั้นสอน

ครูแจกเอกสารเรื่อง "เดินเพลินเกินงาม" ที่มีเรื่องราวเกี่ยวกับการลุกเดินไปเดินมาโดยไม่ได้รับอนุญาตและการลุกเดินไปเดินมาโดยไม่ได้รับอนุญาตขณะที่ครูสอนให้นักเรียนอ่าน จากนั้นครูเปิดโอกาสให้นักเรียนอภิปรายและซักถามข้อสงสัย

ค. ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปสิ่งที่ได้เรียนมาทั้งหมด และครูกล่าวเพิ่มเติมว่าสิ่งที่นักเรียนยังไม่ได้อ่านถึง

การประเมินผล

1. สังเกตจากความสนใจของนักเรียน
2. สังเกตจากการตอบคำถามของนักเรียน
3. สังเกตจากการสรุปของนักเรียน

เอกสารข้อสนเทศ เรื่อง

"เดินเพลินเกินงาม"

วันหนึ่งงานชั่วโมงศิลปะ ครูดวงใจกำลังอธิบายและสาธิตการเขียนตัวอักษรประดิษฐ์บน กระดาน นักเรียนส่วนใหญ่ตั้งใจฟังและดูการเขียนตัวอักษรของครู เป็นเวลาเดียวกับที่วิภาหันหน้า มาหาดาราลแล้วทำท่าทางจะขอยืมไม้บรรทัด แต่ดาราส่ายหน้าเหมือนจะบอกให้วิภารู้ว่า เธอกำลังฟัง ครูอธิบายอยู่ วิภายังคงเร่งเร้าที่จะขอยืมและแสดงสีหน้าไม่พอใจที่เห็นดาราส่ายหน้า จึงลุกเดินไป หยิบไม้บรรทัดบนโต๊ะดารา ขณะนั้นครูดวงใจเหลือบมอง แต่ก็ยังคงอธิบายต่อไป

วิภาเดินกลับมานั่งที่แล้วเอาไม้บรรทัดตีเส้นบนแบบฝึกหัด สักครู่หนึ่งจึง เดินกลับเอาไม้ บรรทัดไปคืนให้ดารา ครูดวงใจถามนักเรียนในชั้นว่า "มีใครมาเข้าใจวิธีการเขียนตัวอักษรที่ครู เขียนให้ดูบนกระดานบ้าง" สมบูรณ์ยกมือและลุกขึ้นยืนถามว่า "ครูครับ ถ้าผมจะ เขียนตามที่ครูเขียน ให้ดูนั้น ผมจะต้องไม่เกร็งมือใช่ไหม" ครูดวงใจยิ้มแล้วตอบรับ "คำถามนี้ดีมากเพราะยังมีนักเรียน หลายคนยังมีปัญหาในการวางมือที่จะเขียนอยู่ คือ ที่จริงควรเป็นอย่างนี้ เช่นตัว ก" ครูดวงใจ หันกลับไปเขียนตัวอักษรบนกระดานอีกครั้งหนึ่ง

วิภาเหลือบมองครูแล้วรีบเดินไปขอน้ำหมึกดารา ในขณะที่วิภากำลังรินหมึกใส่ขวดน้ำหมึกของ ตนอยู่นั้น ครูดวงใจได้เขียนตัวอักษรเสร็จและหันกลับมาพูดกับนักเรียน "เห็นไหมว่าการเขียนจะต้อง มีขั้นตอนทั้งงานแนวตั้งและแนวนอน โดยเขียนขึ้นลง แล้วลากไปตามปกติ เอ๊ะ นั่นวิภา เธอกำลัง ทำอะไรอยู่ละ" วิภาหยุดรินหมึกและพูด "หนูขอน้ำหมึกดาราคะ" แล้วจึงเดินกลับมานั่งที่ ครูดวงใจ ถามนักเรียนต่อไป "มีใครจะถามอะไรเพิ่มเติมหรือไม่ ก่อนที่ครูจะให้พวกเธอทำแบบฝึกหัด" สุรัชยกมือขออนุญาต "ครูครับ ผมขออนุญาตไปหาหมึกครับ เมื่อวานนี้ผมปากมนต์ชื้อปากกา เตี้ยๆครูสั่งงานผมจะได้ลงมือทำครับ" ครูดวงใจพยักหน้ารับคำ สุรัชลุกขึ้นยืนทำความเคารพ แล้วเดินไปหาหมึก ขณะเดียวกันสมเจยกมือขออนุญาตบ้างว่า "ครูคะ หนูขออนุญาตเอาสมุดแบบ ฝึกหัดไปให้สายใจคะ" ครูดวงใจตอบรับ สมเจลุกขึ้นยืนแล้วยกมือไหว้เดินไปหาสายใจ

ครูดวงใจกล่าวกับนักเรียนในชั้นว่า "ดีมากคะนักเรียน ถ้าเธอมีความจำเป็นจะลุกไปทำ ธุระอะไรให้ขออนุญาตครูเสียก่อน อย่างเช่น สุรัชและสมเจที่ปฏิบัติได้ถูกต้อง" สุรัชและ สมเจหันหน้ามายิ้มซึ่งกันและกันในขณะที่วิภาทำหน้าเศร้า

การสอนโดยการให้ข้อเสนอแนะ

การสอนครั้งที่ 3

ชื่อเรื่อง มารยาทในการไม่พูดคุยกันขณะที่ครูสอน

เวลา 50 นาที

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ให้นักเรียนตระหนักถึงความสำคัญของการไม่พูดคุยกันขณะที่ครูสอน
2. เพื่อให้ให้นักเรียนบอกลักษณะของการพูดคุยกันและการไม่พูดคุยกันขณะที่ครูสอนได้

อุปกรณ์ เอกสารเรื่อง "อดใจไว้ก่อน"

วิธีดำเนินการ

ก. ขั้นนำ

ครูสนทนาและซักถามนักเรียนว่าในขณะที่ครูกำลังสอน ปรากฏว่ามีนักเรียนหลายคนจับคู่หรือจับกลุ่มคุยกัน โดยไม่สนใจบทเรียนที่ครูสอน นักเรียนคิดว่าการกระทำของนักเรียนเหล่านั้นเหมาะสมหรือไม่ เพราะเหตุใด

ข. ขั้นสอน

ครูแจกเอกสารเรื่อง "อดใจไว้ก่อน" ที่มีเรื่องราวเกี่ยวกับการพูดคุยกัน และการไม่พูดคุยกันขณะที่ครูสอนให้นักเรียนอ่าน จากนั้นครูเปิดโอกาสให้นักเรียนอภิปรายและซักถามข้อสงสัย

ค. ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปสิ่งที่ได้เรียนมาทั้งหมด และครูกล่าวเพิ่มเติมว่าสิ่งที่นักเรียนยังไม่ได้อธิบายถึง

การประเมินผล

1. สังเกตจากความสนใจของนักเรียน
2. สังเกตจากการตอบคำถามของนักเรียน
3. สังเกตจากการสรุปของนักเรียน

เอกสารข้อเสนอเทศ เรื่อง "อดใจไว้ก่อน"

วันหนึ่งงานชั่วโมงวิทยาศาสตร์ ขณะที่ครูวิไลกำลังสอนเรื่องการสังเคราะห์แสงอยู่นั้น ปรากฏว่ามีนักเรียนกลุ่มหนึ่งกำลังพูดคุยกันอย่างสนุกสนาน โดยไม่ฟังครูสอนเลย ครูวิไลหันไปมอง นักเรียนกลุ่มนั้นและหยุดการสอนไว้ชั่วคราว นักเรียนทั้งสี่คนนั่งเงียบ บางคนหันหน้ามาสบตากัน แต่บางคนก็หันหลังสายตาศู จากนั้นครูวิไลดำเนินการสอนต่อ นักเรียนส่วนใหญ่ยังคงนั่งเรียนอย่างตั้งใจ ขำนาญเริ่มพูดส่งเสียงดังและมีเสียงหัวเราะของเพื่อนในกลุ่มดังเป็นระยะ ขณะที่สายพิณหันมามองขำนาญและแสดงสีหน้าไม่พอใจ แต่กลุ่มขำนาญไม่ได้สนใจเพื่อนรอบข้างเลย ลักครู่หนึ่งสุรชัยได้พูดปรามขึ้นว่า "เงียบหน่อยซิ ฉันฟังครูไม่รู้เรื่องเลย เดี่ยวครูถามหากเธอก็ตอบไม่ได้หรอก" กิดติหันมาพูดสำหรับ "อย่ายุ่งนะชัย แกฟังครูไปเถอะเรื่องกำลังสนุก" สมพงษ์พูดเสริมขึ้น "จริงว่ะอย่าไปสนใจเลย มันเด็กเรียน ฟังไอนาญเล่าต่อดีกว่า" และแล้วนักเรียนทั้งสี่คนยังคงจับกลุ่มคุยกันต่อไป

ครูวิไลดำเนินการสอนมาถึงช่วงหนึ่งจึงถามสมาชิกว่า "สมาชิก เธอพอจะบอกครูได้ไหมว่าอะไรเป็นตัวทำให้เกิดการสังเคราะห์แสงในพืช" สมาชิกลุกขึ้นยืนตอบ "แสงแดดจากดวงอาทิตย์ค่ะ" ครูวิไลกล่าวชมเชย "เก่งมากค่ะ ตั้งใจฟังครูสอนดีมาก" สมาชิกยิ้มอย่างภาคภูมิใจแล้วนั่งลง จากนั้นครูวิไลหันมาถามสุวรรณา "แล้วในพืชนี้สารอะไรในการช่วยสังเคราะห์แสง" สุวรรณาลุกขึ้นยืนตอบด้วยความมั่นใจ "คลอโรฟิลล์ค่ะ" ครูวิไลกล่าวชม "ถูกต้อง ดีมาก เชิญนั่งลงได้" สุวรรณาหันมายิ้มให้สมาชิกแล้วนั่งลง ในขณะที่สมบุรณ์ยกมือถามครูว่า "ครูครับ คลอโรฟิลล์จำเป็นต้องมีในพืชสีเขียวทุกชนิดใช่ไหมครับ" ครูวิไลอธิบาย "ไม่ทุกชนิดค่ะ เพราะในพืชบางชนิดเช่น ต้นรักสล นักเรียนจะเห็นว่ามีหลายสี แต่มันยังสังเคราะห์แสงได้ คำถามข้อนี้ของเธอดีมากค่ะ" สมบุรณ์ยิ้มอย่างพอใจและนั่งลง

ครูวิไลหันมาหาขำนาญและถาม "ขำนาญ เธออธิบายการสังเคราะห์แสงในพืช ให้ครูและเพื่อน ๆ ฟังโดยสรุปซิ" ขำนาญหยุดคุยและหันมาทางครูวิไลพร้อมกับลุกขึ้นยืนแต่ตอบไม่ได้ ครูวิไลหันมาถามนักเรียนคนอื่นในกลุ่มขำนาญ แต่ก็ไม่มีใครตอบได้เช่นกัน และบางคนก็หันหน้าไม่กล้าดูสายตาศู ครูวิไลจึงกล่าวสรุป "เอาละ ถ้าตอบกันไม่ได้ แสดงว่าพวกเธอไม่สนใจเรียน หลังเลิกเรียนวันนี้ครูให้พวกเธอทั้งสี่คนทำความสะอาดห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์ และต้องกลับบ้านเย็นหน่อยนะ" มนต์รี สมพงษ์ และกิดติหันหน้ามามองกัน ในขณะที่ขำนาญหันมามองสุรชัย ดูเหมือนจะนึกถึงคำเตือนของเพื่อนก่อนหน้านี้นี้

การสอนโดยการให้ข้อเสนอแนะ

การสอนครั้งที่ 4

ชื่อเรื่อง มารยาทในการไม่พูดสอดแทรกขณะที่ครูกำลังอธิบาย

เวลา 50 นาที

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนตระหนักถึงความสำคัญของการไม่พูดสอดแทรกขณะที่ครูกำลังอธิบาย
2. เพื่อให้นักเรียนบอกลักษณะของการพูดสอดแทรกและการไม่พูดสอดแทรกขณะที่ครูกำลังอธิบายได้

อุปกรณ์ เอกสารเรื่อง "โปรดรอสักนิดคิดจะพูด"

วิธีดำเนินการ

ก. ขั้นนำ

ครูสนทนาและซักถามนักเรียนว่าในขณะที่ครูกำลังอธิบายบทเรียนให้นักเรียนฟัง ถ้าหากนักเรียนคนหนึ่งพูดสอดแทรกขณะที่ครูยังอธิบายไม่จบ หรือถามคำถามขึ้นกลางคัน นักเรียนคิดว่าการกระทำของนักเรียนคนนั้นเหมาะสมหรือไม่ เพราะเหตุใด

ข. ขั้นสอน

ครูแจกเอกสารเรื่อง "โปรดรอสักนิดคิดจะพูด" ที่มีเรื่องราวเกี่ยวกับการพูดสอดแทรก และการไม่พูดสอดแทรกขณะที่ครูกำลังอธิบายให้นักเรียนอ่าน จากนั้นครูเปิดโอกาสให้นักเรียนอภิปรายและซักถามข้อสงสัย

ค. ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปสิ่งที่ได้เรียนมาทั้งหมด และครูกล่าวเพิ่มเติมว่าสิ่งที่นักเรียนยังจำได้กล่าวถึง

การประเมินผล

1. สังเกตจากความสนใจของนักเรียน
2. สังเกตจากการตอบคำถามของนักเรียน
3. สังเกตจากการสรุปของนักเรียน

เอกสารข้อเสนอเทศ เรื่อง

"าปรตรอสิกนิตคิดจะพูด"

เข้าวันหนึ่งงานชั่วโมงงานเกษตร ครูวิชัยกำลังอธิบายเรื่อง วิธีการเก็บผักสวนครัวและให้นักเรียนชั้นลงยกตัวอย่างผักสวนครัวคนละ 1 ชนิด ปรากฏว่านักเรียนหลายคนตอบได้ถูกต้อง ครูวิชัยกล่าวชมและยังคงอธิบายต่อ "เก่งมากครับ และเพื่อให้ได้ผักที่มีคุณค่าเหมาะสำหรับรับประทาน เราควรมีวิธีการเก็บผักดังนี้ ข้อ 1 ควรเก็บผักเวลาเช้า ๆ หรือเวลาเย็น ๆ ไม่ควรเก็บในขณะที่มีแดดจัด" ชำนาญพูดสอดขึ้น "ครูครับ เวลาเช้า ๆ เนี่ยราว ๆ พระออกบิณฑบาตเข้าหมครับ" และกิตติพูดเสริมว่า "เวลาเย็น ๆ ตอนพระตีระดังทำวัตรเย็นเข้าหมครับ" (เสียงเพื่อนชั้นหัวเราะชอบใจ)

ครูวิชัยพูดปราม "เฝ้า พูดให้เข้าเรื่องหน่อย อย่าพยายามออกนอกเรื่อง" และกล่าวต่อ "ข้อ 2 อย่าเก็บหรือเด็ดด้วยมือ ควรใช้มีดตัดเก็บ ข้อ 3 ควรล้างผักให้สะอาดก่อนนำมาปรุงอาหาร" ชำนาญพูดแทรก "ผมว่าเราควรนำกระป๋องใส่น้ำไปเก็บเลยดีกว่าครับ เวลาเดินมันแกว่งจะได้ล้างไปในตัว" ครูวิชัยหันมาพูด "ที่จริงก็ดีเหมือนกันนะ แต่มันอาจจะไม่ถนัด เราควรเก็บใส่ตะกร้าแล้วนำมาล้างในภาชนะมั้งอีกทีจะดีกว่า" จากนั้นครูวิชัยอธิบายต่อ "อย่าเก็บผักที่แก่เกินไป ควรเก็บขณะที่กำลังพอเหมาะ แก่งกินได้" กิตติถามขึ้นกลางคัน "อย่างมะเขือต้องยาวแค่ไหนครับ" (เสียงเพื่อนชั้นหัวเราะชอบใจอีกครั้งหนึ่ง) กมลเตือน "เฮ้ยฟังครูห้าจบก่อนซิถึงค่อยถาม" กิตติและชำนาญหันหน้ามามองกมลและทำท่าไม่พอใจ

เพื่อนชั้นหลายคนแสดงสีหน้าไม่พอใจกิตติและชำนาญมากขึ้น ในขณะที่ครูวิชัยหยุดการสอนชั่วคราว บรรยายภาคเรียนชั้นเรียนเจียบลง สักครู่หนึ่งครูวิชัยพูดปรายขึ้น "าครมีข้อสงสัยอะไรอีกหรือไม่" สุรชัยยกมือและลุกขึ้นยืนถาม "ครูครับ ในชั่วโมงเกษตรคราวต่อไปพวกเราจะได้ลงแปลงเกษตรแล้วเก็บผักได้เลยหรือเปล่าครับ" ครูวิชัยกล่าวตอบ "จะได้ลงหรือไม่ขึ้นอยู่กับพวกเธอที่ต้องเรียนวิธีเก็บผักให้จบในชั่วโมงนี้เสียก่อน เพราะเวลาลงปฏิบัติจะได้ทำได้อย่างถูกต้อง เหลือเวลาประมาณ 10 นาทีจะหมดชั่วโมง ขอให้นักเรียนตั้งใจเรียนกันหน่อยนะครับ" สุรชัยนั่งลงและหันหน้ามาทางกิตติและชำนาญด้วยสีหน้าเชิงขบถ

การสอนโดยการให้ข้อเสนอแนะ

การสอนครั้งที่ 5

ชื่อเรื่อง มารยาทในการไม่ส่งเสียงให้เมื่อผู้อื่นตอบคำถามไม่ได้

เวลา 50 นาที

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนตระหนักถึงความสำคัญของการไม่ส่งเสียงให้เมื่อผู้อื่นตอบคำถามไม่ได้
2. เพื่อให้นักเรียนบอกลักษณะของการส่งเสียงให้และการไม่ส่งเสียงให้เมื่อผู้อื่นตอบคำถามไม่ได้ได้

อุปกรณ์ เอกสารเรื่อง "ทักมกันนั้นไม่ดี"

วิธีดำเนินการ

ก. ขั้นนำ

ครูสนทนาและซักถามนักเรียนว่าในขณะที่ครูถามนักเรียนคนหนึ่ง ปรากฏว่านักเรียนคนนั้นตอบคำถามครูไม่ได้ แต่มีนักเรียน 3-4 คน ส่งเสียงให้ด้วยความสนุกสนาน ขบขันหรือหัวเราะเยาะ นักเรียนคิดว่าการกระทำของนักเรียนเหล่านั้นเหมาะสมหรือไม่ เพราะเหตุใด

ข. ขั้นสอน

ครูแจกเอกสารเรื่อง "ทักมกันนั้นไม่ดี" ที่มีเรื่องราวเกี่ยวกับการส่งเสียงให้และการไม่ส่งเสียงให้เมื่อผู้อื่นตอบคำถามไม่ได้ให้นักเรียนอ่าน จากนั้นครูเปิดโอกาสให้นักเรียนอภิปรายและซักถามข้อสงสัย

ค. ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปสิ่งที่ได้เรียนมาทั้งหมดและครูกล่าวเพิ่มเติมว่าสิ่งที่นักเรียนยังจำได้กล่าวถึง

การประเมินผล

1. สังเกตจากความสนใจของนักเรียน
2. สังเกตจากการตอบคำถามของนักเรียน
3. สังเกตจากการสรุปของนักเรียน

เอกสารข้อสนทนา เรื่อง

"ทับถมกันนั้นไม่ดี"

วันหนึ่งงานข่าวในสังคมศึกษา ครูกิตติกำลังสอนเรื่อง สถานการณ์ของโลกในปัจจุบัน นักเรียนนั่งเรียนอย่างตั้งใจ ครูกิตติเกริ่นนำเข้าสู่บทเรียนและถามนักเรียนว่า "ขณะนี้เหตุการณ์อะไรที่เป็นข่าวใหญ่ของโลกและทุกประเทศให้ความสนใจ" ปรากฏว่ามีนักเรียนหลายคนยกมือตอบคำถามของครูและครูกิตติกล่าวชมนักเรียน "เก่งมากครับ แสดงว่านักเรียนติดตามข่าวอยู่เป็นประจำ" จากนั้นครูกิตติหยิบหนังสือพิมพ์ขึ้นมาฉบับหนึ่งพร้อมกับสรุปข่าวให้นักเรียนฟัง เวลาผ่านไปพอสมควรครูกิตติเห็นนักเรียนสนใจและตั้งใจเรียนดี จึงลองถามปัญหานักเรียนเพื่อความเข้าใจ "ไหนใครลองบอกครูว่าประธานาธิบดีของประเทศอะไรชื่ออะไร" มีนักเรียนหลายคนยกมือที่จะตอบคำถาม ครูกิตติเหลียวไปเห็นสมพงษ์นั่งเหม่อลอยอยู่จึงถาม แต่สมพงษ์ตอบไม่ได้ ปรากฏว่าเพื่อนที่นั่งส่งเสียงหัวเราะและหัวเราะเยาะ ชำนาญลุกขึ้นยืนและตอบว่า "อะไรกัน แต่นี่ก็ตอบไม่ได้ ข่าวดัง" "

ครูกิตติหันมาถามชำนาญแทน "แล้วเธอคิดว่าใครล่ะ" ชำนาญลุกขึ้นยืนตอบอย่างมั่นใจ "ราชนันท์ ชุนเซนครับ" เพื่อนที่นั่งส่งเสียงหัวเราะขึ้นอีกครั้งหนึ่ง จนกระทั่งสายตาส่งเสียงหัวเราะหันมามองเพื่อนที่ส่งเสียงหัวเราะนั้นอย่างดำหนิ และสุวรรณาพูดเตือนเพื่อนคนอื่น ๆ ไม่ให้ส่งเสียงดัง ครูกิตติหันมาถามสมใจ "สมใจ เธอพอจะบอกครูได้ไหมว่าสงครามที่เกิดขึ้นนั้นเกิดขึ้นที่ไหน" สมใจลุกขึ้นยืนตอบอย่างมั่นใจ "สงครามอ่าวเปอร์เซียค่ะ" นักเรียนส่วนหนึ่งปรบมือให้สมใจ จากนั้นครูกิตติหันมาถามดารา "แล้วคุณรู้ชื่อของประเทศอะไรคือประเทศอะไร" ดารายิ้มรับคำ แล้วลุกขึ้นยืนตอบครู "กลุ่มประเทศพันธมิตร เช่น อเมริกา อังกฤษ ค่ะ" เสียงปรบมือดังขึ้นอีกครั้งหนึ่ง ครูกิตติยิ้มอย่างพอใจและกล่าวชม "ดีมากทั้งสองคน ตั้งใจฟังครูสอนดีมาก และขอขอบใจนักเรียนที่ปรบมือให้เพื่อน ไหนทุกคนลองปรบมือให้เพื่อนอีกครั้งสิครับ" เสียงปรบมือดังขึ้นอย่างต่อเนื่อง

การสอนโดยการให้ข้อเสนอแนะ

การสอนครั้งที่ 6

ชื่อเรื่อง มารยาทการนั่งด้วยอาการสำรวม

เวลา 50 นาที

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนตระหนักถึงความสำคัญของการนั่งด้วยอาการสำรวม
2. เพื่อให้นักเรียนบอกลักษณะของการนั่งด้วยอาการสำรวมและการนั่งด้วยอาการไม่สำรวมได้

อุปกรณ์ เอกสารเรื่อง "นั่งดีดูดี"

วิธีดำเนินการ

ก. ชื่นนำ

ครูสนทนาซักถามนักเรียนว่าในขณะที่ครูกำลังสอน นักเรียนส่วนใหญ่นั่งเรียนอย่างตั้งใจ และอยู่ในความเรียบร้อย แต่นักเรียนบางคนนั่งโยกเก้าอี้ นั่งเคาะโต๊ะ นั่งเอามือเท้าคาง นั่งพุงหน้ากบโต๊ะ หรือนั่งเหยียดแขนขาขึ้นนอกาเบ้นอกโต๊ะ นักเรียนคิดว่าการกระทำของนักเรียนเหล่านั้นเหมาะสมหรือไม่ เพราะเหตุใด

ข. ชื่นสอน

ครูแจกเอกสารเรื่อง "นั่งดีดูดี" ที่มีเรื่องราวเกี่ยวกับการนั่งด้วยอาการไม่สำรวมและการนั่งด้วยอาการสำรวมให้นักเรียนอ่าน จากนั้นครูเปิดโอกาสให้นักเรียนอภิปรายและซักถามข้อสงสัย

ค. ชื่นสรุป

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปสิ่งที่ได้เรียนมาทั้งหมด และครูกล่าวเพิ่มเติมบางสิ่งที่นักเรียนยังไม่ได้กล่าวถึง

การประเมินผล

1. สังเกตจากความสนใจของนักเรียน
2. สังเกตจากการตอบคำถามของนักเรียน
3. สังเกตจากการสรุปของนักเรียน

เอกสารข้อสมเทศ เรื่อง "นั่งติดดี"

วันหนึ่งงานข่าวมณฑลศึกษา ครูกิตติกำลังสอนนักเรียนเรื่อง การอนุรักษ์น้ำ โดยการเกริ่นนำเข้าสู่บทเรียนว่า "นักเรียนวันนี้เราจะมาเรียนกันถึงเรื่องการอนุรักษ์น้ำ นักเรียนทราบกันดีอยู่แล้วว่า น้ำเป็นทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ เพราะมนุษย์เราขาดน้ำไม่ได้ ทุกวันนี้การชลประทานจึงเข้ามามีส่วนในการแก้ปัญหา ไม่ว่าปริมาณน้ำมากเกินความต้องการหรือการขาดแคลนน้ำในบางช่วงเวลา" วิชาครุ่นคิดสักครู่แล้วยกมือถามครู "ครูคะ อย่างนั้นเราควรสร้างเขื่อนขึ้นมาเก็บกักน้ำไว้เพื่อใช้ใช้ไหมคะ" ครูกิตติยิ้มและกล่าวชม "เก่งมากวิชา เธอรับรู้ดีมาก" วิชายิ้มอย่างภูมิใจและนั่งลง

ขณะที่สมบุรณ์นั่งโยกเก้าอี้ไปมาและกมลซึ่งนั่งโต๊ะติดกันก็เคาะโต๊ะเป็นจังหวะดนตรี เสียงครูกิตติยังคงอธิบายต่อ "สำหรับเขื่อนในประเทศไทยเรามีหลายเขื่อน และตั้งอยู่ในหลายภาคของประเทศไทย" อีกมุมห้องหนึ่งกุศลนั่งเอามือเท้าคางฟังครูและสายจางนั่งพ่นน้ำกับโต๊ะ ในขณะที่เสียงเคาะโต๊ะของกมลดังอย่างต่อเนื่อง พลันสุรชัยหันมาเตือน "หยุดเคาะโต๊ะเสียทีซิ ฉันฟังครูไม่รู้เรื่อง" กมลมองสุรชัยซึ่งเป็นเพื่อนรัก จึงหยุดเคาะโต๊ะ

เสียงเก้าอี้ล้มลง หลายคนหันหน้าไปมอง ปรากฏว่าสมบุรณ์ล้มหายหลังลงไป มนตรีรีบเดินเข้าไปพุงสมบุรณ์และพูด "เป็นอย่างไรว่าง น่าเสียดาย ก็นั่งอย่างนี้ถึงได้เจ็บตัว" ครูกิตติหันมาถามสมบุรณ์ "นั่งอย่างไรถึงได้ล้มไป" สมบุรณ์หันหน้าเอามือลูบสะโพกไปมา ซาดรีซึ่งนั่งอยู่ติดริมหน้าต่างได้บิดศีรษะ เหยียดแขนขานี้ออกไปนอกโต๊ะ ครูกิตติหันมามองและพูดเปรยขึ้น "เรียนจนเมื่อยมากเลยหรือไง ซาดรี" ซาดรีสะดุ้งและยิ้มรับเหมือนรู้ตัว ครูกิตติหันมามองนักเรียนอื่นและถามขึ้น "ใครพอจะบอกครูได้ว่าในแต่ละภาคมีเขื่อนอะไรตั้งอยู่บ้าง ลองยกตัวอย่างมาให้ครูฟังหน่อยซิ" สุวรรณาซึ่งนั่งตักจางฟังโดยตลอดยกมือและลุกขึ้นยืนตอบ "ในภาคเหนือมีเขื่อนภูมิพลที่จังหวัดตาก และเขื่อนสิริกิติ์ที่จังหวัดอุตรดิตถ์ค่ะ" ครูกิตติกล่าวชมและถามต่อ "แล้วในภาคตะวันออกเฉียงเหนือล่ะ มีเขื่อนอะไร" กุศลยกมือและลุกขึ้นยืนตอบ "เขื่อนอุบลรัตน์ที่จังหวัดขอนแก่นและเขื่อนสิรินธรที่จังหวัดอุบลราชธานีครับ" ครูกิตติกล่าวชมอีกครั้ง พลันครูกิตติเหลียวมาเห็นสายจางนอนพ่นน้ำกับโต๊ะจึงเรียกให้ตื่น สมจางปลุกสายจางตื่นขึ้น ครูกิตติจึงถามคำถาม "สายจาง แล้วในจังหวัดกาญจนบุรีซึ่งเป็นจังหวัดในภาคตะวันตกมีเขื่อนอะไรบ้าง" สายจางจำเริญตื่นขึ้นแล้วลุกขึ้นยืนและตอบคำถามครูไม่ได้

การสอนโดยการให้ข้อเสนอแนะ

การสอนครั้งที่ 7

ชื่อเรื่อง มารยาทในการไม่โยนหรือเสือกใส่สิ่งของง่าให้ผู้อื่น

เวลา 50 นาที

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนตระหนักถึงความสำคัญของการไม่โยนหรือเสือกใส่สิ่งของง่าให้ผู้อื่น
2. เพื่อให้นักเรียนบอกลักษณะของการโยนหรือเสือกใส่สิ่งของและการไม่โยนหรือเสือกใส่สิ่งของง่าให้ผู้อื่นได้

อุปกรณ์ เอกสารเรื่อง "ง่าให้เธอด้วยง่า"

วิธีดำเนินการ

ก. ขั้นนำ

ครูสนทนาและซักถามนักเรียนว่าในขณะที่นักเรียนกำลังปฏิบัติกิจกรรมที่ครูมอบหมายให้ทำร่วมกันอยู่นั้น ปรากฏว่ามีนักเรียนคนหนึ่งยื่นอุปกรณ์การเรียนจากนักเรียนอีกคนหนึ่ง แต่นักเรียนคนนั้นไม่ได้ยื่นส่งอุปกรณ์ให้ แต่กลับโยนหรือเสือกใส่สิ่งของง่าให้แทน นักเรียนคิดว่า การกระทำของนักเรียนคนนั้นเหมาะสมหรือไม่ เพราะเหตุใด

ข. ขั้นสอน

ครูแจกเอกสารเรื่อง "ง่าให้เธอด้วยง่า" ที่มีเรื่องราวเกี่ยวกับการโยนหรือเสือกใส่สิ่งของ และการหยิบยื่นสิ่งของส่งง่าให้ผู้อื่นให้นักเรียนอ่าน จากนั้นครูเปิดโอกาสให้นักเรียนอภิปราย และซักถามข้อสงสัย

ค. ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปสิ่งที่ได้เรียนมาทั้งหมด และครูกล่าวเพิ่มเติมในสิ่งที่นักเรียนยังไม่ได้กล่าวถึง

การประเมินผล

1. สังเกตจากความสนใจของนักเรียน
2. สังเกตจากการตอบคำถามของนักเรียน
3. สังเกตจากการสรุปของนักเรียน

เอกสารข้อเสนอเทศ เรื่อง

"จี้เธอด้วยจ้จ"

ภายหลังครูวิไลสอนเนื้อหาวิชาคณิตศาสตร์จบลง ได้เปิดโอกาสให้นักเรียนซักถาม จากนั้นได้มอบหมายงานให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด "เมื่อไม่มีนักเรียนคนใดสงสัยปัญหา ครูจะให้ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดท้ายบทที่ 5 โดยให้ทำทุกข้อและถ้ามีนักเรียนคนใดสงสัยให้นักถามครูได้ที่โต๊ะ เพราะครูจะนั่งตรวจงานอยู่" ครูวิไลกล่าว จากนั้นครูวิไลเดินไปนั่งที่โต๊ะครูพร้อมกับเริ่มตรวจงานในขณะที่นักเรียนบางคนเริ่มทำแบบฝึกหัด

เวลาผ่านไปพอสมควร สूरชัยหันมาถามเพื่อนถึงปัญหาคณิตศาสตร์และเพื่อนก็ทำไม่ได้ สूरชัยตัดสินใจลุกเดินไปถามครู เป็นเวลาเดียวกับที่สุรศักดิ์พูดขอมืมไม้บรรทัดจากมนตรี แต่มนตรียังคงนั่งทำแบบฝึกหัดต่อ จนสุรศักดิ์แสดงสีหน้ารำคาญเลยตะโกนออกไป "เอ๊ยตรี ยืมไม้บรรทัดหน่อย ไม่ได้ยินหรือยังจ" ครูวิไลเงยหน้าถาม "ใครส่งเสียงดัง สุรศักดิ์หรือ มีอะไรกัน" สุรศักดิ์ตอบ "เปล่าครับ" ครูวิไลจึงหันหน้าอธิบายใจหทัยคณิตศาสตร์ของสूरชัยต่อไป

มนตรีเงยหน้ามองสุรศักดิ์และหยิบไม้บรรทัดขึ้นมาให้ ในขณะที่เสียงดาราซอออนนุญดาคูดังขึ้น "ครุคะ หนูซอออนนุญดเอาหนังสือไปให้สายพิณหน่อยคะ" ครูวิไลตอบรับ "เชิญคะ" ดาราลุกขึ้นยืนและยกมือไหว้ เดินไปที่โต๊ะสายพิณแล้วกลับมานั่งที่พร้อมกับยกมือไหว้ครูอีกครั้งหนึ่ง ขณะนั้นเสียงสุรศักดิ์ขอมืมยางลบหมึกมนตรีดังขึ้นอีก "ตรี ตรี ขอมืมยางลบหมึกหน่อยสิ" มนตรีเงยหน้าขึ้นพูดพร้อมกับโยนยางลบหมึกให้ "แกนี่ยุ่งจัง เอานี๋ยางลบ" แต่ก้อนยางลบตกที่พื้นห้องและกลิ้งไปหน้าห้องพอดีกับสूरชัยเดินกลับมาที่นั่งที่เห็นยางลบกลิ้งมาจึงเก็บและเดินไปส่งให้มนตรีพร้อมกับพูดว่า "ของเธอมะมนตรี ฉันเก็บเอามาให้" มนตรีรับเอายางลบหมึกมาก็โอ้ว และกล่าวขอบคุณพร้อมกับคิดว่าตัวเองน่าจะรวยไปเลย ซอออนนุญดครูแล้วเดินเอาไปให้เพื่อนเหมือนอย่างดารา คงจะดีกว่า

การสอนโดยการให้ข้อเสนอแนะ

การสอนครั้งที่ 8

ชื่อเรื่อง มารยาทในการไม่รบกวนผู้อื่นขณะที่ปฏิบัติกิจกรรม

เวลา 50 นาที

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ให้นักเรียนตระหนักถึงความสำคัญของการไม่รบกวนผู้อื่นขณะที่ปฏิบัติกิจกรรม
2. เพื่อให้ให้นักเรียนบอกลักษณะของการรบกวนและการไม่รบกวนผู้อื่นขณะที่ปฏิบัติกิจกรรมได้

อุปกรณ์ เอกสารเรื่อง "ต่างคนต่างทำ"

วิธีดำเนินการ

ก. ชื่นนำ

ครูสนทนาและซักถามนักเรียนว่าในขณะที่นักเรียนกำลังปฏิบัติกิจกรรมร่วมกับเพื่อน ๆ อยู่ นั้น ปรากฏว่ามีนักเรียนบางคนส่งเสียงเอะอะหรือเล่นหยอกล้อเพื่อน นักเรียนคิดว่าการกระทำของนักเรียนคนนั้นเหมาะสมหรือไม่ เพราะเหตุใด

ข. ชื่นสอน

ครูแจกเอกสารเรื่อง "ต่างคนต่างทำ" ที่มีเรื่องราวเกี่ยวกับการรบกวนและการไม่รบกวนผู้อื่นขณะที่ปฏิบัติกิจกรรมให้นักเรียนอ่าน จากนั้นครูเปิดโอกาสให้นักเรียนอภิปรายและซักถามข้อสงสัย

ค. ชื่นสรุป

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปสิ่งที่ได้เรียนมาทั้งหมด และครูกล่าวเพิ่มเติมจนถึงที่นักเรียนยังไม่ได้กล่าวถึง

การประเมินผล

1. สังเกตจากความสนใจของนักเรียน
2. สังเกตจากการตอบคำถามของนักเรียน
3. สังเกตจากการสรุปของนักเรียน

เอกสารข้อสนเทศ เรื่อง

"ต่างคนต่างทำ"

วันหนึ่งงานชั่วโมงงานประดิษฐ์ ครูดวงใจกำลังสอนนักเรียนประดิษฐ์สิ่งของจากเศษวัสดุเหลือใช้ โดยหยิบกล่องฟงซึกฟองขึ้นมาและอธิบายวิธีทำกล่องใส่หนังสือหรือนิตยสาร จากนั้นครูดวงใจถามนักเรียนว่าจะมีใครซักถามเพิ่มเติมหรือไม่ ปรากฏว่าทุกคนเข้าใจแล้ว ครูดวงใจจึงส่งงานให้นักเรียนลงมือปฏิบัติและจะเดินตรวจงานไปด้วย นักเรียนลงมือปฏิบัติด้วยความตั้งใจเพื่อทำผลงานเสร็จทันส่งงานชั่วโมง

กุศลหยิบเอากระดาษห่อของขวัญของชาติรีมาถือเล่น ในขณะที่ชาติรีได้ทำการรอไว้อยู่แล้ว ชาติรีขอร้องเพื่อน "ศล เอาคืนมานะ เดี่ยวกาว่าแห้ง มันจะไม่ติด" แต่กุศลทำสีหน้าล้อเลียนเพื่อนและพูดโต้กลับ "จะรีบทำไปถึงไหน รอกันบ้างซิ อยากได้ก็มาเอาคืนไปเอง" ชาติรีเริ่มไม่พอใจและพูดเสียงดังขึ้น "เอาคืนมานะ เดี่ยวจะฟ้องครู" ครูดวงใจหันมาทางชาติรีและถาม "มีอะไรหรือชาติรี" ชาติรีมองหน้ากุศลและตอบว่า "เปล่าครับ" ชำนาญเหลือบมองมาทางกุศลและทำท่าทางจะเอาเรื่องกุศล ชาติรียังคงขอร้องต่อไป "ขอคืนเถอะ อย่าแกล้งกันซิ" สันเสียงชาติรี ชำนาญหันมาและพูดเอะอะขึ้น พร้อมกับจะลงไม้ลงมือ "คืนให้ช่วยไปเดี๋ยวนี้" ครูดวงใจหยุดให้คำแนะนำนักเรียนคนอื่น และเดินมากถามชำนาญ "อะไรกันชำนาญ ทำเป็นนักเลงเชียวะ" ชำนาญฟ้องครูแทนเพื่อน "ก็อ กุศลเข้าแกล้งชาติรีครับ ผมก็เลย..." "เลยปกป้องอย่างนั้นหรือ จริงไหมชาติรี" ครูดวงใจพูดเสริมและหันมากถามชาติรี ชาติรีพยักหน้าและตอบ "จริงครับ"

ครูดวงใจเดินมาหากุศลและถามว่า "กุศล เธอทำไปถึงไหนแล้ว" กุศลก็หันมามองวัสดุที่อยู่บนโต๊ะซึ่งยังไม่ได้ลงมือทำเลย ขณะเดียวกันนั้นครูดวงใจหันไปถามสุรศักดิ์ "ว่าไงสุรศักดิ์ไม่เห็นคุยกับใครเลย เสร็จหรือยังคะ" สุรศักดิ์ตอบพร้อมกับแสดงชิ้นงานให้ดู "เหลือติดกาว่าตรงปากกล่องก็เสร็จแล้วครับ" ขณะที่สมบูรณ์และวิภาพูดขึ้นในเวลาไล่เลี่ยกัน "ของผมนะเสร็จแล้วครับ" "หนูด้วยคะ เสร็จแล้วทำอย่างไรต่อไปคะ" ครูดวงใจยิ้มด้วยสีหน้าพอใจและกล่าวชม "ดีมาก ทำงานได้ดี ถ้าใครเสร็จแล้วให้นำไปวางบนโต๊ะครูและเตรียมตัวกลับบ้านได้ สำหรับใครที่ยังทำไม่เสร็จหรือยังไม่ได้เริ่มลงมือทำเลย ต้องทำให้เสร็จเสียก่อนจึงจะกลับได้นะ" กุศลเหลือบมองกองวัสดุของตัวเองบนโต๊ะซึ่งยังไม่ได้เริ่มต้นทำเลย

การสอนโดยการให้ข้อเสนอแนะ

การสอนครั้งที่ 9

ชื่อเรื่อง มารยาทการไม่นำเอางานหรือวิชาอื่นขึ้นมาทำ

เวลา 50 นาที

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ให้นักเรียนตระหนักถึงความสำคัญของการไม่นำเอางานหรือวิชาอื่นขึ้นมาทำ
2. เพื่อให้นักเรียนบอกลักษณะของการนำเอางานหรือวิชาอื่นขึ้นมาทำและการไม่นำเอางานหรือวิชาอื่นขึ้นมาทำได้

อุปกรณ์ เอกสารเรื่อง "แบ่งเวลาให้เหมาะสม"

วิธีดำเนินการ

ก. ชื่นนำ

ครูสนทนาและซักถามนักเรียนว่าในขณะที่นักเรียนกำลังปฏิบัติกิจกรรมร่วมกันเพื่อน ๆ อยู่ นั้น ปรากฏว่ามีนักเรียนบางคนนำเอางานหรือวิชาอื่นขึ้นมาทำแทนงานที่ครูสั่งหรือมอบหมายให้ทำ นักเรียนคิดว่าการทำงานของนักเรียนคนนั้นเหมาะสมหรือไม่ เพราะเหตุใด

ข. ชื่นสอน

ครูแจกเอกสารเรื่อง "แบ่งเวลาให้เหมาะสม" ที่มีเรื่องราวเกี่ยวกับการนำเอางานหรือวิชาอื่นขึ้นมาทำและการไม่นำเอางานหรือวิชาอื่นขึ้นมาทำขณะที่ปฏิบัติกิจกรรมมาให้ นักเรียนอ่าน จากนั้นครูเปิดโอกาสให้นักเรียนอภิปรายและซักถามข้อสงสัย

ค. ชื่นสรุป

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปสิ่งที่ได้เรียนมาทั้งหมดและครูกล่าวเพิ่มเติมในเรื่องที่นักเรียนยังไม่ได้กล่าวถึง

การประเมินผล

1. สังเกตจากความสนใจของนักเรียน
2. สังเกตจากการตอบคำถามของนักเรียน
3. สังเกตจากการสรุปของนักเรียน

เอกสารข้อเสนอเทศ เรื่อง "แบ่ง เวลาให้เหมาะสม"

บ่ายวันหนึ่งงานข่าวมณฑลอังกฤษ ครูจรรยากำลังฝึกให้นักเรียนอ่านออกเสียงภาษาอังกฤษ กิจกรรมการเรียนการสอนดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง นักเรียนส่วนใหญ่ตั้งใจเรียน เวลาผ่านไปพอสมควร ที่มุมหนึ่งของห้อง สุรัชย์กำลังหยิบแบบฝึกหัดคณิตศาสตร์ขึ้นมา แต่ในเวลาเดียวกันก็มองไปที่แบบเรียนภาษาอังกฤษ ลักครู่หนึ่งสุรัชย์เหลือบมองเพื่อน ๆ ที่อ่านออกเสียงภาษาอังกฤษและเหม่อมองออกไปนอกหน้าต่าง

ครูจรรยาทดสอบการอ่านออกเสียงของนักเรียนแต่ละคน ชาตรีเหลือบมองมาทางสุรัชย์ และเขย่าแขนพร้อมกับพูด "ชัย ชัย มองอะไร" สุรัชย์สะดุ้งและหันกลับมาพูด "เปล่า ไม่มีอะไร" ชาตรีพูดและหันหน้าไปมองครูจรรยาที่เดินใกล้เข้ามา "แล้วไป ถ้ามีเรื่องอะไรไม่สบายใจก็บอกได้นะเพื่อน" สุรัชย์ยิ้มรับและก้มหน้ามองดูแบบฝึกหัดคณิตศาสตร์แล้วตัดสินใจลงมือทำทันที

ครูจรรยาทดสอบการอ่านออกเสียงมาจนถึงสุรัชย์ ครูจรรยาหยุดมองและถามว่า "สุรัชย์ เธอกำลังทำอะไรอยู่" สุรัชย์หยุดทำแบบฝึกหัดคณิตศาสตร์ พร้อมกับปิดสมุดและเงยหน้าตอบครู "เออ เออ ผม ผมก็กำลังฟังอยู่ครับ" ครูจรรยาถามกลับ "เธอฟังว่าอย่างไร โทณลงออกเสียงคำที่อยู่บนกระดานซี" สุรัชย์พยายามอ่านออกเสียงคำศัพท์แต่ก็อ่านไม่ถูกต้อง เพื่อนหลายคนหันมามองสุรัชย์ บ้างก็ยิ้ม บ้างก็ส่ายหน้า ครูจรรยาถามซ้ำว่าอ่านได้หรือไม่ แต่สุรัชย์ยังคงยืนก้มหน้าเงยบ ครูจรรยาจึงหันมาถามดารา "ดารา ลองอ่านคำนั้นดูซิคะ" ปรากฏว่าดาราอ่านได้ถูกต้อง ครูจรรยาจึงกล่าวชมเชย พร้อมกับหันมาพูดให้กำลังใจสุรัชย์ "สุรัชย์ พยายามลองอ่านอีกครั้งซิคะ" สุรัชย์พยายามอ่าน แต่ก็อ่านไม่ได้และยืนนิ่งเงยบในที่ที่สุด

การสอนโดยการให้ข้อเสนอแนะ

การสอนครั้งที่ 10

ชื่อเรื่อง มารยาทในการไม่แสดงกิริยาและใช้ถ้อยคำหยาบคาย

เวลา 50 นาที

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ให้นักเรียนตระหนักถึงความสำคัญของการไม่แสดงกิริยาและใช้ถ้อยคำหยาบคาย
2. เพื่อให้นักเรียนบอกลักษณะของการแสดงกิริยาและใช้ถ้อยคำหยาบคายและการไม่แสดงกิริยาและไม่ใช้ถ้อยคำหยาบคายได้

อุปกรณ์ เอกสารเรื่อง "สำเนียงส่อภาษา กิริยาส่อสกุล"

วิธีดำเนินการ

ก. ชื่นนำ

ครูสนทนาและซักถามนักเรียนว่าในขณะที่นักเรียนกำลังปฏิบัติงานหรือกิจกรรมที่ครูสั่งปรากฏว่ามีนักเรียนคนหนึ่งแสดงกิริยาไม่สุภาพและกล่าวถ้อยคำหยาบคายออกมา นักเรียนคิดว่าการกระทำของนักเรียนคนนั้นเหมาะสมหรือไม่ เพราะเหตุใด

ข. ขั้นสอน

ครูแจกเอกสารเรื่อง "สำเนียงส่อภาษา กิริยาส่อสกุล" ที่มีเรื่องราวเกี่ยวกับการแสดงกิริยาและการใช้ถ้อยคำหยาบคายและการไม่แสดงกิริยาและไม่ใช้ถ้อยคำหยาบคายให้นักเรียนอ่าน จากนั้นครูเปิดโอกาสให้นักเรียนอภิปรายและซักถามข้อสงสัย

ค. ขั้นสอน

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปสิ่งที่ได้เรียนมาทั้งหมดและครูกล่าวเพิ่มเติมในสิ่งที่นักเรียนยังไม่ได้กล่าวถึง

การประเมินผล

1. สังเกตจากความสนใจของนักเรียน
2. สังเกตจากการตอบคำถามของนักเรียน
3. สังเกตจากการสรุปของนักเรียน

เอกสารข้อสนเทศ เรื่อง "สำเนียงส่อภาษา กิริยาส่อสกุล"

วันหนึ่งนางสาวนางภาษาไทย ครูวิชัยกำลังให้นักเรียนทำกิจกรรมค้นหาคำศัพท์โดยครูวิชัยอธิบายว่า "วันนี้ครูจะให้นักเรียนทำกิจกรรมร่วมกัน และครูจะให้นักเรียนแบ่งออกเป็น 5 กลุ่ม กลุ่มละ 4 คน ให้นักเรียนค้นหาคำศัพท์จากพจนานุกรม ซึ่งครูจะแจกกระดาษคำศัพท์พร้อมพจนานุกรมคนละ 1 เล่ม เมื่อค้นได้คำศัพท์แล้วให้เขียนลงไป ใครมีข้อสงสัยบ้าง" ปรากฏว่าไม่มีนักเรียนคนใดสงสัย ครูวิชัยจึงให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม จากนั้นแจกกระดาษคำศัพท์พร้อมพจนานุกรมและให้นักเรียนลงมือปฏิบัติร่วมกัน

เวลาผ่านไปพอสมควร ในกลุ่มของมนตรี มนตรีเอามือตบหลังสมบุรณ์และกระแทกเสียง "ช่วยกันหน่อยซิ มัวช้าอยู่ได้ เตียวก็ไม่ทันหรอก" สมบุรณ์ละสายตาจากพจนานุกรมมาเฝ้ามองกับพูดเสียงดัง "ก็เปิดอยู่นี่ไง ทำไมต้องมาตบด้วย" มนตรีกล่าวขอโทษ "ลืมตัวไปหน่อย ขอโทษด้วยเพื่อน" สมบุรณ์บ่นน้อยๆ "ขอโทษมันหายเจ็บหรือ" ในขณะที่สมพงษ์เอาเท้าสะกิดสุรชัยและพูด "เฮ้ย ชัยดูเจ้าบุรณ์ซิ ทำเป็นน้อยๆไปได้ เรื่องแค่นี้" สุรชัยทำเสียงอุทานล่ำคอเชิงตอบรับแต่ยังคงก้มหน้าค้นคำศัพท์ต่อ สำหรับกลุ่มชำนานูที่นั่งอยู่หลังห้อง ชำนานูเปิดพจนานุกรมพร้อมกับพูด "แจ๋วแน่ ศัพท์คำนี้เพิ่งรู้ว่าเป็นอะไร" กิดติพูดพร้อมชะเง้อกหน้าไปดู "อะไร ขอต่อน้อย อ้อ...เพิ่งรู้ว่ามันหมายความว่าอย่างนี้ ดีแล้วเอาไว้อ่านพวกผู้หญิงดีกว่า" ในขณะที่สุรศักดิ์เตือนเพื่อนทั้งสองคนว่า "เฮ้ย ครูให้หาคำศัพท์ มัวเปิดดูอะไรอยู่ได้" ทันทีนั้นชำนานูเอาข้อศอกกระทุ้งสุรศักดิ์ "น้อย ๆ หน่อยเพื่อน แค่นี้ทำเป็นจริงจัง" สุรศักดิ์สะดุ้งและเจ็บซี่ข้าง

ครูวิชัยกล่าวเตือนให้นักเรียนเร่งทำงาน ในกลุ่มของดารามีการแบ่งงานกันทำอย่างชะมัด เข้ม โดยดาราเสนอว่า "นี่พวกเรา เวลาจำกัดนะ ฉะนั้นเพื่อความรวดเร็วเรามาแบ่งงานกันทำดีกว่า คือ ข้อคำถามมี 20 ข้อ ฉะนั้นแบ่งเป็น 2 คนทำต่อ 10 ข้อ คนหนึ่งเปิดศัพท์ และอีกคนหนึ่งเขียนความหมายในกระดาษคำศัพท์ตกลงตามนั้น" นักเรียนในกลุ่มตอบตกลงตามข้อเสนอของดารา เวลาผ่านไปครูวิชัยให้นักเรียนนำงานมาส่ง หากกลุ่มไหนเสร็จก่อนให้ไปพักผ่อนได้ หากกลุ่มไหนยังไม่เสร็จจะต้องทำต่อไปจนกว่าจะเสร็จ

เสียงสมาชิกในกลุ่มของดาราส่งเสียงแสดงความดีใจ "เฮ้ ข้อสุดท้ายพอดี พวกเราจะ
 ได้ไปเล่นแล้ว" ชำนาญหันมาพูดกับเพื่อนในกลุ่ม "เอ้าช่วยกันหน่อยเหลืออีก 2 ข้อเท่านั้น" มนตรี
 หันหน้าไปมองเพื่อน ๆ กลุ่มอื่น ๆ และพูดขึ้นว่า "กลุ่มอื่นเสร็จกันหมดแล้ว กลุ่มพวกเราเพิ่งทำได้
 5 ข้อ แล้วจะทำอย่างไรดี สมบูรณ์พูดล่ำท๊ับ "สงสัยจะอดเล่นแน่เลย" สมพงษ์พูดเสริม "อดกินขนม
 อีกต่างหากด้วย" จนขณะเดียวกันกับสُرชัยหันหน้ามามองเพื่อนและพูดตัดข้อ "ก็บอกแล้วไง ให้อัช่วย
 กันทำ ผลเป็นอย่างไงล่ะ" มนตรี สมบูรณ์ และสมพงษ์ แสดงสีหน้าไม่สบายใจเมื่อเห็นเพื่อน ๆ
 หลายคนได้รับอนุญาตให้ออกไปพักผ่อนได้

การสอนโดยการให้ข้อเสนอแนะ

การสอนครั้งที่ 11

ชื่อเรื่อง มารยาทในการเข้าร่วมกิจกรรมด้วยความเต็มใจ

เวลา 50 นาที

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนตระหนักถึงความสำคัญของการเข้าร่วมกิจกรรมด้วยความเต็มใจ
2. เพื่อให้นักเรียนบอกลักษณะของการเข้าร่วมกิจกรรมด้วยความเต็มใจและการไม่เข้าร่วมกิจกรรมด้วยความเต็มใจได้

อุปกรณ์ เอกสารเรื่อง "ร่วมมือร่วมใจ"

วิธีดำเนินการ

ก. ชื่นนำ

ครูสนทนาและซักถามนักเรียนว่าในขณะที่นักเรียนกำลังปฏิบัติงานหรือกิจกรรมที่ครูมอบหมายให้ทำนั้น ปรากฏว่ามีนักเรียนคนหนึ่งนั่งเฉย ๆ โดยไม่ช่วยเพื่อนทำกิจกรรม อีกทั้งยังบอกข้อความรับผิดชอบ นักเรียนคิดว่าการทำงานของนักเรียนคนนั้นเหมาะสมหรือไม่ เพราะเหตุใด

ข. ขั้นสอน

ครูแจกเอกสารเรื่อง "ร่วมมือร่วมใจ" ที่มีเรื่องราวเกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมด้วยความเต็มใจให้นักเรียนอ่าน จากนั้นครูเปิดโอกาสให้นักเรียนอภิปรายและซักถามข้อสงสัย

ค. ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปสิ่งที่ได้เรียนมาทั้งหมดและครูกล่าวเพิ่มเติมว่าสิ่งที่นักเรียนยังไม่ได้อ่านถึง

การประเมินผล

1. สังเกตจากความสนใจของนักเรียน
2. สังเกตจากการตอบคำถามของนักเรียน
3. สังเกตจากการสรุปของนักเรียน

เอกสารข้อเสนอเทศ เรื่อง

"ร่วมมือร่วมใจ"

ในชั่วโมงแนะแนว ครูจริยากำลังให้นักเรียนทำกิจกรรมโดยกล่าวว่า "สำหรับวันนี้ครูจะให้ให้นักเรียนทำกิจกรรมเล่านิทานประกอบการแสดง โดยครูจะแบ่งนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม กลุ่มละ 4 คน ซึ่งแต่ละกลุ่มจะต้องช่วยกันคิดนิทาน 1 เรื่อง ประกึษากันว่าเนื้อเรื่องเป็นอย่างไร ใครเป็นผู้บรรยายและใครบ้างเป็นผู้แสดง กำหนดเวลาในการแสดงเรื่องละ 5 นาที ช่วงนี้ครูมีเวลาให้นักเรียนแบ่งกลุ่มและปรึกษากันประมาณ 10 นาที มีใครจะถามอะไรเพิ่มเติมหรือไม่" วิกา ยกมือถาม "แล้วกลุ่มไหนจะแสดงก่อนคะ" ครูจริยาบอกว่า "ครูจะจับฉลากซึ่งมีหมายเลขกลุ่มกำกับอยู่ ถือว่าทุกกลุ่มพร้อมที่จะแสดง"

หลังจากนั้นนักเรียนแบ่งกลุ่มและปรึกษารื้อกัน ครูจริยาเดินสำรวจการทำงานกลุ่มและให้คำแนะนำ สมาชิกในกลุ่มสมาชิกมาร่วมปรึกษากันอย่างตั้งใจ ในขณะที่สมาชิกของกลุ่มสุรศักดิ์ปรึกษากันไปส่งเสียงหัวเราะบ้างเป็นครั้งคราว สำหรับกลุ่มของกมลปรากฏว่าสมบูรณ์นั่งฟังเพื่อนโดยตลอด เวลาและไม่ได้แสดงความคิดเห็นเลย จนกระทั่งกมลหันมาถาม "บุรุษช่วยกันคิดบ้างซิ นั่งฟังอยู่ได้" สมบูรณ์ตอบกลับ "ฉันไม่ค่อยมีความสามารถ ไม่รู้จะแสดงได้หรือเปล่า" วิกาเสนอ "ไม่รู้ละ ถ้าแสดงไม่ได้ก็จะต้องเป็นผู้บรรยาย" สมบูรณ์ตอบรับอย่างไม่เต็มใจนัก "เออ เออ เป็นคนแสดงก็ได้ ข้างมันเถอะให้มันผ่าน ๆ ไป"

ในกลุ่มของดารา ปรากฏว่าสุวรรณนั่งแยกตัวออกมาจากกลุ่มในขณะที่ดาราเป็นคนเสนอความคิดเห็นโดยตลอด "ตกลงเอาอย่างนั้นก็แล้วกันนะ เล่นกันให้สุดฝีมือเลยพวกเรา" ดาราหันมาถามสุวรรณา "เธอว่าอย่างไร ตกลงตามนี้หรือเปล่า" แต่สุวรรณาตอบปฏิเสธ "จะเอาอย่างไรก็ช่าง ฉันเล่นไม่ได้ ขาดฉันเสียคน กลุ่มก็แสดงได้" กุศลแย้ง "เธอไม่เห็นจริงๆให้ความร่วมมือเลยหรือ" สุวรรณาได้กลับ "ไม่รู้ละ ครูจะว่าอย่างไรก็ช่างเถอะ" ครูจริยาถามนักเรียนว่ากลุ่มไหนพร้อมที่จะแสดง ปรากฏว่ากลุ่มของสมาชิกพร้อมจะแสดงก่อน จากนั้นครูจริยาหันมาถามนักเรียนกลุ่มอื่น ๆ ว่ากลุ่มไหนมีปัญหอะไรที่จะให้ครูช่วยเหลือไหม ดาราหันหน้ามองสุวรรณาพร้อมกับส่ายหน้า ในขณะที่กุศลมองไปที่ครูจริยา เหมือนจะบอกอะไรบางอย่างที่เกิดขึ้นในกลุ่ม

การสอนโดยการอภิปรายกลุ่ม

การสอนครั้งที่ 12

ชื่อเรื่อง ปัจฉิมนิเทศ

เวลา 50 นาที

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ให้นักเรียนบอกความหมายของมารยาทในชั้นเรียนและลักษณะที่แสดงถึงการมีมารยาทในชั้นเรียน
2. เพื่อให้ให้นักเรียนตระหนักถึงความสำคัญของการไม่ลุกเดินไปเดินมาโดยไม่ได้รับอนุญาต การไม่พูดคุยกัน การไม่ทอดสายตาขณะที่ครูกำลังอธิบาย การไม่ส่งเสียงให้เมื่อผู้อื่นตอบคำถามไม่ได้ การนั่งด้วยอาการสำรวม การไม่ยื่นหรือเสือกสิ่งของให้ผู้อื่น การไม่รบกวนผู้อื่น การไม่นำเอางานหรือวิชาอื่นขึ้นมาทำ การไม่แสดงกิริยาและอชัฏก้อยคำหยาบคาย และการเข้าร่วมกิจกรรมด้วยความเต็มใจ
3. เพื่อให้ให้นักเรียนนำมารยาทในชั้นเรียนไปประยุกต์ใช้ให้เป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้

วิธีดำเนินการ

ก. ขั้นนำ

ครูสนทนาและซักถามนักเรียนว่านักเรียนควรมีมารยาทในชั้นเรียนหรือไม่ เพราะเหตุใด

ข. ขั้นสอน

1. ครูบอกความหมาย ความสำคัญและลักษณะที่แสดงถึงการมีมารยาทในชั้นเรียน
2. ครูให้นักเรียนบอกเหตุผลของตนเองจากการเลือกที่จะกระทำหรือไม่กระทำพฤติกรรมที่แสดงถึงความเป็นผู้มีมารยาทในชั้นเรียน
3. ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม ๆ ละ 4 คน ให้นักเรียนร่วมอภิปรายและรายงานผลเกี่ยวกับการนำมารยาทในชั้นเรียนไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน
4. ครูให้นักเรียนแต่ละคนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนเรื่อง มารยาทในชั้นเรียน

ค. ขั้นสรุป

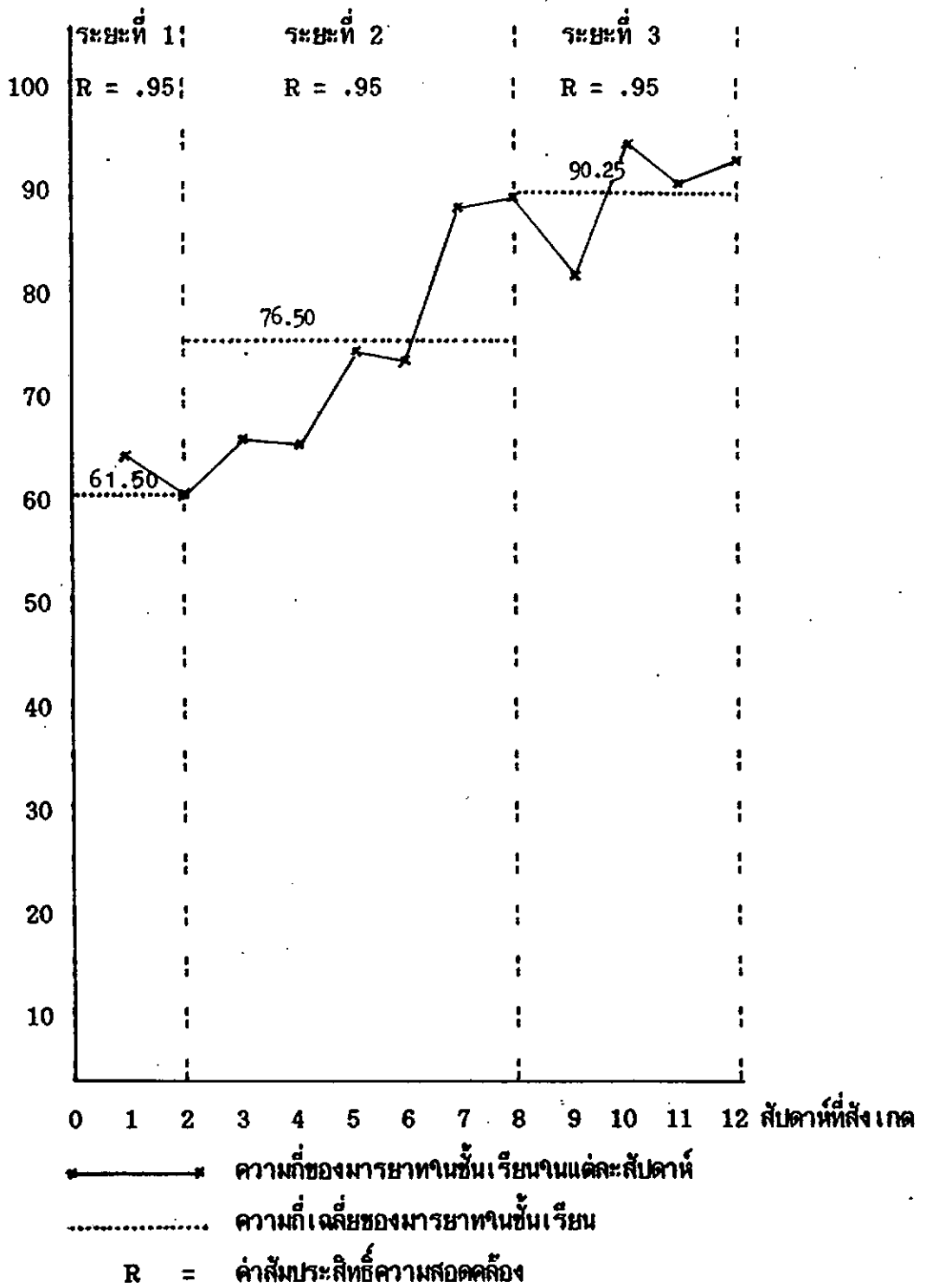
ครูสรุปประเด็นสำคัญของนักเรียนเกี่ยวกับมารยาทในชั้นเรียน ประโยชน์ที่ได้รับเน้นนักเรียนนำสิ่งที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรมไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันและครูกล่าวอำลานักเรียน

การประเมินผล

1. สังเกตจากความสนใจของนักเรียน
2. สังเกตจากการอภิปรายและตอบคำถามของนักเรียน
3. นักเรียนสามารถบอกเหตุผลของการแสดงมารยาทในชั้นเรียนได้เหมาะสมกับบุคคล โอกาส และสถานที่

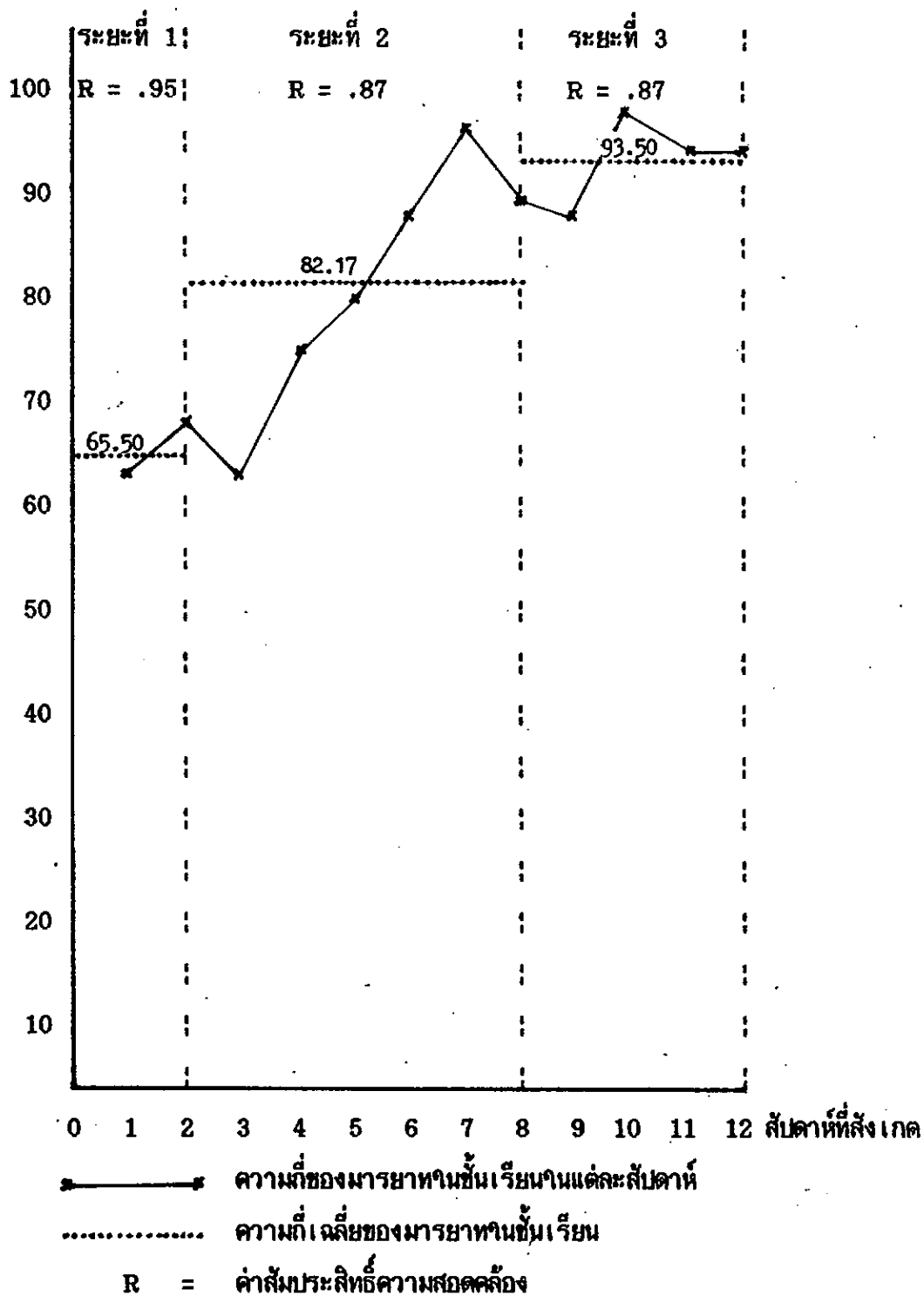
ภาคผนวก ค
ความถี่ของมารยาทบนชั้นเรียน

ความถี่ของมารยาทในชั้นเรียน

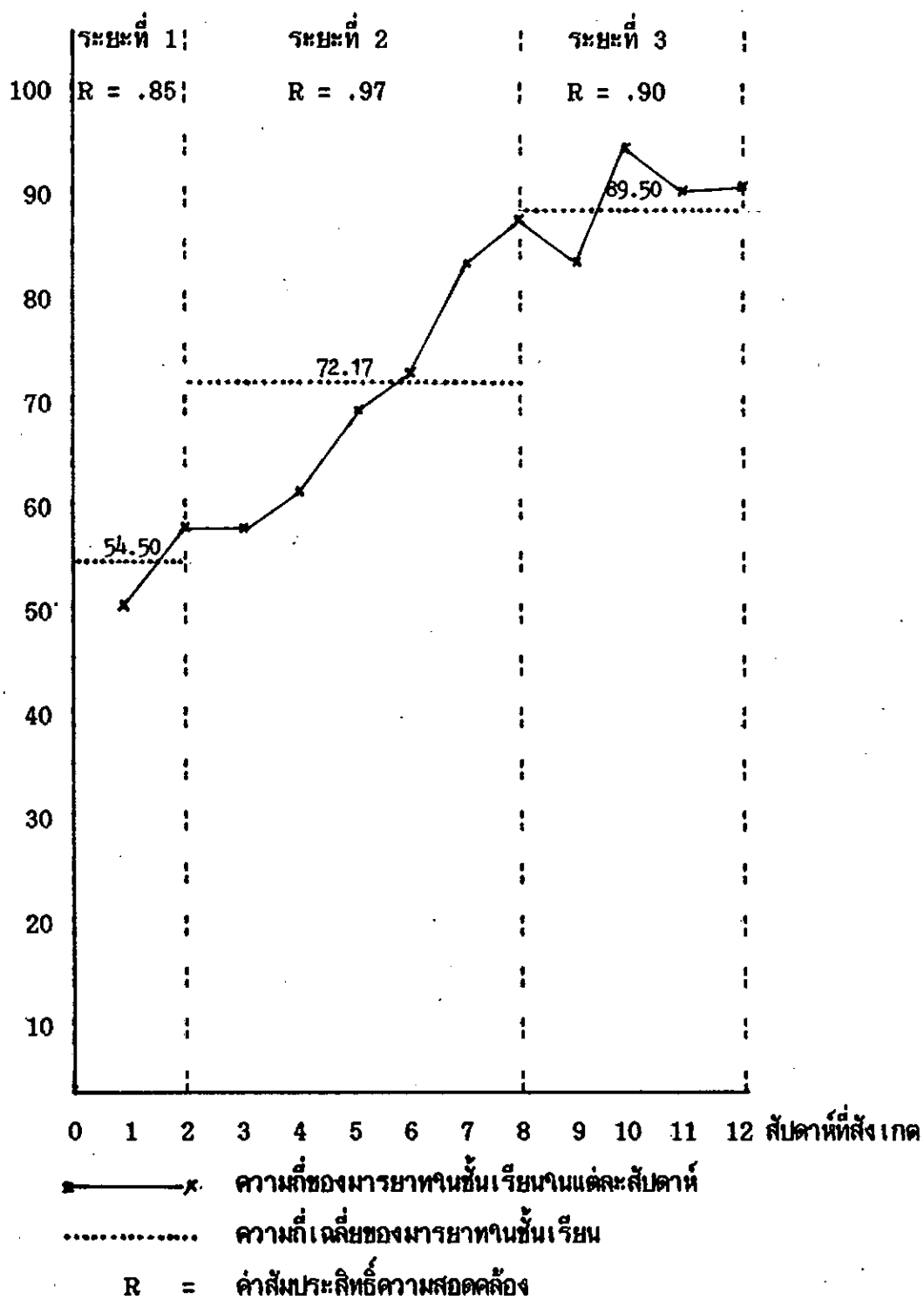
ภาพประกอบ 5 ความถี่ของมารยาทในชั้นเรียนของนักเรียนคนที่ 1 ในกลุ่มทดลองตลอด 3 ระยะ

ความถี่ของมารยาทในชั้นเรียน

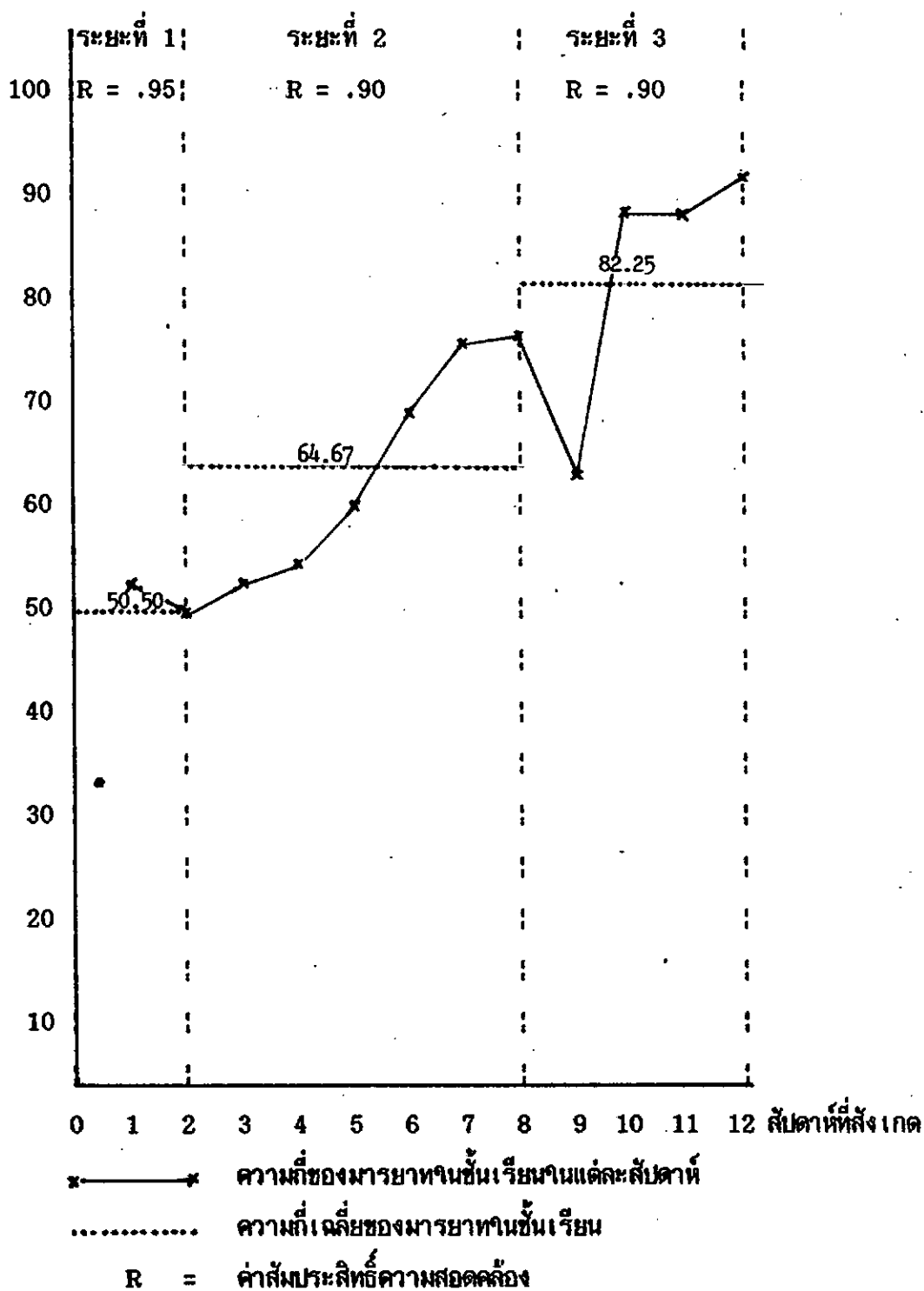
ภาพประกอบ 6 ความถี่ของมารยาทในชั้นเรียนของนักเรียนคนที่ 2 ในกลุ่มทดลองตลอด 3 ระยะ

ความถี่ของมารยาทในชั้นเรียน

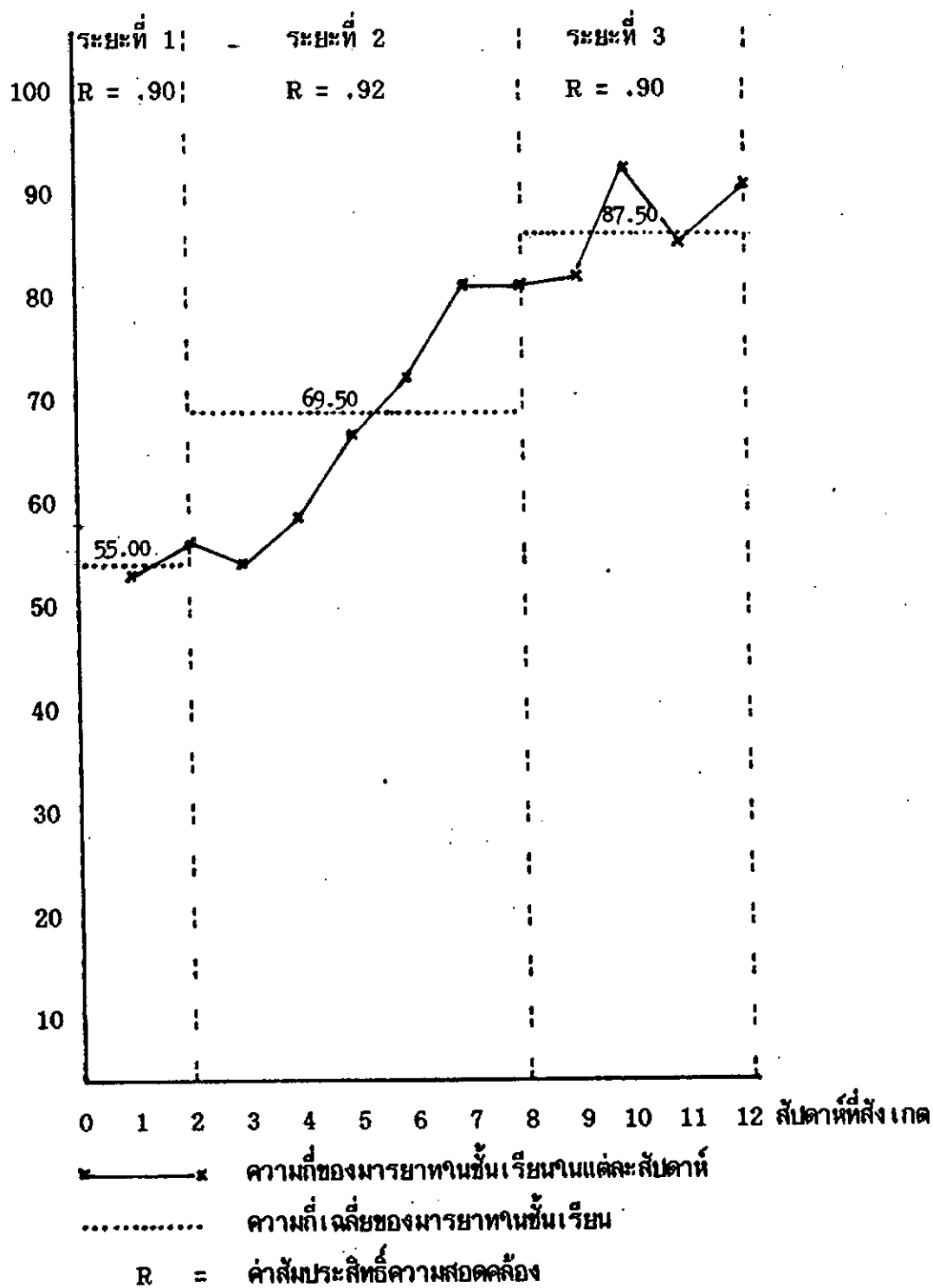
ภาพประกอบ 7 ความถี่ของมารยาทในชั้นเรียนของนักเรียนคนที่ 3 ในกลุ่มทดลองตลอด 3 ระยะ

ความถี่ของมารยาทในชั้นเรียน

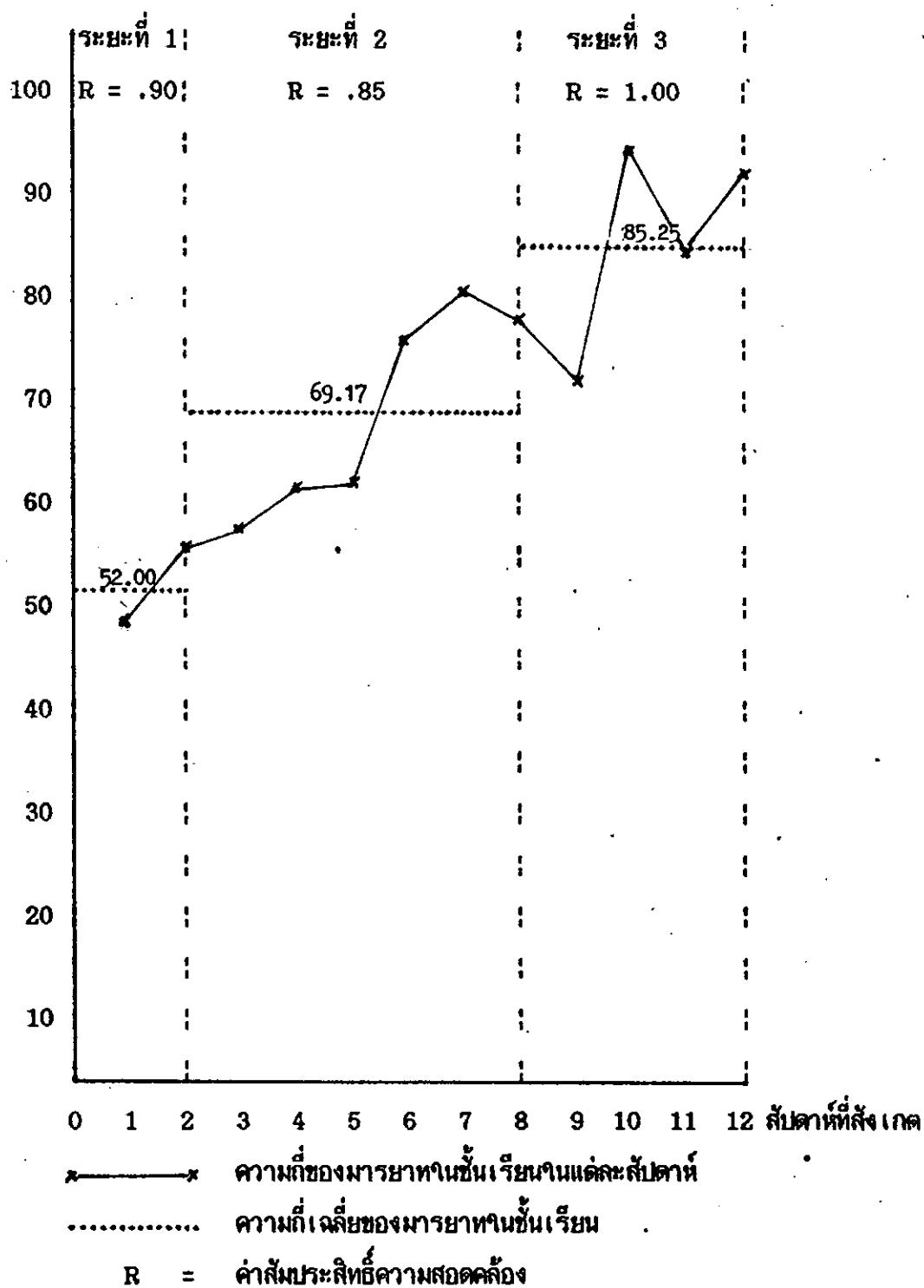
ภาพประกอบ 8 ความถี่ของมารยาทในชั้นเรียนของนักเรียนคนที่ 4 ในกลุ่มทดลองตลอด 3 ระยะ

ความถี่ของมารยาทอันชั้นเรียน

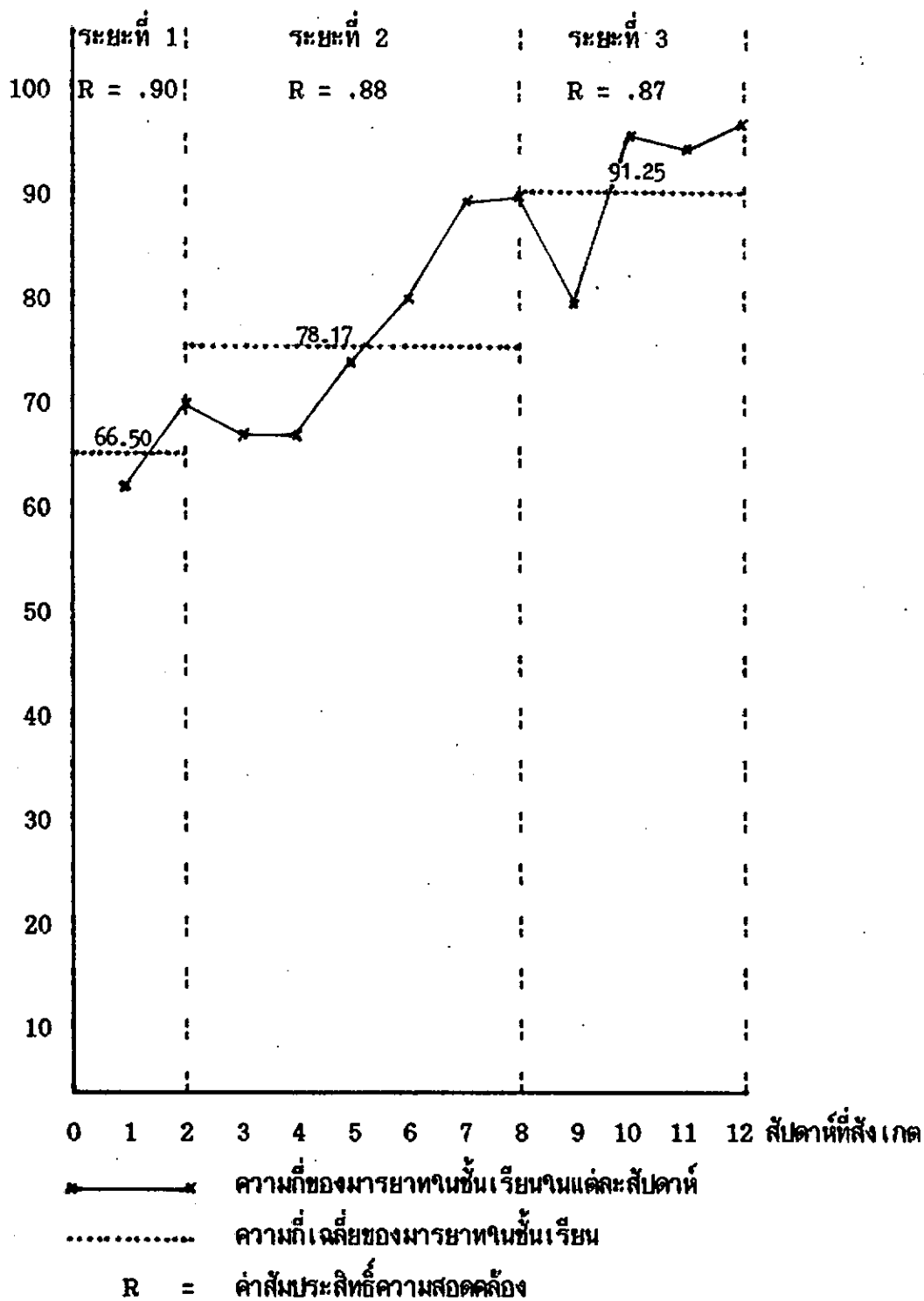
ภาพประกอบ 9 ความถี่ของมารยาทอันชั้นเรียนของนักเรียนคนที่ 5 ในกลุ่มทดลองตลอด 3 ระยะ

ความถี่ของมารยาทนักเรียน

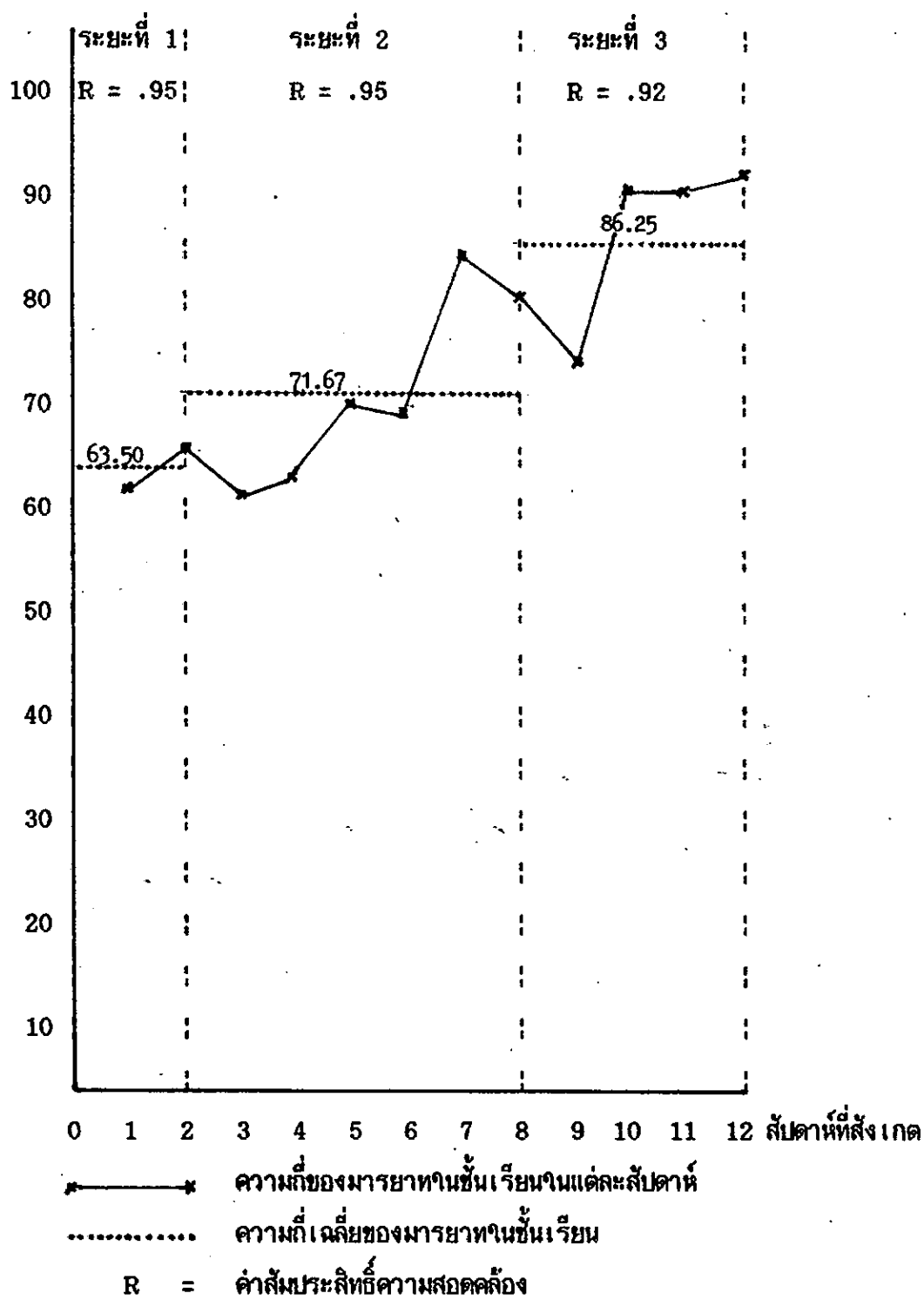
ภาพประกอบ 10 ความถี่ของมารยาทนักเรียนของนักเรียนคนที่ 6 ในกลุ่มทดลองตลอด 3 ระยะ

ความถี่ของมารยาทในชั้นเรียน

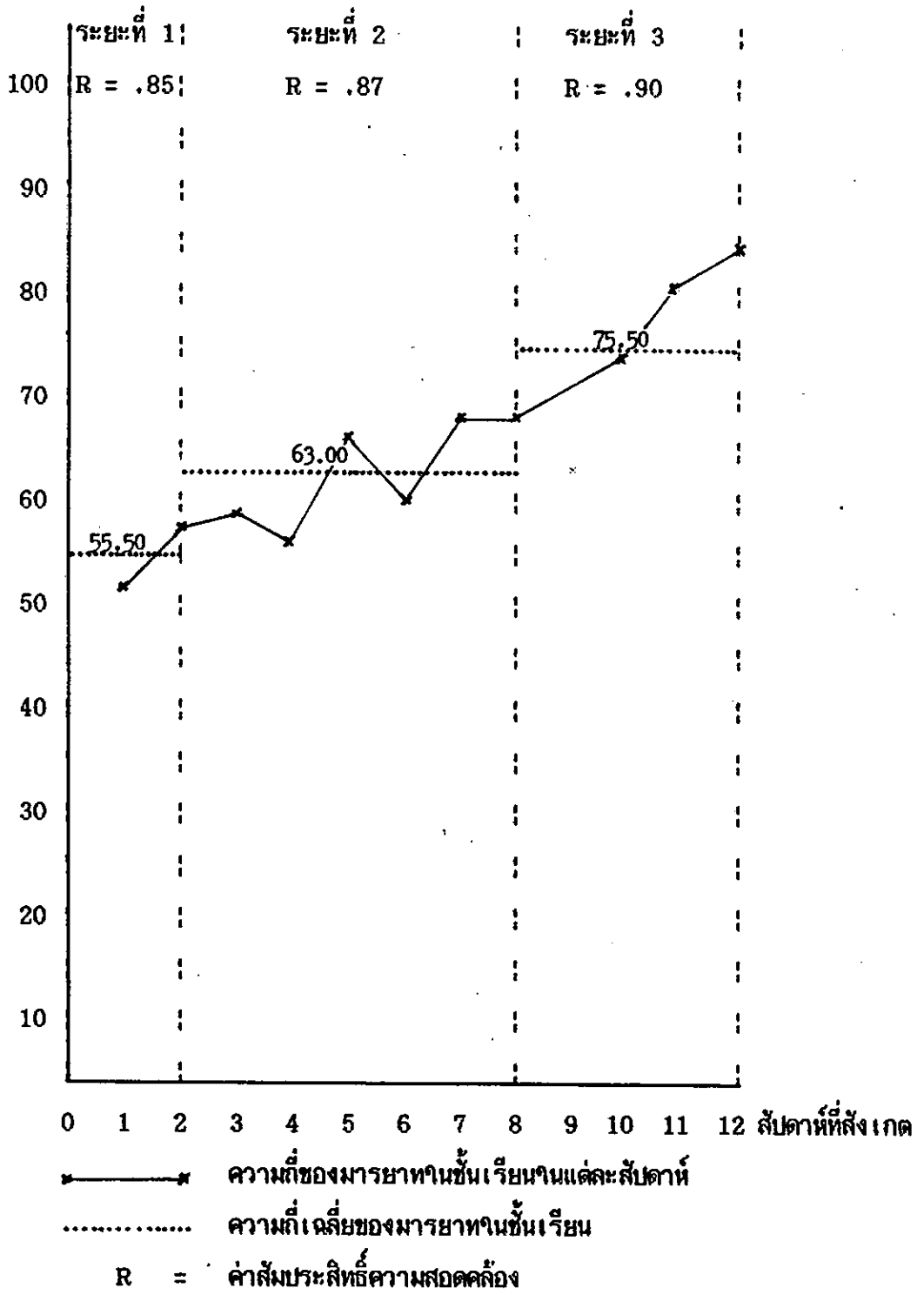
ภาพประกอบ 11 ความถี่ของมารยาทในชั้นเรียนของนักเรียนคนที่ 7 ในกลุ่มทดลองตลอด 3 ระยะ

ความถี่ของมารยาทอันชั้นเรียน

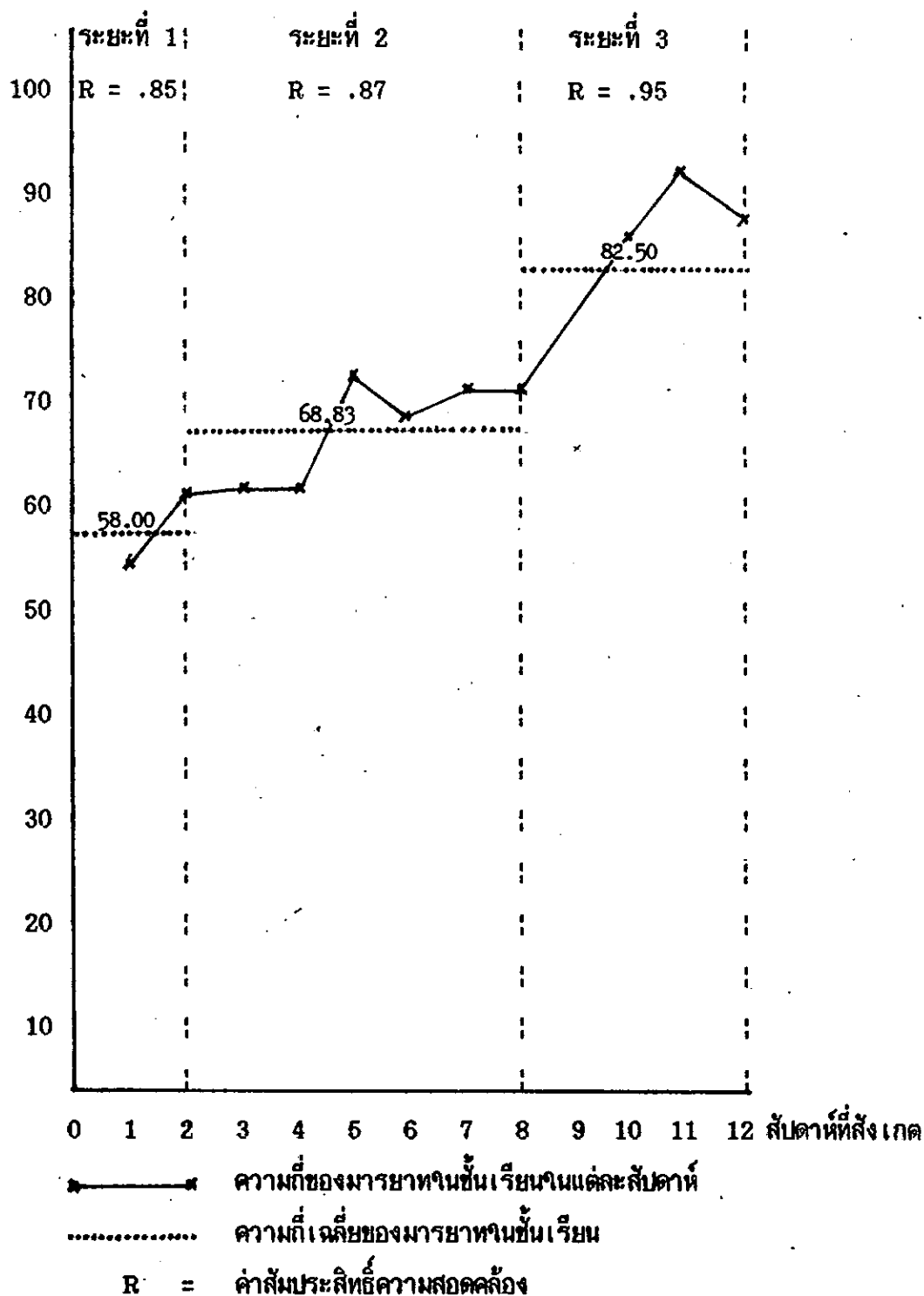
ภาพประกอบ 12 ความถี่ของมารยาทอันชั้นเรียนของนักเรียนคนที่ 8 ในกลุ่มทดลองตลอด 3 ระยะ

ความถี่ของมารยาทในชั้นเรียน

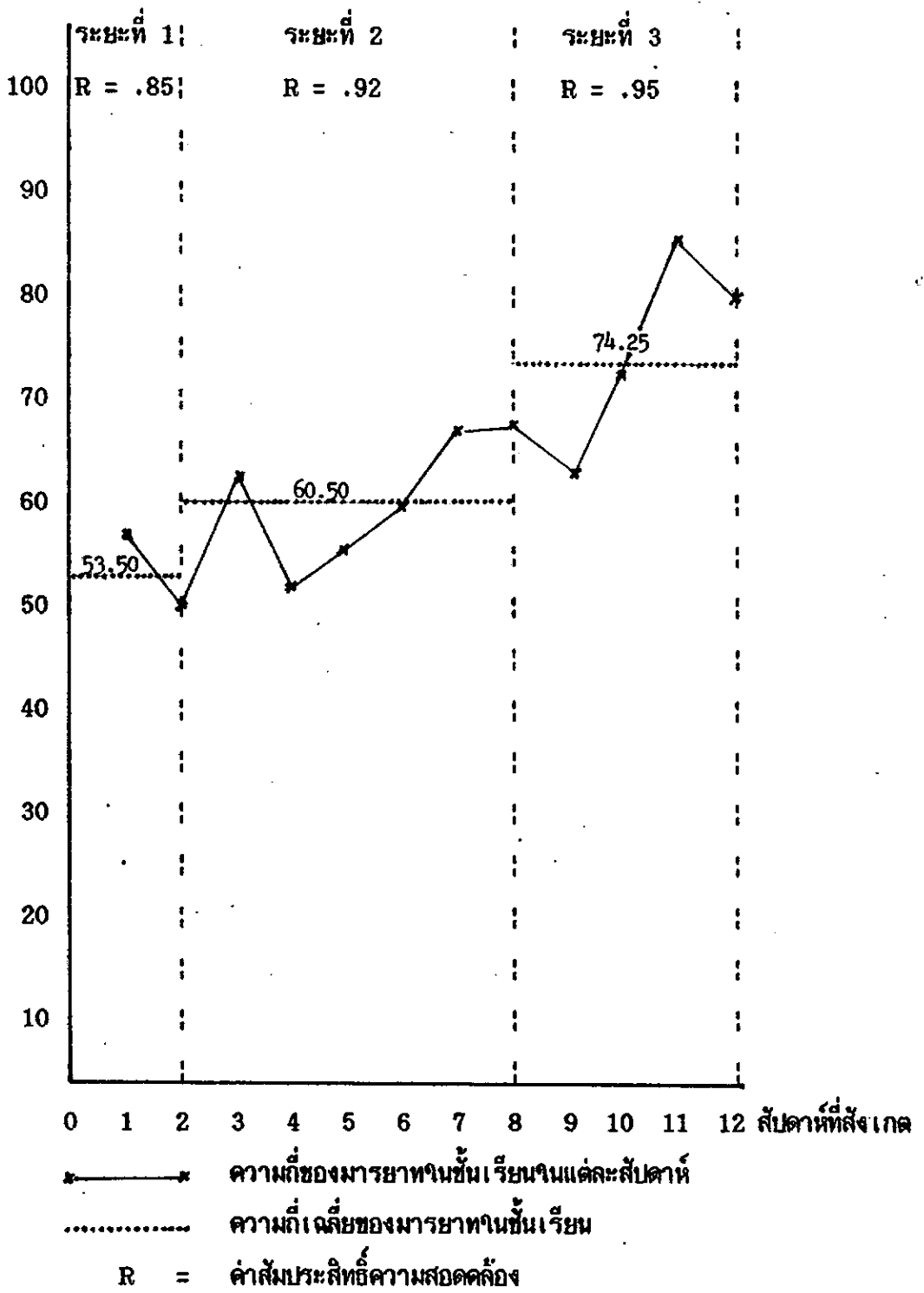
ภาพประกอบ 13 ความถี่ของมารยาทในชั้นเรียนของนักเรียนคนที่ 1 ในกลุ่มควบคุมตลอด 3 ระยะ

ความถี่ของมารยาทในชั้นเรียน

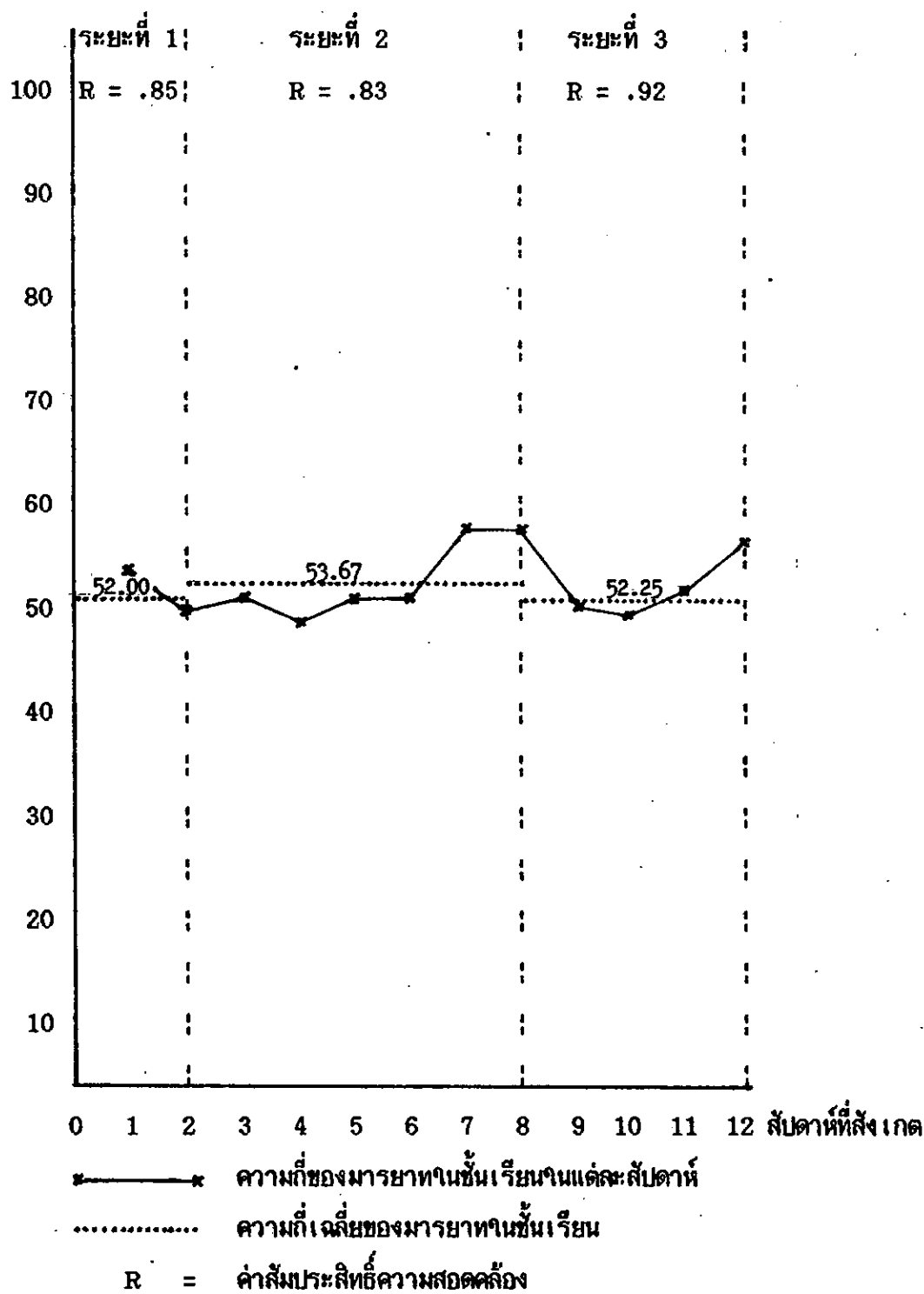
ภาพประกอบ 14 ความถี่ของมารยาทในชั้นเรียนของนักเรียนคนที่ 2 ในกลุ่มควบคุมตลอด 3 ระยะ

ความถี่ของมารยาทในชั้นเรียน

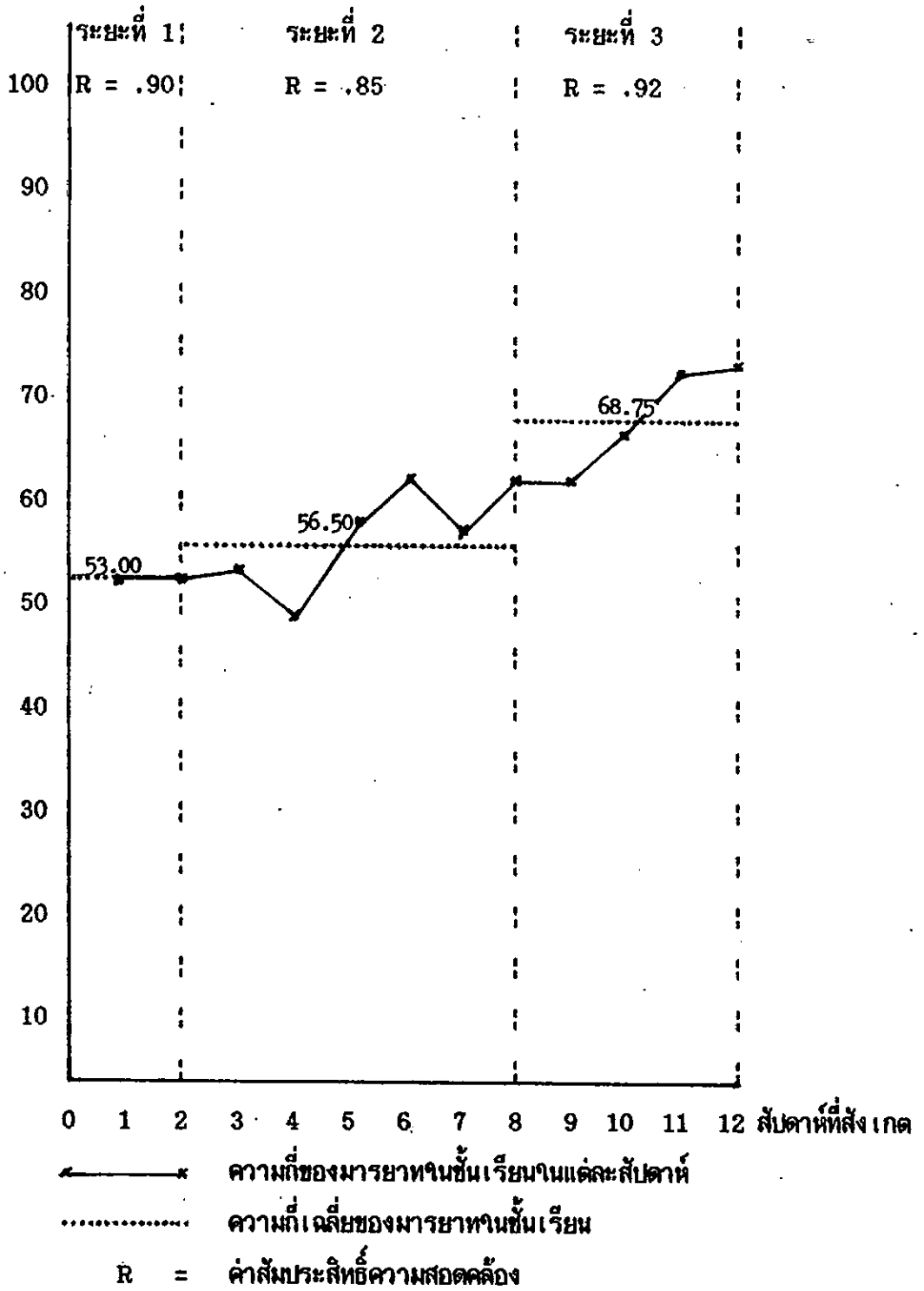
ภาพประกอบ 15 ความถี่ของมารยาทในชั้นเรียนของนักเรียนคนที่ 3 ในกลุ่มควบคุมตลอด 3 ระยะ

ความถี่ของมารยาทในชั้นเรียน

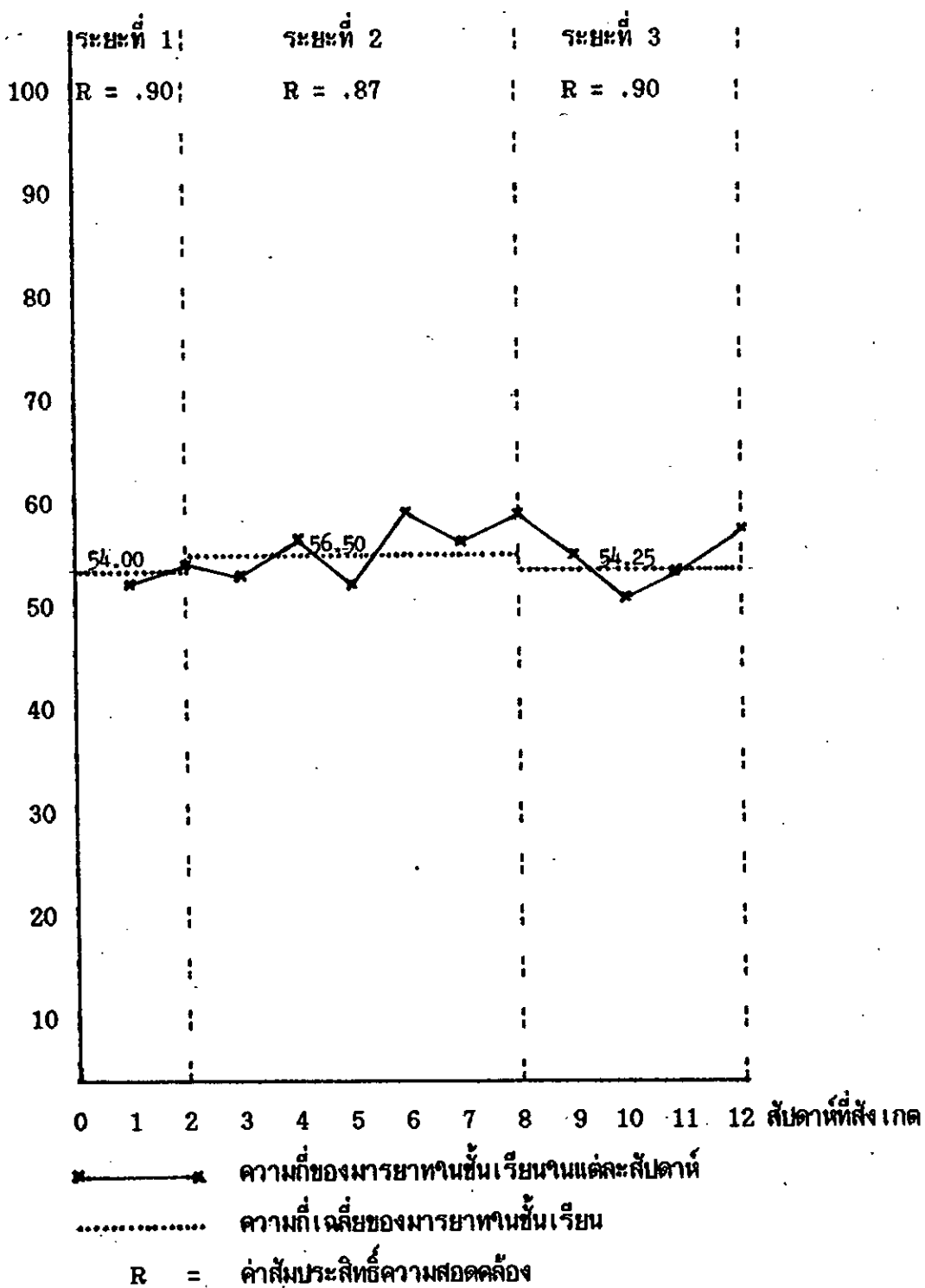
ภาพประกอบ 16 ความถี่ของมารยาทในชั้นเรียนของนักเรียนคนที่ 4 ในกลุ่มควบคุมตลอด 3 ระยะ

ความถี่ของมารยาทอันขึ้นเรียน

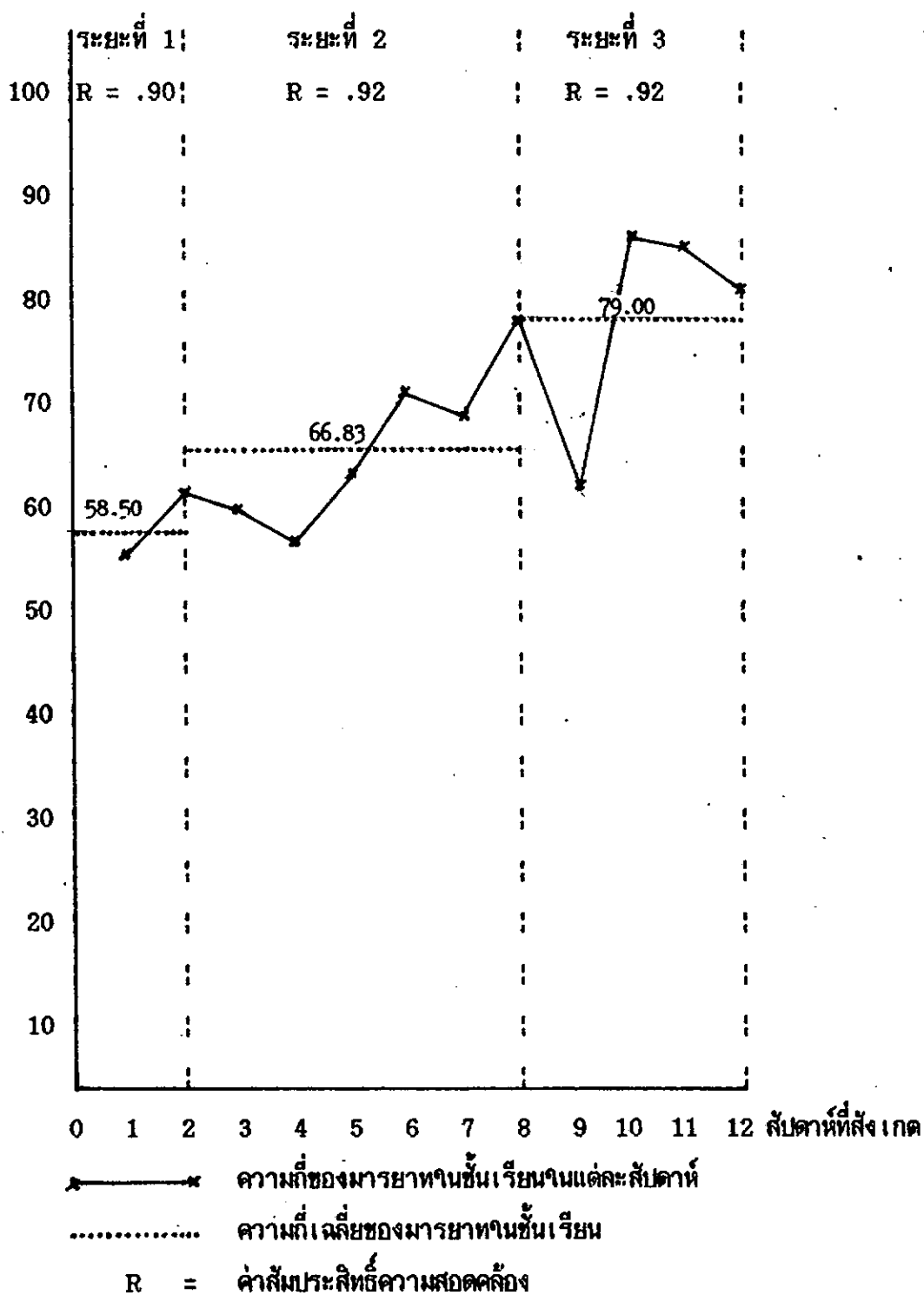
ภาพประกอบ 17 ความถี่ของมารยาทอันขึ้นเรียนของนักเรียนคนที่ 5 ในกลุ่มควบคุมตลอด 3 ระยะ

ความถี่ของมารยาทในชั้นเรียน

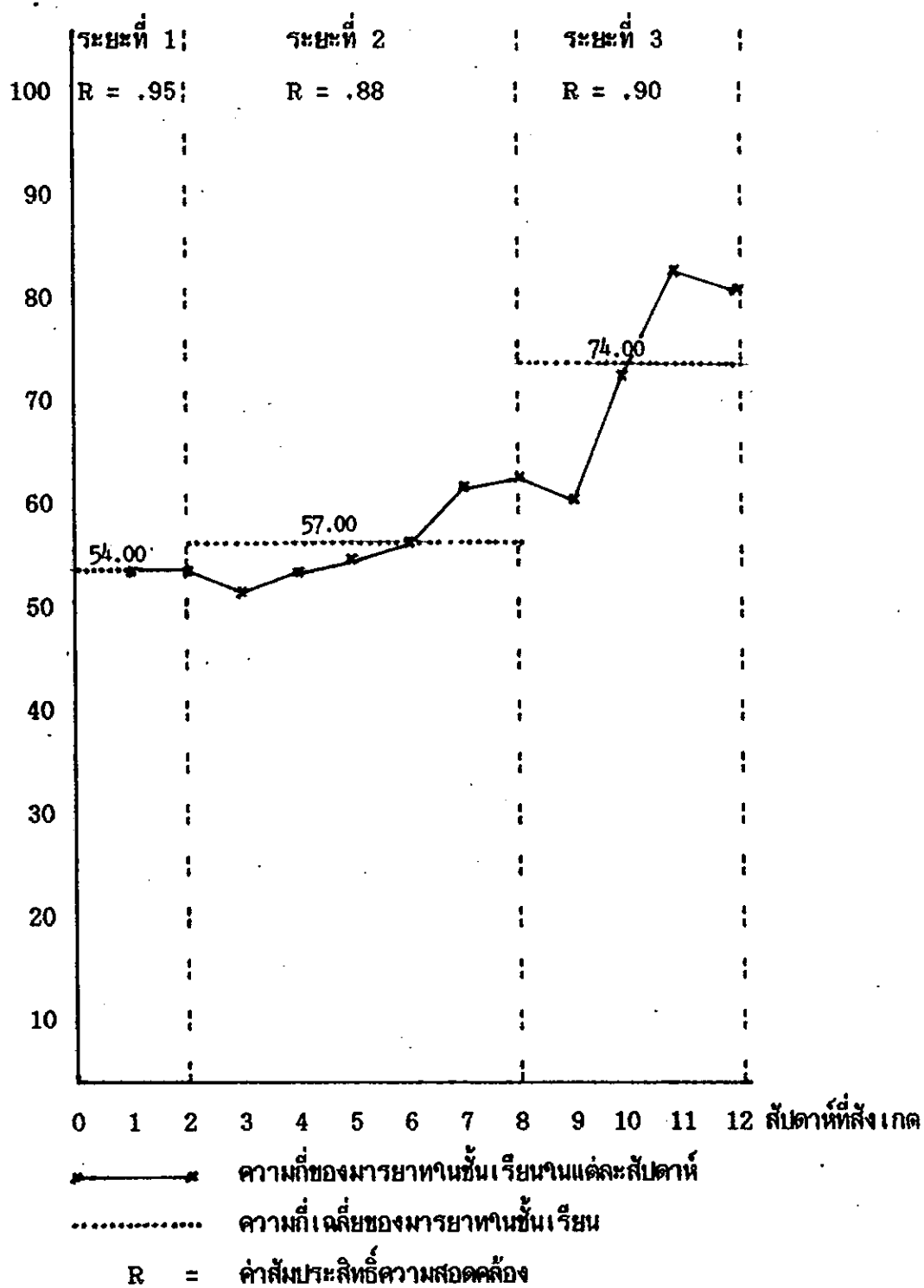
ภาพประกอบ 18 ความถี่ของมารยาทในชั้นเรียนของนักเรียนคนที่ 6 ในกลุ่มควบคุมตลอด 3 ระยะ

ความถี่ของมารยาทนักเรียน

ภาพประกอบ 19 ความถี่ของมารยาทนักเรียนของนักเรียนคนที่ 7 ในกลุ่มควบคุมตลอด 3 ระยะ

ความถี่ของมารยาทนักเรียน

ภาพประกอบ 20 ความถี่ของมารยาทนักเรียนของนักเรียนคนที่ 8 ในกลุ่มควบคุมตลอด 3 ระยะ

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ นายวีระ ชื่อสกุล อู่สาหะ

เกิดวันที่ 4 เดือน มิถุนายน พุทธศักราช 2501

สถานที่เกิด เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพมหานคร

สถานที่อยู่ปัจจุบัน บ้านพักครูโรงเรียนอนุบาลพิทยาคม ตำบลบางหลวง

อำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท

ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน อาจารย์ 1 ระดับ 5

สถานที่ทำงานปัจจุบัน โรงเรียนสรรพยาวิทยา อำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท

ประวัติการศึกษา พ.ศ. 2519 เติร์มอุดมศึกษา (แผนกวิทยาศาสตร์)

จากโรงเรียนปิ่นศรีธนยลวิทยาลัย อ.เมือง จ.เชียงใหม่

พ.ศ. 2523 วท.บ. (จิตวิทยาโรงเรียน) จากมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

พ.ศ. 2534 กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว) จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประสานมิตร

ผลของการใช้เทคนิคแม่แบบที่มีต่อมารยาทในชั้นเรียนของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสรรพวิทยวิทยา
จังหวัดชัยนาท

บทคัดย่อ
ของ
วีระ อู่สาทะ

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว

เมษายน 2534

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาผลของการใช้เทคนิคแม่แบบที่มีต่อมารยาทในชั้นเรียน
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสรรพวิทยวิทยา จังหวัดชัยนาท ปีการศึกษา 2533 กลุ่ม
ตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีมารยาทไม่เหมาะสมในชั้น
เรียน จำนวน 16 คน ซึ่งถูกคัดเลือกมาโดยอาจารย์ที่ปรึกษาและอาจารย์ประจำวิชา แบ่งเป็น
กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 8 คน กลุ่มทดลองได้รับการสอนโดยการใช้อธิบายแม่แบบ
ส่วนกลุ่มควบคุมได้รับการสอนโดยการให้ข้อสังเกต ในการวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีการวิลคอกซัน
(The Wilcoxon Matched-Pairs Signed Ranks Test) และแมน-วิทนี (The Mann-
Whitney U Test)

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ภายหลังการทดลอง นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยการใช้อธิบายแม่แบบมีการ
เปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับมารยาทในชั้นเรียนดีขึ้นมากกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนโดยการให้ข้อสังเกต
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
2. นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยการใช้อธิบายแม่แบบมีมารยาทในชั้นเรียนดีขึ้นหลังจาก
ได้รับการสอนโดยการใช้อธิบายแม่แบบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยการให้ข้อสังเกตมีมารยาทในชั้นเรียนดีขึ้นหลังจาก
ได้รับการสอนโดยการให้ข้อสังเกตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

**THE EFFECT OF MODELING TECHNIQUE ON CLASSROOM ETIQUETTE OF
MATHAYOM SUKSA I STUDENTS AT SUPPHAYAWITHAYA SCHOOL
IN CHANGWAT CHAINAT**

AN ABSTRACT

BY

VEERA USAHA

**Presented in partial fulfillment of the requirements for
the Master of Education degree in Guidance Psychology
at Srinakharinwirot University**

April 1991

The purpose of this experimental research was to study the effect of modeling technique on classroom etiquette of Mathayom Suksa I students at Supphayawithaya School in Changwat Chainat. The subjects were 16 Mathayom Suksa I students at Supphayawithaya School in Changwat Chainat in the academic year 1990 who had inappropriate classroom etiquette identified by their advisers and teachers. They were divided into the experimental group and the control group, each group was consisted of 8 students. The modeling technique was used to teach the experimental group while the control group was given the information on classroom etiquette. The statistical methods for data analysis were The Wilcoxon Matched - Pairs Signed Ranks Test and The Mann-Whitney U Test.

The results were as follows :-

1. It was found that the difference of the classroom etiquette of the students exposed to modeling technique and the students given the information on classroom etiquette was statistically significant at .01 level.

2. The difference of classroom etiquette of the students exposed to modeling technique before and after the teaching by modeling technique was statistically significant at .01 level.

3. The difference of classroom etiquette of the students given the information on classroom etiquette before and after being given the information on classroom etiquette was statistically significant at .05 level.